

GMINNY PROGRAM REWITALIZACJI DLA OBSZARU REWITALIZACJI GMINY MIASTECZKO ŚLĄSKIE DO ROKU 2032

Data opracowania: 1 września 2025

Zamawiający:

Urząd Miejski w Miasteczku Śląskim

ul. Rynek 8

42-610 Miasteczko Śląskie

Wykonawca:

Kreatus sp. z o.o.

43-300 Bielsko-Biała, 11 Listopada 60-62

nr KRS: 0000482632, NIP: 9372667946, REGON: 243401618

tel.: + 48 33 300 34 80, fax.: +48 33 300 30 87

e-mail: biuro@kreatus.eu

SPIS TREŚCI

1 WSTĘP I ZAŁOŻENIA GMINNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI DLA GMINY MIASTECZKO ŚLĄSKIE DO ROKU 2032..... 6

2 OBSZAR REWITALIZACJI I JEGO DIAGNOZA..... 9

2.1 WYZNACZENIE OBSZARU REWITALIZACJI – SYNTEZA „DIAGNOZY NA POTRZEBY WYZNACZENIA OBSZARU ZDEGRADOWANEGO ORAZ OBSZARU REWITALIZACJI MIASTECZKA ŚLĄSKIEGO” 9

2.1.1 METODYKA WYZNACZENIA OBSZARU ZDEGRADOWANEGO I OBSZARU REWITALIZACJI..... 9

2.1.2 WYZNACZENIE OBSZARU ZDEGRADOWANEGO I OBSZARU REWITALIZACJI 12

2.2 SZCZEGÓŁOWA DIAGNOZA OBSZARU REWITALIZACJI 32

2.2.1 SFERA SPOŁECZNA 33

2.2.1.1 Depopulacja i problemy demograficzne 33

2.2.1.2 Integracja społeczna i wykluczenie 36

2.2.1.3 Oferta czasu wolnego i potrzeby integracyjne..... 37

2.2.1.4 Ubóstwo i pomoc społeczna 38

2.2.1.5 Dożywianie dzieci i trudna sytuacja rodzin 38

2.2.1.6 Bezradność opiekuńczo-wychowawcza i wsparcie rodzin 39

2.2.1.7 Niepełnosprawność i potrzeby zdrowotne 40

2.2.1.8 Alkoholizm i inne problemy uzależnień..... 41

2.2.1.9 Bezrobocie i rynek pracy 42

2.2.1.10 Zadłużenie mieszkaniowe..... 43

2.2.1.11 Dostęp do kultury i integracji 46

2.2.1.12 Aktywność obywatelska i organizacje społeczne 49

2.2.1.13 Poczucie bezpieczeństwa i przestępczość..... 55

2.2.1.14 Podsumowanie – sfera społeczna 59

2.2.2 SFERA GOSPODARCZA..... 60

2.2.2.1 Podsumowanie – sfera gospodarcza 63

2.2.3 SFERA ŚRODOWISKOWA..... 64

2.2.3.1 Podsumowanie – sfera środowiskowa 69

2.2.4 SFERA PRZESTRZENNO-FUNKCJONALNA 70

2.2.4.1 Dostępność transportowa i integracja przestrzenna 70

2.2.4.2 Rozmieszczenie i funkcjonalność infrastruktury społecznej w przestrzeni obszaru rewitalizacji..... 71

2.2.4.3	Podsumowanie – sfera przestrzenno-funkcjonalna.....	74
2.2.5	SFERA TECHNICZNA	74
2.2.5.1	Podsumowanie – sfera techniczna.....	78
2.2.6	LOKALNE POTENCJAŁY WYSTĘPUJĄCE NA OBSZARZE REWITALIZACJI	78
2.2.6.1	Potencjały w sferze społecznej.....	79
2.2.6.2	Potencjały w sferze gospodarczej	79
2.2.6.3	Potencjały w sferze środowiskowej	80
2.2.6.4	Potencjały w sferze przestrzenno-funkcjonalnej	81
2.2.6.5	Potencjały w sferze technicznej	81
2.2.6.6	Podsumowanie.....	81
2.3	SYNTEZA DIAGNOZY POGŁĘBIONEJ OBSZARU REWITALIZACJI.....	82
3	INTEGRALNOŚĆ SYSTEMU WIZJI, CELÓW I KIERUNKÓW DZIAŁAŃ.....	86
3.1	USPÓJNIONA WIZJA OBSZARU REWITALIZACJI GMINY MIASTECZKO ŚLĄSKIE.....	86
3.2	INTEGRACJA WIZJI, CELÓW, KIERUNKÓW DZIAŁAŃ I PRZEDSIĘWZIĘĆ	87
4	PRZEDSIĘWZIĘCIA REWITALIZACYJNE	91
4.1	PLANOWANE PODSTAWOWE PRZEDSIĘWZIĘCIA REWITALIZACYJNE	91
1.	ORGANIZACJA WYDARZEŃ INTEGRUJĄCYCH MIESZKAŃCÓW W PRZESTRZENI PUBLICZNEJ	93
2.	ZRÓBMY TO RAZEM - AKTYWIZACJA RODZIN ZAGROŻONYCH WYKLUCZENIEM SPOŁECZNYM	94
3.	PROGRAM DZIENNEJ OPIEKI I AKTYWIZACJI SENIORÓW	95
4.	STREFA AKTYWNEGO WYPOCZYNKU DLA WSZYSTKICH POKOLEŃ.....	96
5.	WSPARCIE ROZWOJU FIRM Z OBSZARU REWITALIZACJI	98
6.	KOMPETENCJE NA PRZYSZŁOŚĆ DLA UCZNIÓW Z TERENÓW OBJĘTYCH REWITALIZACJĄ	98
7.	POPRAWA ESTETYKI I FUNKCJONALNOŚCI PRZESTRZENI PUBLICZNYCH NA OBSZARZE REWITALIZACJI 100	
8.	PRZYSTOSOWANIE ZDEGRADOWANEJ INFRASTRUKTURY DO POTRZEB MIESZKAŃCÓW	101
9.	DOSTOSOWANIE POŁĄCZEŃ PRZESTRZENNYCH DO POTRZEB MIESZKAŃCÓW OBSZARU REWITALIZACJI 102	
10.	ZANDKA I GIERZYNA – OCHRONA PRZYRODY I ROZWÓJ REKREACJI W MIASTECZKU ŚLĄSKIM	104
11.	SAD OWOCOWY DLA EDUKACJI EKOLOGICZNEJ I POPRAWY JAKOŚCI ŚRODOWISKA	106
5	SZACUNKOWE RAMY FINANSOWE GMINNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI	107

5.1	CHARAKTERYSTYKA POZOSTAŁYCH DOPUSZCZALNYCH PRZEDSIĘWZIĘĆ REWITALIZACYJNYCH	110
-----	--	-----

6	MECHANIZMY SŁUŻĄCE INTEGROWANIU DZIAŁAŃ ORAZ PRZEDSIĘWZIĘĆ REWITALIZACYJNYCH	111
---	--	-----

7	POSUMOWANIE STRATEGICZNEJ OCENY ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO	120
---	---	-----

8	REALIZACJA ZASADY PARTYCYPACJI SPOŁECZNEJ I PARTNERSTWA	121
---	---	-----

8.1	IDENTYFIKACJA INTERESARIUSZY PROCESU REWITALIZACJI.....	121
-----	---	-----

8.2	PARTYCYPACJA SPOŁECZNA NA RÓŻNYCH ETAPACH PRZYGOTOWANIA PROGRAMU	125
-----	--	-----

8.2.1	ETAP DIAGNOZOWANIA.....	126
-------	-------------------------	-----

8.2.2	ETAP POGŁĘBIONEJ DIAGNOZY OBSZARU REWITALIZACJI I PROGRAMOWANIA	128
-------	---	-----

8.2.3	PARTYCYPACJA SPOŁECZNA NA ETAPIE WDRAŻANIA I OCENY REALIZACJI PROGRAMU	132
-------	--	-----

8.3	OPIS WŁĄCZENIA PARTNERÓW SPOŁECZNO-GOSPODARCZYCH ZGODNIE Z ART. 36 USTAWY WDROŻENIOWEJ	136
-----	--	-----

9	ZARZĄDZANIE GMINNYM PROGRAMEM REWITALIZACJI.....	139
---	--	-----

9.1	OPIS STRUKTURY ZARZĄDZANIA GMINNYM PROGRAMEM REWITALIZACJI.....	139
-----	---	-----

9.2	RAMOWY HARMONOGRAM DZIAŁAŃ GMINNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI	142
-----	--	-----

10	SYSTEM MONITOROWANIA I OCENY GMINNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI	143
----	--	-----

10.1	METODYKA MONITOROWANIA I OCENY GMINNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI	143
------	--	-----

10.2	MONITOROWANIE POSTĘPU W REALIZACJI PRZEDSIĘWZIĘĆ REWITALIZACYJNYCH	145
------	--	-----

10.3	OCENA STOPNIA REALIZACJI CELÓW GMINNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI Z UŻYCIEM INFORMACJI O STANIE OBSZARU REWITALIZACJI	148
------	--	-----

10.4	OCENA AKTUALNOŚCI GMINNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI	150
------	---	-----

11	POWIĄZANIA GMINNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI Z DOKUMENTAMI STRATEGICZNYMI	151
----	---	-----

11.1	POWIĄZANIE ZE STRATEGIĄ ROZWOJU GMINY MIASTECZKO ŚLĄSKIE NA LATA 2025-2035	151
------	--	-----

11.2	POWIĄZANIE Z GMINNĄ STRATEGIĄ ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH	153
------	---	-----

11.3	POWIĄZANIE ZE STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY MIASTECZKO ŚLĄSKIE.....	154
------	---	-----

11.4 POWIĄZANIE Z PLANEM ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO WOJEWÓDZTWA ŚLĄSKIEGO 2020+	156
11.5 POWIĄZANIE ZE STRATEGIĄ ROZWOJU WOJEWÓDZTWA ŚLĄSKIEGO „ŚLĄSKIE 2030”	157
11.6 POWIĄZANIE Z REGIONALNĄ POLITYKĄ REWITALIZACJI WOJEWÓDZTWA ŚLĄSKIEGO	161
12 OKREŚLENIE NIEZBĘDNYCH ZMIAN W UCHWAŁACH DOTYCZĄCYCH ZASOBU MIESZKANIOWEGO	165
13 KOMITET REWITALIZACJI	166
13.1 OKREŚLENIE NIEZBĘDNYCH ZMIAN W UCHWALE DOT. KOMITETU REWITALIZACJI	167
14 SPECJALNA STREFA REWITALIZACJI	168
15 SPOSÓB REALIZACJI GMINNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI W ZAKRESIE PLANOWANIA I ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO	168
15.1 ZAKRES NIEZBĘDNYCH ZMIAN W STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO	168
15.2 ZAKRES MIEJSCOWYCH PLANÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO KONIECZNYCH DO UCHWALANIA ALBO ZMIANY	169
15.3 MIEJSCOWY PLAN REWITALIZACJI	172
16 SPIS ZAŁĄCZNIKÓW	173
SPIS WYKRESÓW	173
SPIS TABEL	174
SPIS RYSUNKÓW	176

1 WSTĘP I ZAŁOŻENIA GMINNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI DLA GMINY MIASTECZKO ŚLĄSKIE DO ROKU 2032

Z definicji rewitalizacji, ujętej w art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji¹ wynika, że obejmuje ona proces wyprowadzania ze stanu kryzysowego obszarów zdegradowanych poprzez działania całościowe (powiązane wzajemnie przedsięwzięcia obejmujące kwestie społeczne, gospodarcze, przestrzenno-funkcjonalne, techniczne lub środowiskowe), integrujące interwencję na rzecz społeczności lokalnej, przestrzeni i lokalnej gospodarki, skoncentrowane terytorialnie i prowadzone w sposób zaplanowany oraz zintegrowany z udziałem gminnego programu rewitalizacji.

Gmina Miasteczko Śląskie przystąpiła do opracowania programu, o którym mowa w rozdz. 4 ustawy o rewitalizacji, mając na celu kontynuowanie tego procesu, uruchomionego w 2017 r.

Pierwszy „Lokalny Program Rewitalizacji Gminy Miasteczko Śląskie do 2023 roku”, został przyjęty Uchwałą Nr XXIX/243/17 Rady Miejskiej w Miasteczku Śląskim z dnia 9 czerwca 2017 r. Wyznaczony obszar rewitalizacji obejmował swym zasięgiem cztery podobszary o łącznej powierzchni 22,47 ha (0,33% powierzchni gminy), zamieszkaney przez 2200 osób, co stanowiło 29,81% mieszkańców gminy.

W skład obszaru rewitalizacji wchodziły:

- **podobszar A**, zlokalizowany w dzielnicy Miasteczko Śląskie przy ul. Srebrnej i Metalowej, o powierzchni 8,1785 ha, zamieszkaney przez 1872 osoby;
- **podobszar B**, zlokalizowany w dzielnicy Miasteczko Śląskie, obejmujący rejon Rynku, ul. Jana Matejki, Stefana Czarnieckiego oraz północną część ul. Konstantego I. Gałczyńskiego, o powierzchni 6,8107 ha, zamieszkiwany przez 215 osób;
- **podobszar C**, zlokalizowany w dzielnicy Miasteczko Śląskie, obejmujący rejon ul. Woźnickiej i Cynkowej o powierzchni 2,982 ha, zamieszkaney przez 37 osób;
- **podobszar D**, zlokalizowany w dzielnicy Żyglin i Żyglinek, obejmujący rejon ul. Śląskiej, Budowlanej i Sokoła, o powierzchni 4,5 ha, zamieszkaney przez 76 osób.

Jednak pomimo realizacji przedsięwzięć rewitalizacyjnych, niektóre obszary nie doświadczyły przemian, a zdiagnozowane problemy nie uległy widocznej poprawie. Dodatkowo niekorzystne uwarunkowania zewnętrzne, związane m.in. ze zmianami czynników makroekonomicznych lub

¹ Dz.U.2024.278

epidemią Covid-19, wpłynęły na ograniczenie pozytywnych efektów zachodzących zmian. Stanowiło to punkt wyjścia dla zaprogramowania interwencji rewitalizacyjnej Gminy Miasteczko Śląskie na kolejne lata.

Poprzedni program rewitalizacji stracił ważność. Obecnie Gmina Miasteczko Śląskie przystąpiła do opracowania kolejnej edycji programu, o którym mowa w rozdz. 4 ustawy o rewitalizacji, mając na celu kontynuowanie tego procesu. Kontynuowanie procesu rewitalizacji od dnia 1 stycznia 2024 r. jest możliwe jedynie w procedurze ustawy o rewitalizacji (art. 52 ust. 1). Z tego powodu Gmina Miasteczko Śląskie zainicjowała opracowanie gminnego programu rewitalizacji w perspektywie do 2032 roku.

W ramach pierwszego etapu procedury opracowania GPR wyznaczono, zgodnie z kryteriami art. 9 ustawy o rewitalizacji obszar rewitalizacji, który zajmuje 1,42% powierzchni gminy (0,966 km²) oraz jest zamieszkiwany przez 24,61% ogólnej populacji gminy (1684 osób)².

Dla tego terenu przygotowano Gminny Program Rewitalizacji dla obszaru rewitalizacji Gminy Miasteczko Śląskie do roku 2032 (GPR Gminy Miasteczko Śląskie), zgodnie z wymogami ustawy o rewitalizacji, łącznie wiedzę ekspercką o procesie z wiedzą mieszkańców Gminy Miasteczko Śląskie o obszarze rewitalizacji. Model partycypacyjny w tworzeniu programu polegał na zabezpieczeniu informacji o potrzebach rewitalizacyjnych mieszkańców obszaru rewitalizacji i ujęciu ich w formie propozycji przedsięwzięć w GPR. Do programu zgłoszono zarówno przedsięwzięcia stanowiące kontynuację dotychczasowych działań, jak i nowe projekty dotyczące zagospodarowania terenów przestrzeni publicznych, mające zwiększyć efektywność i synergię procesu rewitalizacji.

GPR spełnia wymogi uspołecznienia wynikające z rozdz. 2 ustawy o rewitalizacji – procedury konsultacyjne prowadzono na każdym etapie prac, zgodnie z zasadami określonymi w art. 6 ww. ustawy.

GPR wpisuje się również w wymogi sformułowane względem strategii terytorialnych, o których mowa w art. 29 ust. 1 rozporządzenia ogólnego dla polityki spójności na lata 2021- 2027³ oraz art. 36 ust. 8

² Zgodnie z Uchwałą nr XLIV/443/22 Rady Miejskiej w Miasteczku Śląskim z dnia 3 listopada 2022 r. w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji w Gminie Miasteczko Śląskie.

³ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/1060 z dnia 24 czerwca 2021 r. ustanawiające wspólne przepisy dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego Plus, Funduszu Spójności, Funduszu na rzecz Sprawiedliwej Transformacji i Europejskiego Funduszu Morskiego, Rybackiego i Akwakultury, a także przepisy finansowe na potrzeby tych funduszy oraz na potrzeby Funduszu Azylu, Migracji i Integracji, Funduszu Bezpieczeństwa Wewnętrznego i Instrumentu Wsparcia Finansowego na rzecz Zarządzania Granicami i Polityki Wizowej.

ustawy z dnia 28 kwietnia 2022 r. o zasadach realizacji zadań finansowanych ze środków europejskich w perspektywie finansowej 2021-2027⁴ (tzw. ustawa wdrożeniowa).

Spełnienie przez GPR wymogów uwarunkowań polityki spójności UE umożliwia ubieganie się o dofinansowanie na realizację przedsięwzięć rewitalizacyjnych ze środków europejskich w perspektywie finansowej 2021-2027. Zapisy GPR uwzględniają także wymogi wynikające z *Zasad realizacji instrumentów terytorialnych w Polsce w perspektywie finansowej UE na lata 2021-2027*, które formułują specyficzne cechy programów rewitalizacji, konieczne do wypracowania w nowych dokumentach.

Struktura GPR zawiera w sobie zarówno elementy obligatoryjne wynikające z art. 15 ust. 1 ustawy o rewitalizacji, jak i zagadnienia wymagane od strategii IIT, o których mowa w art. 36 ust. 8 ustawy wdrożeniowej. Poniżej dokonano zestawienia kluczowych elementów dokumentu GPR, udowadniając spełnienie wymogów i ustawy o rewitalizacji i przewidzianych dla strategii IIT.

Tabela 1. Elementy struktury GPR Miasteczko Śląskie 2032 na tle wymogów ustawy wdrożeniowej dla strategii IIT

Wymogi dla strategii IIT wynikające z art. 36 ust. 8 ustawy wdrożeniowej	Odpowiadające elementy GPR Miasteczko Śląskie 2032 wynikające z art. 15 ust. 1 ustawy o rewitalizacji	Cechy GPR wynikające z <i>Zasad realizacji instrumentów terytorialnych w Polsce w perspektywie finansowej UE na lata 2021-2027</i>
Synteza diagnozy obszaru rewitalizacji IIT wraz z analizą problemów, potrzeb i potencjałów rozwojowych, w tym wzajemnych powiązań gospodarczych, społecznych i środowiskowych	Rodz. 2 Obszar rewitalizacji i jego diagnoza Rozdz. 2.1 Wyznaczenie obszaru rewitalizacji – synteza „Diagnozy na potrzeby wyznaczenia obszaru zdegradowanego oraz obszaru rewitalizacji Miasteczka Śląskiego” Rozdz. 2.2 Szczegółowa diagnoza obszaru rewitalizacji Rozdz. 2.3 Synteza diagnozy pogłębionej obszaru rewitalizacji	– kompleksowość – podejście zintegrowane – koncentracja
Cele, jakie mają być zrealizowane w ramach IIT, ze wskazaniem wykorzystanego podejścia zintegrowanego, oczekiwanych wskaźników rezultatu i produktu powiązanych z realizacją właściwego programu	Rozdz. 3. Integralność systemu wizji, celów i kierunków działań Rozdz. 3.2. Integracja wizji, celów, kierunków działań i przedsięwzięć Rozdz. 4. Przedsięwzięcia rewitalizacyjne Rozdz. 10. System monitorowania i oceny GPR	– kompleksowość – podejście zintegrowane – koncentracja – zasady komplementarności przedsięwzięć rewitalizacyjnych
Lista projektów realizujących cele wraz z informacją na temat sposobu ich wskazania oraz	Rozdz. 4. Przedsięwzięcia rewitalizacyjne Rozdz. 4.1. Planowane	– kompleksowość – podejście zintegrowane – koncentracja

⁴ Dz.U.2022.1079

powiązania z innymi projektami	podstawowe przedsięwzięcia rewitalizacyjne	– zasady komplementarności przedsięwzięć rewitalizacyjnych
	Rozdz. 4.2. Charakterystyka pozostałych dopuszczalnych przedsięwzięć rewitalizacyjnych	
	Rozdz. 6. Mechanizmy służące integrowaniu działań oraz przedsięwzięć rewitalizacyjnych	
Opis procesu zaangażowania partnerów społeczno-gospodarczych oraz właściwych podmiotów reprezentujących społeczeństwo obywatelskie, podmiotów działających na rzecz ochrony środowiska oraz podmiotów odpowiedzialnych za promowanie włączenia społecznego, praw podstawowych, praw osób niepełnosprawnych, równości płci i niedyskryminacji w pracach nad przygotowaniem i wdrażaniem strategii IIT	Rozdz. 8. Realizacja zasady partycypacji społecznej i partnerstwa	– podejście zintegrowane
	Rozdz. 9. Zarządzanie Gminnym Programem Rewitalizacji	
	Rozdz. 10. System monitorowania i oceny Gminnego Programu Rewitalizacji	
	Rozdz. 13. Komitet Rewitalizacji	

Źródło: Opracowanie własne

2 OBSZAR REWITALIZACJI I JEGO DIAGNOZA

2.1 Wyznaczenie obszaru rewitalizacji – synteza „Diagnozy na potrzeby wyznaczenia obszaru zdegradowanego oraz obszaru rewitalizacji Miasteczka Śląskiego”

Obszar zdegradowany i obszar rewitalizacji wyznaczono w wyniku badania ujętego w dokumencie „Diagnoza na potrzeby wyznaczenia obszaru zdegradowanego oraz obszaru rewitalizacji Miasteczka Śląskiego”, a następnie potwierdzonego Uchwałą nr XLIV/443/22 Rady Miejskiej w Miasteczku Śląskim z dnia 3 listopada 2022 r. w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji w Gminie Miasteczko Śląskie.

2.1.1 Metodyka wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji

Z uwagi na specyfikę analizy wielokryterialnej, przeprowadzanej celem wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji, za wyjściowy przyjęto podział na 15 jednostek, tożsamych z granicami okręgów wyborczych gminy Miasteczko Śląskie wg. wyborów samorządowych w 2018 r.

Każdej jednostce analitycznej nadano umowny numer, który zaprezentowano w poniższej tabeli, zawierającej również informację o liczbie mieszkańców.

Tabela 2. Jednostki analityczne Gminy Miasteczko Śląskie

Nr	Nazwa	Granice	Liczba mieszkańców w 2021 roku
1	Okręg wyborczy nr 1	Konstantego Ildefonsa Gałczyńskiego numery parzyste od 2 do 36, Gierzyna, Gwiazdzysta, Jana Kilińskiego, Niepodległości, Plac Władysława Jagiełły, Rycerska, Staromiejska, Kazimierza Przerwy-Tetmajera	457
2	Okręg wyborczy nr 2	Astronautów, Stefana Czarnieckiego, Dębina, Aleksandra Fredry, Jana Matejki, Władysława Orkana, Piwna, Rubinowa, Rynek, Woźnicka, Józefa Wybickiego, Żołnierska	423
3	Okręg wyborczy nr 3	Michała Dudy, Konstantego Ildefonsa Gałczyńskiego numery nieparzyste od 3 do 23, Krótka, Górnicza, Cypriana Kamila Norwida od nr 2 do nr 67, Promienna, Słoneczna	494
4	Okręg wyborczy nr 4	Adama Asnyka, Dworcowa od nr 1 do nr 50, Marii Konopnickiej, Metalowa 4, Lucjana Rydla, Sztolniowa, Wspólna	444
5	Okręg wyborczy nr 5	Cegielniana, Ceramiczna, Cynkowa, Dworcowa od nr 54 do końca, Działkowa, Gajowa, Hutnicza, Leśna, Andrzeja Modrzewskiego, Tomasza Pękatego, Północna, Sportowa, Srebrna 8	527
6	Okręg wyborczy nr 6	Białego, Kolejowa, Cypriana Kamila Norwida od nr 82 do końca, Por. Józefa Pindora, Srebrna 13, 14 i 15, Złota	466
7	Okręg wyborczy nr 7	Metalowa 1, 3, 5, 8; Srebrna 6, 10, 10A, 10B	467
8	Okręg wyborczy nr 8	Metalowa 2, 6; Srebrna 23, 25, 28	452
9	Okręg wyborczy nr 9	Srebrna 17, 19, 21, 22 i 26	435
10	Okręg wyborczy nr 10	Srebrna 16, 18, 20	408
11	Okręg wyborczy nr 11	Jana Długosza, Gwarecka, Łukowa, Jacka Malczewskiego, Malinowa, Skrajna, Stacyjna, Storczykowa, Szygarska, Św. Marka, Wrzosowa, Torowa, Zielona	464
12	Okręg wyborczy nr 12	Brynica, Budowlana, Józefa Chełmońskiego, Harcerska, Kamienna, Notozaura, Podleśna, Józefa Poniatowskiego, Rolna, Sokoła, Śląska od nr 2 do nr 43	442
13	Okręg wyborczy nr 13	Akacyjowa, Brzozowa, Bukowa, Dębowa, Grabowa, Imielów, Jaworowa, Jesionowa, Jodłowa, Kasztanowa, Klonowa, Lipowa, Nowowiejska, Okólna, Paprotna, Polna, Południowa, Ptasia, Skautów, Sosnowa, Studzienna, Śląska od nr 45 do nr 88, Świerkowa	420
14	Okręg wyborczy nr 14	Karpacka, ks. Franciszka Wyciślika, Makowa, Przygodna, Przyjaźni, Wita Stwosza, Szyndros, Śląska od nr 90 do końca, Wodociągi Bibiela	416
15	Okręg wyborczy nr 15	Borowa, Grobla, Władysława Łokietka, Rieczna, Starowiejska, Tartaczna, Żyglińska	528
RAZEM			6843

Źródło: Opracowanie własne

Badanie objęło analizę wszystkich zagadnień kryzysowych wymienionych w ustawie o rewitalizacji (art. 9 ust. 1) – w sumie wykorzystano łącznie 16 mierzalnych i weryfikowalnych wskaźników odnoszących się do sfery społecznej, gospodarczej, środowiskowej, przestrzenno-funkcjonalnej i technicznej. Lista wskaźników wykorzystanych do wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji znajduje się w poniższej tabeli.

Tabela 3. Lista wskaźników służących do wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji

W1	Problemy demograficzne ⁵
W2	Ubóstwo ⁶
W3	Bezradność ⁷
W4	Niepełnosprawność ⁸
W5	Alkoholizm ⁹
W6	Bezrobocie ¹⁰
W7	Zadłużenie ¹¹
W8	Bezpieczeństwo i przestępczość ¹²
W9	Edukacja ¹³
W10	Kapitał społeczny ¹⁴
W11	Uczestnictwo w życiu publicznym ¹⁵
W12	Uczestnictwo w życiu kulturalnym ¹⁶
W13	Sfera gospodarcza ¹⁷
W14	Sfera środowiskowa ¹⁸
W15	Sfera przestrzenno-funkcjonalna ¹⁹

⁵ Wskaźnik obliczany na podstawie zmian liczby ludności w latach 2020-2021.

⁶ Wskaźnik obliczany na podstawie Udziału osób objętych pomocą MOPS ze względu na problem ubóstwa w latach 2019-2021.

⁷ Wskaźnik obliczany na podstawie Udziału osób objętych pomocą MOPS ze względu na bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych w latach 2019-2021.

⁸ Wskaźnik obliczany na podstawie Udziału osób objętych pomocą MOPS ze względu na niepełnosprawność w latach 2019-2021.

⁹ Wskaźnik obliczany na podstawie Udziału osób objętych pomocą MOPS ze względu na alkoholizm w latach 2019-2021.

¹⁰ Wskaźnik obliczany na podstawie Udziału osób objętych pomocą MOPS ze względu na problem bezrobocia w latach 2019-2021.

¹¹ Wskaźnik obliczany na podstawie Liczby osób zadłużonych oraz łącznej wartości zadłużenia z tytułu najmu lokali mieszkalnych w budynkach miejskich w 2021 roku oraz Liczby osób zadłużonych oraz łącznej wartości zadłużenia z tytułu czynszu za lokale komunalne w budynkach wspólnot mieszkaniowych w 2021 roku.

¹² Wskaźnik obliczany na podstawie Liczby przestępstw w 2021 roku, Liczby interwencji policyjnych w 2021 roku oraz Liczby wypadków drogowych w latach 2015-2021.

¹³ Wskaźnik obliczany na podstawie Wyników egzaminu ósmoklasistów w roku szkolnym 2021/2022 w szkołach podstawowych prowadzonych przez Gminę Miasteczko Śląskie oraz Liczby osób objętych pomocą MOPS w zakresie żywienia szkolnego w latach 2019-2021.

¹⁴ Wskaźnik obliczany na podstawie Liczby organizacji pożytku publicznego zarejestrowanych w Miasteczku Śląskim w 2021 roku oraz Liczby realizowanych zadań publicznych przez organizacje pozarządowe i inne uprawnione podmioty w trybie konkursowym w latach 2019-2021.

¹⁵ Wskaźnik obliczany na podstawie Liczby wniosków i interpelacji radnych Gminy Miasteczko Śląskie w latach 2019-2021 oraz Frekwencji w wyborach do Rady Miejskiej w 2018 roku.

¹⁶ Wskaźnik obliczany na podstawie Liczby podmiotów kultury, Liczby wydarzeń kulturalno-sportowych organizowanych przez MOK w Miasteczku Śląskim w latach 2018-2020 oraz Liczby przedsięwzięć współorganizowanych przez MOK w Miasteczku Śląskim w latach 2019-2021.

¹⁷ Wskaźnik obliczany na podstawie Liczby zarejestrowanych podmiotów na terenie Miasteczka Śląskiego według CEiDG w 2021 roku.

¹⁸ Wskaźnik obliczany na podstawie występowania zjawisk kryzysowych w obszarze ochrony klimatu i jakości powietrza (występowanie źródeł zanieczyszczeń), zagrożenia hałasem (ruch kolejowy i lotniczy, ruch pojazdów drogowych oraz działalność zakładów przemysłowych) oraz gospodarki odpadami (występowanie składowiska odpadów niebezpiecznych, poziom zanieczyszczeń wód podziemnych i powierzchniowych).

2.1.2 Wyznaczenie obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji

Obszar zdegradowany to teren, na którym zidentyfikowano stan kryzysowy, czyli nagromadzenie negatywnych zjawisk, przede wszystkim w sferze społecznej. W celu ich identyfikacji przeprowadzono kompleksową diagnozę sytuacji w gminie Miasteczko Śląskie. Analiza ta została oparta na dostępnych dokumentach strategicznych, danych statystycznych, w tym gromadzonych na poziomie lokalnym, oraz wywiadach eksperckich. Niezbędne informacje udostępniły między innymi: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, Urząd Miejski, Miejski Ośrodek Kultury oraz Komenda Powiatowa Policji w Tarnowskich Górach.

Podczas analizy uwzględniono znaczenie poszczególnych obszarów dla rozwoju lokalnego, jednak kluczowym kryterium była koncentracja negatywnych zjawisk. Oceniano je na podstawie liczby wskaźników wskazujących na problemy społeczne, a także gospodarcze, środowiskowe, przestrzenno-funkcjonalne oraz techniczne.

W procesie wyznaczania obszaru zdegradowanego oraz obszaru przeznaczonego do rewitalizacji poddano analizie jednostki porównawcze, którymi były okręgi wyborcze, pierwotnie określone na potrzeby wyborów samorządowych w 2018 roku. Przeprowadzono analizę porównawczą, aby wskazać jednostki charakteryzujące się największą liczbą zidentyfikowanych problemów. Za obszar zdegradowany uznano te okręgi, w których na 16 analizowanych kategorii problemowych wystąpiło co najmniej 9 negatywnych zjawisk.

Wieloaspektowa analiza pozwoliła wyznaczyć okręgi o największej koncentracji problemów, które spełniają kryteria obszarów zdegradowanych. Na tej podstawie określono jednostki, w których docelowo będą wyznaczone obszary rewitalizacji. Podsumowanie przeprowadzonej analizy oraz identyfikacja kluczowych problemów zostały zaprezentowane w poniższej tabeli.

¹⁹ Wskaźnik obliczany na podstawie Liczby obiektów infrastruktury społecznej, Stanu technicznego obiektów będących w zasobach Gminy Miasteczko Śląskie, Liczby występujących awarii na sieci kanalizacji sanitarnej i wodociągowej w 2021 roku oraz Występowania obszarów o niskich walorach estetycznych i problemach funkcjonalno-przestrzennych.

²⁰ Wskaźnik obliczany na podstawie Stanu technicznego obiektów mieszkaniowych znajdujących się w zasobach Gminy Miasteczko Śląskie (Podłączenie do sieci kanalizacji sanitarnej, Spełnianie przez budynki wymogów z zakresu ochrony środowiska i energooszczędności, Rodzaj stosowanego ogrzewania).

Tabela 4. Syntetyczna ocena zjawisk kryzysowych w poszczególnych jednostkach analitycznych Gminy Miasteczko Śląskie

Nr	Okręg wyborczy	W1	W2	W3	W4	W5	W6	W7	W8	W9	W10	W11	W12	W13	W14	W15	W16	Suma
1	Okręg wyborczy nr 1																	15
2	Okręg wyborczy nr 2																	10
3	Okręg wyborczy nr 3																	8
4	Okręg wyborczy nr 4																	6
5	Okręg wyborczy nr 5																	9
6	Okręg wyborczy nr 6																	8
7	Okręg wyborczy nr 7																	10
8	Okręg wyborczy nr 8																	10
9	Okręg wyborczy nr 9																	9
10	Okręg wyborczy nr 10																	10
11	Okręg wyborczy nr 11																	6
12	Okręg wyborczy nr 12																	8
13	Okręg wyborczy nr 13																	4
14	Okręg wyborczy nr 14																	9
15	Okręg wyborczy nr 15																	11

Źródło: Opracowanie własne

Podsumowując, w dziewięciu jednostkach Gminy Miasteczko Śląskie (nr 1, 2, 5, 7, 8, 9, 10, 14 i 15) zaobserwowano koncentrację negatywnych zjawisk kryzysowych w większości badanych kategorii. W pozostałych jednostkach zjawiska te występują w mniejszym stopniu lub nie zostały zidentyfikowane. Obszary zdegradowane, czyli jednostki o szczególnie intensywnym występowaniu problemów społecznych, gospodarczych, środowiskowych i przestrzennych, zostały oznaczone w powyższej tabeli czerwoną czcionką, natomiast mierzalne zjawiska kryzysowe, opisane badanymi wskaźnikami, wyróżniono kolorem niebieskim. Powyższa tabela stanowi techniczne wskazanie obszarów zdegradowanych, które posłużą do wyznaczenia docelowych obszarów rewitalizacji.

Na podstawie analizy poziomu zdiagnozowanych problemów w okręgach wyborczych nr 7–10 (gdzie zidentyfikowano od 9 do 10 negatywnych zjawisk) oraz ich spójności terytorialnej – obszary te sąsiadują ze sobą i znajdują się w rejonie ulic Srebrna-Metalowa – podjęto decyzję o wyznaczeniu dla nich jednego wspólnego obszaru zdegradowanego.

Poniżej zestawiono powierzchnie wyznaczonych obszarów zdegradowanych. Wartości podano w hektarach. Łączna powierzchnia obszaru zdegradowanego wynosi 360,61 ha.

Tabela 5. Powierzchnia wyznaczonych obszarów zdegradowanych w Gminie Miasteczko Śląskie

Obszar	Liczba mieszkańców	Powierzchnia (ha)
OZ 1	457	22,13
OZ 2	423	10,19
OZ 3	527	95,89
OZ 4	1762	12,65
OZ 5	416	131,99
OZ 6	528	87,76
Razem obszar zdegradowany	4 113	360,61
% przypadający na obszar zdegradowany	60,11%	5,30%

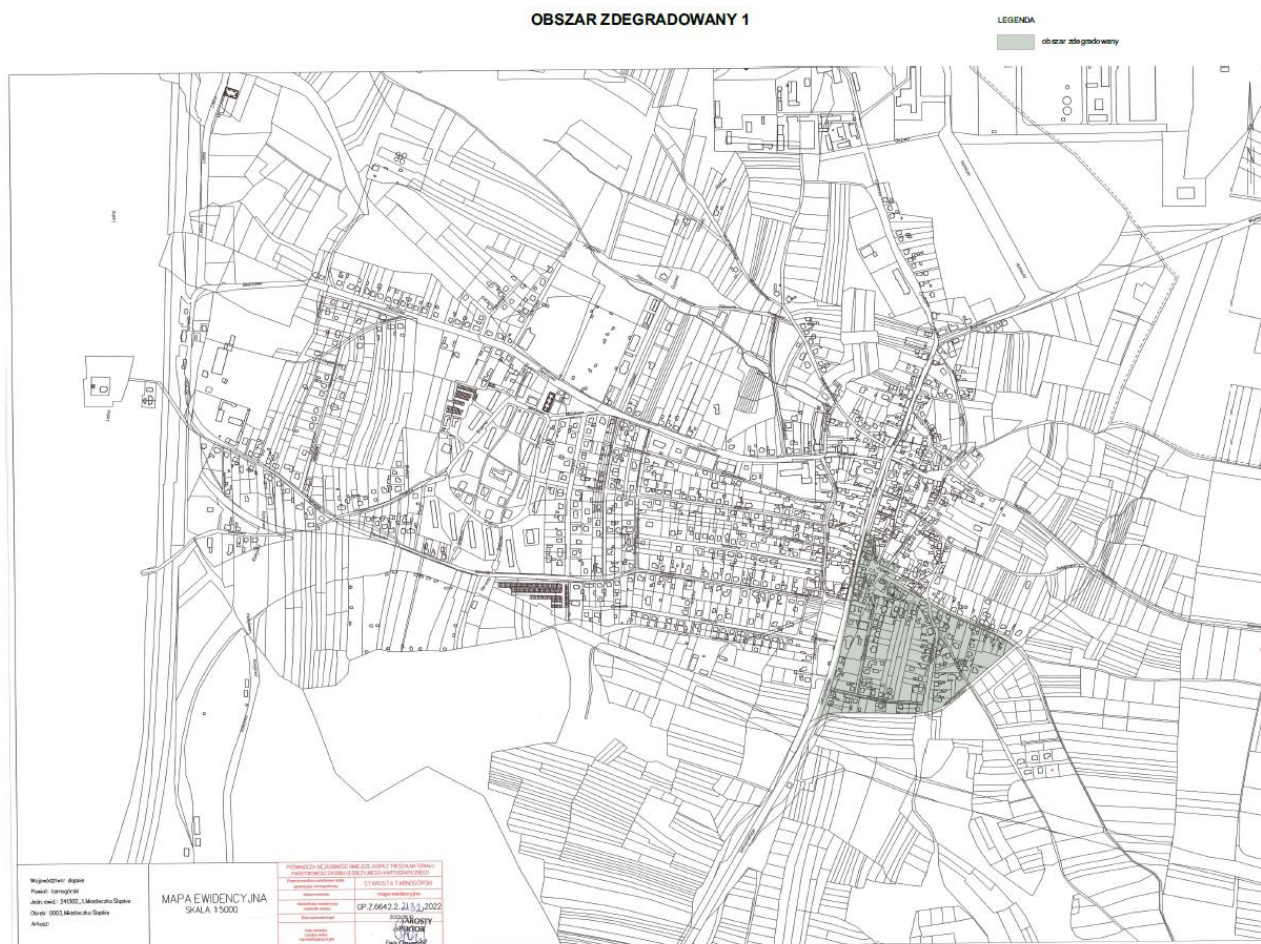
Źródło: Opracowanie własne

Szczegółowy przebieg obszaru rewitalizacji przedstawiono na Załącznikach od 7 do 14 do Uchwały nr XLIV/443/22 Rady Miejskiej w Miasteczku Śląskim z dnia 3 listopada 2022 r. w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji w Gminie Miasteczko Śląskie. Mapy sporządzono zgodnie z art. 11 ust. 4 Ustawy o rewitalizacji.

Wyznaczenie obszaru rewitalizowanego przeprowadzono mając na uwadze założenie, że zgodnie z art. 10 ust. 1 i 2 ustawy o rewitalizacji, obszar rewitalizacji to „obszar obejmujący całość lub część obszaru zdegradowanego, cechujący się szczególną koncentracją negatywnych zjawisk, o których mowa w art. 9 ust. 1, na którym z uwagi na istotne znaczenie dla rozwoju lokalnego gmina zamierza prowadzić rewitalizację (...). Obszar rewitalizacji nie może być większy niż 20% powierzchni gminy oraz zamieszkały przez więcej niż 30% liczby mieszkańców gminy. Obszar rewitalizacji może być podzielony na podobszary, w tym podobszary nieposiadające ze sobą wspólnych granic”. W związku z tym wyznaczono obszar rewitalizowany jako teren, na którym występuje najwyższa koncentracja problemów społecznych, gospodarczych, przestrzenno-funkcjonalnych i środowiskowych, z uwzględnieniem jego istotnego znaczenia dla rozwoju gminy. W wyniku delimitacji, wybrano obszary mające szczególne znaczenie dla gminy, posiadające przestrzenie i obiekty stanowiące potencjał do prowadzenia możliwych działań rewitalizacyjnych. W wyniku przeprowadzonej delimitacji obszaru zdegradowanego, wyznaczono obszar rewitalizacji, na który składają się wyznaczone i zamieszkałe podobszary zlokalizowane na terenach jednostek analitycznych o numerach: 1, 2, 5, 7 – 10 (razem), 14 i 15.

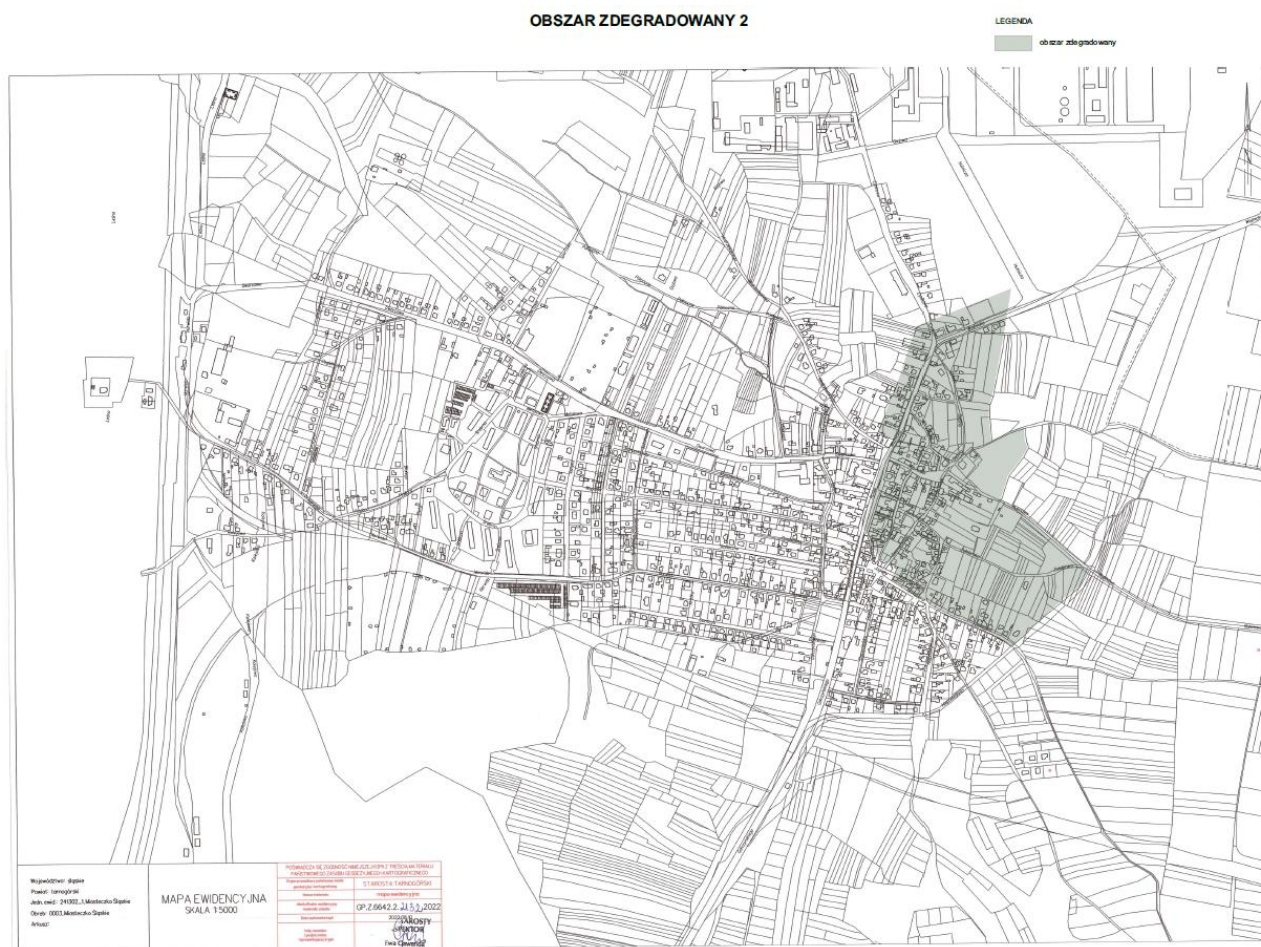
Szczegółowy przebieg obszaru zdegradowanego przedstawiono na Załącznikach od 1 do 6 do Uchwały nr XLIV/443/22 Rady Miejskiej w Miasteczku Śląskim z dnia 3 listopada 2022 r. w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji w Gminie Miasteczko Śląskie. Mapy sporządzono zgodnie z art. 11 ust. 4 Ustawy o rewitalizacji.

Rysunek 1. Obszar zdegradowany 1 (jednostka analityczna nr 1) w Gminie Miasteczko Śląskie

Źródło: Załącznik nr 1 do Uchwały nr XLIV/443/22 Rady Miejskiej w Miasteczku Śląskim z dnia 3 listopada 2022 r. w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji w Gminie Miasteczko Śląskie

Rysunek 2. Obszar zdegradowany 2 (jednostka analityczna nr 2) w Gminie Miasteczko Śląskie

Źródło: Załącznik nr 2 do Uchwały nr XLIV/443/22 Rady Miejskiej w Miasteczku Śląskim z dnia 3 listopada 2022 r. w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji w Gminie Miasteczko Śląskie

17

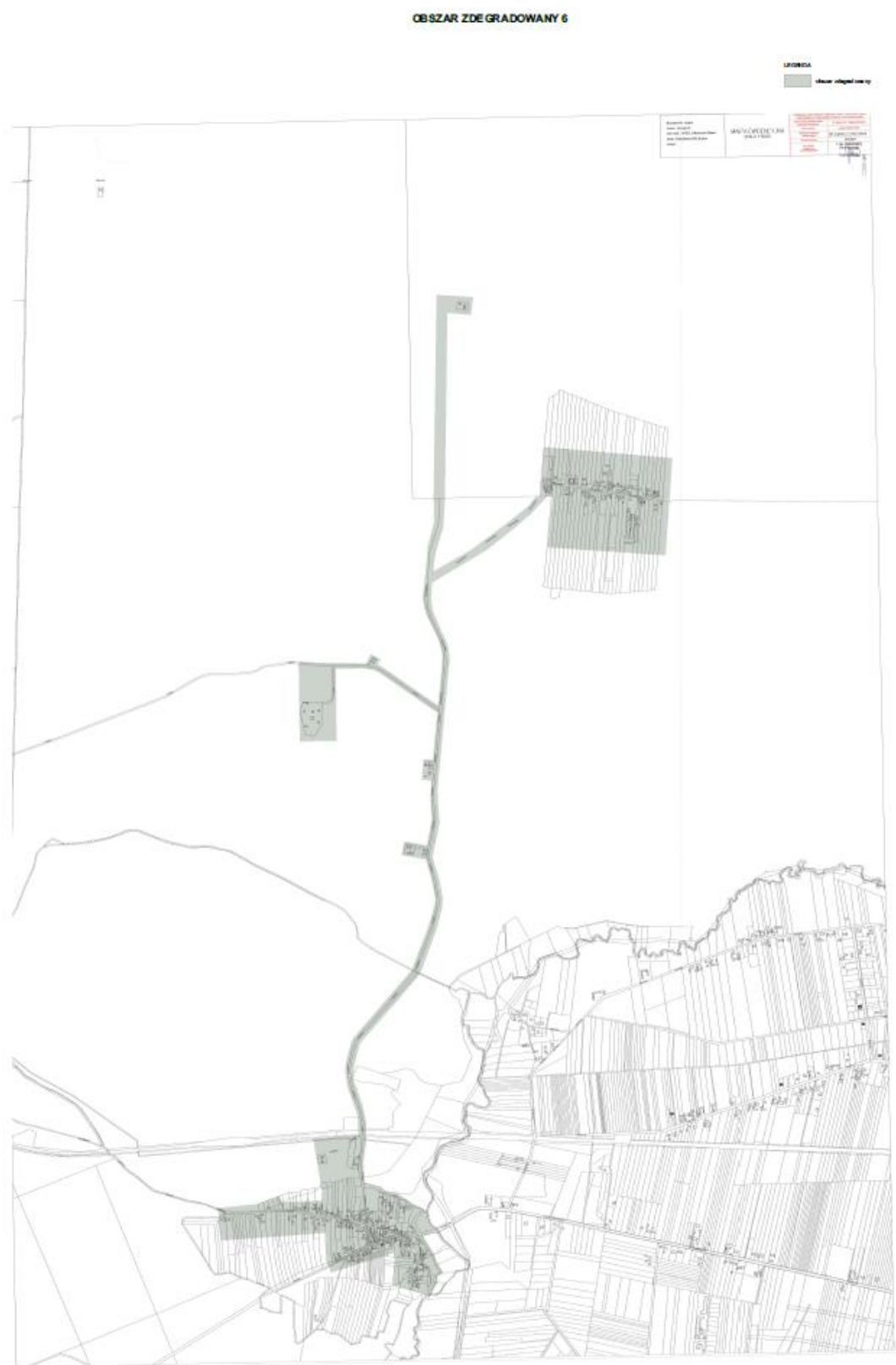
Źródło: Załącznik nr 4 do Uchwały nr XLIV/443/22 Rady Miejskiej w Miasteczku Śląskim z dnia 3 listopada 2022 r. w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji w Gminie Miasteczko Śląskie

Źródło: Załącznik nr 5 do Uchwały nr XLIV/443/22 Rady Miejskiej w Miasteczku Śląskim z dnia 3 listopada 2022 r. w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji w Gminie Miasteczko Śląskie

Rysunek 6. Obszar zdegradowany 6 (jednostka analityczna nr 15) w Gminie Miasteczko Śląskie

Źródło: Załącznik nr 6 do Uchwały nr XLIV/443/22 Rady Miejskiej w Miasteczku Śląskim z dnia 3 listopada 2022 r. w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji w Gminie Miasteczko Śląskie

Ostateczny kształt obszaru rewitalizacji, na którym Gmina Miasteczko Śląskie zamierza prowadzić rewitalizację jest uzasadniony istotnym znaczeniem dla rozwoju lokalnego gminy. Wyznaczony obszar rewitalizacji składa się z następujących, zamieszkałych, podobszarów rewitalizacji:

- OR 1, który zajmuje powierzchnię 0,6 ha (0,01% powierzchni ogółem gminy) i jest zamieszkały przez 26 mieszkańców (0,38% ludności ogółem gminy). Obszar rewitalizowany wyznaczony od wschodu ul. Gwiazdzistą, od południa ul. Tetmajera (obejmuje plac Jagiełły), od zachodu ul. Gałczyńskiego;
- OR 2, który zajmuje powierzchnię 2,1 ha (0,03% powierzchni ogółem gminy) i jest zamieszkały przez 10 mieszkańców (0,15% ludności ogółem gminy). Obszar rewitalizowany wyznaczony od wschodu Parkiem Rubina, od południa ul. Rubinową, od zachodu ul. Dębina;
- OR 3A, który zajmuje powierzchnię 2,8 ha (0,04% powierzchni ogółem gminy) i jest zamieszkały przez 23 mieszkańców (0,34% ludności ogółem gminy). Obszar rewitalizowany wyznaczony ul. Cynkową od nr 5 do nr 21;
- OR 3B, który zajmuje powierzchnię 11,6 ha (0,17% powierzchni ogółem gminy) i jest zamieszkały przez 45 mieszkańców (0,66% ludności ogółem gminy). Obszar rewitalizowany wyznaczony od północy ul. Sportową od nr 2 do nr 10, od południa ul. Dworcową nr 49, 50, 52, 54, 60, 66, 67, 68, od zachodu ul. Ceramiczna nr. 2, 4, 6, 8;
- OR 4, który zajmuje powierzchnię 8,0 ha (0,12% powierzchni ogółem gminy) i jest zamieszkały przez 1541 mieszkańców (22,52% ludności ogółem gminy). Obszar rewitalizowany wyznaczony od północy ul. Metalową, od wschodu i zachodu ul. Srebrną, od południa ul. Norwida;
- OR 5, który zajmuje powierzchnię 68,1 ha (1% powierzchni ogółem gminy) i jest zamieszkały przez 17 mieszkańców (0,25% ludności ogółem gminy). Obszar rewitalizacji wyznaczony od północy ul. Szyndros, od wschodu granicą działek, od południa ul. Przyjaźni, od zachodu ul. Woźnicką;
- OR 6A, który zajmuje powierzchnię 1,9 ha (0,03% powierzchni ogółem gminy) i jest zamieszkały przez 3 mieszkańców (0,04% ludności ogółem gminy). Obszar rewitalizacji wyznaczony od północy ul. Grobla nr 20, od wschodu granicą gminy, od południa ul. Borową nr 21, 23, 40);
- OR 6B, który zajmuje powierzchnię 1,6 ha (0,02% powierzchni ogółem gminy) i jest zamieszkały przez 19 mieszkańców (0,28% ludności ogółem gminy). Obszar rewitalizowany wyznaczony ul. Starowiejską nr 8, 12, 13 14, 15.

Wyznaczony obszar rewitalizacji stanowi jeden obszar rewitalizacji w rozumieniu art. 10 ustawy o rewitalizacji, który – zgodnie z ustawową możliwością – został podzielony na osiem podobszarów. Każdy z nich cechuje się własną specyfiką problemów, jednak wszystkie razem tworzą spójny teren interwencji, na którym gmina planuje prowadzić zintegrowane działania rewitalizacyjne.

Całość obszaru rewitalizacji stanowi łącznie powierzchnię 96,6 ha (1,42% powierzchni ogółem gminy) oraz jest łącznie zamieszkiwana przez 1684 mieszkańców (24,61% ludności ogółem gminy), a co za tym idzie nie przekracza limitów określonych w art. 10 ust. 2 ustawy o rewitalizacji.

Tabela 6. Obszar rewitalizacji w Gminie Miasteczko Śląskie

Obszar	Liczba mieszkańców	Powierzchnia (ha)
OR 1	26	0,6
OR 2	10	2,1
OR 3A	23	2,8
OR 3B	45	11,6
OR 4	1 541	8,0
OR 5	17	68,1
OR 6A	3	1,9
OR 6B	19	1,6
Razem obszar rewitalizacji	1 684	96,6
% przypadający na obszar rewitalizowany	24,61%	1,42 %

Źródło: Opracowanie własne

Szczegółowy przebieg obszaru rewitalizacji przedstawiono na Załącznikach od 7 do 14 do Uchwały nr XLIV/443/22 Rady Miejskiej w Miasteczku Śląskim z dnia 3 listopada 2022 r. w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji w Gminie Miasteczko Śląskie. Mapy sporządzono zgodnie z art. 11 ust. 4 Ustawy o rewitalizacji.

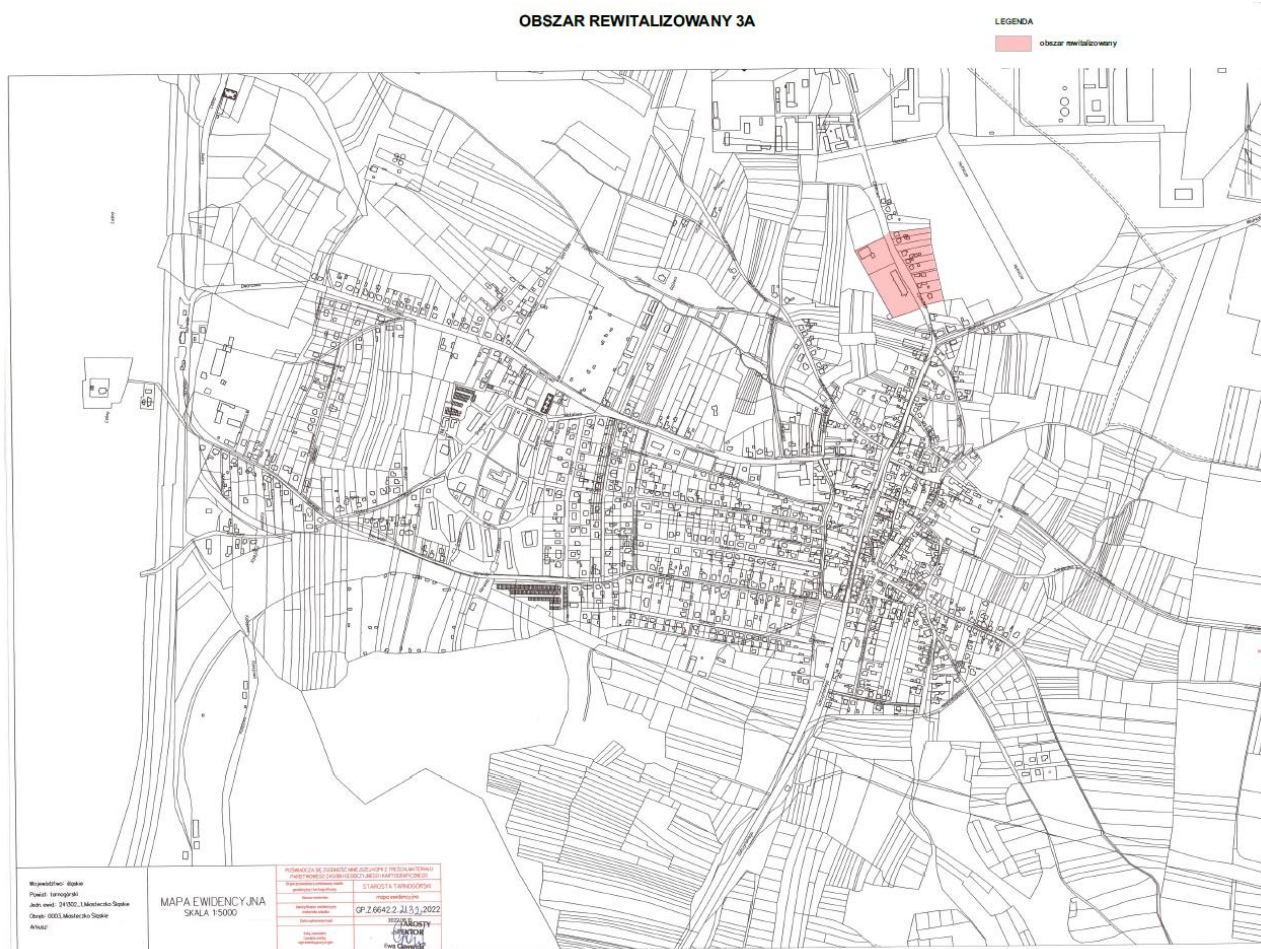
Źródło: Załącznik nr 7 do Uchwały nr XLIV/443/22 Rady Miejskiej w Miasteczku Śląskim z dnia 3 listopada 2022 r. w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji w Gminie Miasteczko Śląskie

Źródło: Załącznik nr 8 do Uchwały nr XLIV/443/22 Rady Miejskiej w Miasteczku Śląskim z dnia 3 listopada 2022 r. w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji w Gminie Miasteczko Śląskie

Rysunek 9. Obszar rewitalizacji OR 3A (w ramach obszaru zdegradowanego 3) w Gminie Miasteczko Śląskie

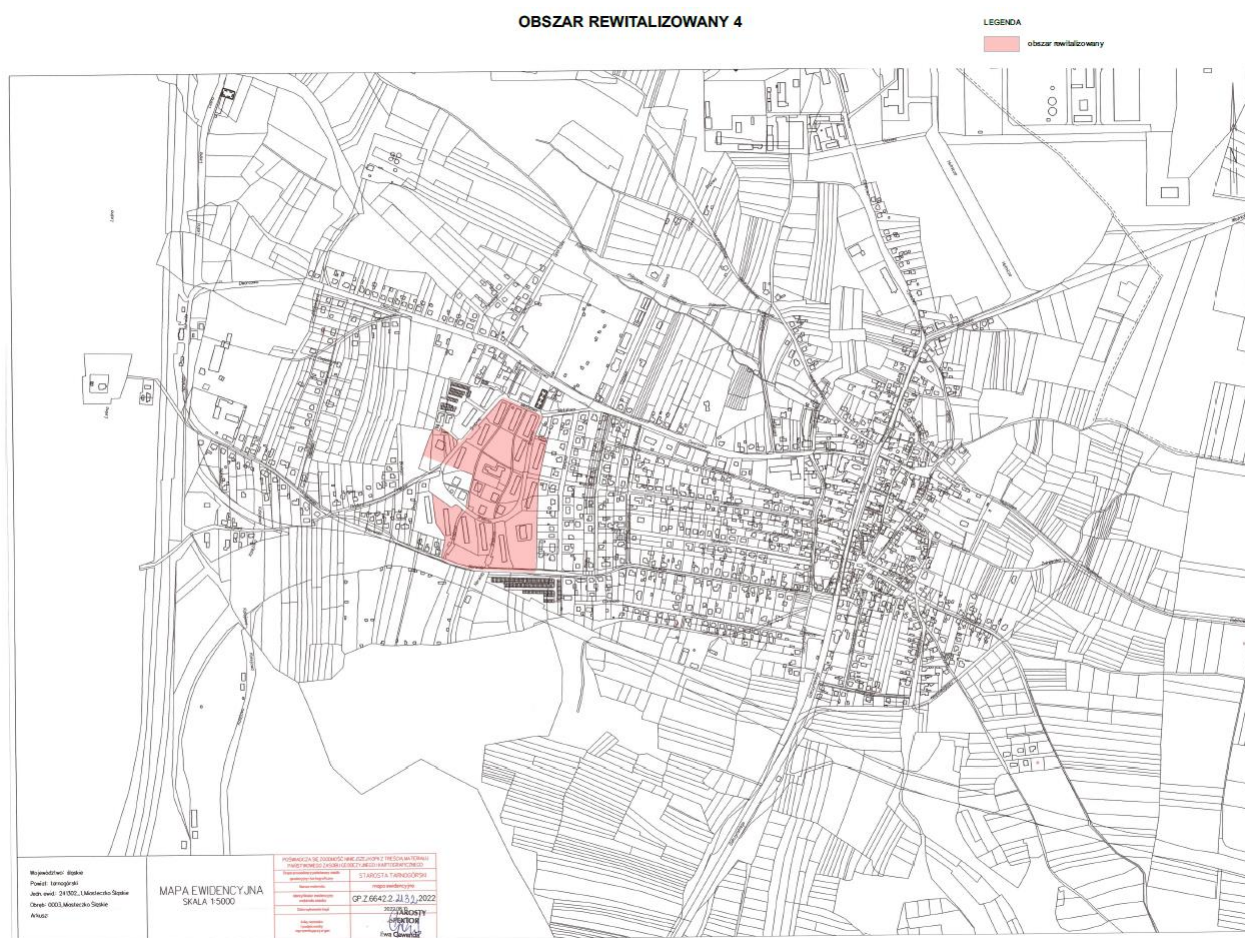

Źródło: Załącznik nr 9 do Uchwały nr XLIV/443/22 Rady Miejskiej w Miasteczku Śląskim z dnia 3 listopada 2022 r. w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji w Gminie Miasteczko Śląskie

Źródło: Załącznik nr 10 do Uchwały nr XLIV/443/22 Rady Miejskiej w Miasteczku Śląskim z dnia 3 listopada 2022 r. w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji w Gminie Miasteczko Śląskie

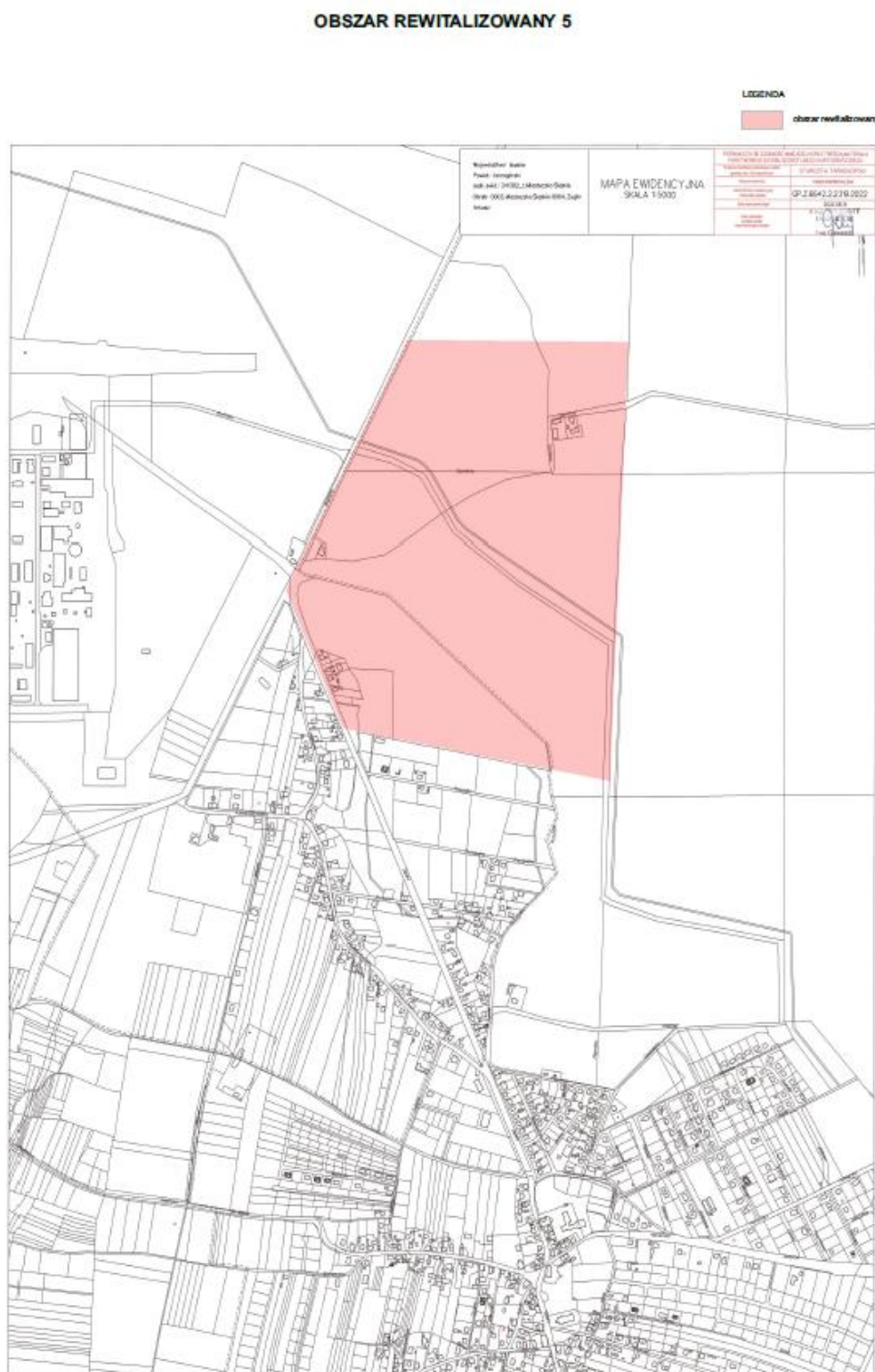

Rysunek 11. Obszar rewitalizacji OR 4 (w ramach obszaru zdegradowanego 4) w Gminie Miasteczko Śląskie

Źródło: Załącznik nr 11 do Uchwały nr XLIV/443/22 Rady Miejskiej w Miasteczku Śląskim z dnia 3 listopada 2022 r. w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji w Gminie Miasteczko Śląskie

Rysunek 12. Obszar rewitalizacji OR 5 (w ramach obszaru zdegradowanego 5) w Gminie Miasteczko Śląskie

Źródło: Załącznik nr 12 do Uchwały nr XLIV/443/22 Rady Miejskiej w Miasteczku Śląskim z dnia 3 listopada 2022 r. w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji w Gminie Miasteczko Śląskie

Rysunek 13. Obszar rewitalizacji OR 6A (w ramach obszaru zdegradowanego 6) w Gminie Miasteczko Śląskie

Źródło: Załącznik nr 13 do Uchwały nr XLIV/443/22 Rady Miejskiej w Miasteczku Śląskim z dnia 3 listopada 2022 r. w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji w Gminie Miasteczko Śląskie

Rysunek 14. Obszar rewitalizacji OR6B (w ramach obszaru zdegradowanego 6) w Gminie Miasteczko Śląskie

Źródło: Załącznik nr 14 do Uchwały nr XLIV/443/22 Rady Miejskiej w Miasteczku Śląskim z dnia 3 listopada 2022 r. w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji w Gminie Miasteczko Śląskie

Rysunek 15. Granice obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji w „Lokalnym Programie Rewitalizacji Gminy Miasteczko Śląskie do 2023 roku”

2.2 Szczegółowa diagnoza obszaru rewitalizacji

Szczegółowa diagnoza obszaru rewitalizacji Gminy Miasteczko Śląskie została opracowana zgodnie z art. 4 ust. 1 ustawy o rewitalizacji, jako merytoryczna podstawa do planowania kompleksowych działań ukierunkowanych na trwałe wyprowadzenie obszaru ze stanu kryzysowego. Jej celem było nie tylko zidentyfikowanie i lokalizacja zjawisk kryzysowych, lecz także określenie ich skali, natężenia oraz wzajemnych powiązań, co umożliwia zaprojektowanie adekwatnych i skutecznych interwencji.

Obszar rewitalizacji stanowi jeden spójny obszar interwencji, który obejmuje osiem przestrzennie odrębnych, funkcjonalnie wyodrębnionych części obszaru rewitalizacji: OR 1, OR 2, OR 3A, OR 3B, OR 4, OR 5, OR 6A i OR 6B. Wewnętrzne zróżnicowanie tego obszaru – wynikające z odmiennego charakteru i intensywności problemów społecznych, gospodarczych i przestrzennych – zostało odzwierciedlone w strukturze diagnozy oraz w ukierunkowaniu planowanych działań naprawczych.

Dla potrzeb analizy poszczególnych części obszaru rewitalizacji wykorzystano dane z przypisanych jednostek analitycznych: dla OR 1 zastosowano dane z jednostki analitycznej nr 1, dla OR 2 – z jednostki nr 2, dla OR 3 (obejmującego OR 3A i OR 3B) – z jednostki nr 5, dla OR 4 – z jednostek nr 7, 8, 9 i 10, dla OR 5 – z jednostki nr 14, a dla OR 6 (obejmującego OR 6A i OR 6B) – z jednostki nr 15. Analiza została przeprowadzona z zastosowaniem podejścia triangulacyjnego, łączącego dane ilościowe, dane jakościowe oraz wiedzę lokalną. W zakresie danych ilościowych wykorzystano aktualne wskaźniki demograficzne, społeczne, gospodarcze, przestrzenno-funkcjonalne, środowiskowe i techniczne, pochodzące m.in. z Głównego Urzędu Statystycznego, instytucji lokalnych oraz zasobów własnych gminy. Dane te zostały zaktualizowane i rozszerzone względem wcześniejszej diagnozy delimitacyjnej z 2021 roku, aby uwzględnić zmiany zachodzące w latach 2022–2024.

Wraz z rozpoczęciem etapu opracowywania dokumentu strategicznego prowadzono działania partycypacyjne z udziałem mieszkańców. W dniach od 20 lutego do 15 marca 2025 roku przeprowadzono badanie ankietowe, którego celem było zebranie opinii mieszkańców na temat jakości życia, postrzeganych problemów oraz ich możliwych przyczyn. Ankieta była dostępna w wersji papierowej w Urzędzie Miejskim w Miasteczku Śląskim oraz w formie interaktywnego formularza online. Cechą charakterystyczną ankiety było anonimowe, indywidualne wypełnienie z uzupełnieniem metryczki. Łącznie zebrano 17 ankiet, z czego 82,4% wypełniły osoby zamieszkujące obszar rewitalizacji. Dominowali respondenci w wieku od 25 do 54 lat (82,4%), przy czym udział osób młodszych (poniżej 24 lat) wyniósł 5,9%, a osób powyżej 55 roku życia – 11,8%. Większość wypełniających stanowiły kobiety (52,9%).

W ramach badania mieszkańcy oceniali siłę i wpływ negatywnych zjawisk na jakość życia oraz rozwój gminy, w tym obszaru rewitalizacji. Poszczególne problemy w różnym stopniu dotyczyły poszczególnych części obszaru rewitalizacji, co znalazło odzwierciedlenie w analizie. Pozyskane dane jakościowe – obejmujące postrzeganie przyczyn problemów i oczekiwania względem kierunków działań – zostały zintegrowane z danymi ilościowymi, co umożliwiło pogłębioną interpretację i pełniejszy obraz sytuacji w każdej ze sfer.

Diagnoza została dodatkowo uzupełniona o wiedzę lokalną przekazaną przez pracowników merytorycznych Urzędu Miejskiego oraz jednostek organizacyjnych gminy. Informacje te, wynikające z codziennej pracy z mieszkańcami i znajomości realiów społecznych, infrastrukturalnych oraz przestrzennych, posłużyły do ugruntowania i doprecyzowania ustaleń wynikających z danych statystycznych i opinii ankietowanych.

Zastosowane podejście badawcze umożliwiło aktualne, pogłębione i wieloaspektowe rozpoznanie sytuacji problemowej w każdym z podobszarów, przy zachowaniu spójności całego obszaru rewitalizacji. Wyniki diagnozy stanowią merytoryczną podstawę do planowania działań naprawczych i inwestycyjnych, które odpowiadają realnym potrzebom mieszkańców.

2.2.1 Sfera społeczna

W ramach analizy sfery społecznej zbadano szereg różnorodnych problemów obejmujących depopulację, ubóstwo, bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych, alkoholizm, zadłużenie, przestępczość, wypadki drogowe. Zbadano również negatywne zjawiska z zakresu zaangażowania w życie społeczne.

2.2.1.1 Depopulacja i problemy demograficzne

Pierwszym ze zbadanych negatywnych zjawisk był proces depopulacji, który na obszarze rewitalizacji zachodzi szybciej niż na pozostałym obszarze gminy. W latach 2021-2024 liczba mieszkańców obszaru rewitalizacji zmniejszyła się o 4,40%, podczas gdy na pozostałym obszarze gminy o 0,84%. Sytuację mniej korzystną od przeciętnej w gminie (-2,98%) notują OR 4 (-7,83%) i OR 1 (-5,25%), a bardziej korzystną OR 3 (-3,23%), OR 6 (-2,84%), OR 2 (0,24%) i OR 5 (2,88%). Oznacza to, że problem wyludniania jest szczególnie dotkliwy w OR 4, gdzie ubytek mieszkańców wyniósł aż 7,83%, co może wskazywać na nasilone migracje ludności spowodowane m.in. brakiem perspektyw rozwojowych, słabą infrastrukturą lub ograniczoną dostępnością usług. Wysoki spadek liczby mieszkańców odnotowano również w OR 1 (-5,25%) i OR 3 (-3,23%), co sugeruje, że te części obszaru rewitalizacji

mogą wymagać działań rewitalizacyjnych ukierunkowanych na poprawę jakości życia i zatrzymanie odpływu ludności. Z kolei OR 6 charakteryzuje się najmniejszym spadkiem liczby mieszkańców (-2,84%), a w OR 2 i OR 5 odnotowano nawet niewielkie wzrosty (analogicznie 0,24% i 2,88%), co wskazuje, że w tych rejonach sytuacja demograficzna jest stabilniejsza niż w pozostałych częściach obszaru rewitalizacji. Może to wynikać z lepszego dostępu do infrastruktury, większej atrakcyjności osiedleńczej lub lokalnych działań aktywizujących społeczność. Ogólnie rzecz biorąc, depopulacja obszaru rewitalizacji zachodzi szybciej niż w innych częściach gminy, co potwierdza potrzebę podjęcia interwencji mających na celu poprawę warunków życia, zwiększenie atrakcyjności inwestycyjnej oraz rozwój usług publicznych, które mogą przyczynić się do zahamowania tego trendu.

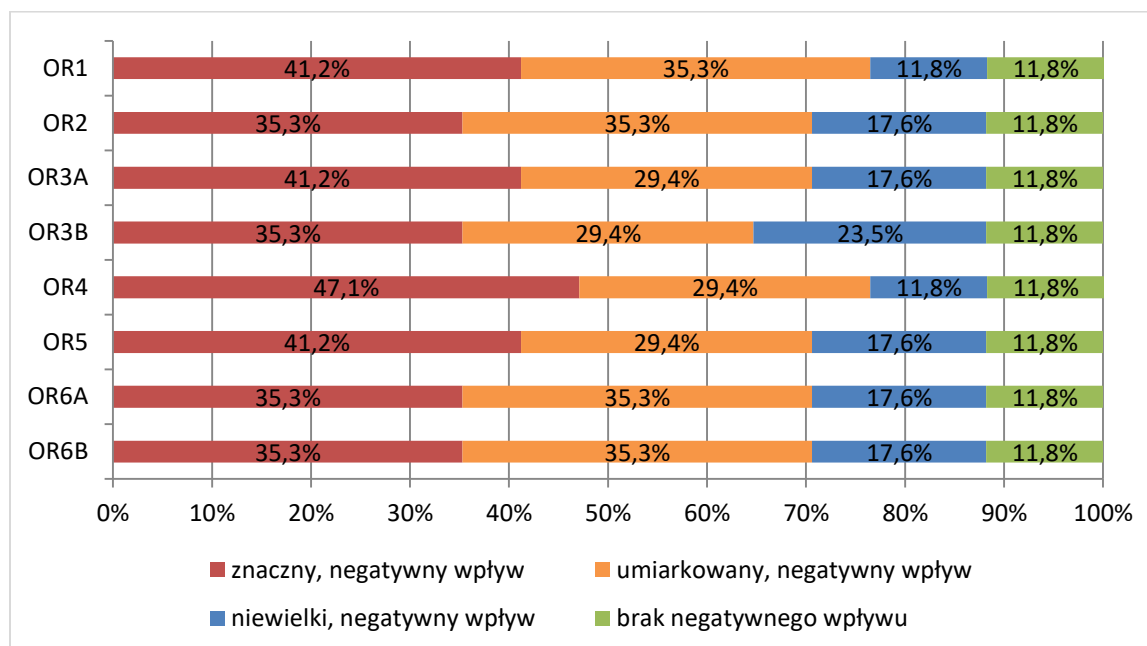
Tabela 7. Zmiana liczby ludności w latach 2021-2024 w jednostkach analitycznych, w których znajduje się obszar rewitalizacji

Jednostka	Liczba mieszkańców w 2021 roku w jednostkach analitycznych, na których znajduje się OR	Liczba mieszkańców w 2024 roku w jednostkach analitycznych, na których znajduje się OR	Zmiana liczby mieszkańców w latach 2021/2024 w jednostkach analitycznych, na których znajduje się OR
OR 1	457	433	-5,25%
OR 2	423	424	0,24%
OR 3 (3A i 3B)	527	510	-3,23%
OR 4	1 762	1 624	-7,83%
OR 5	416	428	2,88%
OR 6 (6A i 6B)	528	513	-2,84%
Obszar rewitalizacji	4 113	3 932	-4,40%
Gmina Miasteczko Śląskie	6 843	6 639	-2,98%
Obszar gminy (bez OR)	2 730	2 707	-0,84%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miejskiego w Miasteczku Śląskim

Powyższe dane statystyczne świadczą o niekorzystnych trendach demograficznych w większości części obszaru rewitalizacji. W celu pogłębienia analizy i uwzględnienia subiektywnej perspektywy mieszkańców, w ramach badania ankietowego zapytano ich o ocenę wpływu problemów demograficznych – takich jak starzenie się społeczeństwa, odpływ młodych mieszkańców, niski poziom dzietności czy depopulacja – na jakość życia oraz rozwój lokalny.

Wykres 1. Ocena stopnia negatywnego wpływu, na jakość życia mieszkańców i/lub rozwój obszaru rewitalizacji, problemów demograficznych (starzenie się społeczeństwa, odpływ młodych mieszkańców, niski poziom dzietności, depopulacja)

Źródło: Badanie ankietowe z mieszkańcami Gminy Miasteczko Śląskie, 2025.

Zgodnie z wynikami badania, ponad 64% respondentów uznało problemy demograficzne za silnie lub bardzo silnie wpływające negatywnie na jakość życia oraz możliwości rozwoju w miejscu zamieszkania. Najczęściej były one wskazywane przez mieszkańców części OR 2, OR 3B, OR 4 oraz OR 5 – czyli tych jednostek, w których dane statystyczne wykazały największy ubytek liczby ludności w latach 2020–2021.

W części OR 5, gdzie spadek liczby mieszkańców wyniósł aż $-3,5\%$, dominowało poczucie pogłębiającego się kryzysu demograficznego, związanego z brakiem atrakcyjnej oferty pracy, słabą jakością przestrzeni publicznych i ograniczonym dostępem do usług. Podobne nastroje panowały w OR 2 i OR 4, gdzie również zanotowano znaczny ubytek ludności ($-2,1\%$ i $-1,9\%$). Mieszkańcy tych części w otwartych komentarzach wskazywali, że odpływ młodych osób i starzenie się społeczności lokalnych wpływa negatywnie na relacje społeczne, ogranicza dynamikę lokalnych inicjatyw i utrudnia rozwój usług.

Z kolei w OR 1 i OR 6A – czyli częściach charakteryzujących się stabilniejszą sytuacją demograficzną – problem ten był wskazywany rzadziej i uznawany za mniej dotkliwy. Taka spójność między ocenami mieszkańców, a twardymi danymi liczbowymi wskazuje na wysoką trafność postrzegania lokalnych

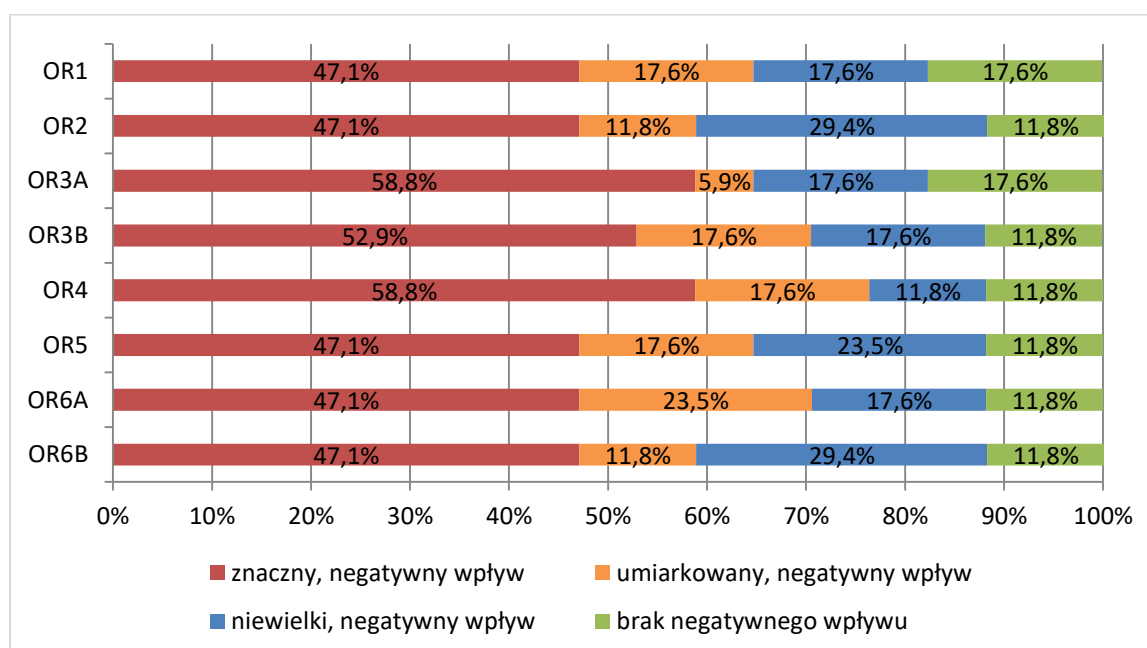
wyzwań demograficznych i uzasadnia potrzebę podejmowania zróżnicowanych działań w zależności od specyfiki danej części obszaru rewitalizacji.

2.2.1.2 Integracja społeczna i wykluczenie

W ramach tej samej analizy mieszkańcy oceniali również wpływ innych negatywnych zjawisk społecznych, takich jak brak integracji społecznej, wykluczenie społeczne oraz niedostateczna oferta spędzania czasu wolnego dla różnych grup wiekowych.

Problemy te były szczególnie często wskazywane przez mieszkańców części OR 1, OR 3A, OR 3B, OR 4 oraz OR 6A, co znajduje potwierdzenie zarówno w danych jakościowych, jak i w odpowiedziach ankietowych. Ponad 70,6% respondentów uznało brak integracji społecznej i zjawiska wykluczenia za problem o dużym lub bardzo dużym negatywnym wpływie na jakość życia mieszkańców i rozwój lokalny.

Wykres 2. Ocena stopnia negatywnego wpływu, na jakość życia mieszkańców i/lub rozwój obszaru rewitalizacji, problemu braku integracji społecznej i wykluczenia społecznego (izolacja osób starszych, samotnych, z niepełnosprawnościami, niski poziom aktywności obywatelskiej, brak współpracy między mieszkańcami)

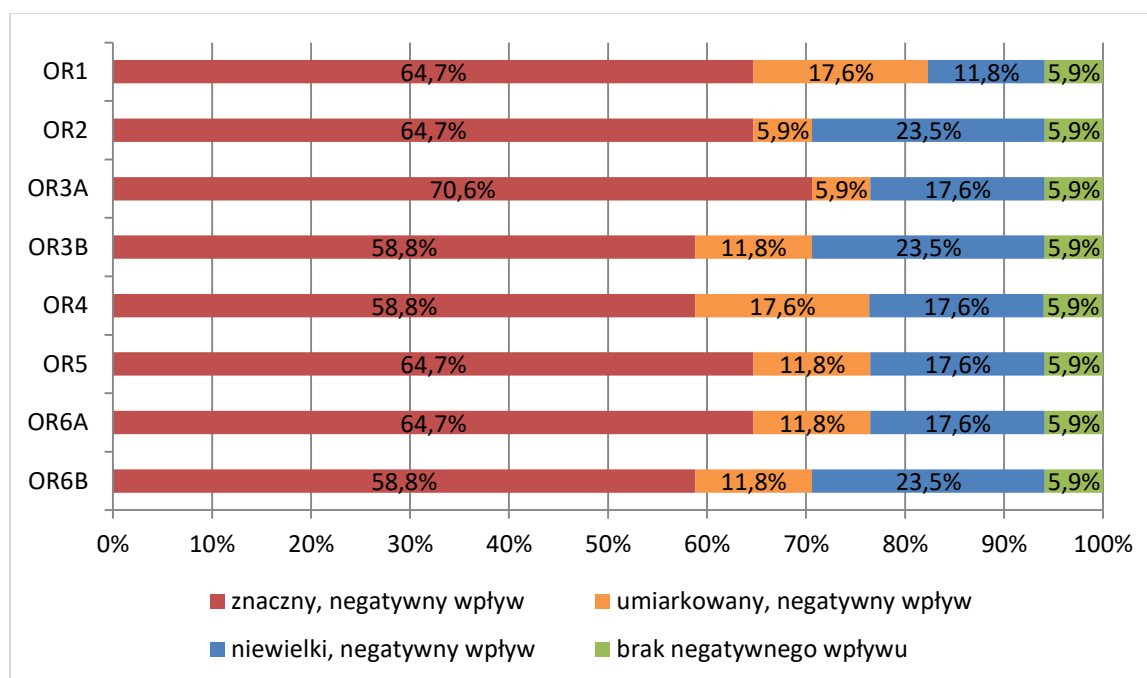

Źródło: Badanie ankietowe z mieszkańcami Gminy Miasteczko Śląskie, 2025.

2.2.1.3 Oferta czasu wolnego i potrzeby integracyjne

Z kolei deficyt zróżnicowanej oferty spędzania wolnego czasu został oceniony jako bardzo poważny przez 58,8% respondentów. Problem ten dotyczył zarówno dzieci i młodzieży (brak zajęć pozaszkolnych, sportowych i kulturalnych), jak i osób starszych (brak oferty integracyjnej i aktywizującej). Mieszkańcy wskazywali, że brak atrakcyjnych i bezpiecznych miejsc spotkań w przestrzeni publicznej prowadzi do alienacji społecznej i pogłębiania się problemów sąsiedzkich.

Wykres 3. Ocena stopnia negatywnego wpływu, na jakość życia mieszkańców i/lub rozwój obszaru rewitalizacji, problemu braku zróżnicowanej oferty spędzania czasu wolnego dla wszystkich grup wiekowych

Źródło: Badanie ankietowe z mieszkańcami Gminy Miasteczko Śląskie, 2025.

Postulaty zgłaszane w części otwartej ankiety dotyczyły w szczególności potrzeby organizacji wydarzeń sąsiedzkich, wspierania lokalnych stowarzyszeń, uruchomienia programów aktywizacyjnych oraz poprawy jakości i dostępności przestrzeni wspólnych. Wskazywano także potrzebę rewitalizacji zaniedbanych obiektów o potencjale społecznym (świetlice, place zabaw, boiska), co koreluje z danymi ilościowymi potwierdzającymi niski poziom aktywności obywatelskiej – w szczególności w podobozsarach OR 3B, OR 4 oraz OR 5, gdzie odnotowano najmniejszą liczbę lokalnych inicjatyw i przedsięwzięć społecznych.

2.2.1.4 Ubóstwo i pomoc społeczna

W 2024 roku w Gminie Miasteczko Śląskie pomocą MOPS z powodu ubóstwa objętych było 241 osób, co odpowiada 3,63 osobom na 100 mieszkańców. Na tle całej gminy obszar rewitalizacji charakteryzuje się nieco wyższym poziomem problemu – wskaźnik wyniósł tu 3,74 osoby na 100 mieszkańców, wobec 3,47 na 100 mieszkańców na pozostałym obszarze gminy. Oznacza to, że zjawisko ubóstwa częściej koncentruje się w wyznaczonych jednostkach OR niż poza nimi.

Wewnątrz obszaru rewitalizacji występują jednak wyraźne różnice. Najbardziej niekorzystna sytuacja dotyczy OR 4 (4,37 osoby na 100 mieszkańców) oraz OR 6 (3,90) i OR 3 (3,92) – we wszystkich tych jednostkach wskaźnik przewyższa średnią zarówno dla całej gminy, jak i dla jej części poza OR, co potwierdza szczególne nasilenie problemu. Z kolei w OR 1 (2,54) i OR 5 (2,34) wartości są wyraźnie niższe nie tylko od średniej obszaru rewitalizacji, ale również od wskaźnika dla całej gminy i jej części poza OR, co wskazuje na relatywnie lepszą sytuację społeczną.

Ostatecznie, choć w części jednostek (OR 1 i OR 5) ubóstwo występuje w mniejszej skali, to koncentracja problemów w OR 4, OR 6 i OR 3 potwierdza zasadność objęcia obszaru rewitalizacją oraz potrzebę podejmowania działań wspierających i profilaktycznych w celu ograniczania zjawiska.

Tabela 8. Osoby objęte pomocą MOPS ze względu na problem ubóstwa w 2024 w jednostkach analitycznych, w których znajduje się obszar rewitalizacji

Jednostka	Liczba osób objętych pomocą MOPS ze względu na problem ubóstwa w 2024 roku	Wskaźnik na 100 mieszkańców danej jednostki
OR 1	11	2,54
OR 2	15	3,54
OR 3 (3A i 3B)	20	3,92
OR 4	71	4,37
OR 5	10	2,34
OR 6 (6A i 6B)	20	3,90
Obszar rewitalizacji	147	3,74
Gmina Miasteczko Śląskie	241	3,63
Obszar gminy (bez OR)	94	3,47

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych MOPS w Miasteczku Śląskim

2.2.1.5 Dożywianie dzieci i trudna sytuacja rodzin

Analiza danych dotyczących osób objętych pomocą MOPS ze względu na dożywianie szkolne wskazuje, że problem ten częściej występuje na obszarze rewitalizacji (0,74 osoby na 100 mieszkańców) niż na pozostałym obszarze gminy (0,48 osoby na 100 mieszkańców). Oznacza to, że

potrzeba wsparcia socjalnego w zakresie dożywiania dzieci jest szczególnie istotna na terenach wymagających rewitalizacji.

Najwyższy wskaźnik odnotowano w OR 6 (2,14 osoby na 100 mieszkańców), co wskazuje na szczególnie trudną sytuację rodzin w tej części gminy. Relatywnie wysokie wartości występują również w OR 2 (0,94) oraz OR 1 (0,92), które przekraczają zarówno średnią gminną (0,63), jak i poziom dla obszaru poza OR. Z kolei w OR 4 (0,62) wskaźnik kształtuje się blisko średniej gminnej, natomiast w OR 3 i OR 5 (0,00) nie odnotowano osób korzystających z tej formy pomocy.

W skali całej gminy widać zatem, że obszar rewitalizacji jest miejscem częstszej koncentracji problemów związanych z trudną sytuacją materialną rodzin, co potwierdza zasadność prowadzenia działań pomocowych i profilaktycznych w zakresie wsparcia dzieci i młodzieży.

Tabela 9. Osoby objęte pomocą MOPS ze względu na dożywianie szkolne w 2024 w jednostkach analitycznych, w których znajduje się obszar rewitalizacji

Jednostka	Liczba osób objętych pomocą MOPS ze względu na dożywianie szkolne w 2024 roku	Wskaźnik na 100 mieszkańców danej jednostki
OR 1	4	0,92
OR 2	4	0,94
OR 3 (3A i 3B)	0	0,00
OR 4	10	0,62
OR 5	0	0,00
OR 6 (6A i 6B)	11	2,14
Obszar rewitalizacji	29	0,74
Gmina Miasteczko Śląskie	42	0,63
Obszar gminy (bez OR)	13	0,48

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych MOPS w Miasteczku Śląskim

2.2.1.6 Bezradność opiekuńczo-wychowawcza i wsparcie rodzin

Analiza danych dotyczących osób objętych pomocą MOPS ze względu na bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych wskazuje, że problem ten jest bardziej nasilony na obszarze rewitalizacji (1,12 osoby na 100 mieszkańców) niż w całej gminie (0,81) oraz w jej części poza OR (0,37). Oznacza to, że potrzeba wsparcia rodzin w trudnej sytuacji wychowawczej jest szczególnie istotna właśnie na terenach wymagających rewitalizacji.

Najwyższe wskaźniki odnotowano w OR 6 (1,56 osoby na 100 mieszkańców), OR 4 (1,35), OR 2 (1,18) oraz OR 1 (1,15) – wszystkie te jednostki przekraczają średnią gminną, co wskazuje na szczególnie trudne warunki opiekuńczo-wychowawcze w tych częściach miasta. Nieco niższy, lecz wciąż

podwyższony poziom obserwuje się w OR 5 (0,93). Jedynie w OR 3 nie odnotowano osób objętych pomocą z tego powodu, co może świadczyć o względnie stabilnej sytuacji wychowawczej w tym obszarze.

łącznie w obszarze rewitalizacji pomocą objęto 44 osoby, co stanowi znaczącą część wszystkich beneficjentów w gminie (54 osoby). Potwierdza to, że koncentracja problemów opiekuńczo-wychowawczych występuje właśnie w jednostkach OR i wymaga wdrażania skutecznych działań wspierających, takich jak programy doradcze, pomoc pedagogiczna, wsparcie psychologiczne czy inicjatywy integracyjne aktywizujące lokalne społeczności.

Tabela 10. Osoby objęte pomocą MOPS ze względu na bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych w 2021 w jednostkach analitycznych, w których znajduje się obszar rewitalizacji

Jednostka	Liczba osób objętych pomocą MOPS ze względu na bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych w 2024 roku	Wskaźnik na 100 mieszkańców danej jednostki
OR 1	5	1,15
OR 2	5	1,18
OR 3 (3A i 3B)	0	0,00
OR 4	22	1,35
OR 5	4	0,93
OR 6 (6A i 6B)	8	1,56
Obszar rewitalizacji	44	1,12
Gmina Miasteczko Śląskie	54	0,81
Obszar gminy (bez OR)	10	0,37

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych MOPS w Miasteczku Śląskim

2.2.1.7 Niepełnosprawność i potrzeby zdrowotne

Analiza danych dotyczących osób objętych pomocą MOPS ze względu na niepełnosprawność wskazuje, że problem ten występuje w obszarze rewitalizacji na poziomie 5,54 osoby na 100 mieszkańców, czyli nieco częściej niż w całej gminie (5,48) oraz w jej części poza OR (5,39). Oznacza to, że skala potrzeb zdrowotnych i opiekuńczych osób z ograniczoną sprawnością jest szczególnie istotna właśnie na terenach objętych rewitalizacją.

Najwyższe wskaźniki odnotowano w OR 4 (6,34 osoby na 100 mieszkańców) oraz OR 6 (6,04), co świadczy o znacznym nasileniu problemu w tych jednostkach. Wysoki udział osób objętych pomocą obserwuje się także w OR 3 (5,10), natomiast nieco niższe, choć nadal powyżej średniej gminnej, w OR 2 (4,72) i OR 5 (4,67). Relatywnie najmniejszy wskaźnik zanotowano w OR 1 (4,16), co jednak nadal wskazuje na zauważalną skalę potrzeb w tym obszarze.

łącznie w obszarze rewitalizacji pomocą objęto 218 osób z powodu niepełnosprawności, co stanowi zdecydowaną większość wszystkich beneficjentów w gminie (364 osoby). Dane te podkreślają konieczność podejmowania działań wspierających tę grupę mieszkańców – zarówno poprzez rozwój dostępnych usług medycznych, rehabilitacyjnych i opiekuńczych, jak i dostosowywanie infrastruktury oraz przestrzeni publicznych do potrzeb osób o ograniczonej mobilności.

Tabela 11. Osoby objęte pomocą MOPS ze względu na niepełnosprawność w 2024 w jednostkach analitycznych, w których znajduje się obszar rewitalizacji

Jednostka	Liczba osób objętych pomocą MOPS ze względu na niepełnosprawność w 2024 roku	Wskaźnik na 100 mieszkańców danej jednostki
OR 1	18	4,16
OR 2	20	4,72
OR 3 (3A i 3B)	26	5,10
OR 4	103	6,34
OR 5	20	4,67
OR 6 (6A i 6B)	31	6,04
Obszar rewitalizacji	218	5,54
Gmina Miasteczko Śląskie	364	5,48
Obszar gminy (bez OR)	146	5,39

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych MOPS w Miasteczku Śląskim

2.2.1.8 Alkoholizm i inne problemy uzależnień

Analiza danych dotyczących osób objętych pomocą MOPS ze względu na alkoholizm wskazuje, że problem ten występuje zdecydowanie częściej na obszarze rewitalizacji (0,92 osoby na 100 mieszkańców) niż w całej gminie (0,62) oraz w jej części poza OR (0,18). Oznacza to, że zjawisko uzależnień jest szczególnie nasilone w jednostkach objętych rewitalizacją i wymaga podejmowania kompleksowych działań pomocowych.

Najwyższe wskaźniki odnotowano w OR 6 (2,73 osoby na 100 mieszkańców) i OR 1 (1,39) – wartości te kilkakrotnie przewyższają średnią gminną, co wskazuje na szczególnie poważne nasilenie problemu w tych częściach miasta. Relatywnie wysokie wyniki występują również w OR 2 (0,94) oraz OR 4 (0,55) i OR 5 (0,47), natomiast najniższy wskaźnik zanotowano w OR 3 (0,20).

łącznie w obszarze rewitalizacji pomocą z powodu alkoholizmu objęto 36 osób, co stanowi niemal całość wszystkich osób korzystających z tej formy wsparcia w gminie (41 osób). Dane te wskazują na konieczność wdrażania kompleksowych działań profilaktycznych i terapeutycznych, w tym rozwijania lokalnych programów wsparcia dla osób uzależnionych oraz ich rodzin, a także inicjatyw

edukacyjnych skierowanych do dzieci i młodzieży, które mogą być szczególnie narażone na skutki problemów uzależnień.

Tabela 12. Osoby objęte pomocą MOPS ze względu na alkoholizm w 2024 w jednostkach analitycznych, w których znajduje się obszar rewitalizacji

Jednostka	Liczba osób objętych pomocą MOPS ze względu na alkoholizm w 2024 roku	Wskaźnik na 100 mieszkańców danej jednostki
OR 1	6	1,39
OR 2	4	0,94
OR 3 (3A i 3B)	1	0,20
OR 4	9	0,55
OR 5	2	0,47
OR 6 (6A i 6B)	14	2,73
Obszar rewitalizacji	36	0,92
Gmina Miasteczko Śląskie	41	0,62
Obszar gminy (bez OR)	5	0,18

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych MOPS w Miasteczku Śląskim

2.2.1.9 Bezrobocie i rynek pracy

Dane dotyczące liczby osób objętych pomocą MOPS z powodu bezrobocia pokazują, że problem ten jest wyraźnie bardziej nasilony na obszarze rewitalizacji (1,42 osoby na 100 mieszkańców) niż w pozostałej części gminy (0,55) i przekracza średni wskaźnik dla całego Miasteczka Śląskiego (1,07). Świadczy to o koncentracji trudności związanych z rynkiem pracy właśnie w jednostkach objętych rewitalizacją, co negatywnie wpływa na sytuację społeczno-ekonomiczną mieszkańców tych rejonów.

Największy udział osób korzystających z pomocy MOPS z powodu bezrobocia odnotowano w OR 6 (3,70 osoby na 100 mieszkańców) oraz OR 1 (3,00). Dane te wskazują, że w tych jednostkach problemy z zatrudnieniem są szczególnie dotkliwe i mogą wynikać m.in. z niskiego poziomu kwalifikacji mieszkańców, ograniczonej dostępności lokalnych miejsc pracy czy braku skutecznych mechanizmów aktywizacyjnych. Stosunkowo wysoki wskaźnik występuje także w OR 4 (1,11) oraz OR 3 (0,59) – w obu przypadkach wartości te przewyższają poziom notowany w pozostałej części gminy.

Najniższe wskaźniki obserwuje się w OR 2 (0,47) i OR 5 (0,23), co sugeruje relatywnie korzystniejszą sytuację, choć nawet tam trudności strukturalne – zwłaszcza w powiązaniu z innymi problemami społecznymi, jak ubóstwo czy brak dostępu do transportu – mogą przyczyniać się do marginalizacji mieszkańców.

łącznie w obszarze rewitalizacji pomocą z powodu bezrobocia objęto 56 osób, co stanowi zdecydowaną większość wszystkich beneficjentów w gminie (71 osób). Dane te wyraźnie wskazują na konieczność zintensyfikowania działań przeciwdziałających bezrobociu na terenach objętych rewitalizacją. Wymaga to rozwijania programów aktywizacji zawodowej, szkoleń, doradztwa zawodowego oraz lokalnych inicjatyw wspierających zatrudnienie. Szczególną uwagę należy zwrócić na OR 6 i OR 1, gdzie skala problemu jest największa, co wpływa zarówno na poziom życia mieszkańców, jak i na spójność społeczną całego obszaru rewitalizacji.

Tabela 13. Osoby objęte pomocą MOPS ze względu na problem bezrobocia w 2024 w jednostkach analitycznych, w których znajduje się obszar rewitalizacji

Jednostka	Liczba osób objętych pomocą MOPS ze względu na problem bezrobocia w 2024 roku	Wskaźnik na 100 mieszkańców danej jednostki
OR 1	13	3,00
OR 2	2	0,47
OR 3 (3A i 3B)	3	0,59
OR 4	18	1,11
OR 5	1	0,23
OR 6 (6A i 6B)	19	3,70
Obszar rewitalizacji	56	1,42
Gmina Miasteczko Śląskie	71	1,07
Obszar gminy (bez OR)	15	0,55

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych MOPS w Miasteczku Śląskim

2.2.1.10 Zadłużenie mieszkaniowe

Zadłużenia czynszowe w lokalach mieszkalnych są ważnym wskaźnikiem kondycji ekonomicznej gospodarstw domowych. Ich poziom odzwierciedla zarówno bieżące trudności finansowe mieszkańców, jak i potencjalne ryzyko pogłębiania się problemów społecznych. Dane za rok 2024 pokazują, że zjawisko to ma charakter silnie skoncentrowany – niemal w całości występuje w jednostkach objętych rewitalizacją, przy czym jego skala jest szczególnie wysoka w wybranych rejonach.

W budynkach komunalnych na obszarze rewitalizacji odnotowano 19 osób zadłużonych, co odpowiada 0,48% mieszkańców tego obszaru. Najwięcej przypadków wystąpiło w OR 1 (5 osób, 1,15%), OR 4 (6 osób, 0,37%) oraz OR 6 (5 osób, 0,97%). W pozostałych jednostkach wskaźnik nie przekroczył 1%, a w OR 3 i OR 5 nie odnotowano żadnych zadłużeń.

Łączna wartość zadłużenia w budynkach gminnych na obszarze rewitalizacji wyniosła 278 438 zł, co oznacza średnio 7 081 zł w przeliczeniu na 100 mieszkańców. Największe obciążenia finansowe wystąpiły w OR 6 (171 588 zł; 33 448 zł/100 mieszkańców) oraz w OR 1 (84 770 zł; 19 577 zł/100 mieszkańców). Dla porównania wskaźnik zadłużenia dla całej gminy wyniósł 4 194 zł/100 mieszkańców.

W budynkach wspólnot mieszkaniowych problem zadłużeń czynszowych w 2024 roku również skoncentrował się w obszarze rewitalizacji – odnotowano tu 38 osób zadłużonych, co stanowi 0,97% mieszkańców tego obszaru. W całej gminie wskaźnik ten wyniósł 0,63%, a poza obszarem rewitalizacji jedynie 0,15%.

Zadłużenia miały charakter punktowy – niemal w całości wystąpiły w OR 4 (38 osób, 2,34%). Łączna wartość zadłużenia w obszarze rewitalizacji osiągnęła 360 805,81 zł (9 176 zł/100 mieszkańców), co stanowi praktycznie całość zadłużenia odnotowanego w skali gminy (364 285 zł). Największe natężenie problemu miało miejsce w OR 4 – zarówno pod względem wartości zadłużenia (360 806 zł), jak i wskaźnika w przeliczeniu na 100 mieszkańców (22 217 zł).

Zadłużenie czynszowe w gminie Miasteczko Śląskie jest niemal w całości skoncentrowane w obszarze rewitalizacji, ze szczególnie niekorzystną sytuacją w OR 4 oraz wyraźnymi problemami w OR 1 i OR 6. Zarówno liczba osób zadłużonych, jak i skala finansowa zadłużeń znacznie przewyższają średnie wartości dla całej gminy. Wskazuje to na konieczność podejmowania działań naprawczych, takich jak programy oddłużeniowe, wsparcie doradcze i prawne, edukacja w zakresie zarządzania budżetem domowym oraz dodatkowe instrumenty pomocy społecznej. Interwencje powinny obejmować zarówno rozwiązywanie bieżących problemów, jak i zapobieganie ich dalszej eskalacji.

Tabela 14. Liczba osób zadłużonych z tytułu najmu lokali mieszkalnych w budynkach miejskich w 2024 w jednostkach analitycznych, w których znajduje się obszar rewitalizacji

Jednostka	Liczba osób zadłużonych z tytułu najmu lokali mieszkalnych w budynkach miejskich w 2024 roku	Wskaźnik na 100 mieszkańców danej jednostki
OR 1	5	1,15
OR 2	3	0,71
OR 3 (3A i 3B)	0	0,00
OR 4	6	0,37
OR 5	0	0,00
OR 6 (6A i 6B)	5	0,97
Obszar rewitalizacji	19	0,48
Gmina Miasteczko Śląskie	19	0,29
Obszar gminy (bez OR)	0	0,00

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miejskiego w Miasteczku Śląskim

Tabela 15. Wartość zadłużenia z tytułu najmu lokali mieszkalnych w budynkach miejskich w 2024 w jednostkach analitycznych, w których znajduje się obszar rewitalizacji

Jednostka	Wartość zadłużenia z tytułu najmu lokali mieszkalnych w budynkach miejskich w 2024 roku	Wskaźnik na 100 mieszkańców danej jednostki
OR 1	84 770,40 zł	19 577,46 zł
OR 2	1 237,72 zł	291,92 zł
OR 3 (3A i 3B)	0,00 zł	0,00 zł
OR 4	20 842,58 zł	1 283,41 zł
OR 5	0,00 zł	0,00 zł
OR 6 (6A i 6B)	171 588,10 zł	33 447,97 zł
Obszar rewitalizacji	278 438,00 zł	7 081,33 zł
Gmina Miasteczko Śląskie	278 438,00 zł	4 193,97 zł
Obszar gminy (bez OR)	0,00 zł	0,00 zł

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miejskiego w Miasteczku Śląskim

Tabela 16. Liczba osób zadłużonych z tytułu czynszu za lokale komunalne w budynkach wspólnot mieszkaniowych w 2024 w jednostkach analitycznych, w których znajduje się obszar rewitalizacji

Jednostka	Liczba osób zadłużonych z tytułu czynszu za lokale komunalne w budynkach wspólnot mieszkaniowych w 2024	Wskaźnik na 100 mieszkańców danej jednostki
OR 1	0	0,00
OR 2	0	0,00
OR 3 (3A i 3B)	0	0,00
OR 4	38	2,34
OR 5	0	0,00
OR 6 (6A i 6B)	0	0,00
Obszar rewitalizacji	38	0,97
Gmina Miasteczko Śląskie	42	0,63
Obszar gminy (bez OR)	4	0,15

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miejskiego w Miasteczku Śląskim

Tabela 17. Wartość zadłużenia z tytułu czynszu za lokale komunalne w budynkach wspólnot mieszkaniowych w 2024 w jednostkach analitycznych, w których znajduje się obszar rewitalizacji

Jednostka	Wartość zadłużenia z tytułu czynszu za lokale komunalne w budynkach wspólnot mieszkaniowych w 2024 roku	Wskaźnik na 100 mieszkańców danej jednostki
OR 1	0,00 zł	0,00 zł
OR 2	0,00 zł	0,00 zł
OR 3 (3A i 3B)	0,00 zł	0,00 zł
OR 4	360 805,81 zł	22 217,11 zł
OR 5	0,00 zł	0,00 zł
OR 6 (6A i 6B)	0,00 zł	0,00 zł
Obszar rewitalizacji	360 805,81 zł	9 176,14 zł
Gmina Miasteczko Śląskie	364 284,99 zł	5 487,05 zł
Obszar gminy (bez OR)	3 479,18 zł	128,53 zł

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miejskiego w Miasteczku Śląskim

2.2.1.11 Dostęp do kultury i integracji

Na terenie Gminy działa Miejski Ośrodek Kultury. MOK ma główną siedzibę w Miasteczku Śląskim oraz filię w Żyglinie. Jego podstawowym celem jest organizowanie i prowadzenie działalności kulturalnej, a swoją działalnością obejmuje teren całej gminy Miasteczko Śląskie. Realizowanymi przedsięwzięciami ułatwia dostęp do szeroko rozumianej kultury. Działalność nie ogranicza się do animowania lokalnego życia społecznego oraz dbania o edukację artystyczną dzieci i młodzieży. MOK to również rozmaite imprezy cykliczne, pojedyncze inicjatywy, ogólnopolskie projekty, proponowanie i prezentowanie mieszkańcom Miasteczka Śląskiego ciekawych alternatyw na spędzenie wolnego czasu. Ośrodek wspiera miejscowe ruchy amatorskie, kultywuje tradycje związane z regionem, folklorem, a także zaprasza muzyków, twórców filmowych, kabarety, pisarzy oraz artystów sztuk wizualnych. Ośrodek nieustannie wzbogaca ofertę, z którą stara się docierać do odbiorców o różnych upodobaniach i zainteresowaniach. W ramach swojej działalności statutowej współorganizuje przedsięwzięcia kulturalne. Współorganizacja dotyczy głównie pojedynczych przedsięwzięć kulturalnych: koncertów, przedstawień teatralnych, pokazów filmowych, zabaw tanecznych, zawodów, wieczorków poetyckich, wystaw, warsztatów, warsztatów połączonych z występem artystycznym, wyjazdów rekreacyjnych, wyjazdów połączonych z występem artystycznym, konkursów, happeningów, etc. Drugą, obok Miejskiego Ośrodka Kultury, instytucją kultury jest Miejska Biblioteka Publiczna działająca w Miasteczku Śląskim. Miejska Biblioteka Publiczna w Miasteczku Śląskim promuje czytelnictwo wśród mieszkańców, wspiera ich edukację i ułatwia dostęp do informacji, a także zaspakaja potrzeby kulturalne społeczeństwa. Wśród bogatych zbiorów można znaleźć wszystko co interesujące od czasopism oraz krajowej i zagranicznej beletrystyki przez literaturę dziecięcą, science fiction i fantasy, publikacje hobbystyczne, przewodniki turystyczne, aż po słowniki oraz literaturę popularno-naukową i fachową.

Miejski Ośrodek Kultury w Miasteczku Śląskim w 2024 roku był organizatorem lub współorganizatorem ponad 20 wydarzeń kulturalnych i integracyjnych o zróżnicowanym charakterze. Wśród nich znalazły się koncerty muzyki poważnej i rozrywkowej, kabarety, festiwale plenerowe, tradycyjne uroczystości lokalne, a także wydarzenia adresowane do dzieci, młodzieży i seniorów. Część inicjatyw odbyła się w sołectwach (Żyglin, Brynica), jednak zdecydowana większość miała miejsce w Miasteczku Śląskim, w tym na obszarze rewitalizacji.

Tabela 18. Wydarzenia organizowane lub współorganizowane przez MOK w 2024 roku

Lp.	Data	Nazwa wydarzenia	Organizator / Miejsce realizacji
1	06.01.2024	Orszak Trzech Króli ulicami Miasteczka Śląskiego do Parku Rubina	Współorganizator MOK – Miasteczko Śląskie
2	21.01.2024	Koncert kolęd i pastorałek (Chór „Sienkiewicz”, uczniowie PSM I st. Tarnowskie Góry)	Współorganizator MOK – Miasteczko Śląskie
3	26.01.2024	Występ kabaretowy – Piotr Bałtroczyk	MOK – Miasteczko Śląskie
4	28.01.2024	Koncert noworoczny (Orkiestra Dęta Sołectwa Żyglin-Żyglinek)	Współorganizator MOK – Żyglin
5	03–04.02.2024	Koncert Karnawałowy	MOK – Miasteczko Śląskie
6	17.03.2024	Topienie Marzanny – impreza plenerowa	Współorganizator MOK – Brynica
7	22.03.2024	Festiwal Muzyczny im. ks. Teodora Christopa (Młodzieżowa Orkiestra Symfoniczna im. K. Szymanowskiego)	Współorganizator MOK – Miasteczko Śląskie
8	18.05.2024	Koncert w „Lasku”	Współorganizator MOK – Żyglin
9	24.05.2024	Kabaret Grzegorza Poloczka z okazji Dnia Matki	MOK – Miasteczko Śląskie
10	01.06.2024	Gminny Dzień Dziecka	MOK – Miasteczko Śląskie
11	22.06.2024	Święto Miasta	MOK – Miasteczko Śląskie
12	15.08.2024	GeorgenFest – Orkiestra Reprezentacyjna Gminy, Schola Parafialna, Krzysztof Hanke	Współorganizator MOK – Miasteczko Śląskie
13	18.08.2024	IV Biesiadne Lato dla Seniorów (m.in. Bernadeta Kowalska i Przyjaciele, DeSilver, T. Waleriańska, J. Silski)	MOK – Miasteczko Śląskie
14	31.08.2024	Śląskie Larm Rock Festiwal (m.in. Fire Aspect, Narrenturm, Full Light, Transgresja, parada motocykli)	MOK – Miasteczko Śląskie
15	21.09.2024	Spotkanie Stowarzyszenia Rodzin Abstynenckich „ITAKA” + zabawa taneczna	Współorganizator MOK – Miasteczko Śląskie
16	20.10.2024	Koncert muzyki lat 70-tych (Alicja Wylęzek-Sznajder, Adrianna Noszczyk)	MOK – Miasteczko Śląskie
17	08.11.2024	Marcinki w Sołectwie Żyglin (Orkiestra Dęta Żyglin-Żyglinek, zespół „Groszki”)	Sołectwo Żyglin/Żyglinek, MOK – Żyglin
18	10.11.2024	Koncert z okazji Święta Niepodległości (Chór „Piaś”, Chór „Dafne”, orkiestra „Symfonix”)	MOK – Miasteczko Śląskie
19	07.12.2024	Jarmark Adwentowy w Parku Rubina (występy grup przedszkolnych, zespołów MOK)	MOK – Miasteczko Śląskie
20	16.12.2024	Koncert jubileuszowy Eleni	Współorganizator MOK – Miasteczko Śląskie

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych MOK w Miasteczku Śląskim

Aktywność kulturalna koncentrowała się przede wszystkim w centrum miasta, obejmującym Plac Jagiełły, Rynek, Park Rubina oraz siedzibę MOK przy ul. Srebrnej. Terytorialnie obszar ten odpowiada podobszarom OR 1 i OR 2 i to właśnie tutaj odbyła się największa część wydarzeń o znaczeniu gminnym i ponadlokalnym – m.in. Orszak Trzech Króli, Święto Miasta, Jarmark Adwentowy, GeorgenFest, Biesiadne Lato dla Seniorów, Śląskie Larm Rock Festiwal, a także liczne koncerty i

kabarety w sali widowiskowej MOK. Centrum miasta pełni więc funkcję naturalnego ośrodka życia kulturalnego i integracji mieszkańców.

Równocześnie część wydarzeń odbyła się w sołectwach – w Żyglinie i Brynicy – gdzie zorganizowano imprezy o charakterze lokalnym, takie jak koncert noworoczny, tradycyjne „Marcinki” czy Topienie Marzanny. Choć odbywały się one poza obszarem rewitalizacji, wzmacniały aktywność i tożsamość społeczności wiejskich, stanowiąc istotne uzupełnienie oferty kulturalnej gminy.

Sytuacja na obszarze rewitalizacji w podziale na podobszary

- OR 1 – w 2024 roku nie odnotowano wydarzeń organizowanych przez MOK w granicach tego podobszaru.
- OR 2 – ważne miejsce życia kulturalnego, głównie dzięki Parkowi Rubina. To tutaj odbyły się m.in. Orszak Trzech Króli, GeorgenFest, Biesiadne Lato dla Seniorów oraz Jarmark Adwentowy, które nadały temu miejscu charakter przestrzeni integracyjnej dla całej gminy.
- OR 3 – obejmujący m.in. teren Centrum Sportu i Rekreacji przy ul. Sportowej, był miejscem największych imprez plenerowych – Święta Miasta oraz Ślonskie Larmu Rock Festiwalu. Podobszar ten pełni funkcję centrum wydarzeń masowych.
- OR 4 – stanowi kluczowy ośrodek działalności MOK. W sali widowiskowej przy ul. Srebrnej 24 odbyło się kilka ważnych koncertów i występów artystycznych, m.in. kabarety (Piotr Bałtroczyk, Grzegorz Poloczek), koncert muzyki lat 70-tych, koncert z okazji Święta Niepodległości oraz jubileuszowy występ Eleni. OR 4 jest sercem działalności instytucjonalnej MOK.
- OR 5 – w 2024 roku nie odnotowano wydarzeń kulturalnych.
- OR 6 – w 2024 roku nie odnotowano wydarzeń kulturalnych.

Analiza rozmieszczenia wydarzeń w 2024 roku pokazuje, że działalność MOK była skoncentrowana przede wszystkim w trzech podobszarach rewitalizacji: OR 2 (wydarzenia plenerowe w Parku Rubina), OR 3 (imprezy masowe w rejonie CSiR) oraz OR 4 (oferta sali widowiskowej MOK). W OR 1, OR 5 i OR 6 nie odnotowano inicjatyw kulturalnych. Takie rozmieszczenie świadczy o znaczeniu wybranych lokalizacji jako naturalnych centrów życia społecznego i kulturalnego, ale równocześnie ujawnia dysproporcje w dostępie do oferty kulturalnej w poszczególnych częściach obszaru rewitalizacji. W przyszłości zasadne może być poszerzanie działalności MOK także o mniej aktywne podobszary, tak aby równomierniej wspierać proces rewitalizacji społecznej.

Podsumowując, MOK w Miasteczku Śląskim odgrywa ważną rolę w tworzeniu lokalnej przestrzeni kultury, a jego aktywność na obszarze rewitalizacji stanowi istotne wsparcie dla procesu odbudowy tkanki społecznej. Aby jednak działania te były jeszcze skuteczniejsze, warto dążyć do bardziej równomiernego rozmieszczenia wydarzeń w obrębie wszystkich OR-ów oraz rozszerzenia oferty kulturalnej tam, gdzie obecnie jest ona ograniczona. Wzmacnianie funkcji kulturotwórczej w obszarze rewitalizacji może przyczynić się do poprawy integracji mieszkańców, wzrostu ich zaangażowania obywatelskiego oraz podniesienia jakości życia.

Obraz działalności instytucji kultury należy jednocześnie uzupełnić o głosy mieszkańców, którzy w trakcie konsultacji i badań ankietowych wskazywali dodatkowe potrzeby i oczekiwania dotyczące rozwoju infrastruktury oraz oferty integracyjnej w gminie.

Mieszkańcy postulują poprawę infrastruktury społecznej i integracyjnej, m.in. poprzez budowę placów zabaw, miejsc spotkań, boisk, organizację wydarzeń kulturalnych i społecznych. Jednocześnie wskazywano potrzebę rozwoju oferty wsparcia dla seniorów oraz osób z niepełnosprawnościami. Dane te potwierdzają kierunek działań rewitalizacyjnych wynikający z diagnozy ilościowej.

2.2.1.12 Aktywność obywatelska i organizacje społeczne

W jednostkach analitycznych, w których znajdują się części obszaru rewitalizacji, zarejestrowanych było łącznie 12 z 19 NGO z terenu Gminy Miasteczko Śląskie, co stanowiło 63,15%, z tego 1 organizacja (Stowarzyszenie Rodzin Abstynenckich „Itaka”) na OR 1 (5,3%), 2 organizacje (Fundacja na Rzecz Dzieci „Miasteczko Śląskie”, Hutniczy Klub Sportowy „Odra” Miasteczko Śląskie – HKS „Odra”) – na OR 3 (10,6%), 9 organizacji (Zespół Folklorystyczny „Brynica”, Chór Mieszany „Sienkiewicz”, Chór Męski „Piaś”, Polski Związek Wędkarski Koło Wędkarskie Nr 108 Miasteczko Śląskie, Polski Związek Emerytów i Rencistów Koło nr 5 Miasteczko Śląskie, Polski Związek Hodowców Gołębi Poczтовых Sekcja Miasteczko Śląskie, Orkiestra Reprezentacyjna Gminy Miasteczko Śląskie, Uczniowski Klub sportowy Karate Tsunami w Miasteczku Śląskim, „7 Grin” – Sekcja Skata) – na OR 4 (47,7%). Prezentowane dane wskazują, że największe skupisko aktywnych organizacji pozarządowych występuje w OR 4, który pełni rolę istotnego lokalnego centrum aktywności społecznej. Obecność NGO w większości jednostek objętych rewitalizacją może świadczyć o istniejącym potencjale społecznym i gotowości mieszkańców do angażowania się w życie wspólnoty. Jednocześnie brak lub niska liczba organizacji w niektórych OR-ach (np. OR 1, OR 2, OR 5 i OR 6) może wskazywać na konieczność wspierania oddolnych inicjatyw i tworzenia warunków sprzyjających rozwojowi

lokalnych struktur społecznych, co powinno stanowić istotny element działań rewitalizacyjnych. Obecność organizacji pozarządowych stanowi potencjał obszaru rewitalizacji.

Tabela 19. Wykaz NGO zarejestrowanych w Miasteczku Śląskim

Nr	Okręg wyborczy	Nazwa organizacji	Adres
1	Okręg wyborczy nr 1	Stowarzyszenie Rodzin Abstynenckich „Itaka”	Staromiejska 8
2	Okręg wyborczy nr 2	-	-
3	Okręg wyborczy nr 3	-	-
4	Okręg wyborczy nr 4	Ludowy Uczniowski Klub Sportowy „Jedynka”	Dworcowa 5
		Klub Sportowy Volley Miasteczko Śląskie	Adama Asnyka 21
		Caritas Diecezji Gliwickiej Stacja Opieki Caritas w Miasteczku Śląskim	Dworcowa 2
		Stowarzyszenie „Góra Jerzego”	Dworcowa 2
5	Okręg wyborczy nr 5	Fundacja na Rzecz Dzieci „Miasteczko Śląskie”	Cynkowa 6
		Hutniczy Klub Sportowy „Odra” Miasteczko Śląskie – HKS „Odra”	Sportowa 1
6	Okręg wyborczy nr 6	-	-
7	Okręg wyborczy nr 7	-	-
8	Okręg wyborczy nr 8	Zespół Folklorystyczny „Brynica”	Srebrna 24
		Chór Mieszany „Sienkiewicz”	Srebrna 24
		Chór Męski „Piast”	Srebrna 24
		Polski Związek Wędkarski Koło Wędkarskie Nr 108 Miasteczko Śląskie	Srebrna 24
		Polski Związek Emerytów i Rencistów Koło nr 5 Miasteczko Śląskie	Srebrna 24
		Polski Związek Hodowców Gołębi Poczтовых Sekcja Miasteczko Śląskie	Srebrna 24
		Orkiestra Reprezentacyjna Gminy Miasteczko Śląskie	Srebrna 24
		„7 Grin” – Sekcja Skata	Srebrna 24
9	Okręg wyborczy nr 9	Uczniowski Klub sportowy Karate Tsunami w Miasteczku Śląskim	Srebrna 24
10	Okręg wyborczy nr 10	-	-
11	Okręg wyborczy nr 11	-	-
12	Okręg wyborczy nr 12	Orkiestra Dęta Sołectwa Żyglin-Żyglinek	
13	Okręg wyborczy nr 13	Stowarzyszenie Na Rzecz Dzieci z Zespołem Aspergera „Auxilium”	Imielów 51
		Ludowy Klub Sportowy „Żyglin” z siedzibą w Miasteczku Śląskim	Studzienna 12
14	Okręg wyborczy nr 14	-	-
15	Okręg wyborczy nr 15	-	-
RAZEM		19	

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miejskiego w Miasteczku Śląskim

25 lutego 2025 roku został oficjalnie otwarty Klub Seniora, który mieści się w budynku Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej przy ulicy Staromiejskiej 8 (OR 1). Klub oferuje różnorodne zajęcia dla osób powyżej 60. roku życia, w tym warsztaty psychologiczne, naukę języka angielskiego, zajęcia komputerowe, warsztaty historyczne oraz zajęcia prozdrowotne. Działa od poniedziałku do piątku w

godzinach 9:00–15:00. Obecnie z oferty klubu korzysta 25 seniorów, a rekrutacja jest nadal prowadzona.

Aby ocenić poziom zaangażowania społecznego mieszkańców obszaru rewitalizacji, wzięto pod uwagę trzy wskaźniki: liczbę realizowanych przez organizacje pozarządowe zadań publicznych, aktywność radnych mierzona liczbą złożonych wniosków i interpelacji oraz frekwencję wyborczą w wyborach samorządowych w 2024 roku.

W 2024 roku Gmina Miasteczko Śląskie przeznaczyła łącznie 574 000,00 zł na dotacje dla organizacji pozarządowych realizujących zadania publiczne. Wsparcie objęło zarówno działania sportowe, prozdrowotne, jak i opiekuńcze, odpowiadając na potrzeby różnych grup mieszkańców. Choć znacząca część środków trafiła do projektów realizowanych poza obszarem rewitalizacji, to istotna część aktywności NGO była skoncentrowana właśnie na tym terenie, a szczególnie w jego podobszarze OR 3.

Na obszarze rewitalizacji (OR 3) zrealizowano trzy zadania o łącznej wartości 158 000 zł (27,5% wszystkich dotacji). Były to przedsięwzięcia o charakterze sportowym i prozdrowotnym: program szkoleniowy w zakresie piłki nożnej prowadzony przez Hutniczy Klub Sportowy „Odra” oraz dwa projekty Fundacji na Rzecz Dzieci „Miasteczko Śląskie” – monitoring poziomu ołowiu we krwi dzieci i młodzieży oraz organizacja wyjazdów profilaktyczno-zdrowotnych. Takie ukierunkowanie działań wpisuje się bezpośrednio w najważniejsze wyzwania obszaru rewitalizacji, związane z potrzebą poprawy kondycji zdrowotnej mieszkańców oraz aktywizacją dzieci i młodzieży.

W pozostałych podobszarach rewitalizacji w 2024 roku nie odnotowano realizacji zadań bezpośrednio finansowanych z dotacji gminnych. Wskazuje to na silną koncentrację aktywności NGO w OR 3 i jednocześnie brak równowagi w rozmieszczeniu działań między różnymi częściami obszaru.

Warto jednak zauważyć, że część przedsięwzięć formalnie realizowanych poza obszarem rewitalizacji oddziałuje również na jego mieszkańców. Dotyczy to zwłaszcza projektów sportowych prowadzonych przez kluby działające w innych częściach gminy (m.in. LKS „Żyglin”, KS „Volley”, LUKS „Jedynka”) oraz działań o charakterze integracyjnym i profilaktycznym wspieranych przez Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. Udział mieszkańców obszaru rewitalizacji w takich inicjatywach wskazuje, że wpływ NGO na proces rewitalizacji wykracza poza ścisłe granice terytorialne OR.

Podsumowując, aktywność organizacji pozarządowych w 2024 roku miała istotny wymiar dla obszaru rewitalizacji, choć koncentrowała się niemal wyłącznie w OR 3. Tamtejsze projekty sportowe i

prozdrowotne odpowiadały bezpośrednio na kluczowe potrzeby społeczności lokalnej i wzmacniały jej potencjał rozwojowy. Jednocześnie brak podobnych inicjatyw w innych podobszarach rewitalizacji ujawnia nierównomierne rozmieszczenie działań NGO. Wskazuje to na potrzebę dalszego wspierania i mobilizowania organizacji w całym obszarze rewitalizacji, przy jednoczesnym docenieniu faktu, że inicjatywy realizowane poza OR również wnoszą znaczący wkład w integrację i poprawę jakości życia jego mieszkańców.

Tabela 20. Dotacje na realizację zadań publicznych przez NGO w 2024 roku

Lp.	Nazwa organizacji	Nazwa zadania	Wysokość dotacji [zł]	Wykonanie [zł]	Obszar rewitalizacji	Jednostka analityczna
1.	Caritas Diecezji Gliwickiej	„Pielęgnacyjna, rehabilitacyjna i medyczna opieka nad ludźmi chorymi starszymi i niepełnosprawnymi”	280 000,00	280 000,00	Poza OR	4
2.	Ludowy Klub Sportowy „Żyglin”	„Żyglińska Piłkarska Pasja”	78 000,00	78 000,00	Poza OR	13
3.	Hutniczy Klub Sportowy „Odra”	„2024 rok z piłką nożną”	82 000,00	82 000,00	OR 3	5
4.	Ludowy Uczniowski Klub Sportowy „Jedynka” Miasteczko Śląskie	„Wspieranie i upowszechnianie kultury fizycznej w zakresie hokeja na trawie”	29 000,00	29 000,00	Poza OR	4
5.	Klub Sportowy „Volley”	„Wspieranie i upowszechnianie kultury fizycznej w zakresie piłki siatkowej”	29 000,00	29 000,00	Poza OR	4
6.	Fundacja na Rzecz Dzieci „Miasteczko Śląskie”	„Monitoring zdrowotny dzieci i młodzieży w zakresie narażenia środowiskowego na ołów poprzez badania profilaktyczne krwi”	28 000,00	28 000,00	OR 3	5
7.	Fundacja na Rzecz Dzieci „Miasteczko Śląskie”	„Organizacja wyjazdów profilaktyczno-zdrowotnych dla dzieci z terenu gminy”	48 000,00	48 000,00	OR 3	5
Razem			574 000,00	574 000,00		

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miejskiego w Miasteczku Śląskim

Tabela 21. Współorganizacja przedsięwzięć dofinansowanych przez Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w 2024 roku

Lp.	Instytucja/organizacja	Zadanie	Kwota [zł]
1	Klub Abstynenta „ITA-KA”	- Udział członków w szkoleniach, forach abstynenckich, zjazdach rodzin abstynenckich - wsparcie działalności klubu	9 466,31
2	Park Wodny w Tarnowskich Górach	Projekt „Umiem pływać”: - SP1 – 45 dzieci (20 h zajęć); SP2 – 45 dzieci (20 h zajęć)	36 480,00
3	Sołectwo Brynica	Powitanie lata (zakup nagród)	487,74
4	„Aktywne Miasteczko”	Współorganizacja imprez (Dzień Dziecka, profilaktyka zdrowia seniorów, turniej gry w bule)	23 205,59
5	Przedszkole nr 3	Współorganizacja Przeglądu Piosenki Świątecznej	3 873,45
Razem			73 512,09

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miejskiego w Miasteczku Śląskim

Analiza aktywności radnych w 2024 roku pokazuje umiarkowane, ale zróżnicowane zaangażowanie w sprawy obszaru rewitalizacji. Spośród 5 wszystkich wniosków i interpelacji zgłoszonych w gminie, 3 (60%) dotyczyły obszaru rewitalizacji. Najwięcej z nich pochodziło z OR 4 (2 interpelacje, 40% ogółu), a pojedynczy wniosek odnotowano w OR 3 (20%). W pozostałych podobszarach rewitalizacji nie zarejestrowano żadnych działań tego typu, co wskazuje na nierównomierną aktywność przedstawicieli poszczególnych jednostek. W przeliczeniu na 100 mieszkańców wskaźnik dla całego obszaru rewitalizacji wyniósł 0,08 i był zbliżony do średniej dla gminy. Dane te sugerują, że w niektórych częściach miasta to inne podmioty – zwłaszcza organizacje pozarządowe i instytucje kultury – mogą odgrywać większą rolę w inicjowaniu działań na rzecz lokalnej społeczności niż radni.

Tabela 22. Liczba wniosków i interpelacji radnych Gminy Miasteczko Śląskie w 2024 roku w jednostkach analitycznych, w których znajduje się obszar rewitalizacji

Jednostka	Liczba wniosków i interpelacji radnych Gminy Miasteczko Śląskie w 2024 roku	Liczba wniosków i interpelacji radnych Gminy Miasteczko Śląskie w przeliczeniu na 100 mieszkańców	Udział wniosków i interpelacji radnych Gminy Miasteczko Śląskie w ogólnej liczbie wniosków i interpelacji radnych na terenie Gminy w 2024 roku
OR 1	0	0,00	0,0%
OR 2	0	0,00	0,0%
OR 3 (3A i 3B)	1	0,20	20,0%
OR 4	2	0,12	40,0%
OR 5	0	0,00	0,0%
OR 6 (6A i 6B)	0	0,00	0,0%
Obszar rewitalizacji	3	0,08	60,0%
Gmina Miasteczko Śląskie	5	0,08	100,0%
Obszar gminy (bez OR)	2	0,07	40,0%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miejskiego w Miasteczku Śląskim

Frekwencja wyborcza, stanowiąca istotny wskaźnik zaangażowania obywatelskiego, w 2024 roku różnicowała jednostki analityczne obszaru rewitalizacji. Najwyższą aktywność wyborczą odnotowano w OR 1 i OR 2 (po 63,81%) oraz w OR 6 (60,79%), gdzie udział mieszkańców w głosowaniu był wyraźnie wyższy od średniej gminnej (57,96%). Nieco niższy, lecz nadal relatywnie dobry poziom uczestnictwa zanotowano w OR 3 (58,18%) i OR 5 (55,58%). Najniższy wynik wystąpił w OR 4 (51,73%), co może wskazywać na niższe poczucie sprawczości lub ograniczone zaufanie do instytucji publicznych w tym rejonie. Dane te potwierdzają, że mimo ogólnie dobrej aktywności wyborczej mieszkańców obszaru rewitalizacji, występują wewnętrzne zróżnicowania, które powinny być brane pod uwagę przy planowaniu działań integracyjnych i partycypacyjnych.

Tabela 23. Frekwencja wyborcza w wyborach samorządowych w 2024 roku w jednostkach analitycznych, w których znajduje się obszar rewitalizacji

Jednostka	Frekwencja wyborcza w wyborach samorządowych w 2024 roku
OR 1	63,81%
OR 2	63,81%
OR 3 (3A i 3B)	58,18%
OR 4	51,73%
OR 5	55,58%
OR 6 (6A i 6B)	60,79%
Gmina Miasteczko Śląskie	57,96%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miejskiego w Miasteczku Śląskim

Podsumowując, poziom zaangażowania społecznego na obszarze rewitalizacji w 2024 roku był wyraźnie zróżnicowany. Najsilniejszą aktywność organizacyjną odnotowano w OR 4, gdzie działa 9 NGO, czyniąc ten podobszar lokalnym centrum życia społecznego. Ważną rolę odegrał także OR 3, w którym realizowano projekty sportowe i prozdrowotne o łącznej wartości 158 tys. zł. W OR 1 funkcjonowało tylko jedno stowarzyszenie, a w OR 2, OR 5 i OR 6 nie zarejestrowano żadnych NGO. Zaangażowanie radnych koncentrowało się głównie w OR 4 i OR 3, podczas gdy w innych podobszarach nie odnotowano żadnych interpelacji. Frekwencja wyborcza była stosunkowo wysoka w OR 1, OR 2 i OR 6 (ponad 60%), a najniższa w OR 4 (51,73%). Obraz ten wskazuje, że proces rewitalizacji powinien łączyć wsparcie dla już aktywnych środowisk w OR 3 i OR 4 z działaniami animującymi życie społeczne w pozostałych częściach obszaru, gdzie potencjał obywatelski jest słabszy.

2.2.1.13 Poczucie bezpieczeństwa i przestępczość

Dane dotyczące interwencji policyjnych i przestępczości w 2024 roku potwierdzają, że obszar rewitalizacji cechuje się wyraźnie większym natężeniem zagrożeń bezpieczeństwa niż pozostała część gminy. Aż 65,2% wszystkich interwencji policyjnych miało miejsce właśnie na tym obszarze, podczas gdy zamieszkuje go mniejsza część mieszkańców. Wskaźnik interwencji na 100 mieszkańców wyniósł tu 12,26, wobec 9,49 poza obszarem rewitalizacji i 11,13 dla całej gminy.

Najwyższe wskaźniki odnotowano w OR 2 (31,84) oraz OR 5 (17,52), co wskazuje na nasilone problemy społeczne i podwyższony poziom zagrożeń bezpieczeństwa. Wysoki poziom interwencji zarejestrowano również w OR 1 (9,47), OR 3 (9,22) i OR 4 (9,30). Najniższą intensywność zgłoszeń zanotowano w OR 6 (6,43). Dane te pokazują, że problemy bezpieczeństwa w największym stopniu koncentrują się w centralnych częściach obszaru rewitalizacji (OR 2 i OR 4), a w dalszej kolejności w OR 5.

Równie niepokojąco przedstawiają się dane dotyczące przestępczości i wykroczeń. W 2024 roku na obszarze rewitalizacji miało miejsce 67,7% wszystkich przestępstw w gminie. Najwięcej przypadków odnotowano w OR 2 (49 zdarzeń, 29,3% ogółu) oraz OR 3 (27 zdarzeń, 16,2%), gdzie wskaźniki na 100 mieszkańców (odpowiednio 11,56 i 5,29) znacznie przewyższały średnią gminną (2,52). W OR 4 odnotowano 17 przestępstw (10,2%), a w OR 5 i OR 6 – odpowiednio 11 i 6 przypadków. Najniższy poziom przestępczości wystąpił w OR 1 (3 zdarzenia). Wskazuje to na silną koncentrację zagrożeń w jednostkach centralnych i południowych, zwłaszcza w OR 2 i OR 3.

Tabela 24. Liczba interwencji policyjnych w 2024 roku w jednostkach analitycznych, w których znajduje się obszar rewitalizacji

Jednostka	Liczba interwencji policyjnych w 2024 roku	Wskaźnik na 100 mieszkańców danej jednostki	Udział liczby interwencji policyjnych w ogólnej liczbie interwencji policyjnych na terenie Gminy w 2024 roku
OR 1	41	9,47	5,5%
OR 2	135	31,84	18,3%
OR 3 (3A i 3B)	47	9,22	6,4%
OR 4	151	9,30	20,4%
OR 5	75	17,52	10,1%
OR 6 (6A i 6B)	33	6,43	4,5%
Obszar rewitalizacji	482	12,26	65,2%
Gmina Miasteczko Śląskie	739	11,13	100,0%
Obszar gminy (bez OR)	257	9,49	34,8%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Komendy Powiatowej Policji w Tarnowskich Górach

Tabela 25. Liczba przestępstw/wykroczeń w 2024 roku w jednostkach analitycznych, w których znajduje się obszar rewitalizacji

Jednostka	Liczba przestępstw/ wykroczeń w 2024 roku	Wskaźnik na 100 mieszkańców danej jednostki	Udział liczby przestępstw/ wykroczeń w ogólnej liczbie przestępstw na terenie Gminy w 2024 roku
OR 1	3	0,69	1,8%
OR 2	49	11,56	29,3%
OR 3 (3A i 3B)	27	5,29	16,2%
OR 4	17	1,05	10,2%
OR 5	11	2,57	6,6%
OR 6 (6A i 6B)	6	1,17	3,6%
Obszar rewitalizacji	113	2,87	67,7%
Gmina Miasteczko Śląskie	167	2,52	100,0%
Obszar gminy (bez OR)	54	1,99	32,3%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Komendy Powiatowej Policji w Tarnowskich Górach

Dane dotyczące zdarzeń drogowych w 2024 roku pokazują, że ponad połowa wszystkich incydentów na terenie Miasteczka Śląskiego miała miejsce w obrębie obszaru rewitalizacji – 57,3% (47 z 82). Oznacza to wyraźną koncentrację zagrożeń komunikacyjnych właśnie w tym obszarze, mimo że zamieszkuje go mniejsza część mieszkańców gminy. Poza obszarem rewitalizacji doszło do 35 zdarzeń (42,7%).

Najwięcej zdarzeń odnotowano w OR 2 – aż 30 przypadków, co stanowi 36,6% ogółu zdarzeń w gminie. W przeliczeniu na 100 mieszkańców wskaźnik ten jest najwyższy w całym mieście (7,08) i wskazuje na szczególnie wysokie ryzyko wypadków w tej jednostce. Kolejnymi podobszarami o podwyższonym poziomie zagrożeń są OR 5 (7 zdarzeń, 1,64 na 100 mieszkańców) i OR 6 (4 zdarzenia, 0,78). Pojedyncze zdarzenia odnotowano w OR 1 (3 przypadki), OR 3 (1 przypadek) oraz OR 4 (2 przypadki).

Wysoka liczba zdarzeń w OR 2 może być związana z przebiegiem głównych ciągów komunikacyjnych, intensywnym ruchem samochodowym i pieszym, a także niedostatkami infrastruktury drogowej, takimi jak brak bezpiecznych przejść dla pieszych, niewystarczające oznakowanie czy zły stan nawierzchni. OR 5 i OR 6 również mogą doświadczać podobnych problemów, choć w mniejszej skali. Z kolei stosunkowo niska liczba zdarzeń w OR 1, OR 3 i OR 4 może wskazywać na spokojniejszy charakter tych rejonów lub mniejszy ruch tranzytowy.

Tabela 26. Liczba zdarzeń/ wypadków drogowych w 2024 r roku w jednostkach analitycznych, w których znajduje się obszar rewitalizacji

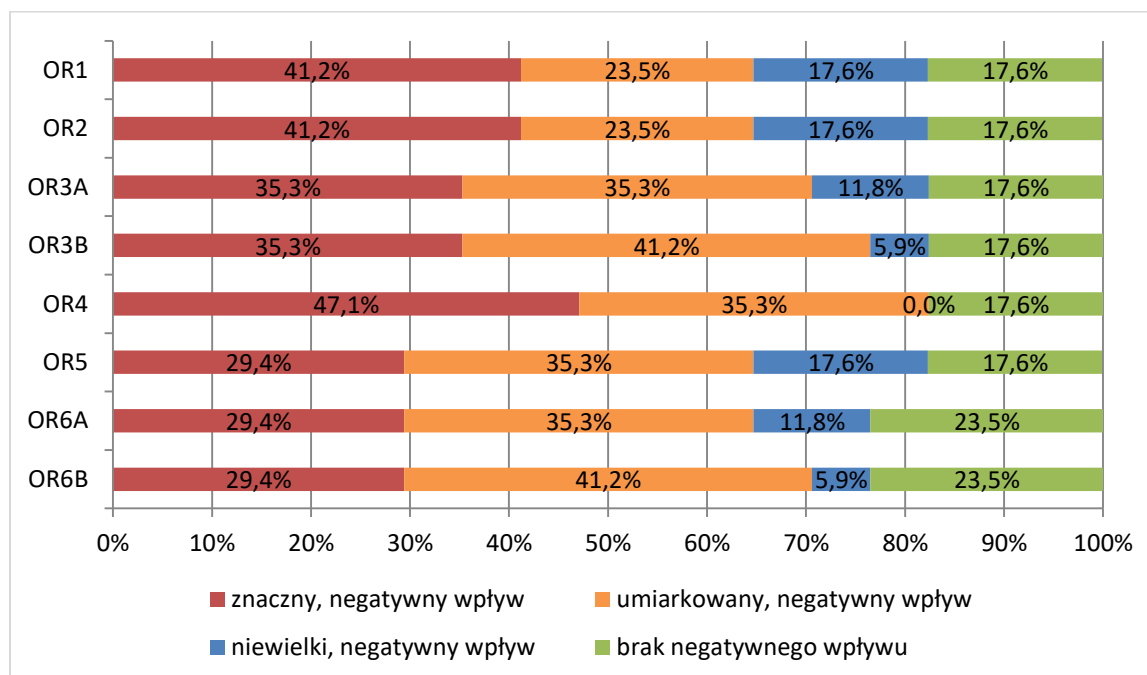
Jednostka	Liczba zdarzeń/ wypadków drogowych w 2025 roku	Wskaźnik na 100 mieszkańców danej jednostki	Udział liczby zdarzeń/ wypadków drogowych w ogólnej liczbie wypadków drogowych na terenie Gminy w 2024 roku
OR 1	3	0,69	3,7%
OR 2	30	7,08	36,6%
OR 3 (3A i 3B)	1	0,20	1,2%
OR 4	2	0,12	2,4%
OR 5	7	1,64	8,5%
OR 6 (6A i 6B)	4	0,78	4,9%
Obszar rewitalizacji	47	1,20	57,3%
Gmina Miasteczko Śląskie	82	1,24	100,0%
Obszar gminy (bez OR)	35	1,29	42,7%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Komendy Powiatowej Policji w Tarnowskich Górach

Podsumowując, największe zagrożenie bezpieczeństwa ruchu drogowego koncentruje się w OR 2, co czyni ten podobszar kluczowym w planowaniu działań rewitalizacyjnych w zakresie poprawy bezpieczeństwa komunikacyjnego. Niezbędne są inwestycje w infrastrukturę drogową, takie jak modernizacja dróg, montaż progów zwalniających, budowa chodników i ścieżek rowerowych, a także poprawa widoczności oznakowania. Równolegle warto prowadzić działania edukacyjne i prewencyjne zwiększające świadomość uczestników ruchu oraz wzmacniać współpracę z policją w zakresie kontroli prędkości i przestrzegania przepisów. Takie kompleksowe podejście może istotnie przyczynić się do poprawy bezpieczeństwa mieszkańców obszaru rewitalizacji.

W odniesieniu do przestępczości i niskiego poczucia bezpieczeństwa, 64,7% ankietowanych oceniło ten problem jako dotkliwy lub bardzo dotkliwy. W komentarzach otwartych mieszkańcy wskazywali m.in. na akty wandalizmu, brak wystarczającego oświetlenia przestrzeni publicznych, brak monitoringu, występowanie przemocy domowej i kradzieży.

Wykres 4. Ocena stopnia negatywnego wpływu, na jakość życia mieszkańców i/lub rozwój obszaru rewitalizacji, przestępczości i problemu niskiego poczucia bezpieczeństwa (w tym przemoc domowa, wandalizm, kradzieże, brak monitoringu, niewystarczające oświetlenie przestrzeni publicznych)

Źródło: Badanie ankietowe z mieszkańcami Gminy Miasteczko Śląskie, 2025.

Ważnym aspektem dla poziomu bezpieczeństwa publicznego jest także zapewnienie porządku publicznego i ochrony przeciwpożarowej. W gminie Miasteczko Śląskie nie ma stacjonarnej jednostki Państwowej Straży Pożarnej (PSP). Obszar ten jest chroniony przez Komendę Powiatową PSP w Tarnowskich Górach, która obejmuje swoim zasięgiem m.in. Miasteczko Śląskie. Dodatkowo, w gminie, poza obszarem rewitalizacji działają dwie jednostki Ochotniczej Straży Pożarnej (OSP): OSP Żyglinek i OSP Brynica, które są częścią Krajowego Systemu Ratowniczo-Gaśniczego (KSRG), co oznacza, że współpracują bezpośrednio z PSP w działaniach ratowniczych. Obie jednostki OSP aktywnie uczestniczą w zapewnianiu bezpieczeństwa mieszkańcom gminy Miasteczko Śląskie, w tym mieszkańcom obszaru rewitalizacji. Brak stacjonarnej jednostki Państwowej Straży Pożarnej w gminie oraz położenie jednostek OSP poza obszarem rewitalizacji sprawiają, że w przypadku nagłych zdarzeń czas reakcji służb ratowniczych może być dłuższy. Choć obie jednostki OSP – Żyglinek i Brynica – aktywnie uczestniczą w działaniach ratowniczych i są powiązane z Krajowym Systemem Ratowniczo-Gaśniczym, ich lokalizacja poza terenem rewitalizacji może wpływać na logistykę i skuteczność działania w sytuacjach kryzysowych. Zebrane dane potwierdzają, że w kontekście rewitalizacji niezbędne są działania ukierunkowane nie tylko na poprawę stanu infrastruktury czy oferty społecznej, ale również na wzmacnianie systemu bezpieczeństwa. Konieczne jest wdrażanie programów prewencyjnych, rozwój monitoringu wizyjnego, wspieranie lokalnych służb

porządkowych oraz współpraca z mieszkańcami na rzecz budowania kultury odpowiedzialności i wzajemnego zaufania. Poprawa porządku publicznego i poczucia bezpieczeństwa to kluczowe warunki powodzenia procesu rewitalizacji i trwałej poprawy jakości życia w tym obszarze.

2.2.1.14 Podsumowanie – sfera społeczna

Analiza sfery społecznej wykazała koncentrację wielu problemów społecznych w obrębie wyznaczonego obszaru rewitalizacji. Najsilniej uwidaczniają się tam niekorzystne trendy demograficzne (szczególnie w OR 4: -7,83% oraz w OR 1: -5,25% mieszkańców w latach 2021–2024), a także kumulacja trudności socjalnych i wychowawczych. Wskaźniki pomocy społecznej wskazują na wyższe natężenie problemów w OR 4, OR 6 i OR 3 (ubóstwo, bezradność opiekuńczo-wychowawcza, niepełnosprawność, uzależnienia), przy relatywnie lepszej sytuacji w OR 1 i OR 5 (m.in. niższy udział osób objętych pomocą z tytułu ubóstwa). Rynek pracy pozostaje szczególnie trudny w OR 6 i OR 1 (najwyższe wskaźniki bezrobocia w MOPS), natomiast korzystniej wypadają OR 2 i OR 5.

Aktywność i oferta integracyjna są przestrzennie zróżnicowane: większość wydarzeń kulturalnych MOK koncentruje się w OR 2 (Park Rubina), OR 3 (CSiR – imprezy masowe) oraz OR 4 (sala widowiskowa MOK). Potencjał obywatelski skupia się w OR 4 (9 zarejestrowanych NGO), podczas gdy zadania finansowane z dotacji gminnych w 2024 r. były wyraźnie widoczne w OR 3 (projekty sportowe i prozdrowotne o łącznej wartości 158 tys. zł). Aktywność radnych dotyczyła głównie OR 4 i OR 3, a frekwencja wyborcza była najwyższa w OR 1, OR 2 i OR 6 (powyżej 60%) oraz najniższa w OR 4 (51,73%).

W obszarze bezpieczeństwa publicznego obszar rewitalizacji generuje większość zdarzeń: 65,2% interwencji policyjnych, 67,7% przestępstw/wykroczeń oraz 57,3% zdarzeń drogowych w skali gminy (szczególnie OR 2). Wskazuje to na skumulowane ryzyka społeczne i komunikacyjne w centralnych częściach OR.

Wnioski z analizy pozostają jednoznaczne: konieczne są zintegrowane działania rewitalizacyjne ukierunkowane na poprawę warunków życia, aktywizację społeczną i zawodową mieszkańców, rozwój oferty wsparcia i integracji (zwłaszcza w jednostkach o słabszym potencjale), wzmacnianie lokalnych struktur społecznych oraz poprawę bezpieczeństwa publicznego i dostępności usług. Rekomenduje się jednocześnie równoważenie terytorialne interwencji: podtrzymywanie i skalowanie inicjatyw w OR 2–4 oraz animowanie i wspieranie aktywności w jednostkach mniej aktywnych, przy równoległych inwestycjach w infrastrukturę drogową i przestrzeń publiczną, działaniach prewencyjnych i programach społecznych.

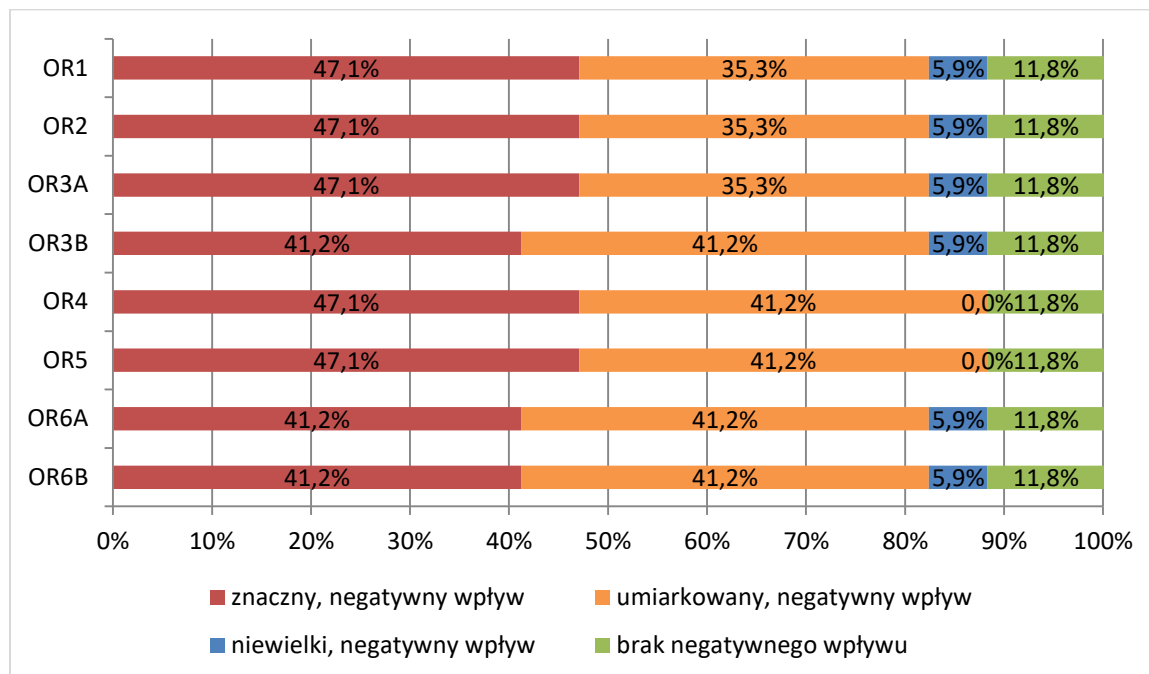
2.2.2 Sfera gospodarcza

Na terenie Gminy Miasteczko Śląskie działalność gospodarczą prowadzi rosnąca liczba podmiotów, co świadczy o rozwijającym się profilu gospodarczym gminy. Zgodnie z danymi zawartymi w „Strategii Rozwoju Gminy Miasteczko Śląskie na lata 2025-2035”, w 2023 roku w rejestrze REGON figurowało 661 podmiotów gospodarki narodowej. Z tej liczby aż 641 działało w sektorze prywatnym, co stanowi ponad 97% wszystkich zarejestrowanych jednostek, natomiast jedynie 14 funkcjonowało w sektorze publicznym. W sektorze prywatnym dominują osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą – 531 podmiotów, a następnie spółki handlowe (28), organizacje społeczne i stowarzyszenia (16) oraz fundacje (4). Analizując podmioty gospodarki narodowej według rodzaju działalności (PKD), zauważa się przewagę firm z sektora przemysłowo-budowlanego (228 podmiotów w 2023 roku), który wyraźnie dominuje nad sektorem rolniczym (13 podmiotów). Pozostała działalność, obejmująca m.in. handel, usługi, edukację czy opiekę zdrowotną, grupuje aż 420 podmiotów. Struktura ta wskazuje, że gospodarka gminy oparta jest głównie na drobnej przedsiębiorczości oraz sektorze przemysłowo-budowlanym. Sektor publiczny – choć liczebnie mniejszy – odgrywa ważną rolę jako stabilny pracodawca oraz organizator życia lokalnego. Tendencje wzrostowe w liczbie przedsiębiorstw oraz ich różnorodność dowodzą rosnącego potencjału gospodarczego gminy i możliwości jego dalszego rozwoju. W świetle przyjętej strategii rozwoju, dąży się do wzmacniania konkurencyjności lokalnego rynku, wspierania inwestycji oraz zapewniania warunków do zakładania i rozwijania działalności gospodarczej, także na terenach rewitalizowanych.

Wyniki badania ankietowego przeprowadzonego wśród mieszkańców obszaru rewitalizacji jednoznacznie wskazują na istotne ograniczenia w zakresie możliwości rozwoju zawodowego. Jak pokazuje poniższy wykres, aż 82,3% respondentów oceniło brak wsparcia dla rynku pracy i rozwoju kompetencji jako problem wpływający w sposób silny lub umiarkowany na jakość życia i rozwój ich otoczenia. Wskazywano m.in. brak dostępu do szkoleń, doradztwa zawodowego, a także niedostateczne działania wspierające przekwalifikowanie. Problem ten był najczęściej zauważany w OR 1, OR 3A i OR 4, ale miał także istotne znaczenie w OR 2, OR 5 i OR 6B.

Mieszkańcy podkreślali, że niedopasowanie kwalifikacji do potrzeb lokalnego rynku pracy oraz ograniczona liczba miejsc zatrudnienia są głównymi czynnikami sprzyjającymi migracjom zarobkowym i obniżającym poziom przedsiębiorczości. Ich oczekiwania koncentrowały się wokół lokalnych programów aktywizacyjnych i działań wspierających rozwój zawodowy.

Wykres 5. Ocena stopnia negatywnego wpływu, na jakość życia mieszkańców i/lub rozwój obszaru rewitalizacji, problemu braku wsparcia dla rynku pracy i rozwoju kompetencji (niedopasowanie kwalifikacji mieszkańców do potrzeb rynku pracy, brak programów aktywizacyjnych, szkoleń zawodowych i doradztwa zawodowego, niski poziom edukacji zawodowej)

Źródło: Badanie ankietowe z mieszkańcami Gminy Miasteczko Śląskie, 2025.

W gminie Miasteczko Śląskie działalność gospodarczą prowadzi wiele podmiotów, które są istotnymi pracodawcami dla lokalnej społeczności, w tym mieszkańców obszaru rewitalizacji. Jednym z największych zakładów przemysłowych jest Huta Cynku "Miasteczko Śląskie" S.A. Jest to największy pracodawca w regionie, specjalizujący się w produkcji cynku i ołowiu. Firma zatrudniała ponad tysiąc osób, co czyniło ją kluczowym miejscem pracy dla mieszkańców gminy. Warto również zwrócić uwagę na rozwój sektora usługowego i handlowego w Miasteczku Śląskim. Lokalne przedsiębiorstwa, takie jak sklepy, restauracje czy firmy usługowe, odgrywają istotną rolę w zatrudnieniu mieszkańców, w tym osób z obszaru rewitalizacji. Ponadto, bliskość większych miast, takich jak Tarnowskie Góry czy Katowice, umożliwia mieszkańcom gminy dostęp do szerszego rynku pracy i różnorodnych ofert zatrudnienia.

Problemy z dostępem do rynku pracy są szczególnie odczuwalne wśród mieszkańców obszaru rewitalizacji, co potwierdzają dane MOPS za 2024 r. – w OR wskaźnik osób korzystających z pomocy z powodu bezrobocia wyniósł 1,42% (na 100 mieszkańców), przy najwyższych wartościach w OR 6 (3,70%) i OR 1 (3,00%). Dane te korelują z opiniami mieszkańców, którzy sygnalizowali brak lokalnych inicjatyw wspierających zatrudnienie i rozwój zawodowy. Oczekiwane przez respondentów działania

to m.in. wsparcie dla młodych ludzi w wejściu na rynek pracy, lokalne programy podnoszenia kwalifikacji oraz tworzenie warunków do samozatrudnienia.

Ważnym kryterium mierzenia poziomu aktywności gospodarczej jest ilość zarejestrowanych podmiotów na terenie Miasteczka Śląskiego według Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej (CEIDG), która pozwala ocenić rozmieszczenie oraz natężenie działalności gospodarczej w poszczególnych częściach gminy, w tym na obszarach rewitalizowanych. W 2024 roku na terenie całej gminy zarejestrowanych było 311 podmiotów gospodarczych, z czego 161 (51,8%) znajdowało się na obszarze rewitalizacji. Choć liczba ta stanowi ponad połowę wszystkich działalności w gminie, przeliczenie jej na 100 mieszkańców daje wskaźnik 4,09, który jest niższy niż średnia dla całej gminy (4,68) i wyraźnie niższy niż w części gminy poza obszarem rewitalizacji (5,54). Może to świadczyć o relatywnie słabszym natężeniu przedsiębiorczości w stosunku do liczby ludności, co wpływa na ograniczoną liczbę miejsc pracy, niższe dochody lokalne czy wolniejszą dynamikę rozwoju gospodarczego.

Najwięcej podmiotów gospodarczych zarejestrowano w OR 2 i OR 3 (po 33 podmioty) oraz w OR 5 (30). Najwyższe wskaźniki liczby podmiotów w przeliczeniu na 100 mieszkańców odnotowano w OR 2 (7,78) i OR 5 (7,01), co świadczy o ponadprzeciętnym poziomie aktywności gospodarczej w tych jednostkach. Stosunkowo wysoki wskaźnik osiągnął również OR 3 (6,47). Z kolei najniższy poziom odnotowano w OR 4 (0,55), co wynika zarówno z niewielkiej liczby firm, jak i dużej liczby mieszkańców tej jednostki. Relatywnie niskie wskaźniki występują także w OR 6 (5,65) i OR 1 (6,24), co wskazuje na konieczność wspierania lokalnej przedsiębiorczości w tych częściach obszaru rewitalizacji.

Tabela 27. Liczba podmiotów zarejestrowanych w CEIDG w 2024 roku w jednostkach analitycznych, w których znajduje się obszar rewitalizacji

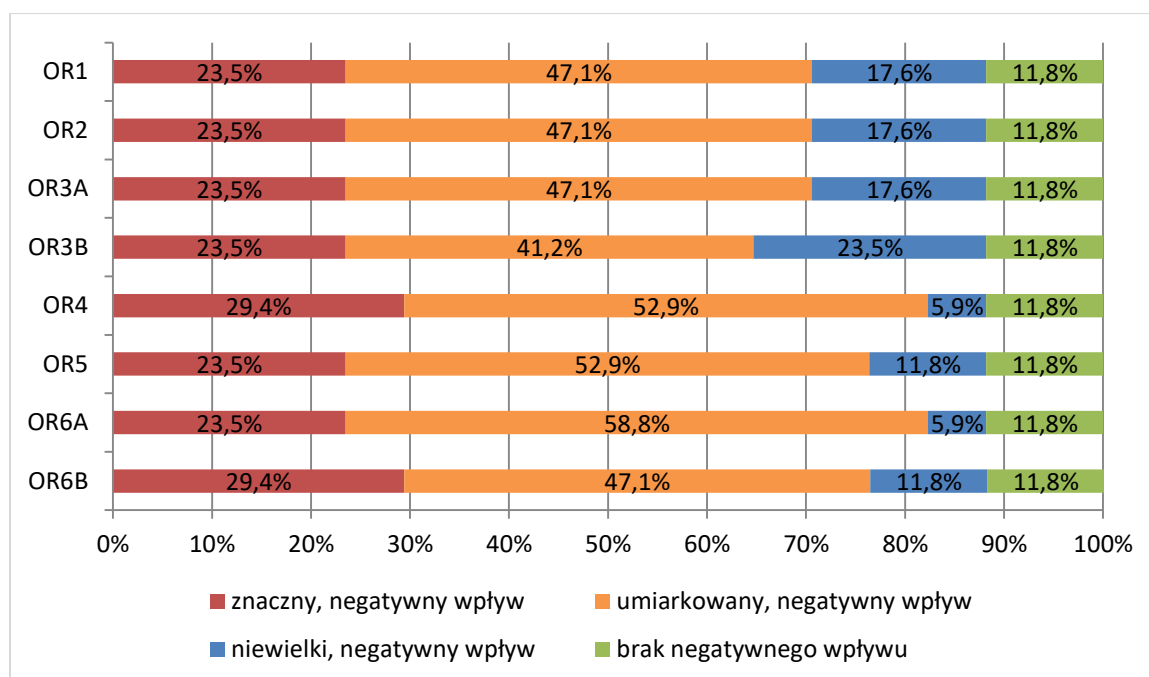
Jednostka	Liczba podmiotów zarejestrowanych w CEiDG w 2024 roku	Wskaźnik na 100 mieszkańców danej jednostki	Udział podmiotów zarejestrowanych w CEDiG w 2024 roku w ogólnej liczbie podmiotów
OR 1	27	6,24	8,7%
OR 2	33	7,78	10,6%
OR 3 (3A i 3B)	33	6,47	10,6%
OR 4	9	0,55	2,9%
OR 5	30	7,01	9,6%
OR 6 (6A i 6B)	29	5,65	9,3%
Obszar rewitalizacji	161	4,09	51,8%
Gmina Miasteczko Śląskie	311	4,68	100,0%
Obszar gminy (bez OR)	150	5,54	48,2%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miejskiego w Miasteczku Śląskim

Niski poziom przedsiębiorczości wśród mieszkańców obszaru rewitalizacji został również silnie zaakcentowany w wynikach badania ankietowego. Jak wynika z poniższego wykresu, aż 70,6% respondentów oceniło ten problem jako istotny, wpływający negatywnie na jakość życia i możliwości rozwoju lokalnego. Najwyższy poziom odczuwania tego problemu zanotowano w OR 4 (82,3%), OR 6A (82,3%) oraz OR 5 (76,5%), co koreluje z niskimi wskaźnikami liczby zarejestrowanych działalności gospodarczych w przeliczeniu na 100 mieszkańców w tych podobszarach.

Respondenci wskazywali, że przyczyną niskiej aktywności gospodarczej są m.in. ograniczony dostęp do wsparcia finansowego, brak doradztwa biznesowego oraz niedostateczna infrastruktura dla małych firm i osób planujących samozatrudnienie. Wśród postulowanych rozwiązań najczęściej wymieniano mikrogranty, programy inkubujące przedsiębiorczość oraz stworzenie przestrzeni coworkingowych i punktów wsparcia dla start-upów.

Wykres 6. Ocena stopnia negatywnego wpływu, na jakość życia mieszkańców i/lub rozwój obszaru rewitalizacji, problemu niskiego poziomu przedsiębiorczości mieszkańców

Źródło: Badanie ankietowe z mieszkańcami Gminy Miasteczko Śląskie, 2025.

2.2.2.1 Podsumowanie – sfera gospodarcza

Podsumowując, chociaż liczba zarejestrowanych działalności gospodarczych w obszarze rewitalizacji jest stosunkowo wysoka w ujęciu bezwzględny (161 podmiotów, co stanowi ponad połowę wszystkich podmiotów w gminie), to relatywnie niskie wartości przeliczeniowe na 100 mieszkańców

(średnio 4,09 wobec 4,68 w gminie ogółem i 5,54 poza obszarem rewitalizacji) wskazują na ograniczony potencjał gospodarczy tych terenów.

Wnioski te są potwierdzone również danymi jakościowymi: aż 82,3% mieszkańców objętych badaniem wskazało brak wsparcia dla rynku pracy i rozwoju kompetencji, a 70,6% uznało niski poziom przedsiębiorczości za istotny problem wpływający negatywnie na życie społeczno-gospodarcze. Najczęściej postulowanymi rozwiązaniami były mikrogranty, doradztwo zawodowe i biznesowe oraz rozwój infrastruktury wspierającej samozatrudnienie i działalność usługową (np. przestrzenie coworkingowe, punkty wsparcia dla start-upów).

Wsparcie lokalnej przedsiębiorczości i rynku pracy – zarówno poprzez działania systemowe (np. szkolenia, programy aktywizacji zawodowej), jak i środowiskowe (infrastrukturalne, organizacyjne) – powinno stanowić kluczowy element procesów rewitalizacyjnych. Takie podejście może przyczynić się do poprawy zatrudnienia, ograniczenia migracji zarobkowych oraz zwiększenia liczby aktywnych podmiotów gospodarczych, realnie wzmacniając lokalną gospodarkę i sytuację mieszkańców.

2.2.3 Sfera środowiskowa

Analiza sytuacji środowiskowej obszaru rewitalizacji w gminie Miasteczko Śląskie, obejmującego jednostki analityczne: OR 1 (jednostka analityczna nr 1), OR 2 (nr 2), OR 3 (3A i 3B; nr 5), OR 4 (nr 7, 8, 9, 10), OR 5 (nr 14) oraz OR 6 (6A i 6B; nr 15), wskazuje na obecność zjawisk kryzysowych związanych z jakością powietrza, hałasem, gospodarką odpadami oraz zagrożeniami wynikającymi z działalności przemysłowej i transportowej.

Wyniki badania ankietowego przeprowadzonego wśród mieszkańców jednoznacznie potwierdzają istotność problemów środowiskowych oraz deficytów w zakresie adaptacji do zmian klimatu. Jak przedstawia poniższy wykres, aż 82,3% respondentów wskazało te zagadnienia jako czynniki w znacznym lub umiarkowanym stopniu negatywnie wpływające na jakość życia mieszkańców i rozwój obszaru rewitalizacji.

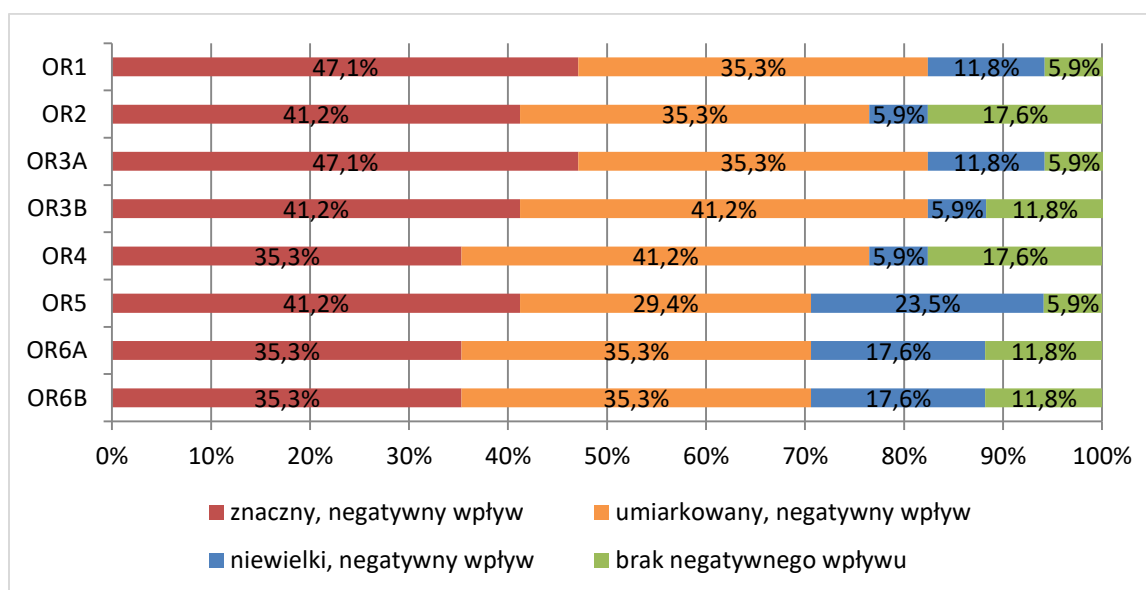
Problemy te były najczęściej zgłaszane w OR 1, OR 3A, OR 3B i OR 4 (po 82,3%), a także w OR 2, OR 5, OR 6A i OR 6B, gdzie ich wpływ również oceniano jako wysoki (od 70,6% do 76,5%). Wśród najczęściej identyfikowanych zagrożeń środowiskowych mieszkańcy wskazywali:

- zanieczyszczenie powietrza,
- degradację terenów zielonych i niską jakość zieleni publicznej,

- brak zacienionych przestrzeni w centrum miejscowości,
- niewystarczającą retencję wód opadowych (zły stan rowów melioracyjnych i kanalizacji deszczowej),
- niską świadomość ekologiczną części mieszkańców.

W opinii respondentów, niezbędne są działania obejmujące m.in. rozwój zielonej infrastruktury (np. drzewa, ogrody deszczowe), poprawę zarządzania wodami opadowymi oraz wprowadzenie elementów edukacyjnych podnoszących świadomość klimatyczną lokalnej społeczności.

Wykres 7. Ocena stopnia negatywnego wpływu, na jakość życia mieszkańców i/lub rozwój obszaru rewitalizacji, problemów środowiskowych (np. zanieczyszczenie środowiska i powietrza, problemy z gospodarką odpadami, degradacja terenów zielonych, niska świadomość ekologiczna mieszkańców) i braku adaptacji do zmian klimatu (brak rozwiązań przeciwdziałających skutkom powodzi, suszy lub upałów, niedostateczna ilość zieleni miejskiej, zły stan rowów melioracyjnych i systemów odprowadzania wód opadowych)

Źródło: Badanie ankietowe z mieszkańcami Gminy Miasteczko Śląskie, 2025.

Zgodnie z „Programem Ochrony Środowiska dla Gminy Miasteczko Śląskie do roku 2024 z perspektywą do 2028 roku”, kluczowymi obszarami problemowymi pozostają ochrona klimatu i jakość powietrza, hałas oraz gospodarka odpadami. Szczególne znaczenie mają tu emisje zanieczyszczeń powietrza pochodzące ze źródeł punktowych, obszarowych i liniowych.

Na terenie jednostek analitycznych OR 1, OR 3 oraz OR 4 zlokalizowane są zakłady przemysłowe, w tym Huta Cynku "Miasteczko Śląskie" S.A., posiadająca zintegrowane pozwolenia na emisję

zanieczyszczeń. Eksploatacja składowiska odpadów niebezpiecznych oraz produkcja metali nieżelaznych w hucie generuje znaczne emisje, stanowiąc zagrożenie dla jakości powietrza i głębszych warstw wodonośnych.

W jednostkach OR 2, OR 5 i OR 6 przeważają problemy związane z niską emisją z lokalnych źródeł ciepła oraz indywidualnych kotłowni. Pomimo wdrażania programów ograniczania niskiej emisji („Czyste Powietrze”, „Mój Prąd”), jakość powietrza nadal pozostaje problematyczna, szczególnie w sezonie grzewczym.

Zanieczyszczenia liniowe, szczególnie wzdłuż DW 908 i DW 912, przebiegających przez OR 1, OR 2 i OR 4, generują wysoki poziom hałasu drogowego oraz emisji spalin. W OR 1 i OR 4 dodatkowym problemem jest hałas kolejowy związany z funkcjonowaniem stacji rozrządowej „Miasteczko Śląskie” oraz ruchem pociągów towarowych.

W jednostkach OR 4 i OR 6 występuje hałas przemysłowy, wynikający z eksploatacji urządzeń technicznych i instalacji zakładów przemysłowych. Choć wg danych Huty Cynku nie dochodzi do przekroczeń dopuszczalnych norm hałasu, skumulowane działanie różnorodnych źródeł powoduje znaczny dyskomfort akustyczny dla mieszkańców.

Zjawisko hałasu – zarówno drogowego, kolejowego, jak i przemysłowego – zostało również zidentyfikowane przez mieszkańców jako jedno z głównych źródeł obniżenia komfortu życia. W badaniach ankietowych wskazywano, że w wielu lokalizacjach (zwłaszcza w OR 1, OR 2 i OR 4) brak barier akustycznych i duży ruch transportowy generują stałe, dokuczliwe obciążenie hałasem, które ma wpływ na zdrowie i samopoczucie mieszkańców.

W OR 5 i OR 6 częściowo występuje także oddziaływanie akustyczne międzynarodowego Portu Lotniczego „Katowice” w Pyrzowicach. Obszar ograniczonego użytkowania utworzony w 2014 r. objął częściowo sołectwa Bibiela i Brynica, w tym tereny rewitalizowane.

Zidentyfikowane zjawiska kryzysowe w sferze środowiskowej mają charakter wielowymiarowy i powiązany przestrzennie z jednostkami analitycznymi objętymi rewitalizacją. Ograniczanie negatywnych oddziaływań środowiskowych w tych obszarach wymaga skoordynowanych działań infrastrukturalnych, edukacyjnych i inwestycyjnych, zorientowanych na poprawę jakości życia mieszkańców i poprawę stanu środowiska naturalnego.

Gmina Miasteczko Śląskie znajduje się poza obszarami szczególnego zagrożenia powodziowego, co oznacza, że żaden z terenów Gminy nie został zakwalifikowany jako:

- obszar, na którym prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest średnie (raz na 100 lat, $p=1\%$),
- obszar, na którym prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest wysokie ($p=10\%$),
- obszar, na którym prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest niskie (raz na 500 lat, $p=0,2\%$),
- obszar między linią brzegu a wałem przeciwpowodziowym lub wysokim naturalnym brzegiem,
- obszar narażony na zalanie w przypadku całkowitego zniszczenia wału przeciwpowodziowego.

W konsekwencji, cała gmina Miasteczko Śląskie – w tym obszary rewitalizacji OR 1, OR 2, OR 3 (3A i 3B), OR 4, OR 5 i OR 6 (6A i 6B) – nie jest objęta żadnym z poziomów zagrożenia ani ryzyka powodziowego zgodnie z klasyfikacją zawartą w przepisach Prawa wodnego.

Brak zidentyfikowanych obszarów zagrożenia powodziowego w granicach podobszarów rewitalizacji oznacza, że nie występują tu bariery środowiskowe w postaci ryzyka zalania, które mogłyby wpływać na bezpieczeństwo mieszkańców lub ograniczać możliwości inwestycyjne w ramach działań rewitalizacyjnych. Jest to istotny atut w kontekście planowania infrastruktury, zagospodarowania przestrzeni oraz lokowania obiektów użyteczności publicznej czy przestrzeni rekreacyjnych.

Dodatkowo, obecność terenów poza strefami zalewowymi ułatwia planowanie zrównoważonych i trwałych inwestycji, minimalizując ryzyko kosztownych skutków powodzi, takich jak uszkodzenia budynków czy konieczność ewakuacji mieszkańców. Z punktu widzenia działań rewitalizacyjnych, sprzyja to realizacji inwestycji infrastrukturalnych oraz poprawie jakości życia mieszkańców bez konieczności wprowadzania kosztownych rozwiązań zabezpieczających przed skutkami żywiołu.

Mimo braku bezpośrednich zagrożeń powodziowych, mieszkańcy zwracają uwagę na niski poziom przygotowania obszarów rewitalizacji do skutków zmian klimatu, takich jak fale upałów, nawalne deszcze czy lokalne podtopienia. W badaniu ankietowym wskazano m.in. na brak terenów zieleni pełniących funkcję retencyjną, niedostateczną ilość zacienionych przestrzeni publicznych oraz złe warunki dla utrzymania bioróżnorodności. Respondenci postulowali tworzenie zielonych przystanków, nasadzenia drzew i tworzenie ogrodów deszczowych jako działań poprawiających mikroklimat i zdolności adaptacyjne przestrzeni miejskiej.

Na terenie Gminy Miasteczko Śląskie występują różnorodne formy ochrony przyrody, które mają na celu zachowanie unikalnych wartości przyrodniczych, krajobrazowych i ekologicznych. Część z nich

znajduje się w bezpośrednim sąsiedztwie lub na obszarach objętych rewitalizacją, co należy uwzględnić przy planowaniu dalszego rozwoju i działań inwestycyjnych w ramach programów rewitalizacyjnych.

Zespół przyrodniczo-krajobrazowy „Pasieki” - jest to jedna z najcenniejszych form ochrony przyrody w gminie. Został utworzony uchwałą Rady Miejskiej (Nr LI/403/10 z dnia 29 września 2010 r.) i obejmuje teren po dawnej kopalni rud „Bibiela”, zatopionej w 1917 roku. Obszar ten obejmuje zbiorowiska borowe, roślinność wodną oraz liczne siedliska rzadkich gatunków flory i fauny, szczególnie płazów. Celem ochrony jest zachowanie ekosystemu będącego ostoją dla chronionych i zagrożonych wyginięciem gatunków. Zespół ten znajduje się w północno-wschodniej części gminy, około 5 km od OR 5.

Użytek ekologiczny „Gierzyna” - ten obszar chroniony obejmuje około 3,1 ha i również został objęty ochroną uchwałą Rady Miejskiej (Nr LI/402/10 z dnia 29 września 2010 r.). Tworzy go kompleks pięciu oligotroficznych zbiorników wodnych wraz z otaczającą je roślinnością. Znajduje się tu wiele rzadkich i chronionych gatunków roślin oraz bogata fauna płazów. Użytek „Gierzyna” zlokalizowany jest około 1 km od jednostki analitycznej OR 1.

Pomniki przyrody - na terenie gminy ustanowiono sześć pomników przyrody. W kontekście obszaru rewitalizacji istotny jest zwłaszcza Buk pospolity odmiana czerwonołistna „Rubin” przy ul. Dębina 1, w okolicach OR 2 i pomnik przyrody znajdujący się w Bibieli (OR 5).

Obszar rewitalizacji obejmuje jednostki analityczne, na których terenie znajdują się zarówno formy ochrony przyrody o znaczeniu lokalnym (jak użytek „Gierzyna” w OR 1), jak i tereny położone w pobliżu obiektów chronionych o znaczeniu krajobrazowym i ekologicznym (np. „Pasieki” w sąsiedztwie OR 5). W związku z tym, realizacja działań rewitalizacyjnych powinna być prowadzona z poszanowaniem istniejących walorów przyrodniczych i zgodnie z zasadami ochrony środowiska. Wskazane jest także promowanie dostępności tych terenów poprzez tworzenie infrastruktury edukacyjno-rekreacyjnej (np. ścieżek edukacyjnych), podnoszenie świadomości ekologicznej mieszkańców oraz integrację działań rewitalizacyjnych z celami ochrony przyrody.

W ramach konsultacji społecznych mieszkańcy podkreślali również wartość lokalnych terenów zielonych i form ochrony przyrody jako zasobów, które powinny być aktywnie włączane w działania rewitalizacyjne. Proponowano m.in. rozwój ścieżek przyrodniczych w sąsiedztwie użytku ekologicznego „Gierzyna” (OR 1) oraz zespołu przyrodniczo-krajobrazowego „Pasieki” (OR 5), a także większą dostępność do zielonych przestrzeni poprzez poprawę ich urządzenia, czytelne oznakowanie

oraz kampanie edukacyjne promujące odpowiedzialne korzystanie z przyrody. Zdaniem mieszkańców rewitalizacja powinna łączyć aspekt infrastrukturalny z edukacją ekologiczną i budowaniem postaw prośrodowiskowych.

2.2.3.1 Podsumowanie – sfera środowiskowa

Podsumowując, diagnoza sfery środowiskowej wskazuje na występowanie wieloaspektowych zagrożeń w obszarze rewitalizacji Gminy Miasteczko Śląskie, w tym szczególnie zanieczyszczenia powietrza, hałasu przemysłowego i komunikacyjnego, deficytów zieleni wysokiej i retencji wód opadowych oraz niewystarczającej adaptacji do zmian klimatu. Zjawiska te, potwierdzone zarówno danymi urzędowymi (m.in. z Programu Ochrony Środowiska), jak i opiniami mieszkańców, przekładają się na obniżenie jakości życia i komfortu środowiskowego.

Oprócz wyzwań wynikających z oddziaływań przemysłowych i transportowych, mieszkańcy wskazują na potrzebę wzmocnienia lokalnych zasobów przyrodniczych oraz ich lepszej dostępności i funkcji edukacyjnej. Obszary chronione, takie jak użytek ekologiczny „Gierzyna” czy zespół przyrodniczo-krajobrazowy „Pasieki”, mogą stać się elementem spójnej i przyjaznej środowiskowo rewitalizacji, o ile zostaną odpowiednio zintegrowane z planowanymi działaniami infrastrukturalnymi i społecznymi.

Wdrażanie działań rewitalizacyjnych w sferze środowiskowej powinno koncentrować się na:

- ograniczaniu emisji zanieczyszczeń i hałasu,
- zwiększaniu powierzchni zieleni oraz poprawie jej jakości,
- adaptacji do skutków zmian klimatycznych (np. poprzez ogrody deszczowe, nasadzenia drzew, retencję),
- wzmocnieniu świadomości ekologicznej mieszkańców poprzez działania edukacyjne i partycypacyjne.

Takie podejście sprzyjać będzie nie tylko poprawie warunków środowiskowych i zdrowotnych, ale również budowaniu atrakcyjnego, bezpiecznego i odporniejszego na zmiany klimatu środowiska życia dla obecnych i przyszłych mieszkańców obszarów rewitalizacji.

2.2.4 Sfera przestrzenno-funkcjonalna

2.2.4.1 Dostępność transportowa i integracja przestrzenna

Obszar rewitalizacji w Gminie Miasteczko Śląskie składa się z sześciu podobszarów (OR 1, OR 2, OR 3A i 3B, OR 4, OR 5, OR 6A i 6B), które znajdują się zarówno w centrum miasta Miasteczko Śląskie, jak i na terenie sołectwa Bibiela. Układ przestrzenny tych jednostek obejmuje zarówno zwarte obszary śródmiejskie, jak i tereny peryferyjne o charakterze wiejskim, co ma wpływ na zróżnicowany poziom dostępności komunikacyjnej.

Gmina Miasteczko Śląskie ma dobre połączenia drogowe w skali lokalnej i regionalnej. Przez jej teren przebiegają dwie drogi wojewódzkie:

- DW 908 (Tarnowskie Góry – Częstochowa), zapewniająca bezpośredni dojazd do centralnych dzielnic miasta oraz okolicznych gmin,
- DW 912, prowadząca w stronę drogi krajowej DK 78 i lotniska w Pyrzowicach.

W bezpośrednim sąsiedztwie gminy przebiega również autostrada A1, umożliwiającą szybki dojazd do Katowic, Częstochowy i Gliwic.

Podobszary OR 1, OR 2, OR 3 i OR 4 są zlokalizowane w centrum miasta, w pobliżu głównych arterii komunikacyjnych. OR 5 i OR 6, położone w sołectwie Bibiela, mają dostęp do dróg gminnych i powiatowych, którymi można dotrzeć do drogi DW 912 oraz dalej do DK 78. Pomimo bardziej peryferyjnego położenia, również te obszary są relatywnie dobrze skomunikowane z pozostałą częścią gminy.

Na terenie gminy działa Zarząd Transportu Metropolitalnego (ZTM), który obsługuje linie autobusowe nr: 87, 145, 614, 615. Linie te łączą centrum Miasteczka Śląskiego z Tarnowskimi Górami i sąsiednimi miejscowościami. Przystanki autobusowe znajdują się w pobliżu większości podobszarów rewitalizacji, co zapewnia mieszkańcom dostęp do usług, edukacji i miejsc pracy.

Dla podobszarów OR 5 i OR 6, znajdujących się w Bibieli, komunikacja zbiorowa może być mniej intensywna, jednak linie ZTM zapewniają dojazd także do tych rejonów, co umożliwia mieszkańcom przemieszczanie się w granicach gminy oraz do miast ościennych.

Mimo dobrej dostępności komunikacyjnej, w badaniach ankietowych mieszkańcy OR 5 i OR 6 wskazywali na niewystarczającą częstotliwość kursów komunikacji publicznej, szczególnie w godzinach wieczornych i w weekendy. Część respondentów zgłaszała także potrzebę poprawy

infrastruktury przystankowej oraz lepszego skomunikowania peryferyjnych obszarów z centrum gminy.

Na terenie miasta znajdują się trzy przystanki kolejowe:

- Miasteczko Śląskie – główny przystanek w zachodniej części miasta,
- Miasteczko Śląskie Centrum – nowo uruchomione centrum przesiadkowe z połączeniem w kierunku Zawiercia i lotniska w Pyrzowicach,
- Miasteczko Śląskie Wąskotorowe – przystanek obsługiwany sezonowo przez kolejkę wąskotorową.

Podobszary rewitalizacji OR 1, OR 3 i OR 4 mają szczególnie dogodny dostęp do przystanków kolejowych. Kolej stanowi istotny element dostępności, ułatwiając dojazd do Tarnowskich Gór, Katowic, Lublińca, a także obsługując połączenia z regionalnymi węzłami komunikacyjnymi.

W odległości ok. 10 km na południowy wschód od Bibieli znajduje się Międzynarodowy Port Lotniczy Katowice w Pyrzowicach. Dojazd do lotniska możliwy jest zarówno drogą DW 912, jak i koleją – za sprawą nowo otwartej linii kolejowej nr 182 obsługującej m.in. przystanek „Miasteczko Śląskie Centrum”.

Obszary objęte rewitalizacją w Gminie Miasteczko Śląskie charakteryzują się dobrą dostępnością komunikacyjną, zwłaszcza te zlokalizowane w obrębie miasta. Ich położenie w sąsiedztwie dróg wojewódzkich, linii autobusowych oraz przystanków kolejowych zapewnia sprawne połączenia z resztą gminy oraz regionem. Także podobszary położone na obrzeżach, jak OR 5 i OR 6, mimo bardziej wiejskiego charakteru, zachowują relatywnie dobry dostęp do infrastruktury transportowej, w tym do lotniska. Ten układ sprzyja integracji przestrzennej i społecznej, wspiera mobilność mieszkańców i tworzy dogodne warunki do realizacji kompleksowych działań rewitalizacyjnych.

2.2.4.2 Rozmieszczenie i funkcjonalność infrastruktury społecznej w przestrzeni obszaru rewitalizacji

W obszarze sfery przestrzenno-funkcjonalnej przeanalizowano obecność infrastruktury społecznej na terenie Gminy, przeznaczonej również dla mieszkańców obszaru rewitalizacji. Wyniki inwentaryzacji przedstawiono w poniższej tabeli.

Tabela 28. Infrastruktura społeczna w Miasteczku Śląskim

Nr	Nazwa obiektu	Adres
1	Szkoła Podstawowa Nr 1 im. ks. Teodora Christopha	Miasteczko Śląskie, ul. Dworcowa 5
2	Zespół Szkolno-Przedszkolny nr 2	Miasteczko Śląskie, ul. Harcerska 5
3	Przedszkole Nr 3	Miasteczko Śląskie, ul. Srebrna 12
4	Przedszkole Nr 1	Miasteczko Śląskie, ul. Dębina 1
5	Miejska Biblioteka Publiczna w Miasteczku Śląskim	Miasteczko Śląskie, ul. Metalowa 10
6	Miejski Ośrodek Kultury w Miasteczku Śląskim	Miasteczko Śląskie, ul. Srebrna 24
7	Miejski Ośrodek Kultury w Miasteczku Śląskim (Filia w Żyglinie)	Miasteczko Śląskie, ul. Śląska 44
8	Urząd Miejski	Miasteczko Śląskie, ul. Rynek 8
9	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej	Miasteczko Śląskie, ul. Staromiejska 8
10	Centrum Sportu i Rekreacji w Miasteczku Śląskim	Miasteczko Śląskie, ul. Sportowa 1
11	Obiekt Sportowy w Żyglinie	Miasteczko Śląskie, ul. Studzienna 12
12	Boisko wielofunkcyjne w Żyglinie	Miasteczko Śląskie, ul. Południowa
13	OSP Żyglinek	Miasteczko Śląskie, ul. Okólna 1
14	OSP Brynica	Miasteczko Śląskie, ul. W. Łokietka 5
15	Park Rubina w Miasteczku Śląskim	Miasteczko Śląskie, ul. Rubinowa 10
16	Centrum Rekreacji Brynica	Miasteczko Śląskie, ul. Borowa/Grobla
17	Świetlica Sołectwa Bibilea	Miasteczko Śląskie, ul. Staromiejska 8

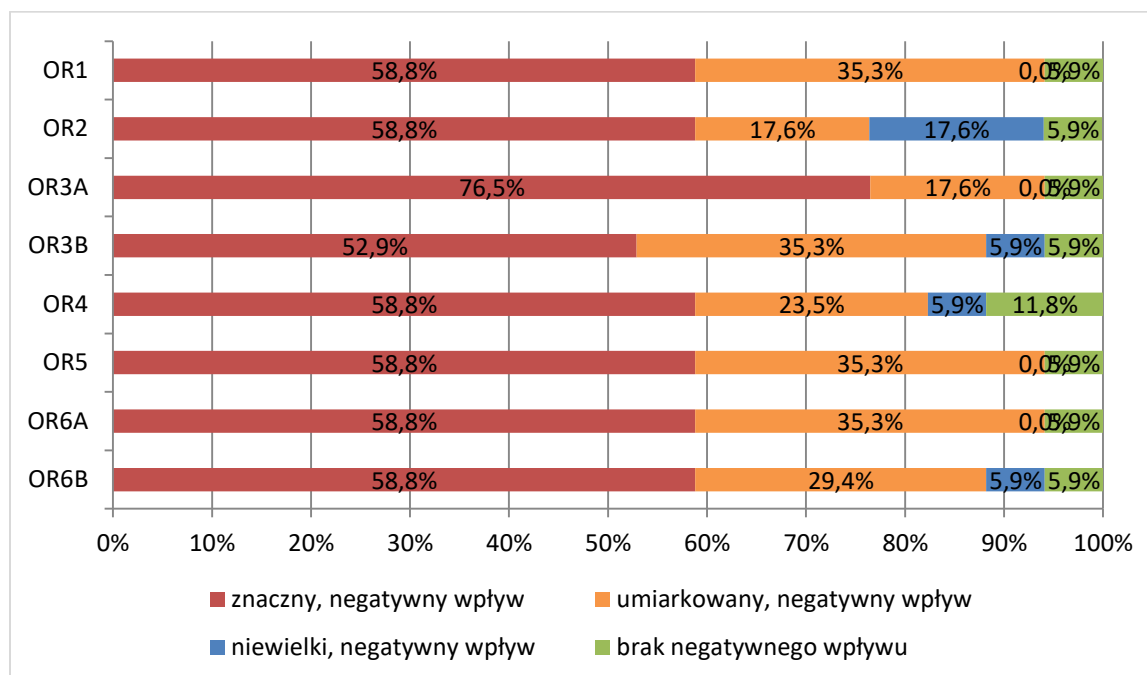
Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miejskiego w Miasteczku Śląskim

W analizowanych częściach obszaru rewitalizacji zaobserwowano szereg istotnych deficytów w zakresie infrastruktury społecznej oraz przestrzeni publicznych. Choć w Miasteczku Śląskim funkcjonuje sieć placówek edukacyjnych, kulturalnych i sportowych, ich rozmieszczenie, stan techniczny oraz zakres dostępnych funkcji nie w pełni odpowiadają na potrzeby mieszkańców, zwłaszcza osób z grup zagrożonych wykluczeniem społecznym.

W szczególności wskazuje się na brak odpowiednich przestrzeni, w których mogłyby być realizowane działania aktywizujące, integracyjne czy międzypokoleniowe. Dotyczy to zwłaszcza peryferyjnych części OR 5 i OR 6 oraz części OR 1 i OR 3. Mieszkańcy tych obszarów sygnalizowali potrzebę utworzenia lokalnych centrów integracji społecznej, a także poprawy dostępności terenów rekreacyjnych dla dzieci, młodzieży, osób starszych i z niepełnosprawnościami.

Wyniki badania ankietowego jednoznacznie potwierdzają te obserwacje. Jednym z najczęściej identyfikowanych problemów była niska jakość przestrzeni publicznych – brak zadbanej, estetycznych, funkcjonalnych miejsc do wypoczynku, spotkań sąsiedzkich i aktywności na świeżym powietrzu. Problem ten wskazało aż 94,1% respondentów z podobszarów OR 1, OR 3A i OR 5, a także 88,2% ankietowanych z OR 3B i OR 6. W pozostałych podobszarach również odnotowano wysokie wskazania (OR 2 – 76,5%, OR 4 – 82,3%).

Wykres 8. Ocena stopnia negatywnego wpływu, na jakość życia mieszkańców i/lub rozwój obszaru rewitalizacji, problemu niskiej jakości przestrzeni publicznej (brak atrakcyjnych i zadbanej miejsc)

Źródło: Badanie ankietowe z mieszkańcami Gminy Miasteczko Śląskie, 2025.

Stan techniczny części obiektów infrastruktury społecznej w Miasteczku Śląskim – w tym świetlice sołectwa Bibiela, OSP Brynica oraz Centrum Sportu i Rekreacji – wymaga pilnej modernizacji. Brakuje również nowoczesnych, dostępnych przestrzeni umożliwiających prowadzenie działań aktywizacyjnych, integracyjnych i międzypokoleniowych. Zidentyfikowane braki są szczególnie dotkliwe w obszarach OR 1, OR 3, OR 5 i OR 6, gdzie mieszkańcy zwracają uwagę na niski standard obiektów oraz ograniczoną ofertę rekreacyjną dla młodzieży i osób starszych. Ponad 60% respondentów uznało niedobór odpowiedniej infrastruktury społecznej za jedną z głównych barier integracji lokalnej.

W kontekście zmian demograficznych, starzenia się społeczeństwa, wykluczenia komunikacyjnego i zdrowotnego oraz niewystarczającego wykorzystania potencjału organizacji pozarządowych, niezbędne są inwestycje w infrastrukturę wspierającą włączenie społeczne, aktywizację zawodową i przeciwdziałanie izolacji społecznej. Ograniczenia budżetowe Gminy bez wsparcia zewnętrznego, w tym funduszy rewitalizacyjnych, znacząco utrudniają realizację tych działań. W obliczu postępującego procesu wyludniania się mieszkańców – zwłaszcza na terenach zdegradowanych – istotne staje się wzmacnianie funkcji osadniczych oraz rozwój lokalnych centrów aktywności o nowoczesnym, centrotwórczym charakterze.

2.2.4.3 Podsumowanie – sfera przestrzenno-funkcjonalna

Obszar rewitalizacji w Gminie Miasteczko Śląskie cechuje się zróżnicowaną strukturą przestrzenną – obejmuje zarówno zwarte obszary miejskie, jak i peryferyjne tereny o charakterze wiejskim, co wpływa na zróżnicowaną dostępność usług publicznych i komunikacji. Atutem jest relatywnie dobra dostępność transportowa – przez teren gminy przebiegają drogi wojewódzkie DW 908 i DW 912 oraz linie autobusowe ZTM, zapewniające połączenia z Tarnowskimi Górami i innymi miastami regionu. Istotnym elementem integracji przestrzennej jest nowy przystanek „Miasteczko Śląskie Centrum”, obsługujący połączenia kolejowe m.in. z portem lotniczym w Pyrzowicach. Mimo to mieszkańcy obszarów peryferyjnych (OR 5 i OR 6) wskazywali na niewystarczającą częstotliwość kursów komunikacji publicznej oraz potrzebę poprawy infrastruktury przystankowej.

W sferze infrastruktury społecznej zauważalny jest stosunkowo dobry dostęp do placówek edukacyjnych, kulturalnych, sportowych i opieki społecznej. Mieszkańcy mogą korzystać z takich zasobów jak szkoły, przedszkola, biblioteka, Miejski Ośrodek Kultury, Centrum Sportu i Rekreacji czy świetlice wiejskie. Niemniej jednak w części podobszarów – szczególnie w OR 5, OR 6, OR 1 i OR 3 – występują istotne deficyty funkcjonalne. Wskazywane problemy to brak nowoczesnych, dostępnych przestrzeni do działań integracyjnych, aktywizacyjnych i międzypokoleniowych oraz niski standard techniczny niektórych obiektów (np. OSP Brynica, świetlica w Bibieli, Centrum Sportu i Rekreacji).

Wyniki badań ankietowych potwierdzają te problemy – blisko 90–94% mieszkańców OR 1, OR 3A, OR 5 i OR 6 wskazało na brak estetycznych, funkcjonalnych i zadbanych przestrzeni publicznych jako istotną barierę dla jakości życia. Zidentyfikowano także ograniczoną ofertę rekreacyjno-kulturalną dostosowaną do potrzeb osób starszych, młodzieży i osób z niepełnosprawnościami. Wskazuje to na konieczność wzmacniania funkcji centrotwórczych oraz przeciwdziałania procesowi wyludniania poprzez rozwój infrastruktury integracyjnej.

2.2.5 Sfera techniczna

Infrastruktura techniczna Gminy Miasteczko Śląskie obejmuje m.in. sieć wodociągową oraz kanalizacyjną, które odgrywają istotną rolę w zapewnieniu odpowiedniego standardu życia mieszkańców. Zgodnie z danymi zawartymi w „Strategii Rozwoju Gminy Miasteczko Śląskie na lata 2025-2035”, długość czynnej sieci kanalizacyjnej w 2023 roku wynosiła 35,3 km, a przyłączy kanalizacyjnych było 1322. W gminie funkcjonuje również rozbudowana sieć wodociągowa, obsługująca zarówno obszary miejskie, jak i wiejskie. Stan techniczny tych sieci, a zwłaszcza ich

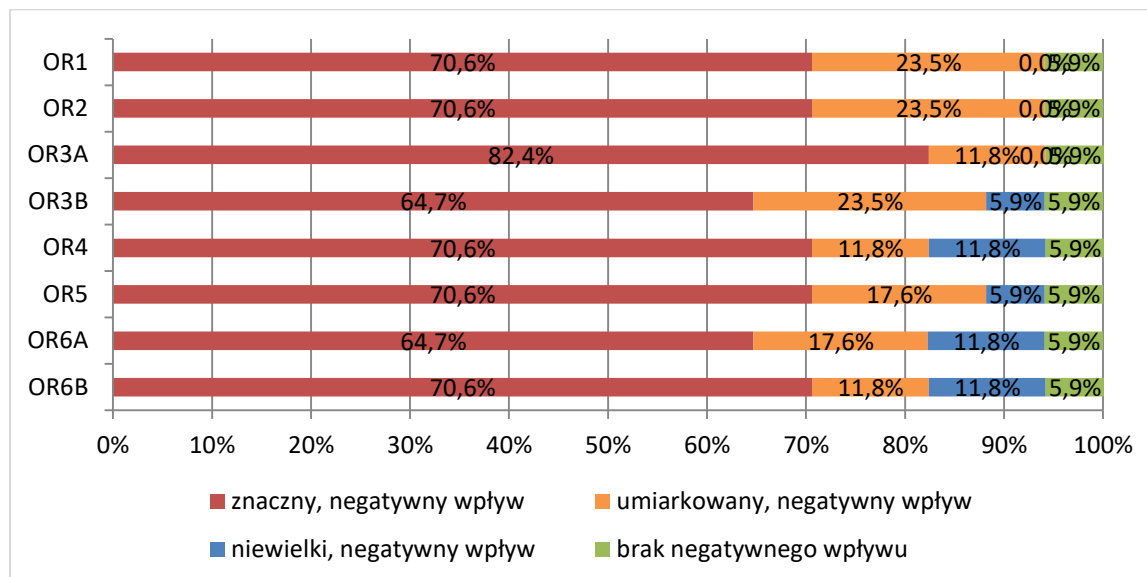
niezawodność, ma bezpośredni wpływ na jakość życia oraz komfort mieszkańców, szczególnie w obszarach objętych rewitalizacją.

Respondenci ankiet potwierdzili, że częste awarie sieci wodociągowej, szczególnie w OR 1 i OR 4, są odczuwalnym problemem wpływającym na komfort życia. Wskazywali również na niedostateczny stan nawierzchni ulic i chodników, a także brak systematycznych działań modernizacyjnych w wybranych rejonach. W ocenie mieszkańców poprawa jakości infrastruktury technicznej jest jednym z kluczowych warunków powodzenia działań rewitalizacyjnych.

Wyniki badania ankietowego przeprowadzonego wśród mieszkańców gminy potwierdzają, że jakość infrastruktury technicznej na obszarze rewitalizacji jest jednym z kluczowych problemów wpływających negatywnie na warunki życia. Respondenci oceniali m.in. wpływ złego stanu technicznego infrastruktury na codzienne funkcjonowanie – wskazując zarówno na problemy z nawierzchniami dróg i chodników, jak i niedobory w zakresie kanalizacji, wodociągów czy sieci energetycznej.

Najwyższy poziom niezadowolenia w tym zakresie odnotowano w OR 1, OR 2 i OR 3A, gdzie aż 94,1% mieszkańców oceniło ten problem jako istotny. Równie wysokie wskazania odnotowano w OR 3B (88,2%), OR 4 i OR 6A (82,3%) oraz OR 5 i OR 6B (88,2%). Tak wysokie odsetki świadczą o utrzymującym się poczuciu zaniedbania infrastrukturalnego – zwłaszcza w kontekście jakości budynków, nawierzchni drogowych i dostępu do niezawodnych systemów technicznych.

Wykres 9. Ocena stopnia negatywnego wpływu, na jakość życia mieszkańców i/lub rozwój obszaru rewitalizacji, problemu złego stanu technicznego infrastruktury (zaniedbane budynki, brak termomodernizacji budynków, uszkodzona lub zaniedbana infrastruktura komunikacyjna, problemy z kanalizacją, wodociągami czy siecią energetyczną)

Źródło: Badanie ankietowe z mieszkańcami Gminy Miasteczko Śląskie, 2025.

Analiza danych za 2024 rok wskazuje, że w całej gminie odnotowano 30 awarii sieci kanalizacyjnej, z czego aż 12 zdarzeń (40%) wystąpiło na obszarze rewitalizacji. Najwięcej awarii kanalizacyjnych odnotowano w jednostce analitycznej odpowiadającej podobszarowi OR 4 – 7 przypadków, co stanowi 23,3% ogółu awarii w gminie. Pojedyncze zdarzenia wystąpiły również w OR 1, OR 3 i OR 5 (po jednej awarii) oraz w OR 2 (2 awarie). Jedynie w OR 6 nie odnotowano żadnych usterek. Wskaźniki awaryjności na 100 mieszkańców pozostają niskie, jednak koncentracja zdarzeń w OR 4 może wskazywać na większe obciążenie sieci kanalizacyjnej lub jej gorszy stan techniczny w tej części miasta.

W przypadku sieci wodociągowej w 2024 roku na terenie gminy zarejestrowano 18 awarii, z czego 10 (55,6%) wystąpiło w jednostkach obejmujących obszar rewitalizacji. Najwięcej awarii wodociągowych wystąpiło w OR 3 i OR 4 (po 3 zdarzenia – po 16,7% ogółu). Po 2 awarie odnotowano w OR 2, a po jednej w OR 1 i OR 5. W OR 6 nie wystąpiły żadne usterki. Pod względem wskaźnika awaryjności w przeliczeniu na 100 mieszkańców, relatywnie najwyższe wartości zanotowano w OR 3 (0,0059) oraz OR 2 (0,0047).

Choć wskaźniki awaryjności w skali gminy nie są wysokie, widoczna koncentracja zdarzeń w jednostkach OR 2, OR 3 i OR 4, obejmujących obszar rewitalizacji, potwierdza większe zużycie i mniejszą trwałość sieci wodno-kanalizacyjnej w tych częściach miasta.

Podsumowując, infrastruktura wodno-kanalizacyjna na obszarze rewitalizacji w 2024 roku wykazywała wyraźnie większą podatność na awarie niż w pozostałej części gminy. Szczególnie problematyczne pozostają OR 2, OR 3 i OR 4, gdzie wskaźniki usterek są relatywnie najwyższe. Utrzymanie i modernizacja sieci w tych jednostkach powinny stanowić ważny element działań rewitalizacyjnych, mających na celu poprawę jakości życia mieszkańców, bezpieczeństwa sanitarnego oraz podniesienie atrakcyjności inwestycyjnej obszaru..

Tabela 29. Liczba awarii sieci kanalizacyjnej w 2024 roku w jednostkach analitycznych, w których znajduje się obszar rewitalizacji

Jednostka	Liczba awarii sieci kanalizacyjnej w 2024 roku	Wskaźnik na 100 mieszkańców danej jednostki	Udział awarii sieci kanalizacyjnej w 2024 roku w ogólnej liczbie awarii
OR 1	1	0,0023	3,3%
OR 2	2	0,0047	6,7%
OR 3 (3A i 3B)	1	0,0020	3,3%
OR 4	7	0,0043	23,3%
OR 5	1	0,0023	3,3%
OR 6 (6A i 6B)	0	0,0000	0,0%
Obszar rewitalizacji	12	0,0031	40,0%
Gmina Miasteczko Śląskie	30	0,0045	100,0%
Obszar gminy (bez OR)	18	0,0066	60,0%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miejskiego w Miasteczku Śląskim

Tabela 30. Liczba awarii sieci wodociągowej w 2024 roku w jednostkach analitycznych, w których znajduje się obszar rewitalizacji

Jednostka	Liczba awarii sieci wodociągowej w 2024 roku	Wskaźnik na 100 mieszkańców danej jednostki	Udział awarii sieci wodociągowej w 2024 roku w ogólnej liczbie awarii
OR 1	1	0,0023	5,6%
OR 2	2	0,0047	11,1%
OR 3 (3A i 3B)	3	0,0059	16,7%
OR 4	3	0,0018	16,7%
OR 5	1	0,0023	5,6%
OR 6 (6A i 6B)	0	0,0000	0,0%
Obszar rewitalizacji	10	0,0025	55,6%
Gmina Miasteczko Śląskie	18	0,0027	100,0%
Obszar gminy (bez OR)	8	0,0030	44,4%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miejskiego w Miasteczku Śląskim

2.2.5.1 Podsumowanie – sfera techniczna

Stan infrastruktury technicznej na obszarze rewitalizacji w Gminie Miasteczko Śląskie wskazuje na istotne potrzeby modernizacyjne. Choć długość czynnej sieci kanalizacyjnej i wodociągowej jest znaczna i obejmuje zarówno obszary miejskie, jak i wiejskie, to ich niezawodność budzi zastrzeżenia mieszkańców. Szczególnie często wskazywano na powtarzające się awarie wodociągów w OR 2, OR 3 i OR 4, a także na zły stan nawierzchni dróg i chodników oraz brak systematycznych działań modernizacyjnych.

Z danych za 2024 rok wynika, że 55,6% wszystkich awarii wodociągowych w gminie wystąpiło w obrębie obszaru rewitalizacji, przy czym najwięcej zdarzeń miało miejsce w OR 3 i OR 4 (po trzy awarie) oraz w OR 2 (dwie awarie). W przypadku sieci kanalizacyjnej na terenie gminy odnotowano 30 awarii, z czego 12 (40%) dotyczyło obszaru rewitalizacji – najwięcej w OR 4 (siedem zdarzeń). Choć ogólna liczba awarii nie jest wysoka, ich koncentracja w jednostkach zdegradowanych może świadczyć o większym zużyciu lub niższej trwałości infrastruktury.

Wyniki badania ankietowego jednoznacznie potwierdzają, że jakość infrastruktury technicznej stanowi jeden z kluczowych problemów pogarszających warunki życia mieszkańców. Aż 94,1% respondentów z OR 1, OR 2 i OR 3A oraz ponad 80% mieszkańców pozostałych podobszarów uznało zły stan techniczny infrastruktury – obejmujący m.in. zaniedbane budynki, uszkodzone drogi i niewydolne sieci – za istotną barierę rozwoju.

Zidentyfikowane problemy infrastrukturalne wymagają pilnych działań rewitalizacyjnych, ze szczególnym uwzględnieniem modernizacji sieci wodno-kanalizacyjnych, poprawy stanu nawierzchni oraz zwiększenia niezawodności podstawowych usług technicznych. Poprawa stanu infrastruktury technicznej stanowi kluczowy warunek poprawy jakości życia mieszkańców, ograniczenia poczucia zaniedbania oraz zwiększenia atrakcyjności inwestycyjnej zdegradowanych obszarów gminy.

2.2.6 Lokalne potencjały występujące na obszarze rewitalizacji

Mimo występowania zjawisk kryzysowych, obszar rewitalizacji Gminy Miasteczko Śląskie dysponuje szeregiem lokalnych potencjałów, które mogą i powinny zostać wykorzystane jako podstawa skutecznych działań naprawczych. Potencjału rozwoju należy upatrywać przede wszystkim w jego mieszkańcach, którzy stanowią cenny kapitał ludzki, a także w istniejącej infrastrukturze, zasobach instytucjonalnych i uwarunkowaniach przestrzennych. Inwestycje w aktywizację społeczno-zawodową, rozwój lokalnej przedsiębiorczości, modernizację infrastruktury technicznej oraz działania

na rzecz ochrony środowiska mogą w istotny sposób przyczynić się do wyprowadzenia obszaru ze stanu kryzysowego i poprawy jakości życia jego mieszkańców. Lokalne potencjały występują w każdej z pięciu analizowanych sfer: społecznej, gospodarczej, środowiskowej, przestrzenno-funkcjonalnej oraz technicznej.

2.2.6.1 Potencjały w sferze społecznej

Najważniejszym zasobem obszaru rewitalizacji są jego mieszkańcy – osoby aktywne, zaangażowane społecznie, wykazujące chęć współpracy i uczestnictwa w działaniach na rzecz poprawy warunków życia. Potencjał ten potwierdza m.in. wysoka koncentracja organizacji pozarządowych – spośród 21 działających w całej gminie, aż 14 (66,7%) funkcjonuje właśnie na obszarze rewitalizacji. Szczególnie duże ich skupisko występuje w podobszarze OR 4, gdzie działają m.in. Orkiestra Reprezentacyjna Gminy, chóry, stowarzyszenia sportowe, emerytów i rencistów, wędkarzy czy hodowców gołębi. Z kolei w OR 3 swoją działalność prowadzą Fundacja na Rzecz Dzieci „Miasteczko Śląskie” oraz HKS „Odra”. Znaczącym zasobem społecznym jest również Klub Seniora w OR 1, otwarty w 2025 roku, który integruje osoby starsze i przeciwdziała ich wykluczeniu społecznemu.

Mieszkańcy aktywnie korzystają z oferty lokalnych instytucji kultury i edukacji, pełniących funkcje integracyjne. Przykładem jest Miejski Ośrodek Kultury i Biblioteka Publiczna, które organizują zdecydowaną większość wydarzeń kulturalnych – w 2024 roku aż 86,7% z nich odbyło się w jednostkach objętych rewitalizacją. Potencjał społeczny wzmacnia także infrastruktura edukacyjna i sportowo-rekreacyjna, obejmująca szkoły, przedszkola, Centrum Sportu i Rekreacji, Park Rubina, boiska w Żyglinie oraz inne obiekty służące rekreacji i integracji. Choć część z nich wymaga modernizacji, stanowią one solidną bazę dla dalszych działań na rzecz aktywizacji społecznej mieszkańców.

Badania ankietowe przeprowadzone wśród społeczności lokalnej potwierdzają istnienie silnego kapitału społecznego, przejawiającego się w poczuciu wspólnoty, gotowości do współdziałania i chęci uczestnictwa w procesach rewitalizacyjnych.

2.2.6.2 Potencjały w sferze gospodarczej

Gospodarka Gminy Miasteczko Śląskie opiera się przede wszystkim na drobnej przedsiębiorczości oraz sektorze przemysłowo-budowlanym. W 2023 roku w rejestrze REGON figurowało 661 podmiotów gospodarki narodowej, z czego 97% (641) działało w sektorze prywatnym – głównie jako osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą (531 podmiotów). W samym obszarze

rewitalizacji w 2024 roku funkcjonowało 172 działalności gospodarcze, co stanowiło 52,1% ogółu w gminie. Największe ich skupiska odnotowano w OR 2 i OR 5, natomiast najniższy wskaźnik aktywności gospodarczej występował w OR 4.

W obszarze rewitalizacji zlokalizowana jest również Huta Cynku „Miasteczko Śląskie” S.A. – jeden z największych pracodawców w regionie, zatrudniający około 800 osób. Lokalny rynek pracy uzupełniają liczne sklepy, punkty usługowe, zakłady rzemieślnicze i gastronomiczne. Bliskość Tarnowskich Gór i Katowic stanowi dodatkowy atut – zwiększając mobilność zawodową mieszkańców i dostęp do szerszego rynku pracy.

Choć wskaźniki przedsiębiorczości na obszarze rewitalizacji są niższe niż w pozostałej części gminy, stosunkowo duża liczba zarejestrowanych podmiotów oraz potencjał inwestycyjny – w tym możliwość zagospodarowania zdegradowanych przestrzeni na cele gospodarcze – stanowią istotny zasób. W ramach działań rewitalizacyjnych możliwe jest wzmocnienie lokalnej gospodarki poprzez tworzenie warunków do rozwoju mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw (MŚP), wsparcie doradcze, udostępnianie przestrzeni na działalność gospodarczą oraz rozwój inicjatyw z zakresu ekonomii społecznej i rzemiosła.

2.2.6.3 Potencjały w sferze środowiskowej

Obszar rewitalizacji, mimo występowania problemów środowiskowych związanych z działalnością przemysłową, zanieczyszczeniem powietrza i hałasem, posiada również cenne zasoby przyrodnicze i przestrzenne, które mogą zostać wykorzystane w działaniach proekologicznych i edukacyjnych. W pobliżu OR 1 zlokalizowany jest użytek ekologiczny „Gierzyna”, natomiast w pobliżu OR 5 – zespół przyrodniczo-krajobrazowy „Pasieki”. Oba te obszary stanowią istotny potencjał środowiskowy i krajobrazowy, którego ochrona oraz integracja z infrastrukturą edukacyjno-rekreacyjną mogą przyczynić się do poprawy jakości życia mieszkańców i budowania lokalnej świadomości ekologicznej.

Atutem obszaru rewitalizacji jest brak zagrożenia powodziowego oraz funkcjonująca sieć infrastruktury wodociągowej i kanalizacyjnej, obejmująca również zdegradowane tereny miejskie. Choć odnotowuje się awarie, szczególnie w OR 2, OR 3 i OR 4, to inwestycje w modernizację tych sieci stwarzają realną szansę na poprawę komfortu życia i ograniczenie strat środowiskowych.

Dodatkowy potencjał stanowią możliwości wdrażania działań adaptacyjnych do zmian klimatu – takich jak zazielenianie przestrzeni publicznych, tworzenie ogrodów deszczowych, zielonych przystanków czy systemów retencji wody. Badania ankietowe wskazują, że mieszkańcy dostrzegają

problemy środowiskowe, ale równocześnie deklarują chęć udziału w działaniach na rzecz poprawy jakości środowiska i przestrzeni publicznej.

2.2.6.4 Potencjały w sferze przestrzenno-funkcjonalnej

Obszar rewitalizacji Gminy Miasteczko Śląskie charakteryzuje się dużą koncentracją infrastruktury społecznej o znaczeniu lokalnym i ponadlokalnym. Znajdują się tu m.in. szkoły, przedszkola, Miejski Ośrodek Kultury, biblioteka publiczna, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej oraz Centrum Sportu i Rekreacji. Obiekty te – mimo częściowych potrzeb modernizacyjnych (np. CSiR, OSP Brynica) – stanowią trwałą bazę do prowadzenia działań integracyjnych, edukacyjnych i aktywizujących mieszkańców. W przestrzeni tej można również rozważyć stworzenie nowych miejsc o funkcji społeczno-zawodowej, takich jak centra aktywności lokalnej czy punkty doradztwa dla mieszkańców.

Atutem przestrzennym jest także korzystne położenie obszaru rewitalizacji w strukturze funkcjonalnej miasta – blisko centrum, głównych ciągów komunikacyjnych i usług publicznych. To sprzyja integracji przestrzennej oraz zwiększa dostępność do podstawowych usług. Wykorzystanie istniejącej infrastruktury społecznej w powiązaniu z poprawą estetyki i funkcjonalności przestrzeni publicznych może znacząco wpłynąć na poprawę jakości życia mieszkańców oraz wizerunku gminy.

2.2.6.5 Potencjały w sferze technicznej

Obszar rewitalizacji dysponuje rozbudowaną infrastrukturą techniczną – zarówno w zakresie sieci wodociągowej i kanalizacyjnej, jak i dostępności komunikacyjnej. Choć część systemów technicznych wymaga modernizacji (np. awarie sieci kanalizacyjnej w OR 2, OR 3 i OR 4), to ich funkcjonowanie stanowi solidną podstawę do dalszego rozwoju. Modernizacja i rozbudowa tej infrastruktury może przynieść wymierne efekty w zakresie poprawy komfortu życia mieszkańców, ograniczenia strat środowiskowych oraz zwiększenia efektywności energetycznej (np. poprzez wykorzystanie odnawialnych źródeł energii, oświetlenia LED, termomodernizacje budynków).

Dodatkowym atutem jest bardzo dobra dostępność komunikacyjna – obszar rewitalizacji położony jest w bezpośrednim sąsiedztwie dróg wojewódzkich DW 908 i DW 912, linii kolejowych oraz przystanków ZTM. Bliskość portu lotniczego w Pyrzowicach oraz planowany rozwój infrastruktury kolejowej (m.in. przystanek „Miasteczko Śląskie Centrum”) wzmacniają potencjał mobilności mieszkańców i atrakcyjność inwestycyjną gminy.

2.2.6.6 Podsumowanie

Obszar rewitalizacji w Miasteczku Śląskim, pomimo licznych zjawisk kryzysowych, dysponuje znaczącymi zasobami społecznymi, gospodarczymi, środowiskowymi, przestrzennymi i technicznymi, które mogą stanowić fundament skutecznych i zrównoważonych działań naprawczych. Kluczowym atutem są mieszkańcy – aktywni, zaangażowani społecznie i gotowi do współpracy, co znajduje wyraz w dużej liczbie organizacji pozarządowych oraz wysokim poziomie lokalnej aktywności obywatelskiej. W sferze gospodarczej, mimo relatywnie niskich wskaźników przedsiębiorczości, potencjał tworzą liczne zarejestrowane działalności, obecność dużego pracodawcy (Huta Cynku) oraz możliwość zagospodarowania zdegradowanych przestrzeni na cele inwestycyjne.

W sferze środowiskowej istotne znaczenie mają lokalne zasoby przyrodnicze (użytek ekologiczny „Gierzyna”, zespół „Pasieki”), rozbudowana infrastruktura wodno-kanalizacyjna oraz otwartość mieszkańców na działania proekologiczne i adaptacyjne do zmian klimatu. Przestrzeń obszaru rewitalizacji wzmacnia jego funkcjonalność – dzięki gęstej sieci instytucji społecznych i korzystnemu położeniu względem usług, ciągów komunikacyjnych i centrum miejscowości. Potencjał techniczny opiera się z kolei na istniejącej infrastrukturze technicznej oraz bardzo dobrej dostępności transportowej – w tym bliskości głównych dróg, linii kolejowej i portu lotniczego.

Właściwe ukierunkowanie i skoordynowanie działań w ramach rewitalizacji – z uwzględnieniem tych lokalnych zasobów – może przyczynić się do trwałego wyprowadzenia obszaru z sytuacji kryzysowej, poprawy jakości życia mieszkańców oraz wzmocnienia społecznej, gospodarczej i przestrzennej spójności całej gminy.

2.3 Synteza diagnozy pogłębionej obszaru rewitalizacji

W celu podsumowania pogłębionej diagnozy obszaru rewitalizacji posłużono się analizą SWOT, tj. metodą umożliwiającą kompleksową analizę strategiczną sytuacji na danym obszarze, z uwzględnieniem wszystkich istotnych aspektów. Zastosowanie tej metody pozwoliło zrozumieć zidentyfikowane zależności pomiędzy danymi i umożliwiło dostrzeżenie wynikających z nich konsekwencji²¹. Proces definiowania elementów analizy SWOT, jak też identyfikacji problemów i potencjałów na obszarze rewitalizacji przeprowadziła grupa ekspercka, wykorzystując w tym celu również m.in. opinie interesariuszy. Wyniki analiz przedstawiono w poniższych tabelach.

²¹ Analiza SWOT – technika analityczna pozwalająca na porządkowaniu danych, dotyczących problemu w czterech kategoriach czynników strategicznych: S (Strengths) – mocne strony, W (Weaknesses) – słabe strony, O (Opportunities) – szanse, T (Threats) – zagrożenia.

Tabela 31. Analiza SWOT obszaru rewitalizacji

Mocne strony	Słabe strony
• Aktywność społeczna i organizacyjna: Wysoki poziom działań podejmowanych przez NGO (86,7% zadań w gminie zrealizowanych na obszarze rewitalizacji), zwłaszcza w OR 3. • Dobra dostępność komunikacyjna: Dogodne połączenia drogowe (DW 908, DW 912), kolejowe (przystanek Miasteczko Śląskie Centrum) oraz bliskość portu lotniczego w Pyrzowicach. • Zasoby środowiskowe i przyrodnicze: Obecność użytku ekologicznego „Gierzyna”, parku Rubina i sąsiedztwo zespołu przyrodniczo-krajobrazowego „Pasieki”. • Funkcjonujące instytucje kultury i edukacji: Obecność MOK, bibliotek, szkół i przedszkoli, realizacja licznych wydarzeń kulturalnych.	• Wysoki poziom problemów społecznych, zwłaszcza w OR 4, OR 6 i OR 3 (ubóstwo/niepełnosprawność), a także w OR 1 (bezrobocie/alkoholizm) i OR 2 (bezradność op. - wych.). • Depopulacja: Szybszy spadek liczby mieszkańców w OR 4, OR 1, OR 3 i OR 6 niż w reszcie gminy. • Zadłużenia czynszowe: wysoki poziom zadłużenia w OR 4 wskazuje na trudną sytuację społeczną. • Nierównomierna dostępność oferty kulturalnej i infrastruktury: Niska liczba wydarzeń i NGO m.in. w OR 1, OR 5 i OR 6; brak infrastruktury do aktywizacji społeczno-zawodowej. • Problemy środowiskowe: Hałas, niska emisja, zanieczyszczenia przemysłowe (szczególnie w OR 1, OR 3, OR 4); wpływ składowiska odpadów niebezpiecznych. • Awarie infrastruktury wodno-kanalizacyjnej: Skupienie awarii w OR 2, OR 3 i OR 4.
Szanse	Zagrożenia
• Wzmacnianie oddolnych inicjatyw społecznych: Istniejący potencjał organizacyjny można rozwijać przez wsparcie lokalnych NGO i liderów społecznych. • Dostępność środków z funduszy europejskich: Możliwość sfinansowania działań infrastrukturalnych, społecznych i gospodarczych. • Rozwój przedsiębiorczości lokalnej: Potencjał dla mikroprzedsiębiorstw, programów wsparcia i doradztwa (szczególnie w OR 2 i OR 5). • Poprawa stanu środowiska: Możliwość integracji działań rewitalizacyjnych z celami ekologicznymi (np. edukacja, nowe tereny zielone, modernizacja źródeł ciepła). • Rozwój usług dla seniorów i osób wykluczonych: Klub Seniora, programy integracji, aktywizacji i wsparcia.	• Utrwalenie negatywnych zjawisk społecznych: Brak skutecznej interwencji może pogłębić marginalizację mieszkańców niektórych OR-ów (zwłaszcza OR 4 i OR 5). • Nasilająca się degradacja środowiskowa: Emisje przemysłowe i hałas mogą obniżać jakość życia i atrakcyjność inwestycyjną. • Zbyt mała skala działań rewitalizacyjnych: Niewystarczające środki lub koordynacja działań mogą ograniczyć trwałość efektów. • Nierówny dostęp do oferty społeczno-kulturalnej: Brak równomiernej dystrybucji działań rewitalizacyjnych może zwiększyć nierówności między OR-ami. • Ryzyko wykluczenia komunikacyjnego peryferyjnych OR-ów: Mimo dobrego połączenia, realna dostępność transportu publicznego może być ograniczona.

Źródło: Opracowanie własne

Tabela 32. Pogłębiona diagnoza problemów i potencjałów obszaru rewitalizacji

Numer problemu	Opis zidentyfikowanych problemów		Opis potencjału umożliwiającego rozwiązanie zidentyfikowanych problemów
P1	Niski poziom integracji społecznej	⇒	Oferta i potencjał kadrowy instytucji pomocowych, takich jak: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej
P2	Niski poziom aktywności społecznej mieszkańców	⇒	Oferta i potencjał kadrowy instytucji działających w obszarze kultury, sportu i rekreacji, takich jak: Miejski Ośrodek Kultury w Miasteczku Śląskim, Miejski Ośrodek Kultury w Miasteczku Śląskim i Centrum Sportu i Rekreacji w Miasteczku Śląskim
P3	Brak zróżnicowanej oferty spędzania czasu wolnego dla wszystkich grup mieszkańców	⇒	Działalność organizacji pozarządowych na terenie Gminy Miasteczko Śląskie, w tym na obszarze rewitalizacji
P4	Niski poziom współpracy między samorządem, a biznesem	⇒	Zainteresowanie rozwijaniem współpracy ze strony samorządu i przedsiębiorców
P5	Niski poziom przedsiębiorczości wśród mieszkańców obszaru rewitalizacji	⇒	Zainteresowanie mieszkańców podniesieniem poziomu umiejętności i kompetencji zawodowych
P6	Brak wykorzystania istniejącej infrastruktury na obszarze rewitalizacji do integracji i aktywizacji mieszkańców	⇒	Obecność infrastruktury, budynków i przestrzeni publicznych, które po modernizacji mogą pełnić nowe funkcje społeczne
P7	Niedostosowane do potrzeb mieszkańców obszaru rewitalizacji połączenia przestrzenne	⇒	Wysoki poziom akceptacji społecznej dla działań zmierzających do zmiany układu komunikacyjnego oraz dla podejmowania inwestycji związanych z poprawą bezpieczeństwa komunikacyjnego na obszarze rewitalizacji
P8	Postępująca degradacja środowiska przyrodniczego	⇒	Determinacja lokalnego samorządu w poprawie stanu środowiska, jak też w podnoszeniu świadomości ekologicznej mieszkańców

Źródło: Opracowanie własne

Jak wynika z powyższego zestawienia, na obszarze rewitalizacji liczba identyfikowanych słabych i mocnych stron, szans i zagrożeń jest relatywnie zrównoważona. Oznacza to, iż mimo obecnych deficytów, istnieje szereg możliwości wykorzystania pojawiających się szans, a także neutralizacji zdefiniowanych zagrożeń, przynajmniej w zakresie, który zależny jest od Gminy Miasteczko Śląskie. Program zakłada dążenie do przezwyciężenia zjawisk kryzysowych przy wykorzystaniu dostępnych potencjałów. Bazując na diagnozie obszaru rewitalizacji zidentyfikowano konkretne potrzeby rewitalizacyjne, które zostały ujęte w poniższej tabeli.

Tabela 33. Zdefiniowane potrzeby obszaru rewitalizacji w Gminie Miasteczko Śląskie

Sfera	Potrzeby
Społeczna	Wzrost poziomu integracji i aktywizacji mieszkańców obszaru rewitalizacji Potrzeba ta powiązana jest z niżej wymienionymi problemami rewitalizacyjnymi: - P1. Niski poziom integracji społecznej; - P2. Niski poziom aktywności społecznej mieszkańców. Zdefiniowano m.in. szczegółowe potrzeby: - zapotrzebowanie na wydarzenia integrujące mieszkańców obszaru rewitalizacji w przestrzeni publicznej; - zapotrzebowanie na usługi skierowane do osób zagrożonych wykluczeniem społecznym, w tym seniorów. Zapotrzebowanie na większą różnorodność i dostępność oferty spędzania czasu wolnego, dla wszystkich grup wiekowych Potrzeba ta powiązana jest z niżej wymienionym problemem rewitalizacyjnym: - P3. Brak zróżnicowanej oferty spędzania czasu wolnego dla wszystkich grup mieszkańców. Zdefiniowano m.in. szczegółowe potrzeby: - zapotrzebowanie na przestrzeń i infrastrukturę służącą aktywnemu spędzaniu czasu wolnego; - zapotrzebowanie na wydarzenia dedykowane różnym grupom wiekowym, w tym młodzieży i seniorom.
Gospodarcza	Pobudzenie rozwoju lokalnej przedsiębiorczości Potrzeba ta powiązana jest z niżej wymienionymi problemami rewitalizacyjnymi: - P4. Niski poziom współpracy między samorządem, a biznesem; - P5. Niski poziom przedsiębiorczości wśród mieszkańców obszaru rewitalizacji. Zdefiniowano m.in. szczegółowe potrzeby: - wsparcie lokalnego samorządu ułatwiające rozwój firmom z obszaru rewitalizacji; - rozwój kompetencji i umiejętności u mieszkańców obszaru rewitalizacji, które ułatwią podjęcie pracy na lokalnym rynku pracy.
Przestrzenno-funkcjonalna i techniczna	Poprawa estetyki i funkcjonalności przestrzeni publicznej i układu komunikacyjnego obszaru rewitalizacji Potrzeba ta powiązana jest z niżej wymienionymi problemami rewitalizacyjnymi: - P6. Brak wykorzystania istniejącej infrastruktury na obszarze rewitalizacji do integracji i aktywizacji mieszkańców; - P7. Niedostosowane do potrzeb mieszkańców obszaru rewitalizacji połączenia przestrzenne Zdefiniowano m.in. szczegółowe potrzeby: - modernizacja zniszczonych/zdegradowanych budynków i przestrzeni i nadanie im nowych funkcji; - poprawa estetyki i funkcjonalności przestrzeni publicznej na obszarze rewitalizacji i w jego najbliższym sąsiedztwie; - dostosowanie połączeń przestrzennych do potrzeb mieszkańców obszaru rewitalizacji.
Środowiskowa	Ochrona środowiska i poprawa jego stanu Potrzeba ta powiązana jest z niżej wymienionymi problemami rewitalizacyjnymi: - P8. Postępująca degradacja środowiska przyrodniczego. Zdefiniowano m.in. szczegółowe potrzeby: - ochrona istniejących zasobów środowiska; - ochrona i rozwój bioróżnorodności; - podnoszenie świadomości ekologicznej mieszkańców.

Źródło: Opracowanie własne

3 INTEGRALNOŚĆ SYSTEMU WIZJI, CELÓW I KIERUNKÓW DZIAŁAŃ

3.1 Uspójniona wizja obszaru rewitalizacji Gminy Miasteczko Śląskie

Podstawą wizji odnoszącej się do stanu obszaru rewitalizacji w Gminie Miasteczko Śląskie – po przeprowadzeniu na niej interwencji rewitalizacyjnej – jest analiza problemów i potrzeb danego terenu wykonana na etapie diagnozy szczegółowej tego terenu. Obecny obszar rewitalizacji obejmuje częściowo teren uznany za zdegradowany także podczas badań diagnostycznych przeprowadzonych w trakcie prac nad wcześniejszym programem rewitalizacji na lata 2017-2023.

Ze względu na fakt, że zaplanowany w ramach niniejszego programu proces rewitalizacji, dotyczy częściowo tego samego obszaru rewitalizacji, należy go postrzegać również jako kontynuację wcześniejszych interwencji. Od początku procesu rewitalizacji w Gminie Miasteczko Śląskie celem działań jest przede wszystkim przeciwdziałanie negatywnym zjawiskom społecznym dotyczącym mieszkańców narażonych na marginalizację i wykluczenie społeczne – przez ich wieloaspektową aktywizację, podnoszenie kapitału społecznego, zwiększanie aktywności gospodarczej. Działania w sferze społecznej wymagały stworzenia lub zmodernizowania odpowiedniej infrastruktury, co częściowo zostało dokonane w ramach LPR 2017-2023. Na obecnym etapie ważna jest kontynuacja działań miękkich, sprofilowanych do zidentyfikowanych grup odbiorców i ich potrzeb. Ważna część wcześniejszych interwencji została też poświęcona modernizacji zdegradowanej infrastruktury. Działania te wymagają kontynuacji.

Poniżej zaprezentowano uspójnioną, o zintegrowanym i całościowym charakterze, wizję dla wyznaczonego obszaru rewitalizacji. Wizja prezentuje stan po przeprowadzeniu procesu rewitalizacji – po roku 2032, czyli zakończeniu perspektywy obowiązywania GPR.

Wizja obszaru rewitalizacji Gminy Miasteczko Śląskie do 2032 roku to spójna, zielona i nowoczesna przestrzeń, która aktywnie wspiera rozwój społeczny, gospodarczy i środowiskowy, poprawiając jakość życia mieszkańców. Obszar rewitalizacji staje się miejscem, w którym integracja międzypokoleniowa, aktywność obywatelska i wspólnotowe działania znajdują realne wsparcie w nowoczesnej infrastrukturze, bogatej ofercie społecznej i estetycznej przestrzeni publicznej. Dzięki

ukierunkowanym i skoordynowanym projektem, rewitalizacja odpowiada na konkretne problemy społeczne i przestrzenne, przekształcając zdegradowane części miasta w bezpieczne, funkcjonalne i estetyczne miejsca do życia.

Działania aktywizujące, integracyjne i edukacyjne – skierowane do różnych grup wiekowych i społecznych – przyczyniają się do budowania silnych relacji międzyludzkich oraz rozwijania lokalnej tożsamości. Organizacja wydarzeń społecznych, form wsparcia dla rodzin, programy dla seniorów i młodzieży, a także inicjatywy w przestrzeni publicznej, stają się impulsem do większego zaangażowania mieszkańców w życie wspólnoty lokalnej. Obszar rewitalizacji zmienia się w przestrzeń otwartą, przyjazną i pełną życia – sprzyjającą integracji międzypokoleniowej, aktywności obywatelskiej oraz rozwojowi wspólnych inicjatyw, przy jednoczesnym uwzględnieniu potrzeb osób z niepełnosprawnościami i szczególnymi potrzebami.

Wzmacnianie współpracy między samorządem, a sektorem gospodarczym tworzy solidne fundamenty dla rozwoju małych i średnich przedsiębiorstw. Prowadzone działania obejmują doradztwo, szkolenia oraz wsparcie w planowaniu i wdrażaniu rozwiązań biznesowych, przy jednoczesnym rozwoju kompetencji pożądanых na lokalnym rynku pracy. Szczególną rolę odgrywają tu inicjatywy skierowane do uczniów oraz osób zagrożonych wykluczeniem zawodowym, które zwiększają ich szanse na zatrudnienie, samodzielność i podejmowanie działalności gospodarczej. Obszar rewitalizacji przekształca się w przestrzeń sprzyjającą aktywności gospodarczej, pobudzającą przedsiębiorczość mieszkańców oraz wzmacniającą spójność ekonomiczną i społeczną gminy.

Mieszkańcy zyskują dostęp do wysokiej jakości infrastruktury, wspierającej zarówno rekreację, jak i edukację ekologiczną, co jest rezultatem kompleksowych działań, takich jak modernizacja budynków instytucji publicznych, rewitalizacja Parku Rubina, zagospodarowanie łowiska „Zandka” i użytku ekologicznego „Gierzyna” oraz tworzenie sadów owocowych. Zrewitalizowana przestrzeń publiczna sprzyja zrównoważonemu rozwojowi, integracji społecznej oraz wzmacnianiu więzi lokalnych. Przemyślane działania proekologiczne oraz poprawa dostępności przestrzennej odpowiadają na wyzwania klimatyczne i środowiskowe, czyniąc Gminę Miasteczko Śląskie miejscem przyjaznym dla ludzi i natury.

3.2 Integracja wizji, celów, kierunków działań i przedsięwzięć

Z tak sformułowanej wizji płyną trzy dopełniające się cele, które odnoszą się zarówno do zidentyfikowanych problemów obszaru rewitalizacji, jak i uwzględniają potrzeby jego mieszkańców.

Uszczegółowieniem przyjętych celów są wyprowadzone z nich kierunki działań. Siatka celów procesu rewitalizacji i kierunków działań na wyznaczonym obszarze została zaprezentowana poniżej.

Cel 1. Kompleksowe rozwiązywanie problemów mieszkańców i ich aktywizacja

KD.1.1 Aktywizacja mieszkańców obszaru rewitalizacji

KD.1.2 Integracja społeczna mieszkańców obszaru rewitalizacji

KD.1.3 Rozwój zróżnicowanej oferty spędzania czasu wolnego dla wszystkich grup wiekowych

Cel 2. Pobudzanie aktywności gospodarczej i przedsiębiorczości na obszarze rewitalizacji

KD.2.1 Wsparcie rozwoju małych i średnich przedsiębiorstw

KD.2.2 Rozwój u mieszkańców umiejętności i kompetencji pożądanych na lokalnym rynku pracy

Cel 3. Przyjazna, bezpieczna i funkcjonalna przestrzeń publiczna w czystym i zdrowym środowisku

KD.3.1 Przystosowanie zdegradowanej infrastruktury do potrzeb mieszkańców

KD.3.2 Poprawa układu komunikacyjnego obszaru rewitalizacji i dostępności do obszaru rewitalizacji

KD.3.3 Działania służące poprawie stanu i jakości środowiska

Identyfikację wyzwań strategicznych GPR Gminy Miasteczko Śląskie cechuje podejście zintegrowane:

- przyjęte cele i kierunki działań zostały uspołnione z wnioskami płynącymi z diagnozy szczegółowej obszaru rewitalizacji; w ramach diagnozy obszaru rewitalizacji przeanalizowano – w oparciu o dane zastane oraz opinie mieszkańców i informacje pozyskane od pracowników merytorycznych gminy – problemy występujące na tym terenie, a także obecne tu potencjały rozwojowe i na ich podstawie sformułowano potrzeby rewitalizacyjne, zapewniając integrację działań rozwojowych, skoncentrowanych na wyprowadzaniu obszaru rewitalizacji ze stanu kryzysowego przy wzmacnianiu jego mocnych stron umożliwiających jego szybszy rozwój;
- zastosowana komplementarność problemowa umożliwiła śledzenie wzajemnych powiązań między negatywnymi zjawiskami obszaru rewitalizacji, analizowanymi w podziale na sfery: społeczną, gospodarczą, środowiskową, przestrzenno-funkcjonalną i techniczną, co pozwoliło na zdefiniowanie dopełniających się celów, które oddziałują na zidentyfikowane negatywne zjawiska;

- rodzaje przedsięwzięć rewitalizacyjnych zostały zintegrowane w ramach GPR; do procesu tworzenia interwencji zostali zaproszeni interesariusze procesu rewitalizacji i partnerzy; interwencja rewitalizacyjna objęła różne sektory gospodarki i rozmaite polityki publiczne, umożliwiając stworzenie interwencji zaproponowanej przez rozmaitych interesariuszy procesu rewitalizacji z wykorzystaniem różnorodnych źródeł finansowania projektów.

Poniżej w syntetyczny sposób przedstawiono powiązania między elementami wizji, odpowiadającej na zidentyfikowane problemy obszaru, a celami rewitalizacyjnymi oraz podporządkowanymi im kierunkami działań i podstawowymi przedsięwzięciami rewitalizacyjnymi, które w ramach programu zintegrowanego stanowią główną oś interwencji.

Tabela 34. Powiązania między problemami obszaru rewitalizacji, a elementami wizji, celami, kierunkami i podstawowymi przedsięwzięciami rewitalizacyjnymi

Elementy wizji:		
<i>Działania aktywizujące, integracyjne i edukacyjne – skierowane do różnych grup wiekowych i społecznych – przyczyniają się do budowania silnych relacji międzyludzkich oraz rozwijania lokalnej tożsamości. Organizacja wydarzeń społecznych, form wsparcia dla rodzin, programy dla seniorów i młodzieży, a także inicjatywy w przestrzeni publicznej, stają się impulsem do większego zaangażowania mieszkańców w życie wspólnoty lokalnej. Obszar rewitalizacji zmienia się w przestrzeń otwartą, przyjazną i pełną życia – sprzyjającą integracji międzypokoleniowej, aktywności obywatelskiej oraz rozwojowi wspólnych inicjatyw, przy jednoczesnym uwzględnieniu potrzeb osób z niepełnosprawnościami i szczególnymi potrzebami.</i>		
Cel 1. Kompleksowe rozwiązywanie problemów mieszkańców i ich aktywizacja		
Główne problemy	Kierunki działań	Przedsięwzięcia
• Niski poziom integracji społecznej • Niski poziom aktywności społecznej mieszkańców • Brak zróżnicowanej oferty spędzania czasu wolnego dla wszystkich grup mieszkańców	KD.1.1 Aktywizacja mieszkańców obszaru rewitalizacji KD.1.2 Integracja społeczna mieszkańców obszaru rewitalizacji KD.1.3 Rozwój zróżnicowanej oferty spędzania czasu wolnego dla wszystkich grup wiekowych	• Organizacja wydarzeń integrujących mieszkańców w przestrzeni publicznej • Zróbmy to razem - aktywizacja osób/rodzin zagrożonych wykluczeniem społecznym • Program dziennej opieki i aktywizacji seniorów • Strefa aktywnego wypoczynku dla wszystkich pokoleń
Elementy wizji:		
<i>Wzmacnianie współpracy między samorządem, a sektorem gospodarczym tworzy solidne fundamenty dla rozwoju małych i średnich przedsiębiorstw. Prowadzone działania obejmują doradztwo, szkolenia oraz wsparcie w planowaniu i wdrażaniu rozwiązań biznesowych, przy jednoczesnym rozwoju kompetencji pożądanых na lokalnym rynku pracy. Szczególną rolę odgrywają tu inicjatywy skierowane do uczniów oraz osób zagrożonych wykluczeniem zawodowym, które zwiększają ich szanse na zatrudnienie, samodzielność i podejmowanie działalności gospodarczej. Obszar rewitalizacji przekształca się w przestrzeń sprzyjającą aktywności gospodarczej, pobudzającą przedsiębiorczość mieszkańców oraz wzmacniającą spójność ekonomiczną i społeczną gminy.</i>		
Cel 2. Pobudzanie aktywności gospodarczej i przedsiębiorczości na obszarze rewitalizacji		
Główne problemy	Kierunki działań	Przedsięwzięcia
• Niski poziom współpracy między samorządem, a biznesem • Niski poziom przedsiębiorczości	KD.2.1 Wsparcie rozwoju małych i średnich przedsiębiorstw KD.2.2 Rozwój u mieszkańców	• Wsparcie rozwoju firm z obszaru rewitalizacji • Kompetencje na

wśród mieszkańców obszaru rewitalizacji	umiejętności i kompetencji pożądanych na lokalnym rynku pracy	przyszłość dla uczniów z terenów objętych rewitalizacją
Elementy wizji: <i>Mieszkańcy zyskują dostęp do wysokiej jakości infrastruktury, wspierającej zarówno rekreację, jak i edukację ekologiczną, co jest rezultatem kompleksowych działań, takich jak modernizacja budynków instytucji publicznych, rewitalizacja Parku Rubina, zagospodarowanie łowiska „Zandka” i użytku ekologicznego „Gierzyna” oraz tworzenie sadów owocowych. Zrewitalizowana przestrzeń publiczna sprzyja zrównoważonemu rozwojowi, integracji społecznej oraz wzmacnianiu więzi lokalnych. Przemysłane działania proekologiczne oraz poprawa dostępności przestrzennej odpowiadają na wyzwania klimatyczne i środowiskowe, czyniąc Gminę Miasteczko Śląskie miejscem przyjaznym dla ludzi i natury.</i>		
Cel 3. Przyjazna, bezpieczna i funkcjonalna przestrzeń publiczna w czystym i zdrowym środowisku		
Główne problemy	Kierunki działań	Przedsięwzięcia
• Brak wykorzystania istniejącej infrastruktury na obszarze rewitalizacji do integracji i aktywizacji mieszkańców • Niedostosowane do potrzeb mieszkańców obszaru rewitalizacji połączenia przestrzenne • Postępująca degradacja środowiska przyrodniczego	KD.3.1 Przystosowanie zdegradowanej infrastruktury do potrzeb mieszkańców KD.3.2 Poprawa układu komunikacyjnego obszaru rewitalizacji i dostępności do obszaru rewitalizacji KD.3.3 Działania służące poprawie stanu i jakości środowiska	• Poprawa estetyki i funkcjonalności przestrzeni publicznych na obszarze rewitalizacji • Przystosowanie zdegradowanej infrastruktury do potrzeb mieszkańców • Dostosowanie połączeń przestrzennych do potrzeb mieszkańców obszaru rewitalizacji • Zandka i Gierzyna – ochrona przyrody i rozwój rekreacji w Miasteczku Śląskim • Sad owocowy dla edukacji ekologicznej i poprawy jakości środowiska

Źródło: Opracowanie własne

Ujęta w ten sposób wizja stanu obszaru rewitalizacji jest wyzwaniem do realizacji w ramach opracowanego programu rewitalizacji do 2032 r. W przypadku nieosiągnięcia wszystkich założeń, proces rewitalizacji będzie kontynuowany na podstawie uaktualnionej wersji dokumentu.

Podsumowując, przyjęte cele rewitalizacyjne i wynikające z nich kierunki działań, które stanowią odpowiedź na zdiagnozowane na obszarze rewitalizacji problemy, mają charakter zintegrowany, gwarantując całościową i kompleksową interwencję. Przedsięwzięcia rewitalizacyjne będą wdrażane na całym obszarze, przyczyniając się do osiągnięcia założonych celów i kierunków. Z dopełniającymi się celami zostały powiązane podstawowe i uzupełniające przedsięwzięcia rewitalizacyjne, dodatkowo świadcząc o spójnym charakterze interwencji. Cele i przedsięwzięcia rewitalizacyjne zostały ze sobą również powiązane za pomocą odpowiednich wskaźników rezultatu i produktu (patrz ROZDZIAŁY: 4 – PRZEDSIĘWZIĘCIA REWITALIZACYJNE, 6 – MECHANIZMY SŁUŻĄCE INTEGROWANIU

DZIAŁAŃ ORAZ PRZEDSIĘWZIĘĆ REWITALIZACYJNYCH, 10 – SYSTEM MONITOROWANIA I OCENY GMINNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI). Takie wytyczenie celów GPR wpisuje się w wymóg art. 36 ust. 8 pkt 2 ustawy z dnia 28 kwietnia 2022 r. o zasadach realizacji zadań finansowych ze środków europejskich w perspektywie finansowej 2021-2027 (ustawa wdrożeniowa), pozwalając uznać niniejszy program rewitalizacji za strategię IIT.

4 PRZEDSIĘWZIĘCIA REWITALIZACYJNE

4.1 Planowane podstawowe przedsięwzięcia rewitalizacyjne

Poniższy rozdział zawiera zestawienie podstawowych przedsięwzięć rewitalizacyjnych, zgłoszonych do GPR w sposób oddolny, tj. samodzielnie przez poszczególne grupy interesariuszy, o których mowa w art. 2 ust. 2 ustawy o rewitalizacji, a także art. 36 ust. 8 pkt 4 ustawy z dnia 28 kwietnia 2022 r. o zasadach realizacji zadań finansowanych ze środków europejskich w perspektywie finansowej 2021-2027 (ustawa wdrożeniowa). Opisy projektów zostały opracowane tak, aby były spójne z wymogami art. 15 ust. 1 pkt 5 lit. a ustawy o rewitalizacji:

„zawierającymi w odniesieniu do każdego przedsięwzięcia: nazwę i wskazanie podmiotów je realizujących, zakres realizowanych zadań, lokalizację, szacowaną wartość, prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny w odniesieniu do celów rewitalizacji, opis działań zapewniających dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami, o których mowa w ustawie z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami”,

a także art. 36 ust. 8 pkt 3 ustawy wdrożeniowej:

„strategia IIT określa w szczególności (...) listę projektów realizujących cele, o których mowa w pkt 2, wraz z informacją na temat sposobu ich wskazania oraz powiązania z innymi projektami”.

Dzięki takiemu podejściu niniejszy GPR spełnia warunki uznania go za strategię IIT, o której mowa w art. 36 ust. 4 ustawy wdrożeniowej.

„strategii IIT można nie sporządzać, w przypadku gdy dla obszaru, o którym mowa w ust. 2, opracowano i uchwalono w szczególności (...) gminny program rewitalizacji, o którym mowa w art. 14 ustawy z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji (Dz.U.2024.278), o ile zawierają elementy, o których mowa w ust. 8 (art. 36 ust.)”.

Wzajemne powiązania projektów zostały przedstawione w ROZDZIALE 6. MECHANIZMY SŁUŻĄCE INTEGROWANIU DZIAŁAŃ ORAZ PRZEDSIĘWZIĘĆ REWITALIZACYJNYCH, natomiast poniżej opisano sposób wskazania poszczególnych projektów.

Otwarty nabór na propozycje dotyczące przedsięwzięć rewitalizacyjnych trwał od 21 lutego do 07 marca 2025 roku. Skierowany był do interesariuszy procesu rewitalizacji w rozumieniu art. 2 ust. 2 ustawy o rewitalizacji (tj. wspólnot mieszkaniowych, przedsiębiorców, podmiotów społecznych, liderów społecznych, grup nieformalnych, aktywistów miejskich) oraz art. 36 ust. 8 pkt 4 ustawy wdrożeniowej (partnerów społeczno-gospodarczych, podmiotów reprezentujących społeczeństwo obywatelskie, podmiotów działających na rzecz ochrony środowiska, podmiotów odpowiedzialnych za promowanie włączenia społecznego, praw podstawowych, praw osób niepełnosprawnych, równości płci i niedyskryminacji). Celem przeprowadzonego naboru było zaplanowanie interwencji dla obszaru rewitalizacji Gminy Miasteczko Śląskie, składającej się z oddolnych inicjatyw interesariuszy procesu rewitalizacji, które umieszczono w wykazie przedsięwzięć podstawowych.

Warunki naboru określały, że zgłaszane projekty i inicjatywy powinny być odpowiadać na problemy społeczne, gospodarcze, środowiskowe, przestrzenno-funkcjonalne lub techniczne zdiagnozowane na obszarze rewitalizacji, w celu wyprowadzenia go z sytuacji kryzysowej. Wymagano również, by projekty i zgłaszane inicjatywy były realizowane na obszarze rewitalizacji. Projekt położony poza obszarem rewitalizacji wymagał dodatkowego uzasadnienia dotyczącego jego lokalizacji oraz związków z procesem rewitalizacji.

Zgłoszone przedsięwzięcia zostały zweryfikowane pod kątem formalnym, tj. położenia w granicach obszaru rewitalizacji (lub uzasadnienia ich realizacji poza tym obszarem), powiązania projektów z celami GPR Gminy Miasteczko Śląskie, wykonalności na warunkach deklarowanych przez podmiot zgłaszający oraz skali wpływu na poprawę jakości życia mieszkańców.

W wyniku przeprowadzonego naboru, w zapisach GPR ujęto 11 przedsięwzięć podstawowych oraz 3 przedsięwzięcia uzupełniające. Zapisy przedsięwzięć wynikają ze złożonych przez interesariuszy deklaracji.

Wszystkie przedsięwzięcia, które zostały ujęte na liście projektów podstawowych, spełniają warunek poprawy dostępności dla osób z niepełnosprawnościami, o których mowa w Ustawie z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami.

Opisy przedsięwzięć rewitalizacyjnych zostały opracowane w oparciu o aktualny, faktyczny stan ich przygotowania. W przypadku projektów, które nie posiadały szczegółowej dokumentacji techniczno-

budowlanej w momencie naboru, ich opisy zostały ujęte w sposób ogólny, z założeniem doprecyzowania na dalszym etapie wdrażania programu. Odpowiedzialność za deklaracje dotyczące sposobu realizacji projektów, zakładanych celów, szacowanej wartości oraz planowanych do wykorzystania źródeł finansowania przypisywana jest każdorazowo podmiotom zgłaszającym.

W zakresie wartości przedsięwzięć oraz form ich finansowania, zapisy nie definiują ostatecznie rodzaju i źródła finansowania, ponieważ będą one precyzowane każdorazowo przez wnioskodawcę na poziomie dokumentacji technicznej oraz analiz finansowych, wykonywanych na potrzeby aplikowania o zewnętrzne granty.

Szczegółowe zestawienie podstawowych przedsięwzięć rewitalizacyjnych przedstawiono poniżej.

1. Organizacja wydarzeń integrujących mieszkańców w przestrzeni publicznej

Przedsięwzięcie 1	Organizacja wydarzeń integrujących mieszkańców w przestrzeni publicznej
Zdiagnozowane problemy, na które odpowiada przedsięwzięcie	P1. Niski poziom integracji społecznej P2. Niski poziom aktywności społecznej mieszkańców P3. Brak zróżnicowanej oferty spędzania czasu wolnego dla wszystkich grup mieszkańców
Cele rewitalizacji i kierunki działań realizowane przez przedsięwzięcie	Cel 1. Kompleksowe rozwiązywanie problemów mieszkańców i ich aktywizacja KD.1.1 Aktywizacja mieszkańców obszaru rewitalizacji KD.1.2 Integracja społeczna mieszkańców obszaru rewitalizacji KD.1.3 Rozwój zróżnicowanej oferty spędzania czasu wolnego dla wszystkich grup wiekowych
Zakres realizowanych zadań	Organizacja wydarzeń na obszarze rewitalizacji, których celem będzie aktywizacja i integracja mieszkańców obszaru rewitalizacji (wydarzenia leśne, imprezy integracyjne, zajęcia sportowe (np. tenis), IKEN 60+)
Opis działań zapewniających dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami	• Umożliwienie udziału w wydarzeniach osobom ze szczególnymi potrzebami
Prognozowane rezultaty wraz ze sposobem oceny w odniesieniu do celów rewitalizacji	• Aktywizacja mieszkańców obszaru rewitalizacji • Integracja społeczna mieszkańców obszaru rewitalizacji • Rozwój zróżnicowanej oferty spędzania czasu wolnego dla wszystkich grup wiekowych Wskaźniki produktu wraz ze sposobem oceny: • Liczba zorganizowanych wydarzeń na obszarze rewitalizacji – 3 Sposób oceny - prowadzony harmonogram wydarzeń Wskaźniki rezultatu wraz ze sposobem oceny: • Liczba uczestników zorganizowanych wydarzeń na obszarze rewitalizacji – 50

	Sposób oceny - szacunkowe dane pozyskane od organizatorów
Realizator	Gmina Miasteczko Śląskie; Miejski Ośrodek Kultury w Miasteczku Śląskim
Lokalizacja	Obszar rewitalizacji (OR4)
Ramy czasowe realizacji przedsięwzięcia	2025-2032
Szacowana wartość przedsięwzięcia	150 000,00 zł
Finansowanie	Budżet gminy; Fundusze zewnętrzne.

2. Zróbmy to razem - aktywizacja rodzin zagrożonych wykluczeniem społecznym

Przedsięwzięcie 2	Zróbmy to razem - aktywizacja osób/rodzin zagrożonych wykluczeniem społecznym
Zdiagnozowane problemy, na które odpowiada przedsięwzięcie	P1. Niski poziom integracji społecznej P2. Niski poziom aktywności społecznej mieszkańców
Cele rewitalizacji i kierunki działań realizowane przez przedsięwzięcie	Cel 1. Kompleksowe rozwiązywanie problemów mieszkańców i ich aktywizacja KD.1.1 Aktywizacja mieszkańców obszaru rewitalizacji KD.1.2 Integracja społeczna mieszkańców obszaru rewitalizacji
Zakres realizowanych zadań	Realizacja form wsparcia, które pozwolą na przywrócenie do pełnego uczestnictwa w życiu społecznym i zawodowym osób z obszaru rewitalizacji, które są zagrożone ubóstwem i/lub wykluczeniem społecznym.
Opis działań zapewniających dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami	Umożliwienie udziału w oferowanych formach wsparcia osobom ze szczególnymi potrzebami
Prognozowane rezultaty wraz ze sposobem oceny w odniesieniu do celów rewitalizacji	- Aktywizacja mieszkańców obszaru rewitalizacji - Integracja społeczna mieszkańców obszaru rewitalizacji Wskaźniki produktu wraz ze sposobem oceny: - Liczba zorganizowanych spotkań na obszarze rewitalizacji –5 Sposób oceny - prowadzony harmonogram spotkań Wskaźniki rezultatu wraz ze sposobem oceny: - Liczba uczestników zorganizowanych spotkań na obszarze rewitalizacji – 40 Sposób oceny - listy obecności
Realizator	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Miasteczku Śląskim; Miejski Ośrodek Kultury w Miasteczku Śląskim; Miejska Biblioteka Publiczna w Miasteczku Śląskim
Lokalizacja	Staromiejska 8, 42-610 Miasteczko Śląskie (poza obszarem rewitalizacji)
Uzasadnienie lokalizacji	Przedsięwzięcie zostało zlokalizowane poza obszarem rewitalizacji,

poza obszarem rewitalizacji	jednak w jego bezpośrednim sąsiedztwie, na terenie objętym degradacją. Budynek MOPS zapewnia odpowiednie warunki lokalowe, dostępność dla osób ze szczególnymi potrzebami oraz zaplecze kadrowe do realizacji działań społecznych. Główna grupa odbiorców to mieszkańcy obszaru rewitalizacji, a działania ukierunkowane są na ich aktywizację i integrację. Bliskość lokalizacji oraz mobilny charakter części działań umożliwią skuteczne dotarcie do osób zagrożonych wykluczeniem społecznym.
Ramy czasowe realizacji przedsięwzięcia	2025-2032
Szacowana wartość przedsięwzięcia	300 000,00 zł
Finansowanie	Budżet gminy; Fundusze zewnętrzne.

3. Program dziennej opieki i aktywizacji seniorów

Przedsięwzięcie 3	Program dziennej opieki i aktywizacji seniorów
Zdiagnozowane problemy, na które odpowiada przedsięwzięcie	P1. Niski poziom integracji społecznej P2. Niski poziom aktywności społecznej mieszkańców P3. Brak zróżnicowanej oferty spędzania czasu wolnego dla wszystkich grup mieszkańców
Cele rewitalizacji i kierunki działań realizowane przez przedsięwzięcie	Cel 1. Kompleksowe rozwiązywanie problemów mieszkańców i ich aktywizacja KD.1.1 Aktywizacja mieszkańców obszaru rewitalizacji KD.1.2 Integracja społeczna mieszkańców obszaru rewitalizacji KD.1.3 Rozwój zróżnicowanej oferty spędzania czasu wolnego dla wszystkich grup wiekowych
Zakres realizowanych zadań	Przedmiotem projektu jest utworzenie zintegrowanego programu dziennej opieki i aktywizacji seniorów z obszaru rewitalizacji Gminy Miasteczko Śląskie, bez konieczności budowy nowego obiektu. Działania będą realizowane w oparciu o istniejącą infrastrukturę należącą do gminy. W ramach projektu przewiduje się: – adaptację pomieszczeń do funkcji dziennego pobytu seniorów (np. wyposażenie w meble, sprzęt rehabilitacyjny, materiały edukacyjne), – organizację zajęć aktywizujących: warsztatów, spotkań integracyjnych, zajęć ruchowych i edukacyjnych, – zapewnienie wsparcia opiekuńczego i psychospołecznego (np. dyżury opiekuna, psychologa, pielęgniarki), – uruchomienie usług opiekuńczych i transportowych (np. dowóz uczestników z obszarów słabo skomunikowanych), – współpracę z organizacjami pozarządowymi i lokalnymi liderami społecznymi. Celem przedsięwzięcia jest przeciwdziałanie izolacji społecznej osób starszych, poprawa ich jakości życia oraz zwiększenie dostępu do usług opiekuńczo-aktywizujących w obszarze rewitalizacji.

Opis działań zapewniających dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami	• Zapewnienie rozwiązań architektonicznych wolnych od barier przy poruszaniu się osób ze szczególnymi potrzebami; • Umożliwienie udziału w projekcie osobom ze szczególnymi potrzebami
Prognozowane rezultaty wraz ze sposobem oceny w odniesieniu do celów rewitalizacji	• Aktywizacja mieszkańców obszaru rewitalizacji • Integracja społeczna mieszkańców obszaru rewitalizacji • Rozwój zróżnicowanej oferty spędzania czasu wolnego dla wszystkich grup wiekowych Wskaźniki produktu wraz ze sposobem oceny: • Liczba realizowanych programów dziennej opieki i aktywizacji seniorów – 1 Sposób oceny – Dane Urzędu Miejskiego w Miasteczku Śląskim Wskaźniki rezultatu wraz ze sposobem oceny: • Liczba osób korzystających z programu dziennej opieki i aktywizacji seniorów – 25 • Sposób oceny – lista obecności
Realizator	Gmina Miasteczko Śląskie; Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Miasteczku Śląskim;
Lokalizacja	Staromiejska 8, 42-610 Miasteczko Śląskie (poza obszarem rewitalizacji)
Uzasadnienie lokalizacji poza obszarem rewitalizacji	Przedsięwzięcie realizowane będzie poza obszarem rewitalizacji, jednak w jego bezpośrednim sąsiedztwie, na terenie zdegradowanym, w budynku należącym do gminy. Wybrana lokalizacja zapewnia odpowiednie warunki lokalowe, dostępność architektoniczną oraz zaplecze kadrowe do świadczenia usług opiekuńczo-aktywizujących. Działania będą ukierunkowane na osoby starsze mieszkające na obszarze rewitalizacji, a zastosowanie transportu oraz form mobilnych pozwoli na ich bezpośrednie włączenie w program. Takie rozwiązanie umożliwia skuteczną realizację zadań, bez konieczności budowy nowej infrastruktury.
Ramy czasowe realizacji przedsięwzięcia	2025-2032
Szacowana wartość przedsięwzięcia	1 000 000,00 zł
Finansowanie	Budżet gminy; Fundusze zewnętrzne.

4. Strefa aktywnego wypoczynku dla wszystkich pokoleń

Przedsięwzięcie 4	Strefa aktywnego wypoczynku dla wszystkich pokoleń
Zdiagnozowane problemy, na które odpowiada przedsięwzięcie	P1. Niski poziom integracji społecznej P2. Niski poziom aktywności społecznej mieszkańców P3. Brak zróżnicowanej oferty spędzania czasu wolnego dla wszystkich grup mieszkańców

Cele rewitalizacji i kierunki działań realizowane przez przedsięwzięcie	Cel 1. Kompleksowe rozwiązywanie problemów mieszkańców i ich aktywizacja KD.1.1 Aktywizacja mieszkańców obszaru rewitalizacji KD.1.2 Integracja społeczna mieszkańców obszaru rewitalizacji KD.1.3 Rozwój zróżnicowanej oferty spędzania czasu wolnego dla wszystkich grup wiekowych
Zakres realizowanych zadań	Na obszarze rewitalizacji brakuje przestrzeni dedykowanej starszym dzieciom i młodzieży. Można jednak to zmienić adaptując na potrzeby omawianej grupy Park Rubina. Dodanie elementów do aktywnego spędzania czasu na świeżym powietrzu, takich jak kręgle plenerowe, labirynt czy bilard, stworzyłoby możliwość korzystania z nich przez osoby w każdym wieku - od dzieci, przez młodzież, dorosłych, aż po seniorów. W dzisiejszych czasach aktywny wypoczynek ma szczególne znaczenie i taka forma rekreacji byłaby nie tylko atrakcyjną, ale także doskonałą okazją do integracji międzypokoleniowej oraz spotkań rówieśniczych. Projekt zakłada stworzenie miejsca aktywnego wypoczynku dla wszystkich mieszkańców obszaru rewitalizacji, ze szczególnym uwzględnieniem potrzeb osób młodych, by zachęcić ich do wyjścia z domu i do nawiązywania relacji z rówieśnikami. Przedmiotem zadania będzie wykonanie analizy rynku, zakup gier i urządzeń plenerowych.
Opis działań zapewniających dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami	• Uwzględnienie w realizowanym projekcie potrzeb osób ze szczególnymi potrzebami
Prognozowane rezultaty wraz ze sposobem oceny w odniesieniu do celów rewitalizacji	• Aktywizacja mieszkańców obszaru rewitalizacji • Integracja społeczna mieszkańców obszaru rewitalizacji • Rozwój zróżnicowanej oferty spędzania czasu wolnego dla wszystkich grup wiekowych Wskaźniki produktu wraz ze sposobem oceny: • Liczba obiektów infrastruktury społecznej na obszarze rewitalizacji, której nadano nowe funkcje - 1 Sposób oceny – dokumentacja techniczna Wskaźniki rezultatu wraz ze sposobem oceny: • Liczba osób korzystających ze zmodernizowanej przestrzeni na obszarze rewitalizacji – 200 • Sposób oceny - szacunkowe dane pozyskane Urzędu Miejskiego w Miasteczku Śląskim
Realizator	Gmina Miasteczko Śląskie
Lokalizacja	Obszar rewitalizacji (OR2) - Park Rubina
Ramy czasowe realizacji przedsięwzięcia	2025-2032
Szacowana wartość przedsięwzięcia	100 000,00 zł

Finansowanie	Budżet gminy; Fundusze zewnętrzne.
---------------------	---------------------------------------

5. Wsparcie rozwoju firm z obszaru rewitalizacji

Przedsięwzięcie 5	Wsparcie rozwoju firm z obszaru rewitalizacji
Zdiagnozowane problemy, na które odpowiada przedsięwzięcie	P4. Niski poziom współpracy między samorządem, a biznesem P5. Niski poziom przedsiębiorczości wśród mieszkańców obszaru rewitalizacji
Cele rewitalizacji i kierunki działań realizowane przez przedsięwzięcie	Cel 2. Wspieranie rozwoju przedsiębiorczości KD.2.1 Wsparcie rozwoju małych i średnich przedsiębiorstw
Zakres realizowanych zadań	Przedsięwzięcie zakłada wzmocnienie współpracy między samorządem, a biznesem poprzez przeprowadzenie szczegółowych analiz potrzeb przedsiębiorstw działających na obszarze rewitalizacji. Wsparcie oferowane przez gminę będzie dotyczyło zaoferowania form pomocy adekwatnych do zdiagnozowanych potrzeb. Zakłada się między innymi doradztwo, szkolenia, opracowanie planów wdrożenia konkretnych rozwiązań w firmie, pomoc we wdrożeniu planu.
Opis działań zapewniających dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami	• Umożliwienie skorzystania z oferowanego wsparcia osobom ze szczególnymi potrzebami
Prognozowane rezultaty wraz ze sposobem oceny w odniesieniu do celów rewitalizacji	• Wsparcie rozwoju małych i średnich przedsiębiorstw Wskaźniki produktu wraz ze sposobem oceny: • Liczba zorganizowanych form wsparcia dla MSP z obszaru rewitalizacji – 10 Sposób oceny - prowadzony harmonogram spotkań Wskaźniki rezultatu wraz ze sposobem oceny: • Liczba MSP, które skorzystały z oferowanych form wsparcia – 10 Sposób oceny – lista obecności
Realizator	Gmina Miasteczko Śląskie
Lokalizacja	Obszar rewitalizacji (OR1, OR2, OR3A, OR3B, OR4, OR5, OR6A, OR6B)
Ramy czasowe realizacji przedsięwzięcia	2025-2032
Szacowana wartość przedsięwzięcia	200 000,00 zł
Finansowanie	Budżet gminy; Fundusze zewnętrzne.

6. Kompetencje na przyszłość dla uczniów z terenów objętych rewitalizacją

Przedsięwzięcie 6	Kompetencje na przyszłość dla uczniów z terenów objętych rewitalizacją
--------------------------	---

Zdiagnozowane problemy, na które odpowiada przedsięwzięcie	P4. Niski poziom współpracy między samorządem, a biznesem P5. Niski poziom przedsiębiorczości wśród mieszkańców obszaru rewitalizacji
Cele rewitalizacji i kierunki działań realizowane przez przedsięwzięcie	Cel 2. Wspieranie rozwoju przedsiębiorczości KD.2.2 Rozwój u mieszkańców umiejętności i kompetencji pożądanych na lokalnym rynku pracy
Zakres realizowanych zadań	Przedmiotem projektu jest organizacja zajęć dla uczniów z obszaru rewitalizacji, których celem jest podniesienie u uczniów kompetencji kluczowych oraz właściwych postaw niezbędnych na rynku pracy. Projekt zakłada indywidualne podejście, zwłaszcza do uczniów ze szczególnymi potrzebami.
Opis działań zapewniających dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami	• Umożliwienie udziału we wsparciu osobom ze szczególnymi potrzebami
Prognozowane rezultaty wraz ze sposobem oceny w odniesieniu do celów rewitalizacji	• Rozwój u mieszkańców umiejętności i kompetencji pożądanych na lokalnym rynku pracy Wskaźniki produktu wraz ze sposobem oceny: • Liczba godzin zorganizowanych form wsparcia dla uczniów z obszaru rewitalizacji – 300 Sposób oceny - prowadzony harmonogram spotkań Wskaźniki rezultatu wraz ze sposobem oceny: • Liczba uczniów, którzy wzięli udział w zorganizowanych formach wsparcia – 50 • Sposób oceny – lista obecności
Realizator	Gmina Miasteczko Śląskie
Lokalizacja	Zespół Szkolno-Przedszkolny im. Gustawa Morcinka w Miasteczku Śląskim, ul. Harcerska 5, 42-610 Miasteczko Śląskie (poza obszarem rewitalizacji); Szkoła Podstawowa nr 1 im. ks. Teodora Christopha w Miasteczku Śląskim, ul. Dworcowa 5, 42-610 Miasteczko Śląskie (poza obszarem rewitalizacji)
Uzasadnienie dla realizacji poza obszarem rewitalizacji	Projekt realizowany będzie w placówkach oświatowych zlokalizowanych poza obszarem rewitalizacji, lecz znajdujących się na obszarze zdegradowanym (OZ3) i obejmujących swoim zasięgiem uczniów zamieszkujących tereny rewitalizowane. Wybór lokalizacji wynika z organizacji systemu edukacji w gminie – szkoły te są właściwe dla dzieci z obszaru rewitalizacji i zapewniają odpowiednie warunki do prowadzenia zajęć rozwijających kompetencje kluczowe. Dzięki temu możliwa jest efektywna realizacja działań ukierunkowanych na wyrównywanie szans edukacyjnych i rozwój umiejętności niezbędnych na rynku pracy, przy pełnym zachowaniu dostępności dla uczniów ze szczególnymi potrzebami.
Ramy czasowe realizacji	2025-2032

przedsięwzięcia	
Szacowana wartość przedsięwzięcia	100 000,00 zł
Finansowanie	Budżet gminy; Fundusze zewnętrzne.

7. Poprawa estetyki i funkcjonalności przestrzeni publicznych na obszarze rewitalizacji

Przedsięwzięcie 7	Poprawa estetyki i funkcjonalności przestrzeni publicznych na obszarze rewitalizacji
Zdiagnozowane problemy, na które odpowiada przedsięwzięcie	P6. Brak wykorzystania istniejącej infrastruktury na obszarze rewitalizacji do integracji i aktywizacji mieszkańców
Cele rewitalizacji i kierunki działań realizowane przez przedsięwzięcie	Cel 3. Przyjazna, bezpieczna i funkcjonalna przestrzeń publiczna w czystym i zdrowym środowisku KD.3.1 Przystosowanie zdegradowanej infrastruktury do potrzeb mieszkańców
Zakres realizowanych zadań	Projekt obejmie renowację zdegradowanych przestrzeni, pełniących istotną rolę dla mieszkańców obszaru rewitalizacji. Przedmiotem projektu będzie poszerzenie terenu Parku Rubina o miejsca dedykowane zwłaszcza młodzieży, modernizacja placów zabaw i aranżacja przestrzeni publicznej małego rynku (m.in. nasadzenia kwiatów).
Opis działań zapewniających dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami	Dostosowanie infrastruktury do potrzeb osób ze szczególnymi potrzebami
Prognozowane rezultaty wraz ze sposobem oceny w odniesieniu do celów rewitalizacji	- Przystosowanie zdegradowanej infrastruktury do potrzeb mieszkańców - Poprawa bezpieczeństwa, funkcjonalności i estetyki przestrzeni publicznej Wskaźniki produktu wraz ze sposobem oceny: - Powierzchnia zmodernizowanej przestrzeni na obszarze rewitalizacji – 2 ha Sposób oceny – protokoły odbioru Wskaźniki rezultatu wraz ze sposobem oceny: - Liczba mieszkańców obszaru rewitalizacji mających dostęp do zmodernizowanej przestrzeni – 300 Sposób oceny – szacunkowe dane Urzędu Gminy
Realizator	Gmina Miasteczko Śląskie
Lokalizacja	Obszar rewitalizacji (OR2) - Park Rubina; Przestrzeń wokół rynku (poza obszarem zdegradowanym i obszarem rewitalizacji)
Uzasadnienie dla realizacji poza obszarem	Część działań projektowych realizowana będzie poza formalnie wyznaczonym obszarem rewitalizacji, jednak dotyczy przestrzeni

rewitalizacji	bezpośrednio z nim powiązanych funkcjonalnie i codziennie użytkowanych przez jego mieszkańców. Modernizacja przestrzeni wokół rynku ma na celu uzupełnienie działań prowadzonych na obszarze rewitalizacji, w tym poprawę estetyki i spójności całego układu przestrzennego. Dzięki temu mieszkańcy obszaru rewitalizacji zyskają dostęp do atrakcyjnej i dostępnej przestrzeni publicznej, wspierającej integrację i aktywność społeczną.
Ramy czasowe realizacji przedsięwzięcia	2025-2032
Szacowana wartość przedsięwzięcia	1 500 000,00 zł
Finansowanie	Budżet gminy; Fundusze zewnętrzne.

8. Przystosowanie zdegradowanej infrastruktury do potrzeb mieszkańców

Przedsięwzięcie 8	Przystosowanie zdegradowanej infrastruktury do potrzeb mieszkańców
Zdiagnozowane problemy, na które odpowiada przedsięwzięcie	P6. Brak wykorzystania istniejącej infrastruktury na obszarze rewitalizacji do integracji i aktywizacji mieszkańców
Cele rewitalizacji i kierunki działań realizowane przez przedsięwzięcie	Cel 3. Przyjazna, bezpieczna i funkcjonalna przestrzeń publiczna w czystym i zdrowym środowisku KD.3.1 Przystosowanie zdegradowanej infrastruktury do potrzeb mieszkańców
Zakres realizowanych zadań	Projekt zakłada modernizację i dostosowanie budynku, w którym znajduje się Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Miasteczku Śląskim do potrzeb mieszkańców, ze szczególnym uwzględnieniem potrzeb osób z niepełnosprawnościami. Planowany zakres prac obejmuje likwidację barier architektonicznych poprzez przystosowanie wejścia głównego, klatki schodowej, sanitariatów. Zmodernizowany budynek będzie miejscem organizacji działań integrujących i aktywizujących lokalną społeczność, ze szczególnym uwzględnieniem mieszkańców obszaru rewitalizacji.
Opis działań zapewniających dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami	Dostosowanie infrastruktury do potrzeb osób ze szczególnymi potrzebami
Prognozowane rezultaty wraz ze sposobem oceny w odniesieniu do celów rewitalizacji	- Przystosowanie zdegradowanej infrastruktury do potrzeb mieszkańców - Poprawa bezpieczeństwa, funkcjonalności i estetyki przestrzeni publicznej Wskaźniki produktu wraz ze sposobem oceny: - Liczba zmodernizowanych obiektów, którym nadano nowe funkcje– 1 Sposób oceny – dokumentacja techniczna, protokoły odbioru Wskaźniki rezultatu wraz ze sposobem oceny:

	Liczba użytkowników zmodernizowanych obiektów na obszarze rewitalizacji – 200 Sposób oceny - szacunkowe dane pozyskane od właścicieli budynków
Realizator	Gmina Miasteczko Śląskie; Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Miasteczku Śląskim
Lokalizacja	Staromiejska 8, 42-610 Miasteczko Śląskie (poza obszarem rewitalizacji)
Uzasadnienie dla realizacji poza obszarem rewitalizacji	Budynek objęty projektem zlokalizowany jest poza formalnym obszarem rewitalizacji, jednak znajduje się na terenie zdegradowanym, w bezpośrednim sąsiedztwie obszaru rewitalizowanego i pełni istotną funkcję społeczną dla jego mieszkańców. To w nim na co dzień realizowane są działania wspierające osoby zagrożone wykluczeniem, w tym mieszkańców obszaru rewitalizacji. Modernizacja i dostosowanie obiektu do potrzeb osób ze szczególnymi potrzebami umożliwi prowadzenie działań integrujących i aktywizujących w sposób bardziej dostępny i funkcjonalny, co realnie przełoży się na poprawę warunków życia mieszkańców rewitalizowanej części miasta.
Ramy czasowe realizacji przedsięwzięcia	2025-2032
Szacowana wartość przedsięwzięcia	1 500 000,00 zł
Finansowanie	Budżet gminy; Fundusze zewnętrzne.

9. Dostosowanie połączeń przestrzennych do potrzeb mieszkańców obszaru rewitalizacji

Przedsięwzięcie 9	Dostosowanie połączeń przestrzennych do potrzeb mieszkańców obszaru rewitalizacji
Zdiagnozowane problemy, na które odpowiada przedsięwzięcie	P7. Niedostosowane do potrzeb mieszkańców obszaru rewitalizacji połączenia przestrzenne
Cele rewitalizacji i kierunki działań realizowane przez przedsięwzięcie	Cel 3. Przyjazna, bezpieczna i funkcjonalna przestrzeń publiczna w czystym i zdrowym środowisku KD.3.2 Poprawa układu komunikacyjnego obszaru rewitalizacji i dostępności do obszaru rewitalizacji
Zakres realizowanych zadań	Projekt zakłada wybudowanie ciągu komunikacyjnego o charakterze pieszo-rowerowym łączącym Centrum Gminy Miasteczko Śląskie z terenem Parku Rubina i osiedlem. Aktualnie brak dogodnych połączeń pieszo-rowerowych, co stwarza zagrożenie bezpieczeństwa użytkowników ruchu. Przedmiotem projektu jest wykonanie połączeń pieszo-rowerowych: 1) przy ul. Woźnickiej 2) Kalety – Miasteczko Śląskie 3) Zandka – Gierzyna 4) Szyndros – Pasieki 5) za Parkiem Rubina (ciąg pieszo-rowerowy w ramach poszerzenia Parku) 6) Brynicka – Żyglińska 7) Asnyka, Norwida, Krótka, Górnicza, Gajowa i Hutnicza

	8) za ROD (Norwida) do zalewu Chechło-Nakło 9) ul. Metalowa 10) ul. Św. Marka - Rubinowa
Opis działań zapewniających dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami	Dostosowanie infrastruktury do potrzeb osób ze szczególnymi potrzebami
Prognozowane rezultaty wraz ze sposobem oceny w odniesieniu do celów rewitalizacji	- Poprawa bezpieczeństwa, funkcjonalności i estetyki przestrzeni publicznej - Poprawa układu komunikacyjnego obszaru rewitalizacji i dostępności do obszaru rewitalizacji Wskaźniki produktu wraz ze sposobem oceny: - Długość wybudowanej ścieżki na obszarze rewitalizacji – 5 km Sposób oceny – protokoły odbioru Wskaźniki rezultatu wraz ze sposobem oceny: - Liczba mieszkańców obszaru rewitalizacji mających dostęp do wybudowanej ścieżki – 200 Sposób oceny – szacunkowe dane Urzędu Gminy
Realizator	Gmina Miasteczko Śląskie;
Lokalizacja	Poza obszarem rewitalizacji, częściowo na obszarach zdegradowanych (Wykonanie połączeń pieszo-rowerowych: 1) przy ul. Woźnickiej, 2) Kalety – Miasteczko Śląskie, 3) Zandka – Gierzyna, 4) Szynchosław – Pasieki, 5) za Parkiem Rubina (ciąg pieszo-rowerowy w ramach poszerzenia Parku), 6) Brynicka – Żyglińska, 7) Asnyka, Norwida, Krótka, Górnicza, Gajowa i Hutnicza, 8) za ROD (Norwida) do zalewu Chechło-Nakło, 9) ul. Metalowa , 10) ul. Św. Marka – Rubinowa)
Uzasadnienie dla realizacji poza obszarem rewitalizacji	jednak ich przebieg został zaprojektowany w taki sposób, aby zapewnić bezpieczne, funkcjonalne i dostępne połączenia pomiędzy obszarem rewitalizacji a kluczowymi punktami miasta i terenami rekreacyjnymi. Realizacja inwestycji umożliwi mieszkańcom rewitalizowanej części Miasteczka Śląskiego łatwiejszy i bezpieczniejszy dostęp do usług, przestrzeni publicznych oraz terenów zielonych, wspierając ich aktywność społeczną i mobilność. Przebieg tras częściowo obejmuje także obszary zdegradowane, co dodatkowo wzmacnia ich znaczenie w kontekście działań rewitalizacyjnych.
Ramy czasowe realizacji przedsięwzięcia	2025-2032
Szacowana wartość przedsięwzięcia	500 000,00 zł
Finansowanie	Budżet gminy; Fundusze zewnętrzne.

10. Zandka i Gierzyna – ochrona przyrody i rozwój rekreacji w Miasteczku Śląskim

Przedsięwzięcie 10	Zandka i Gierzyna – ochrona przyrody i rozwój rekreacji w Miasteczku Śląskim
Zdiagnozowane problemy, na które odpowiada przedsięwzięcie	P8. Postępująca degradacja środowiska przyrodniczego
Cele rewitalizacji i kierunki działań realizowane przez przedsięwzięcie	Cel 3. Przyjazna, bezpieczna i funkcjonalna przestrzeń publiczna w czystym i zdrowym środowisku KD.3.3 Działania służące poprawie stanu i jakości środowiska na obszarze rewitalizacji
Zakres realizowanych zadań	Łowisko „Zandka” to sztuczny zbiornik wodny o powierzchni około 1,11 ha, zlokalizowany w północnej części Miasteczka Śląskiego, w pobliżu granicy użytku ekologicznego „Gierzyna”. Zbiornik ten wykorzystywany jest do celów wędkarskich i rekreacyjnych, stanowiąc popularne miejsce spędzania czasu wolnego dla lokalnych mieszkańców, zwłaszcza wędkarzy zrzeszonych w lokalnym kole PZW. Posiada urozmaiconą linię brzegową – część brzegów jest piaszczysta, inne porośnięte trzcina i roślinnością wodną. W stawie prowadzona jest regularna gospodarka rybacka – odbywają się zarybienia m.in. karpem, amurem, linem i karasiem. Miejsce to stanowi element rekreacyjnej oferty gminy, wspierający integrację mieszkańców i promujący aktywne formy wypoczynku. Łowisko „Zandka” zmaga się z kilkoma istotnymi problemami, które wpływają zarówno na jego walory przyrodnicze, jak i możliwości bezpiecznego i komfortowego użytkowania przez mieszkańców. Jednym z głównych wyzwań jest okresowe pogorszenie jakości wód, spowodowane m.in. zakwitami glonów wynikającymi z eutrofizacji oraz zanieczyszczeniami ze spływów powierzchniowych, pochodzącymi z sąsiadujących dróg i terenów rekreacyjnych. Teren łowiska nie posiada również wystarczającej infrastruktury towarzyszącej – brakuje m.in. ławek, pomostów, toalet czy pojemników na śmieci, co ogranicza komfort użytkowników i sprzyja zaśmiecaniu otoczenia. Dodatkowo, brzegi zbiornika są miejscami zaniedbane – zarośnięte trzcina lub zanieczyszczone, co obniża estetykę i funkcjonalność miejsca. Użytek ekologiczny „Gierzyna” został powołany uchwałą Rady Miejskiej w 2010 roku i obejmuje powierzchnię około 3,1 ha. W jego skład wchodzi pięć niewielkich, oligotroficznych zbiorników wodnych, powstałych naturalnie w wyniku eksploatacji piasku. Obszar ten posiada wysoką wartość przyrodniczą – występują tu rzadkie i chronione gatunki roślin wodnych oraz bagiennych, a także liczne płazy i bezkręgowce. Użytek pełni funkcję ostoi bioróżnorodności w gęsto zurbanizowanym środowisku. Ma także potencjał edukacyjny i krajobrazowy. Użytek ekologiczny „Gierzyna” zmaga się z wieloma problemami, które ograniczają jego wartość przyrodniczą i edukacyjną. Przede wszystkim teren nie jest odpowiednio zagospodarowany – brakuje tablic informacyjnych, ścieżek przyrodniczych oraz miejsc do obserwacji przyrody, co ogranicza jego potencjał dydaktyczny. Obszar jest również narażony na silną presję antropogeniczną – dochodzi do nielegalnych wjazdów pojazdów, zaśmiecania oraz obecności osób biwakujących i

	wędkujących spoza struktur Polskiego Związku Wędkarskiego, co może prowadzić do degradacji siedlisk. Dodatkowym problemem jest brak stałego nadzoru nad użytkowaniem – teren nie znajduje się pod opieką wyspecjalizowanych służb ani jednostki organizacyjnej gminy, co utrudnia bieżące reagowanie na akty dewastacji. Ponadto, naturalna sukcesja prowadzi do zarastania zbiorników wodnych, co zagraża utrzymaniu cennych siedlisk wodno-błotnych, szczególnie ważnych dla ochrony ptaków. Przedmiotem przedsięwzięcia jest poprawa jakości łowiska „Zandka” i użytku ekologicznego „Gierzyna” sprzyjającego rozwojowi bioróżnorodności i funkcji rekreacyjnej.
Opis działań zapewniających dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami	Dostosowanie infrastruktury do potrzeb osób ze szczególnymi potrzebami
Prognozowane rezultaty wraz ze sposobem oceny w odniesieniu do celów rewitalizacji	- Poprawa bezpieczeństwa, funkcjonalności i estetyki przestrzeni publicznej - Działania służące poprawie stanu i jakości środowiska na obszarze rewitalizacji Wskaźniki produktu wraz ze sposobem oceny: - Powierzchnia zmodernizowanej przestrzeni na obszarze rewitalizacji – 2,5 ha Sposób oceny – dokumentacja techniczna Wskaźniki rezultatu wraz ze sposobem oceny: - Liczba mieszkańców obszaru rewitalizacji mających dostęp do zmodernizowanej przestrzeni na obszarze rewitalizacji – 300 Sposób oceny – szacunkowe dane Urzędu Gminy
Realizator	Gmina Miasteczko Śląskie
Lokalizacja	Łowisko „Zandka” (poza obszarem rewitalizacji; Użytek ekologiczny „Gierzyna” (poza obszarem rewitalizacji)
Uzasadnienie dla realizacji poza obszarem rewitalizacji	Obszary objęte projektem, mimo że znajdują się poza formalnym obszarem rewitalizacji, są intensywnie użytkowane przez jego mieszkańców i stanowią ważne zaplecze przyrodniczo-rekreacyjne dla lokalnej społeczności. Ich modernizacja służyć będzie poprawie jakości środowiska oraz zwiększeniu dostępności terenów zielonych dla mieszkańców rewitalizowanej części miasta. Działania projektowe odpowiadają na realne potrzeby społeczności lokalnej, integrując funkcje przyrodnicze, edukacyjne i wypoczynkowe. Projekt przewiduje dostosowanie infrastruktury do potrzeb osób ze szczególnymi potrzebami oraz ochronę cennych siedlisk przyrodniczych, co wpisuje się w cele rewitalizacji, mimo realizacji poza jej granicami.
Ramy czasowe realizacji przedsięwzięcia	2025-2032
Szacowana wartość	500 000,00 zł

przedsięwzięcia	
Finansowanie	Budżet gminy; Fundusze zewnętrzne.

11. Sad owocowy dla edukacji ekologicznej i poprawy jakości środowiska

Przedsięwzięcie 15	Sad owocowy dla edukacji ekologicznej i poprawy jakości środowiska
Zdiagnozowane problemy, na które odpowiada przedsięwzięcie	P8. Postępująca degradacja środowiska przyrodniczego
Cele rewitalizacji i kierunki działań realizowane przez przedsięwzięcie	Cel 3. Przyjazna, bezpieczna i funkcjonalna przestrzeń publiczna w czystym i zdrowym środowisku KD.3.3 Działania służące poprawie stanu i jakości środowiska na obszarze rewitalizacji
Zakres realizowanych zadań	Projekt zakłada stworzenie ogrodu owocowego otwartego dla wszystkich mieszkańców, w którym będą rosły czereśnie, wiśnie, śliwy, brzoskwinie, jabłonie, różne odmiany malin, jeżyny itp. Dodatkowo planowane są pergole, które spełnią funkcję podpór dla winorośli. Cała infrastruktura będzie utrzymana w harmonii z naturą wykorzystując wyłącznie elementy naturalne, takie jak kłody i powalone pnie, jako siedziska czy ozdoby. Mieszkańcy Miasteczka Śląskiego będą zachęceni do aktywnego udziału poprzez sadzenie drzewek i krzewów, co pozwoli im za kilka lat patrzeć na rosnące drzewa i wspominać, że to właśnie oni je zasadzili. Celem projektu jest odwrócenie panującego trendu w Polsce, który polega na betonowaniu parków i skwerów. Sad gminny ma być miejscem służącym mieszkańcom, jako miejsce rekreacji i relaksu oraz przyczynić się do edukacji przyrodniczej. Istotne jest, aby mieszkańcy czuli, że są odpowiedzialni za swoje otoczenie i zdawali sobie sprawę z tego, jak istotna jest bogata roślinność dla ich życia. Dodatkowo, należy zwrócić uwagę na zmiany klimatyczne i promować uprawę zdrowej, nieprzetworzonej żywności. Zadanie obejmuje wytyczenie działki miejskiej przeznaczonej na sad, zakup drzew i krzewów owocowych, pracę społeczną mieszkańców.
Opis działań zapewniających dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami	Dostosowanie infrastruktury do potrzeb osób ze szczególnymi potrzebami
Prognozowane rezultaty wraz ze sposobem oceny w odniesieniu do celów rewitalizacji	- Poprawa bezpieczeństwa, funkcjonalności i estetyki przestrzeni publicznej - Działania służące poprawie stanu i jakości środowiska na obszarze rewitalizacji Wskaźniki produktu wraz ze sposobem oceny: - Liczba utworzonych miejsc służących spędzaniu czasu wolnego przez mieszkańców obszaru rewitalizacji – 1 Sposób oceny – dokumentacja techniczna

	Wskaźniki rezultatu wraz ze sposobem oceny: Liczba użytkowników zmodernizowanej przestrzeni na obszarze rewitalizacji –200 Sposób oceny – szacunkowe dane Urzędu Gminy
Realizator	Gmina Miasteczko Śląskie
Lokalizacja	Obszar rewitalizacji (OR 3B)
Ramy czasowe realizacji przedsięwzięcia	2025-2032
Szacowana wartość przedsięwzięcia	200 000,00 zł
Finansowanie	Budżet gminy; Fundusze zewnętrzne.

Źródło: Opracowanie własne.

5 SZACUNKOWE RAMY FINANSOWE GMINNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI

W niniejszym rozdziale przedstawione zostały ramy finansowe zaplanowanych przedsięwzięć wraz z szacunkowymi nakładami finansowymi w podziale na środki publiczne (krajowe oraz środki budżetu Gminy), środki UE oraz środki prywatne. Łączna wartość przedsięwzięć rewitalizacyjnych szacowana jest na poziomie 10,95 mln zł, z czego 3,29 mln zł wydatkowana zostanie ze środków publicznych, w tym z budżetu Gminy Miasteczko Śląskie, a 7,67 mln zł finansowana będzie ze środków Unii Europejskiej (zakładając 70% dofinansowania). Zaznaczyć należy, iż podane kwoty stanowią wartości szacunkowe, a kwota rzeczywista określana będzie na podstawie dokumentacji projektowej i uwzględniana w Wieloletniej Prognozie Finansowej Gminy, zgodnie z wymogami art. 21 ustawy o rewitalizacji: „Niezwłocznie po uchwaleniu gminnego programu rewitalizacji, rada gminy wprowadza przedsięwzięcia rewitalizacyjne zawarte w tym programie, służące realizacji zadań własnych gminy, do załącznika uchwały w sprawie wieloletniej prognozy finansowej gminy...”. Szacunkowe ramy finansowe gminnego programu rewitalizacji, zakładają maksymalne wartości dofinansowań ze środków Unii Europejskiej, jednak przy braku takich możliwości realizacja przedsięwzięć będzie odbywała się w miarę możliwości przy wykorzystaniu środków z innych źródeł. Dopuszcza się również możliwość realizacji przedsięwzięć etapami, jeśli zaistnieje możliwość pozyskania funduszy na część przedsięwzięcia.

W poniższej tabeli przedstawiono podział źródeł finansowania dla poszczególnych przedsięwzięć rewitalizacyjnych.

Tabela 35. Szacunkowe ramy finansowe GPR z podziałem na źródła finansowania

Lp.	Nazwa projektu	Realizator	Lata realizacji projektu	Indykatywne środki finansowe w ramach programu rewitalizacji z podziałem na źródła finansowania [w zł]			Suma
				Pochodzące ze źródeł krajowych publicznych	Pochodzące z funduszy UE	Pochodzące ze źródeł prywatnych	
1	Organizacja wydarzeń integrujących mieszkańców w przestrzeni publicznej	Gmina Miasteczko Śląskie; Miejski Ośrodek Kultury w Miasteczku Śląskim	2025-2032	45 000,00 zł	105 000,00 zł	0,00 zł	150 000,00 zł
2	Zróbmy to razem - aktywizacja osób/rodzin zagrożonych wykluczeniem społecznym	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Miasteczku Śląskim; Miejski Ośrodek Kultury w Miasteczku Śląskim; Miejska Biblioteka Publiczna w Miasteczku Śląskim	2025-2032	90 000,00 zł	210 000,00 zł	0,00 zł	300 000,00 zł
3	Program dziennej opieki i aktywizacji seniorów	Gmina Miasteczko Śląskie; Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Miasteczku Śląskim	2025-2032	300 000,00 zł	700 000,00 zł	0,00 zł	1 000 000,00 zł
4	Strefa aktywnego wypoczynku dla wszystkich pokoleń	Gmina Miasteczko Śląskie	2025-2032	30 000,00 zł	70 000,00 zł	0,00 zł	100 000,00 zł
5	Wsparcie rozwoju firm z obszaru rewitalizacji	Gmina Miasteczko Śląskie	2025-2032	60 000,00 zł	140 000,00 zł	0,00 zł	200 000,00 zł
6	Kompetencje na przyszłość dla uczniów z terenów objętych rewitalizacją	Gmina Miasteczko Śląskie	2025-2032	30 000,00 zł	70 000,00 zł	0,00 zł	100 000,00 zł
7	Poprawa estetyki i funkcjonalności przestrzeni publicznych na obszarze rewitalizacji	Gmina Miasteczko Śląskie	2025-2032	450 000,00 zł	1 050 000,00 zł	0,00 zł	1 500 000,00 zł

8	Przystosowanie zdegradowanej infrastruktury do potrzeb mieszkańców	Gmina Miasteczko Śląskie; Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Miasteczku Śląskim	2025-2032	450 000,00 zł	1 050 000,00 zł	0,00 zł	1 500 000,00 zł
9	Dostosowanie połączeń przestrzennych do potrzeb mieszkańców obszaru rewitalizacji	Gmina Miasteczko Śląskie	2025-2032	150 000,00 zł	350 000,00 zł	0,00 zł	500 000,00 zł
10	Zandka i Gierzyna – ochrona przyrody i rozwój rekreacji w Miasteczku Śląskim	Gmina Miasteczko Śląskie	2025-2032	150 000,00 zł	350 000,00 zł	0,00 zł	500 000,00 zł
11	Sad owocowy dla edukacji ekologicznej i poprawy jakości środowiska	Gmina Miasteczko Śląskie	2025-2032	60 000,00 zł	140 000,00 zł	0,00 zł	200 000,00 zł
SUMA				1 815 000,00 zł	4 235 000,00 zł	0,00 zł	6 050 000,00 zł

Źródło: Opracowanie własne.

5.1 Charakterystyka pozostałych dopuszczalnych przedsięwzięć rewitalizacyjnych

Charakterystyka pozostałych rodzajów przedsięwzięć rewitalizacyjnych realizujących cele rewitalizacji i kierunki wyznaczonych działań, mających na celu eliminację lub ograniczenie negatywnych zjawisk powodujących sytuację kryzysową. Jest to zbiorczy opis uzupełniających rodzajów przedsięwzięć rewitalizacyjnych, tj. takich, których zakres, koszt, sposób finansowania czy termin realizacji nie został do końca określony lub, które trudno zidentyfikować indywidualnie, a są oczekiwane ze względu na realizację celów Gminnego Programu Rewitalizacji.

Dla każdego ze wskazanych poniżej potencjalnych typów przedsięwzięć rewitalizacyjnych określono ich ogólną charakterystykę oraz to, w jakie kierunki działań rewitalizacyjnych wpisują się te przedsięwzięcia.

Tabela 36. Charakterystyka pozostałych rodzajów przedsięwzięć rewitalizacyjnych

Charakterystyka dopuszczalnych przedsięwzięć	Realizuje kierunki działań
A. Lokalne Centrum Aktywności - wsparcie inicjatyw społecznych Organizacja cyklu warsztatów i wydarzeń dla mieszkańców, promujących integrację społeczną oraz aktywność obywatelską. Działania obejmują szkolenia dla lokalnych liderów, spotkania sąsiedzkie oraz inicjatywy wspólnotowe, wzmacniające więzi społeczne.	KD.1.1 Aktywizacja mieszkańców obszaru rewitalizacji KD.1.2 Integracja społeczna mieszkańców obszaru rewitalizacji KD.1.3 Rozwój zróżnicowanej oferty spędzania czasu wolnego dla wszystkich grup wiekowych
B. Startuj z pomysłem – warsztaty przedsiębiorczości dla mieszkańców Realizacja kursów i spotkań z ekspertami wspierających rozwój umiejętności biznesowych i zawodowych. Uczestnicy uczą się, jak zakładać i prowadzić działalność gospodarczą, pozyskiwać fundusze oraz rozwijać kompetencje niezbędne na rynku pracy.	KD.2.1 Rozwój u mieszkańców umiejętności i kompetencji połączonych na lokalnym rynku pracy
C. Zielone podwórka – tworzenie przestrzeni rekreacyjnych i edukacyjnych Modernizacja zaniedbanych przestrzeni publicznych poprzez nasadzenia zieleni, budowę ścieżek edukacyjnych, miejsc do rekreacji i integracji. Projekt zakłada zaangażowanie mieszkańców w planowanie i realizację działań, co wzmocni poczucie odpowiedzialności za otoczenie.	KD.3.1 Przystosowanie zdegradowanej infrastruktury do potrzeb mieszkańców KD.3.2 Poprawa bezpieczeństwa, funkcjonalności i estetyki przestrzeni publicznej KD.3.3 Działania służące poprawie stanu i jakości środowiska na obszarze rewitalizacji

Źródło: Opracowanie własne.

6 MECHANIZMY SŁUŻĄCE INTEGROWANIU DZIAŁAŃ ORAZ PRZEDSIĘWZIĘĆ REWITALIZACYJNYCH

Przedstawiony w niniejszym rozdziale opis mechanizmów służących integrowaniu działań i przedsięwzięć rewitalizacyjnych spełnia wymogi ustawy o rewitalizacji (art. 15 ust. 1 pkt 6), a także uwzględnia zalecenia ujęte w *Zasadach realizacji instrumentów terytorialnych w Polsce w perspektywie finansowej UE na lata 2021-2027* opracowanych przez Ministerstwo Funduszy i Polityki Regionalnej. Wytyczne zawarte w tych dokumentach gwarantują zaplanowanie i przeprowadzenie skutecznej interwencji rewitalizacyjnej, wynikającej ze zdiagnozowanych problemów i potrzeb obszaru rewitalizacji, które są spójne z wizją stanu obszaru oraz celami rewitalizacyjnymi i podporządkowanymi im kierunkami działań (patrz ROZDZIAŁ 3. INTEGRALNOŚĆ SYSTEMU WIZJI, CELÓW I KIERUNKÓW DZIAŁAŃ) i która jest realizowana za pomocą przedsięwzięć rewitalizacyjnych (patrz ROZDZIAŁ 4. PRZEDSIĘWZIĘCIA REWITALIZACYJNE). Podejście to świadczy o zintegrowanym charakterze zaplanowanego procesu rewitalizacji, dzięki czemu możliwa jest kompleksowa interwencja, oddziałująca na zidentyfikowane problemy, skoncentrowana terytorialnie, prowadzona za pomocą powiązanych ze sobą przedsięwzięć, wpisujących się w różne cele. Takie zintegrowane, kompleksowe podejście przełoży się na synergię działań i nieprzenoszenie się zjawisk kryzysowych do innych części gminy.

Poniżej omówiono główne cechy rewitalizacji jako procesu, który zgodnie z definicją przyjętą w ustawie o rewitalizacji powinien mieć charakter kompleksowy dzięki realizacji zintegrowanych działań na rzecz lokalnej społeczności, przestrzeni i gospodarki, skoncentrowanych na obszarze rewitalizacji.

Podejście zintegrowane i kompleksowość

GPR Gminy Miasteczko Śląskie zawiera zróżnicowane działania o charakterze społecznym, gospodarczym, środowiskowym, przestrzenno-funkcjonalnym i technicznym wynikające z przeprowadzonej diagnozy szczegółowej obszaru rewitalizacji, w tym analizy wyzwań i potencjałów, które go cechują.

Podejście zintegrowane wymaga ścisłej konsolidacji działań planowanych w ramach polityki rewitalizacyjnej. W Gminie Miasteczko Śląskie osiągnięto to przez wypracowanie – w drodze uspołecznionego procesu – katalogu przedsięwzięć rewitalizacyjnych. Po weryfikacji przez zespół ds. rewitalizacji stały się one częścią projektu zintegrowanego, którego podstawą jest łączenie projektów

o charakterze prospołecznym z projektami infrastrukturalnymi. Zgodnie z tym założeniem działania polepszające stan szeroko rozumianej infrastruktury stanowią zaplecze, warunek do przeprowadzenia interwencji w sferze społecznej. Przedsięwzięcia uzupełniające, służą wzmocnieniu procesu rewitalizacji i przyspieszeniu jego efektów. Zastosowanie podejścia zintegrowanego pozwala zaplanować całościową, spójną interwencję, na którą będą się składać powiązane ze sobą przedsięwzięcia. Zgodnie z intencją interesariuszy procesu i twórców programu powinny one doprowadzić do trwałych zmian na obszarze rewitalizacji.

W przypadku GPR wyzwania strategiczne wyrażone w celach i kierunkach działań mają charakter ogólny i długofalowy zgodnie z szerszą koncepcją działań rewitalizacyjnych wykraczającą poza zakres przedsięwzięć zamieszczonych w programie.

Zaplanowane przedsięwzięcia równoważą się i dopełniają, wykazując kompleksowy charakter – przedsięwzięcia infrastrukturalne są bowiem ściśle powiązane z projektami społecznymi, stanowiąc niezbędną bazę dla działań przeciwdziałających wykluczeniu społecznemu i marginalizacji. Przedsięwzięcia rewitalizacyjne ujęte w programie charakteryzują się więc wielowymiarowymi powiązaniami (patrz tabela poniżej), dzięki czemu po realizacji programu powinno nastąpić połączenie ich efektów i zwiększenie oddziaływania na stan kryzysowy obszaru rewitalizacji. Ta całościowa odpowiedź na zidentyfikowane deficyty obszaru rewitalizacji pozwoli uzyskać efekt synergii – szersze i trwalsze oddziaływanie na zachodzące na obszarze zmiany.

Koncentracja

W rewitalizacji koncentracja oznacza skupienie działań na obszarze rewitalizacji, który w stosunku do reszty gminy cechuje szczególna skala problemów. Jednocześnie ten dysfunkcyjny obszar powinien posiadać istotne znaczenie dla całej gminy, by móc stać się kołem zamachowym dla jej rozwoju. Działania rewitalizacyjne zaplanowane w ramach GPR będą wdrażane przede wszystkim na obszarze rewitalizacji. Projekty o charakterze rozwojowym są w stanie zainicjować procesy odnowy obszaru rewitalizacji, oddziałując korzystnie na bezpośrednie sąsiedztwo i całą gminę.

Tabela 37. Charakterystyka metodologii komplementarności pomiędzy poszczególnymi przedsięwzięciami i podmiotami je realizującymi

Typ komplementarności	Opis
Przestrzenna	Przedsięwzięcia dotyczą obszaru rewitalizacji. Przedsięwzięcia dopełniają się przestrzennie i zapobiegają przenoszeniu problemów na pozostałe obszary i nie będą prowadziły do segregacji i wykluczenia społecznego mieszkańców. Wielkość obszaru pozwoli na uniknięcie rozproszenia podejmowanych działań, dzięki czemu powstanie efekt synergii przedsięwzięć. W ten sposób zostaną ograniczone zadania punktowe.
Problemowa	Zaplanowane przedsięwzięcia odpowiadają na zidentyfikowane w szczegółowej diagnozie problemy w sferach: społecznej, gospodarczej, technicznej, funkcjonalno-przestrzennej i środowiskowej (Tabela „Oddziaływanie przedsięwzięć rewitalizacyjnych na poszczególne sfery”). Dopełniają się i kompleksowo odpowiadają na problemy na podstawie określonej wizji, celów i kierunków działań. Zapewnienie komplementarności problemowej ma przeciwdziałać fragmentacji działań.
Proceduralno-instytucjonalna	Wdrażanie i zarządzanie Programem będzie należało do Pełnomocnika Burmistrza ds. rewitalizacji. Natomiast za przygotowanie i realizację poszczególnych przedsięwzięć odpowiadać będą podmioty realizujące m.in. jednostki gminne, organizacje pozarządowe i społeczne. Powołany zostanie także Komitet Rewitalizacji, który zgodnie z Ustawą stanowi forum współpracy i dialogu interesariuszy z organami gminy w sprawach dotyczących przygotowania, prowadzenia i oceny rewitalizacji oraz pełni funkcję opiniodawczo-doradczą Burmistrza. Przedsięwzięcia zostały określone w ramach procesu partycypacji i dialogu społecznego. Realizatorów odpowiedzialnych za wdrażanie poszczególnych przedsięwzięć wskazano w podrozdziale dotyczącym przedsięwzięć rewitalizacyjnych. System zarządzania został szczegółowo opisany w części zarządczej Programu. Dodatkowo, w ramach komplementarności proceduralno-instytucjonalnej zadbano o to, aby przewidziane przedsięwzięcia rewitalizacyjne były zgodne z zapisami dokumentów wyższego rzędu, w szczególności ze Strategią rozwoju województwa śląskiego i Planem zagospodarowania przestrzennego województwa śląskiego. W tym celu, zgodnie z art. 17 ust. 2 pkt 4 lit a Ustawy z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji (Dz.U.2024.278), wystąpiono o zaopiniowanie dokumentu do Zarządu Województwa Śląskiego. <i>Zarząd Województwa Śląskiego Uchwałą nr 1385/91/VII/2025 z dnia 18 czerwca 2025 roku, wydał pozytywną opinię dla projektu „Gminnego Programu Rewitalizacji dla obszaru rewitalizacji Gminy Miasteczko Śląskie do roku 2032” w zakresie zgodności ze Strategią Rozwoju Województwa Śląskiego. „Śląskie 2030” oraz z Planem Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Śląskiego 2020+.</i>

Międzyokresowa	Założone do realizacji przedsięwzięcia stanowią ciągłość dotychczasowej polityki rewitalizacyjnej Gminy Miasteczko Śląskie poprzez kontynuację i uzupełnienie „Lokalnego Programu Rewitalizacji Gminy Miasteczko Śląskie do 2023 roku”. W związku z tym zostanie zachowana ciągłość programowa procesu rewitalizacji. Przy wdrażaniu przedsięwzięć wykorzystane zostaną doświadczenia z dotychczas realizowanego programu rewitalizacji oraz działań infrastrukturalnych i społecznych z kolejnych perspektyw unijnych tj. 2004-2006, 2007-2013, 2014-2020.
Źródła finansowania	Komplementarność zakłada łączenie prywatnych i publicznych źródeł finansowania przy wykorzystaniu środków Europejskich Funduszy Strukturalnych i Inwestycyjnych z wykluczeniem ryzyka podwójnego dofinansowania. Podmioty zaangażowane w realizację przedsięwzięć zakładają dywersyfikację ich finansowania.

Źródło: Opracowanie własne

Opisane mechanizmy zapewniające wielowymiarową komplementarność przekładają się na kompleksowość i zintegrowany charakter obecnego programu rewitalizacji. Uwzględnia on bowiem aspekty społeczne, a także gospodarcze, przestrzenno-funkcjonalne, środowiskowe czy techniczne – związane z obszarem rewitalizacji. Z tego powodu interwencję wynikającą z GPR Gminy Miasteczko Śląskie, złożoną z różnorodnych, wzajemnie dopełniających się, skoncentrowanych przestrzennie projektów, które stanowią kontynuację wcześniejszych działań i będą finansowane z różnych źródeł, należy uznać za całościowy, zintegrowany, spójny proces rewitalizacji, o którym mowa w art. 2 ust. 1 ustawy o rewitalizacji.

Zgodnie z założeniem wszystkie przedsięwzięcia podstawowe są wzajemnie powiązane, stanowią kompleksową interwencję, która zrealizowana w całości wzmacnia siłę oddziaływania poszczególnych przedsięwzięć. Poniżej zaprezentowano wzajemne powiązania podstawowych przedsięwzięć rewitalizacyjnych, jak i ich powiązanie z przeprowadzonymi wcześniej działaniami, a także ich kompleksowe oddziaływanie na różne sfery kryzysowe.

Jako podstawę uznania powiązań za szczególnie silne przyjęto lokalizację projektów, wychodząc z założenia, że poprawa spójności społecznej poprzez najróżniejsze działania aktywizacyjne i animacyjne nierozdzielnie łączy się z poprawą środowiskową, przestrzenno-funkcjonalną i techniczną bezpośredniego otoczenia. Powiązania przedsięwzięć na poziomie strategicznym – z wyznaczonymi celami i kierunkami działań jako odpowiedź na zdiagnozowane problemy obszaru rewitalizacji – świadczące o zintegrowanym charakterze interwencji zostały przedstawione w ROZDZIALE 3. INTEGRALNOŚĆ SYSTEMU WIZJI, CELÓW I KIERUNKÓW DZIAŁAŃ.

Tabela 38. Powiązanie podstawowych przedsięwzięć rewitalizacyjnych z innymi przedsięwzięciami

Lp	Przedsięwzięcie podstawowe GPR obszaru rewitalizacji Gminy Miasteczko Śląskie do roku 2032	Powiązanie z innymi przedsięwzięciami GPR obszaru rewitalizacji Gminy Miasteczko Śląskie do roku 2032	Powiązanie z przedsięwzięciami w ramach Lokalnego Programu Rewitalizacji Gminy Miasteczko Śląskie do 2023 roku
1	Organizacja wydarzeń integrujących mieszkańców w przestrzeni publicznej	2. Zróbmy to razem - aktywizacja osób/rodzin zagrożonych wykluczeniem społecznym 3. Program dziennej opieki i aktywizacji seniorów 4. Strefa aktywnego wypoczynku dla wszystkich pokoleń	- A1 „Spotkania przy ławeczce” – stworzenie miejsce integracji społecznej - A2. Miejski Bank Czasu
2	Zróbmy to razem - aktywizacja osób/rodzin zagrożonych wykluczeniem społecznym	1. Organizacja wydarzeń integrujących mieszkańców w przestrzeni publicznej wykluczeniem społecznym 3. Program dziennej opieki i aktywizacji seniorów 4. Strefa aktywnego wypoczynku dla wszystkich pokoleń	C.3 Bilet do kultury – umożliwienie rodzinom zagrożonym marginalizacją uczestnictwa w wydarzeniach i imprezach kulturalnych
3	Program dziennej opieki i aktywizacji seniorów	1. Organizacja wydarzeń integrujących mieszkańców w przestrzeni publicznej 2. Zróbmy to razem - aktywizacja osób/rodzin zagrożonych wykluczeniem społecznym 4. Strefa aktywnego wypoczynku dla wszystkich pokoleń	A.6 Usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania
4	Strefa aktywnego wypoczynku dla wszystkich pokoleń	1. Organizacja wydarzeń integrujących mieszkańców w przestrzeni publicznej 2. Zróbmy to razem - aktywizacja osób/rodzin zagrożonych wykluczeniem społecznym 3. Program dziennej opieki i aktywizacji seniorów	- A1 „Spotkania przy ławeczce” – stworzenie miejsce integracji społecznej - A.3 Organizacja cyklicznej gry miejskiej dla młodzieży szkolnej
5	Wsparcie rozwoju firm z obszaru rewitalizacji	6. Kompetencje na przyszłość dla uczniów z terenów objętych rewitalizacją	C.2 Utworzenie inkubatora spółdzielni socjalnych i pobudzania przedsiębiorczości
6	Kompetencje na przyszłość dla uczniów z terenów objętych rewitalizacją	5. Wsparcie rozwoju firm z obszaru rewitalizacji	C.4 Nowe kwalifikacje – pomoc w uzyskaniu kwalifikacji zawodowych, umożliwiających powrót na rynek pracy
7	Poprawa estetyki i funkcjonalności przestrzeni publicznych na obszarze rewitalizacji	8. Przystosowanie zdegradowanej infrastruktury do potrzeb mieszkańców 9. Dostosowanie połączeń przestrzennych do potrzeb mieszkańców obszaru rewitalizacji	- A5. Rewitalizacja kolei wąskotorowej - nowe funkcje społeczne przystanku kolei - B.1 Poprawa jakości przestrzeni publicznych - B.2 Bezpieczne podwórko -poprawa dostępności wysokiej jakości terenów

			rekreacyjnych dla dzieci na obszarze rewitalizacji • B.4 Poprawa estetyki obiektów publicznych i minimalizacja ich wpływu na środowisko – termomodernizacja obiektów publicznych w mieście
8	Przystosowanie zdegradowanej infrastruktury do potrzeb mieszkańców	7. Poprawa estetyki i funkcjonalności przestrzeni publicznych na obszarze rewitalizacji 9. Dostosowanie połączeń przestrzennych do potrzeb mieszkańców obszaru rewitalizacji	• A5. Rewitalizacja kolei wąskotorowej - nowe funkcje społeczne przystanku kolei • B.1 Poprawa jakości przestrzeni publicznych • B.2 Bezpieczne podwórko -poprawa dostępności wysokiej jakości terenów rekreacyjnych dla dzieci na obszarze rewitalizacji • B.4 Poprawa estetyki obiektów publicznych i minimalizacja ich wpływu na środowisko – termomodernizacja obiektów publicznych w mieście
9	Dostosowanie połączeń przestrzennych do potrzeb mieszkańców obszaru rewitalizacji	7. Poprawa estetyki i funkcjonalności przestrzeni publicznych na obszarze rewitalizacji 8. Przystosowanie zdegradowanej infrastruktury do potrzeb mieszkańców	• B.1 Poprawa jakości przestrzeni publicznych
10	Zandka i Gierzyna – ochrona przyrody i rozwój rekreacji w Miasteczku Śląskim	11. Sad owocowy dla edukacji ekologicznej i poprawy jakości środowiska	• B.1 Poprawa jakości przestrzeni publicznych
11	Sad owocowy dla edukacji ekologicznej i poprawy jakości środowiska	10. Zandka i Gierzyna – ochrona przyrody i rozwój rekreacji w Miasteczku Śląskim	• B.1 Poprawa jakości przestrzeni publicznych • B.4 Poprawa estetyki obiektów publicznych i minimalizacja ich wpływu na środowisko – termomodernizacja obiektów publicznych w mieście

Źródło: Opracowanie własne.

Tabela 39. Oddziaływanie podstawowych przedsięwzięć rewitalizacyjnych na poszczególne sfery

Lp.	Przedsięwzięcie podstawowe	Sfera społeczna	Sfera gospodarcza	Sfera techniczna, środowiskowa i funkcjonalno-przestrzenna
1	Organizacja wydarzeń integrujących mieszkańców w przestrzeni publicznej	X		
2	Zróbmy to razem - aktywizacja osób/rodzin zagrożonych wykluczeniem społecznym	X		
3	Program dziennej opieki i aktywizacji seniorów	X		
4	Strefa aktywnego wypoczynku dla wszystkich pokoleń	X		
5	Wsparcie rozwoju firm z obszaru rewitalizacji		X	
6	Kompetencje na przyszłość dla uczniów z terenów objętych rewitalizacją		X	
7	Poprawa estetyki i funkcjonalności przestrzeni publicznych na obszarze rewitalizacji			X
8	Przystosowanie zdegradowanej infrastruktury do potrzeb mieszkańców			X
9	Dostosowanie połączeń przestrzennych do potrzeb mieszkańców obszaru rewitalizacji			X
10	Zandka i Gierzyna – ochrona przyrody i rozwój rekreacji w Miasteczku Śląskim			X
11	Sad owocowy dla edukacji ekologicznej i poprawy jakości środowiska			X

Źródło: Opracowanie własne

Rewitalizacja to kompleksowy proces, który obejmuje zarówno inwestycje infrastrukturalne, jak i działania społeczne (tzw. działania miękkie). Ich wzajemne powiązanie jest kluczowe dla osiągnięcia trwałych efektów w poprawie jakości życia mieszkańców i eliminacji negatywnych zjawisk na obszarach zdegradowanych.

Działania infrastrukturalne, takie jak poprawa estetyki przestrzeni publicznej, usprawnienie układu komunikacyjnego oraz rozwój infrastruktury ekologicznej tworzą warunki sprzyjające aktywizacji społeczności lokalnej. Z kolei działania miękkie, obejmujące aktywizację i integrację mieszkańców, rozwój oferty spędzania czasu wolnego oraz wsparcie przedsiębiorczości, stanowią uzupełnienie działań infrastrukturalnych i umożliwiają pełne wykorzystanie potencjału nowo powstałej lub zmodernizowanej infrastruktury.

Tabela 40. Powiązanie przedsięwzięć rewitalizacyjnych

Lp.	Nazwa przedsięwzięcia	Opis sposobu, w jaki zestaw powiązanych działań społecznych i infrastrukturalnych ograniczy/wyeliminuje negatywne zjawiska na obszarze rewitalizacji
1	Organizacja wydarzeń integrujących mieszkańców w przestrzeni publicznej	Realizacja przedsięwzięcia przyczyni się do zwiększenia poziomu integracji społecznej i aktywności mieszkańców obszaru rewitalizacji poprzez organizację wydarzeń w przestrzeni publicznej (wydarzenia leśne, imprezy integracyjne, zajęcia sportowe, IKEN 60+). Inicjatywa odpowiada na problem braku spójności społecznej i zróżnicowanej oferty spędzania czasu wolnego. Działania te wzmacniają więzi społeczne, aktywizują różne grupy wiekowe i wspierają budowanie wspólnoty lokalnej. Jednocześnie umożliwiają lepsze wykorzystanie przestrzeni publicznych i podnoszą ich funkcję społeczną, co w konsekwencji przeciwdziała zjawiskom marginalizacji i wykluczenia.
2	Zróbmy to razem - aktywizacja osób/rodzin zagrożonych wykluczeniem społecznym	Przedsięwzięcie zakłada realizację działań ukierunkowanych na reintegrację społeczną i zawodową osób oraz rodzin zagrożonych wykluczeniem społecznym. Formy wsparcia – takie jak spotkania, warsztaty i konsultacje – umożliwią odbudowę więzi społecznych i poprawę funkcjonowania rodzin w środowisku lokalnym. Dzięki aktywizacji społecznej uczestnicy będą mieli szansę na zwiększenie swojej samodzielności i zaangażowania w życie wspólnoty. Projekt uzupełnia działania infrastrukturalne w zakresie rewitalizacji przestrzeni publicznych, zapewniając realne i trwałe włączenie społeczne mieszkańców obszaru rewitalizacji.
3	Program dziennej opieki i aktywizacji seniorów	Przedsięwzięcie zakłada adaptację istniejącej infrastruktury gminnej do utworzenia przestrzeni służącej dziennej opiece i aktywizacji seniorów. Modernizacja pomieszczeń oraz ich wyposażenie umożliwią prowadzenie zajęć integracyjnych, edukacyjnych i rehabilitacyjnych. Działania te przeciwdziałają izolacji społecznej osób starszych, poprawiają ich jakość życia oraz wzmacniają ich aktywność i uczestnictwo w życiu lokalnym. Inicjatywa przyczyni się do lepszego wykorzystania zasobów infrastrukturalnych i wzmocni potencjał społeczny obszaru rewitalizacji, wpływając pozytywnie na integrację międzypokoleniową.
4	Strefa aktywnego wypoczynku dla wszystkich pokoleń	Projekt polega na przekształceniu Parku Rubina w przestrzeń międzypokoleniowej rekreacji i integracji mieszkańców. Poprzez uzupełnienie istniejącej infrastruktury o urządzenia do gier plenerowych, przestrzenie wypoczynkowe i elementy edukacyjne, przedsięwzięcie sprzyja aktywnemu stylowi życia, integracji społecznej i przeciwdziałaniu izolacji mieszkańców. Inwestycja odpowiada na deficyt atrakcyjnej oferty rekreacyjnej, zwłaszcza dla dzieci starszych i młodzieży, umożliwiając spędzanie czasu wolnego w otwartym, bezpiecznym środowisku. Włączenie różnych grup wiekowych w korzystanie z przestrzeni sprzyja wzmocnieniu więzi międzypokoleniowych i zwiększa poczucie wspólnotowości na obszarze rewitalizacji.
5	Wsparcie rozwoju firm z obszaru rewitalizacji	Przedsięwzięcie odpowiada na niski poziom aktywności gospodarczej i ograniczoną współpracę między sektorem publicznym, a przedsiębiorcami. Zakłada przeprowadzenie analiz potrzeb firm oraz wdrożenie indywidualnie dobranych form wsparcia, takich jak doradztwo, szkolenia czy tworzenie planów rozwoju. Działania te zwiększają szanse na rozwój lokalnego biznesu, tworzenie miejsc pracy oraz zakorzenienie przedsiębiorstw w społeczności lokalnej. Wzmocnienie kompetencji właścicieli i pracowników przyczynia się do

		wzrostu konkurencyjności firm, co w efekcie przeciwdziała stagnacji gospodarczej, aktywizuje lokalną społeczność i integruje ją wokół wspólnych celów rewitalizacji.
6	Kompetencje na przyszłość dla uczniów z terenów objętych rewitalizacją	Projekt koncentruje się na podniesieniu kompetencji kluczowych uczniów zamieszkujących obszar rewitalizacji, szczególnie w kontekście wymagań lokalnego rynku pracy. Działania realizowane w ramach przedsięwzięcia obejmują organizację zajęć rozwijających umiejętności społeczne, przedsiębiorcze oraz techniczne, co zwiększa szanse młodzieży na aktywne uczestnictwo w życiu zawodowym i społecznym. Projekt sprzyja eliminacji barier edukacyjnych i przeciwdziała dziedziczeniu wykluczenia społecznego. Włączenie uczniów w zajęcia o charakterze rozwojowym oraz współpraca z lokalnym środowiskiem szkolnym i biznesowym wzmacniają ich motywację i integrację ze społecznością lokalną, dając im realny wpływ na przyszłość gminy.
7	Poprawa estetyki i funkcjonalności przestrzeni publicznych na obszarze rewitalizacji	Przedsięwzięcie zakłada kompleksową modernizację zdegradowanych przestrzeni publicznych, które mają znaczenie dla codziennego życia mieszkańców. Renowacja terenów zielonych, małego rynku oraz stworzenie atrakcyjnych przestrzeni rekreacyjnych (np. place zabaw) stworzy warunki do integracji i aktywizacji społecznej. Estetyczne i funkcjonalne zagospodarowanie przestrzeni wpłynie na poprawę jakości życia, bezpieczeństwa oraz wzmocni tożsamość lokalną. Infrastruktura ta stanie się miejscem realizacji inicjatyw społecznych i wydarzeń integrujących mieszkańców różnych grup wiekowych, co pozwoli na ograniczenie izolacji społecznej i wzmocnienie więzi sąsiedzkich.
8	Przystosowanie zdegradowanej infrastruktury do potrzeb mieszkańców	Projekt obejmuje kompleksową modernizację budynku Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej, którego dotychczasowy stan techniczny oraz bariery architektoniczne ograniczają jego dostępność i funkcjonalność. Przebudowa i dostosowanie infrastruktury umożliwi prowadzenie działań aktywizujących i integrujących społeczność lokalną, szczególnie osoby zagrożone wykluczeniem społecznym. Dzięki eliminacji barier oraz wprowadzeniu nowych funkcji społecznych i edukacyjnych, obiekt stanie się otwartą i przyjazną przestrzenią dla mieszkańców, sprzyjającą współpracy, wsparciu i rozwojowi społecznemu. Projekt w bezpośredni sposób przyczyni się do aktywizacji lokalnej społeczności oraz wzrostu jej uczestnictwa w życiu publicznym.
9	Dostosowanie połączeń przestrzennych do potrzeb mieszkańców obszaru rewitalizacji	Realizacja przedsięwzięcia obejmuje budowę ciągów pieszo-rowerowych, które poprawią dostępność komunikacyjną wewnątrz obszaru rewitalizacji oraz jego powiązanie z kluczowymi punktami funkcjonalnymi gminy. Usprawnienie układu komunikacyjnego wpłynie pozytywnie na bezpieczeństwo mieszkańców, umożliwiając im bezpieczne przemieszczanie się oraz uczestnictwo w życiu społecznym i kulturalnym. Jednocześnie projekt ten może stanowić impuls do wzrostu aktywności fizycznej i społecznej mieszkańców, a także sprzyjać integracji poprzez łatwiejszy dostęp do miejsc spotkań i wydarzeń. Inwestycja infrastrukturalna wspiera cele rewitalizacji związane z eliminacją barier przestrzennych i tworzeniem bardziej przyjaznego otoczenia dla wszystkich grup społecznych.
10	Zandka i Gierzyna – ochrona przyrody i rozwój rekreacji w Miasteczku Śląskim	Przedsięwzięcie zakłada kompleksowe działania infrastrukturalne i edukacyjne na terenach przyrodniczo cennych – łowisku „Zandka” oraz użytku ekologicznym „Gierzyna”. Inwestycje obejmą poprawę infrastruktury rekreacyjnej (pomosty, ławki, tablice edukacyjne, ścieżki), podniesienie standardów utrzymania terenów zielonych oraz działania na rzecz ochrony bioróżnorodności. Działania te przyczynią się do

		ograniczenia dalszej degradacji środowiska naturalnego, poprawią jakość przestrzeni publicznej oraz zwiększą dostępność terenów rekreacyjnych dla mieszkańców. Projekt integruje cele środowiskowe z aktywizacją lokalnej społeczności poprzez zachęcanie do aktywnego korzystania z terenów przyrodniczych oraz uczestnictwa w ich ochronie. Wpłynie to pozytywnie na świadomość ekologiczną mieszkańców oraz ich identyfikację z lokalną przestrzenią.
11	Sad owocowy dla edukacji ekologicznej i poprawy jakości środowiska	Projekt zakłada utworzenie ogólnodostępnego sadu owocowego jako nowej, zielonej przestrzeni publicznej, pełniącej jednocześnie funkcje rekreacyjne, edukacyjne i integracyjne. Planowane nasadzenia drzew i krzewów owocowych przyczynią się do wzrostu bioróżnorodności, poprawy mikroklimatu oraz podniesienia estetyki i jakości środowiska. Działania infrastrukturalne – takie jak przygotowanie terenu, urządzenie ścieżek, instalacja elementów małej architektury z materiałów naturalnych – zostaną uzupełnione działaniami społecznymi: wspólnym sadzeniem drzew, warsztatami ekologicznymi i akcjami społecznymi angażującymi mieszkańców. Przedsięwzięcie sprzyja budowaniu odpowiedzialności za przestrzeń publiczną, a także przeciwdziała izolacji społecznej, zwłaszcza wśród seniorów, rodzin i dzieci, poprzez wspólne działania w przyjaznym, zielonym otoczeniu.

Źródło: Opracowanie własne

7 POSUMOWANIE STRATEGICZNEJ OCENY ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO

Projekt „Gminnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Miasteczko Śląskie do roku 2032” został przeanalizowany przez Regionalną Dyрекcję Ochrony Środowiska w Katowicach pod kątem konieczności przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko.

W piśmie z dnia 18 czerwca 2025 r., znak: WOOŚ.410.226.2025.MM, RDOŚ stwierdził, że nie zachodzą przesłanki do zakwalifikowania projektu GPR do dokumentów wymienionych w art. 46 i 47 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko. Oznacza to, że dla niniejszego dokumentu nie istnieje obowiązek przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko.

Śląski Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny w Katowicach, mimo prawidłowego przekazania wniosku wraz z dokumentacją, nie zajął stanowiska w ustawowym terminie, co zgodnie z art. 48 ust. 5 ustawy o oś traktowane jest jako brak zastrzeżeń wobec odstąpienia od przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko.

W związku z powyższym, na podstawie art. 48 ust. 1 oraz ust. 5 ustawy ooś, odstąpiono od przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko dla projektu Gminnego Programu Rewitalizacji dla obszaru rewitalizacji Gminy Miasteczko Śląskie do roku 2032.

8 REALIZACJA ZASADY PARTYCYPACJI SPOŁECZNEJ I PARTNERSTWA

8.1 Identyfikacja interesariuszy procesu rewitalizacji

Dokumenty prawne i strategiczne dotyczące rewitalizacji podkreślają znaczenie zasady partnerstwa i partycypacji społecznej w procesie tworzenia, wdrażania i oceny programów rewitalizacji. Rewitalizacja to proces, który ma być prowadzony z udziałem interesariuszy, przede wszystkim mieszkańców, podmiotów samorządowych, pozarządowych, gospodarczych oraz grup nieformalnych. Przepisy ustawowe obligują gminę do realizacji działań rewitalizacyjnych w sposób jawny i przejrzysty, z zapewnieniem aktywnego udziału interesariuszy. W myśl art. 5 ust. 2 ustawy o rewitalizacji, działania inicjowane w ramach partycypacji społecznej oraz cały proces z nią związany polega przede wszystkim na:

1. poznaniu potrzeb i oczekiwań interesariuszy i dążeniu do spójności planowanych działań z tymi potrzebami i oczekiwaniami,
2. prowadzeniu, skierowanych do interesariuszy, działań edukacyjnych i informacyjnych o procesie rewitalizacji, w tym o istocie, celach, zasadach prowadzenia rewitalizacji, wynikających z ustawy oraz o przebiegu tego procesu,
3. inicjowaniu, umożliwianiu i wspieraniu działań służących rozwijaniu dialogu między interesariuszami oraz ich integracji wokół rewitalizacji,
4. zapewnieniu udziału interesariuszy w przygotowaniu dokumentów dotyczących rewitalizacji, w szczególności gminnego programu rewitalizacji,
5. wspieraniu inicjatyw zmierzających do zwiększania udziału interesariuszy w przygotowaniu i realizacji gminnego programu rewitalizacji,
6. zapewnieniu w czasie przygotowania, prowadzenia i oceny rewitalizacji możliwości wypowiedzenia się przez interesariuszy.

Kwestie zaangażowania interesariuszy – podmiotów społeczno-gospodarczych – regulują także zapisy ustawy z dnia 28 kwietnia 2022 r. o zasadach realizacji zadań finansowanych ze środków europejskich

w perspektywie finansowej 2021-2027 (ustawa wdrożeniowa), co uwzględniono przy identyfikacji potencjalnych interesariuszy planowanego procesu rewitalizacji.

W GPR przyjęto więc, że zasada partycypacji społecznej będzie towarzyszyć procesowi rewitalizacji na każdym jego etapie – od przygotowania programu, przez wdrażanie działań i ich monitoring, po ocenę całego procesu. Gmina Miasteczko Śląskie, świadoma, że nie sposób przeprowadzić rzetelnej diagnozy prowadzącej do określenia obszarów kryzysowych bez udziału osób, dla których i wśród których ma być prowadzona rewitalizacja, przeprowadziła najpierw analizę działających na obszarze gminy interesariuszy procesu. Identyfikacja uczestników, kreatorów i odbiorców rewitalizacji Gminy Miasteczko Śląskie, odniosła się do każdej ze sfer życia gminy, tj. do sfer: społecznej, gospodarczej, środowiskowej, technicznej i przestrzenno-funkcjonalnej. Ważnym elementem przygotowania gminy do koordynacji i zarządzania procesem rewitalizacji było określenie interesariuszy, którzy będą nie tylko odbiorcami czy uczestnikami działań, ale także ich potencjalnymi realizatorami, przez co będą mieli realny wpływ na osiągnięcie celów rewitalizacji Gminy Miasteczko Śląskie.

W kolejnych podrozdziałach opisano działania związane z realizacją zasady partycypacji społecznej i partnerstwa na etapie przygotowania, wdrażania i oceny GPR. Analiza grup interesariuszy miała na celu wskazanie aktorów, którzy już na tym wczesnym etapie mogliby włączyć się w tworzenie programu. Analizie poddano przede wszystkim instytucje, organizacje pozarządowe i lokalnych przedsiębiorców.

Bezpośrednimi interesariuszami procesu są bowiem mieszkańcy obszaru rewitalizacji Gminy Miasteczko Śląskie, do których przede wszystkim są skierowane działania wdrażane przez podmioty sektora publicznego, jak i podmioty społeczne występujące w roli wykonawców powierzonych im do realizacji zadań publicznych. Są to:

- mieszkańcy obszaru rewitalizacji zagrożeni wykluczeniem społecznym,
- mieszkańcy obszaru rewitalizacji oraz właściciele nieruchomości i podmioty zarządzające nieruchomościami znajdującymi się na tym obszarze,
- mieszkańcy gminy, inni niż mieszkańcy obszaru rewitalizacji.

Na rzecz mieszkańców obszaru rewitalizacji w Gminie Miasteczko Śląskie działają (na terenie rewitalizacji oraz w gminie) następujące podmioty świadczące usługi publiczne:

- Urząd Miejski w Miasteczku Śląskim;

- Gminne jednostki organizacyjne, m.in. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, Miejski Ośrodek Kultury, Miejska Biblioteka Publiczna, Zespół Szkolno-Przedszkolny (Szkoła Podstawowa Nr 2 im. Gustawa Morcinka, Publiczne Przedszkole Nr 2), Szkoła Podstawowa nr 1, Przedszkole nr 1, Przedszkole nr 3, Miejski Ośrodek Kultury z filią w Żyglinie, Centrum Sportu i Rekreacji w Miasteczku Śląskim, Centrum Rekreacji Brynica.
- Rada Miejska w Miasteczku Śląskim;
- Starostwo Powiatowe w Tarnowskich Górach.

Obszar rewitalizacji, poza interwencją zaplanowaną w GPR, będzie dodatkowo skupiał aktywność wymienionych wyżej podmiotów, realizujących na jego terenie działania statutowe. Na obszarze rewitalizacji dojdzie więc do integracji wielu polityk publicznych oraz procesu odnowy wywołanego wdrażaniem programu, w efekcie czego zwiększy się dostępność usług publicznych, a w ślad za nią aktywność mieszkańców i poziom ich udziału w życiu społecznym.

Niezwykle ważnymi interesariuszami rewitalizacji w Gminie Miasteczko Śląskie, działającymi na rzecz mieszkańców obszaru rewitalizacji, są organizacje pozarządowe. Z punktu widzenia procesu rewitalizacji kluczowymi podmiotami społeczno-gospodarczymi, które powinno włączyć się w proces, są stowarzyszenia prowadzące działalność w sferze aktywizacji społeczno-zawodowej i integracji osób zagrożonych wykluczeniem. Na terenie Gminy Miasteczko Śląskie zidentyfikowano następujących partnerów i inne podmioty reprezentujące społeczeństwo obywatelskie, bądź realizujące działania z zakresu włączenia społecznego, aktywizacji społecznej, ochrony przyrody, praw obywatelskich, równości płci i niedyskryminacji, wspierania osób narażonych na wykluczenie społeczne:

- Ochotnicze Straże Pożarne: włączone do Krajowego Sytemu Ratowniczo-Gaśniczego, jednostki OSP Żyglinek i OSP Brynica,
- Stowarzyszenia, m.in.: Stowarzyszenie Rodzin Abstynenckich „Itaka”, Stowarzyszenie „Góra Jerzego”, Stowarzyszenie Na Rzecz Dzieci z Zespołem Aspergera „Auxilium”,
- Inne organizacje pozarządowe i społeczne, m.in.: Klub Seniora, Ludowy Uczniowski Klub Sportowy „Jedynka”, Klub Sportowy Volley Miasteczko Śląskie, Caritas Diecezji Gliwickiej Stacja Opieki Caritas w Miasteczku Śląskim, Fundacja na Rzecz Dzieci „Miasteczko Śląskie”, Hutniczy Klub Sportowy „Odra” Miasteczko Śląskie – HKS „Odra”, Zespół Folklorystyczny „Brynica”, Chór Mieszany „Sienkiewicz”, Chór Męski „Piast”, Polski Związek Wędkarski Koło Wędkarskie Nr 108 Miasteczko Śląskie, Polski Związek Emerytów i Rencistów Koło nr 5 Miasteczko Śląskie, Polski Związek Hodowców Gołębi Poczтовых Sekcja Miasteczko Śląskie, Orkiestra Reprezentacyjna Gminy Miasteczko Śląskie, Uczniowski Klub sportowy Karate Tsunami w Miasteczku Śląskim,

Orkiestra Dęta Sołectwa Żyglin-Żyglinek, Ludowy Klub Sportowy „Żyglin” z siedzibą w Miasteczku Śląskim, „7 Grin” – Sekcja Skata.

Ponadto Gmina Miasteczko Śląskie jest członkiem następujących stowarzyszeń i związków międzygminnych: Związek Gmin i Powiatów Subregionu Centralnego Województwa Śląskiego, Śląski Związek Gmin i Powiatów (ŚZGiP) i Stowarzyszenie Lokalna Grupa Działania „Leśna Kraina Górnego Śląska” (LGD).

Z uwagi na zdiagnozowane problemy w sferze środowiskowej, gospodarczej i technicznej, istotnymi interesariuszami rewitalizacji są zidentyfikowani partnerzy działający na rzecz lokalnej gospodarki i ochrony środowiska naturalnego. W kontekście gospodarczych zjawisk problemowych ważnym partnerem gminy w prowadzeniu procesu rewitalizacji będą podmioty wspierające rozwój przedsiębiorczości mieszkańców obszaru rewitalizacji. Na obszarze rewitalizacji zidentyfikowano interesariuszy z szeroko rozumianej branży gospodarczej, w tym partnerów społeczno-gospodarczych, m.in. Cech Rzemiosł Różnych w Tarnowskich Górach, Izba Przemysłowo-Handlowa w Tarnowskich Górach, Regionalna Izba Gospodarcza w Katowicach, Cech Rzemiosł Różnych i Przedsiębiorczości w Gliwicach, Cech Rzemiosł Różnych i Przedsiębiorczości w Katowicach.

W sferze ochrony środowiska, potencjalnymi partnerami procesu rewitalizacji na terenie Gminy Miasteczko Śląskie mogą być instytucje i organizacje działające na poziomie lokalnym, regionalnym i ponadlokalnym. Jednym z kluczowych podmiotów jest Nadleśnictwo Świerklaniec, które zarządza dużym kompleksem leśnym zlokalizowanym na terenie gminy i może wspierać działania związane z ochroną przyrody, edukacją ekologiczną oraz adaptacją do zmian klimatu. Współpraca może obejmować wspólne nasadzenia, zagospodarowanie terenów zielonych czy prowadzenie akcji informacyjnych. Istotną rolę może odegrać również Wydział Ochrony Środowiska Starostwa Powiatowego w Tarnowskich Górach, odpowiedzialny za nadzór nad gospodarką odpadami, gospodarką wodno-ściekową oraz jakością powietrza. Referat Gospodarki Miejskiej Urzędu Miejskiego w Miasteczku Śląskim, jako jednostka organizacyjna gminy, jest bezpośrednio zaangażowany w realizację lokalnej polityki środowiskowej, a tym samym będzie głównym koordynatorem działań o charakterze ekologicznym w ramach rewitalizacji. Potencjał do współpracy posiada również lokalna organizacja pozarządowa – Fundacja Miasteczko – której działania koncentrują się na podnoszeniu jakości życia mieszkańców, w tym przez promocję zrównoważonego rozwoju. Współpraca z fundacją może dotyczyć m.in. organizacji warsztatów ekologicznych, wydarzeń lokalnych czy działań partycypacyjnych. W zakresie działań edukacyjnych i krajoznawczych możliwe jest zaangażowanie Polskiego Towarzystwa Turystyczno-Krajoznawczego Oddział w

Tarnowskich Górach, które może współuczestniczyć w projektowaniu i realizacji ścieżek przyrodniczych, tablic edukacyjnych czy wydarzeń promujących walory przyrodnicze gminy. Uzupełnieniem współpracy w zakresie ochrony przyrody mogą być także lokalne koła łowieckie, np. Koło Łowieckie „Szarak”, które wspierają działania monitorujące i edukacyjne związane z bioróżnorodnością. Ponadto warto rozważyć współpracę z Fundacją Veolia Polska, która ma doświadczenie w wspieraniu inicjatyw lokalnych związanych z ochroną środowiska i edukacją ekologiczną – jej programy grantowe mogłyby wspomóc finansowanie konkretnych zadań w ramach projektów rewitalizacyjnych. Włączenie wskazanych podmiotów w proces rewitalizacji umożliwi realizację działań sprzyjających poprawie jakości środowiska naturalnego, budowie lokalnej odpowiedzialności za przestrzeń przyrodniczą oraz zwiększeniu efektywności działań podejmowanych na rzecz zielonej transformacji gminy.

Ważnymi uczestnikami procesu rewitalizacji będą również organy władzy publicznej, w szczególności członkowie Rady Miejskiej w Miasteczku Śląskim.

Do tak zidentyfikowanego kręgu interesariuszy zostały skierowane i będą kierowane działania włączeniowe – zaproszenia do wzięcia udziału w spotkaniach konsultacyjno-informacyjnych, naborze przedsięwzięć rewitalizacyjnych, naborze kandydatów do Komitetu Rewitalizacji czy konsultacjach społecznych poszczególnych dokumentów.

8.2 Partycypacja społeczna na różnych etapach przygotowania programu

Podczas prac nad przygotowaniem GPR zastosowano różne formy partycypacji społecznej, aby interesariusze w aktywny sposób mogli włączyć się w zaplanowanie procesu rewitalizacji. Partycypacja społeczna jest wyrazem aktywnego uczestnictwa obywateli i podejmowania przez nich decyzji, które są znaczące dla danej społeczności. Może przybierać różnego rodzaju formy i odnosić się do różnych grup społecznych. W przypadku partycypacji w procesie rewitalizacji, mówimy o relacji między władzami samorządowymi, a obywatelami, którą charakteryzuje angażowanie jednostek w sprawy je dotyczące poprzez konsultowanie i wypracowywanie konkretnych rozwiązań w dążeniu do osiągnięcia wspólnego celu. W ustawie o rewitalizacji partycypacja odnosi się do aktywnego udziału interesariuszy w kształtowanie całego procesu rewitalizacji.

Z uwagi na to, iż Gminny Program Rewitalizacji jest dokumentem o charakterze operacyjnym, wdrożenie całego programu, w tym zawartych w nim działań i przedsięwzięć, angażuje wszystkie

podmioty zlokalizowane na obszarze rewitalizacji. Uczestnictwo różnych grup interesariuszy należy umożliwić na wszystkich etapach prac nad Programem (diagnozowania, programowania, wdrażania i monitorowania).

8.2.1 Etap diagnozowania

Działania prowadzone na etapie diagnozy delimitacyjnej, mającej na celu wyznaczenie obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji w Gminie Miasteczko Śląskie, stanowiły istotny etap poprzedzający uspołecznioną pracę nad Gminnym Programem Rewitalizacji. Polegały one na przeprowadzeniu konsultacji społecznych dotyczących projektu uchwały Rady Miejskiej w Miasteczku Śląskim w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji, co umożliwiło interesariuszom rewitalizacji wyrażenie opinii na temat granic tych obszarów. Działania konsultacyjne zrealizowano zgodnie z przepisami ustawy z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji (Dz.U. z 2024 r. poz. 278).

Zgodnie z art. 6 ust. 2 oraz art. 11 ust. 3 wspomnianej ustawy, Burmistrz Miasta Miasteczko Śląskie ogłosił przeprowadzenie konsultacji społecznych projektu uchwały Rady Miejskiej w Miasteczku Śląskim w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji Gminy Miasteczko Śląskie. Zaproszenie do udziału w konsultacjach wraz z odpowiednimi załącznikami opublikowano i dystrybuowano za pośrednictwem następujących kanałów informacyjnych:

- strona internetowa Gminy Miasteczko Śląskie: <https://miasteczko-slaskie.pl/aktualnosci/631/konsultacje-spoeczne--projekt-uchwaly-w-sprawie-wyznaczenia-obszaru-zdegradowanego-oraz-obszaru-rewitalizacji>;
- strona internetowa Biuletynu Informacji Publicznej Gminy Miasteczko Śląskie: <https://miasteczkoslaskie.bip.net.pl/>;
- siedziba Urzędu Miejskiego w Miasteczku Śląskim, ul. Rynek 8, 42-610 Miasteczko Śląskie.

Konsultacje społeczne projektu uchwały wraz z załącznikami przeprowadzono w terminie od 16 września 2022 r. do 17 października 2022 r. w następujących formach:

- zbieranie uwag w formie papierowej i elektronicznej z wykorzystaniem formularza konsultacyjnego. Wypełnione czytelnie formularze można było dostarczyć:
 - drogą elektroniczną na adres um@miasteczko-slaskie.pl, wpisując w tytule „Konsultacje społeczne – Projekt uchwały w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego oraz obszaru rewitalizacji”;

- drogą korespondencyjną na adres Urzędu Miejskiego w Miasteczku Śląskim, ul. Rynek 8, 42-610 Miasteczko Śląskie z dopiskiem „Konsultacje społeczne – Projekt uchwały w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego oraz obszaru rewitalizacji”;
- bezpośrednio w sekretariacie urzędu w budynku Urzędu Miejskiego w Miasteczku Śląskim w godzinach pracy Urzędu.
- Spotkania otwartego z interesariuszami rewitalizacji, umożliwiającego omówienie proponowanego obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji, które odbyło się 12.10.2022 roku, o godz. 18.00 w siedzibie Miejskiego Ośrodka Kultury w Miasteczku Śląskim, ul. Srebrna 24.
- Zbierania uwag ustnych przekazanych z wykorzystaniem dedykowanego numeru telefonu.

Formularz konsultacyjny oraz projekt uchwały wraz z załącznikami graficznymi, dostępne były od 16 września 2022 r.

- W wersji papierowej w budynku Urzędu Miejskiego w Miasteczku Śląskim, ul. Rynek 8, 42-610 Miasteczko Śląskie w sekretariacie urzędu w godzinach pracy Urzędu;
- W wersji elektronicznej na oficjalnej stronie internetowej Miasta Miasteczko Śląskie (<https://miasteczko-slaskie.pl>) oraz na stronie podmiotowej gminy w Biuletynie Informacji Publicznej (<https://miasteczkoslaskie.bip.net.pl/>).

W trakcie konsultacji społecznych w wyznaczonym terminie nie wpłynął żaden wypełniony formularz konsultacyjny.

Do udziału w konsultacjach społecznych uprawnieni byli:

- mieszkańcy Gminy Miasteczko Śląskie;
- podmioty prowadzące lub zamierzające prowadzić na obszarze Gminy Miasteczko Śląskie działalność gospodarczą;
- podmioty prowadzące lub zamierzające prowadzić na obszarze Gminy Miasteczko Śląskie działalność społeczną, w tym organizacje pozarządowe i grupy nieformalne;
- jednostki samorządu terytorialnego i ich jednostki organizacyjne;
- organy władzy publicznej;
- inne podmioty realizujące na obszarze rewitalizacji uprawnienia Skarbu Państwa.

Etap I zakończył się podjęciem Uchwały nr XLIV/443/22 Rady Miejskiej w Miasteczku Śląskim z dnia 3 listopada 2022 r. w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji w Gminie

Miasteczko Śląskie. Treść uchwały została opublikowana w Dzienniku Urzędowym Województwa Śląskiego z dnia 16 listopada 2022 roku, pozycja 7296, <https://dzienniki.slask.eu/legalact/2022/7296/>.

8.2.2 Etap pogłębionej diagnozy obszaru rewitalizacji i programowania

Działania partycypacyjne prowadzono także na etapie przygotowania samego programu rewitalizacji, po podjęciu przez Radę Miejską w Miasteczku Śląskim Uchwały Nr IV/39/24 z dnia 22 lipca 2024 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia gminnego programu rewitalizacji dla Gminy Miasteczko Śląskie do roku 2032, która zainicjowała proces opracowania dokumentu GPR.

Z punktu widzenia gminy jako organizatora i koordynatora procesu rewitalizacji, szczególnie ważną kwestią było właściwe zaplanowanie interwencji rewitalizacyjnych, które powinny odpowiadać na rzeczywiste problemy obszaru, a jednocześnie na potrzeby jego mieszkańców. W tym celu zaplanowano kilka działań mających na celu poznanie opinii mieszkańców i innych interesariuszy procesu na temat zjawisk problemowych i najważniejszych potrzeb rewitalizacyjnych. Do działań tych należało zbieranie opinii od interesariuszy.

Pogłębioną charakterystykę obszaru rewitalizacji wykonano w oparciu o dane ilościowe i jakościowe. Zostały one zebrane na podstawie danych przekazanych przez Urząd Miejski w Miasteczku Śląskim oraz badania ankietowego z mieszkańcami w dniach od 20.02.2025 roku do 15.03.2025 roku. Celem ankiety było zbadanie opinii mieszkańców Gminy Miasteczko Śląskie na temat ich warunków i jakości życia oraz postrzegania problemów społecznych oraz perspektyw rewitalizacji Gminy Miasteczko Śląskie. Ankieta została udostępniona w formie papierowej (dostępna w Urzędzie Miejskim w Miasteczku Śląskim), a także jako interaktywny formularz do wypełnienia i wysłania bez drukowania. W wyniku ankietyzacji zebrano 17 ankiet. Zdecydowaną większość (82,4%) ankietowanych stanowiły osoby między 25, a 54 rokiem życia. Jednak opinię wyraziły również osoby młodsze, poniżej 24 roku życia (5,9%) oraz osoby starsze, powyżej 55 roku życia (11,8%). Kobiety stanowiły ponad połowę respondentów (52,9%). Wśród ankietowanych znaleźli się mieszkańcy Gminy Miasteczko Śląskie, w tym mieszkańcy obszaru rewitalizacji (82,4%).

Po rozpoczęciu prac nad opracowywaniem Programu, zaproszono interesariuszy rewitalizacji do zgłaszania pomysłów i przedsięwzięć rewitalizacyjnych. Pomysły zbierano za pomocą uproszczonych fiszek projektowych, udostępnionych w trakcie trwania naboru. Propozycje mogły być zgłaszane zarówno przez osoby fizyczne, jak i instytucje publiczne, organizacje pozarządowe, koła, kluby,

podmioty gospodarcze i inne. W konsekwencji wpłynęło 14 kart projektów od mieszkańców, przedsiębiorców i innych interesariuszy. Wypełnione komputerowo lub drukowanym pismem karty można było składać w terminie od 15 do 20 września 2024 roku w formie papierowej przesłanej na adres Urzędu Miejskiego Miasteczko Śląskie, ul. Rynek 8, 42-610 Miasteczko Śląskie lub złożonej osobiście w Urzędzie Miejskim Miasteczko Śląskie; elektronicznej przesłanej za pomocą poczty elektronicznej na adres: rewitalizacja@kreatus.eu. Zgromadzone karty projektów, a także pomysły mieszkańców przedstawione na spotkaniach i w ankiecie internetowej zostały uwzględnione w Programie, celem stworzenia dokumentu odpowiadającego na realne potrzeby mieszkańców obszaru rewitalizacji.

Ostatnią formą partycypacji społecznej na etapie przygotowania „Gminnego Programu Rewitalizacji dla obszaru rewitalizacji Gminy Miasteczko Śląskie do roku 2032” były konsultacje społeczne projektu dokumentu. Konsultacje społeczne projektu GPR-u zostały przeprowadzone na zasadach określonych w ustawie o rewitalizacji (art. 6 ust. 1, 2 i 3 ustawy). Zgodnie z ogłoszeniem Burmistrza Miasteczka Śląskiego z dnia 16 maja 2025 roku, konsultacje społeczne projektu „Gminnego Programu Rewitalizacji dla obszaru rewitalizacji Gminy Miasteczko Śląskie do roku 2032” trwały od 16 maja do 20 czerwca 2025 roku.

Program, który był przedmiotem konsultacji został oparty o „Diagnozę na potrzeby wyznaczenia obszaru zdegradowanego oraz obszaru rewitalizacji Miasteczka Śląskiego”, stanowiącą podstawę do wyznaczenia obszaru rewitalizacji dla Gminy Miasteczko Śląskie, zgodnie z Uchwałą Nr XLIV/443/22 Rady Miejskiej w Miasteczku Śląskim z dnia 3 listopada 2022 r. w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji w Gminie Miasteczko Śląskie oraz zgodnie z Uchwałą Nr IV/39/24 z dnia 22 lipca 2024 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia gminnego programu rewitalizacji dla Gminy Miasteczko Śląskie do roku 2032.

Zgodnie z art. 6 ustawy o rewitalizacji, Burmistrz Miasteczka Śląskiego o sposobach, miejscach i terminach prowadzenia konsultacji społecznych powiadomił nie później niż w dniu rozpoczęcia konsultacji, a mianowicie w dniu 16 maja 2025 roku.

Konsultacje społeczne trwały od 16 maja do 20 czerwca 2025 roku. Formami konsultacji społecznych były:

- Zbieranie uwag w postaci papierowej, przesłanej na adres Urzędu Miejskiego w Miasteczku Śląskim;
- Zbieranie uwag przekazywanych osobiście w Urzędzie Miejskim w Miasteczku Śląskim;

- Zbieranie uwag w postaci elektronicznej przesyłanych za pomocą poczty elektronicznej na adres konsultacje@kreatus.eu lub za pomocą formularza online, zamieszczonego na stronie internetowej;
- Spotkanie z mieszkańcami, przedsiębiorcami, organizacjami pozarządowymi i pozostałymi zainteresowanymi osobami w dniu 29 maja 2025 r., o godzinie 16.00 w Miejskim Ośrodku Kultury w Miasteczku Śląskim;
- Zbieranie uwag podczas otwartych warsztatów w dniu 10 czerwca 2025 roku, o godzinie 16.00 w Miejskim Domu Kultury w Miasteczku Śląskim.

Informacje o konsultacjach zostały zamieszczone na stronie internetowej gminy i BIP. Konsultacje miały na celu przede wszystkim poznanie opinii mieszkańców odnośnie zaplanowanych do realizacji projektów rewitalizacyjnych. Informacje o przeprowadzonym procesie zostały zawarte w Raporcie podsumowującym przebieg konsultacji społecznych projektu GPR.

Zgodnie z art. 17 ust. 4 ustawy o rewitalizacji z dnia 9 października 2015 r o zaopiniowanie Gminnego Programu Rewitalizacji wystąpiono do następujących instytucji:

1. Zarząd Powiatu Tarnogórskiego, Starostwo Powiatowe w Tarnowskich Górach, ul. Karłuszowiec 5, 42-600 Tarnowskie Góry;
2. Zarząd Województwa Śląskiego, Urząd Marszałkowski Województwa Śląskiego, ul. Ligonia 46, 40-037 Katowice;
3. Wojewoda Śląski, Śląski Urząd Wojewódzki w Katowicach, ul. Jagiellońska 25, 40-032 Katowice;
4. Centralne Wojskowe Centrum Rekrutacji – Ośrodek Zamiejscowy w Katowicach, ul. Francuska 30, 40-028 Katowice;
5. Agencja Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Delegatura w Katowicach, ul. Lompy 19, 40-038 Katowice;
6. Dowództwo Generalne Rodzajów Sił Zbrojnych – Inspektorat Sił Powietrznych, Dowództwo Generalne Rodzajów Sił Zbrojnych, Al. Niepodległości 218, 00-911 Warszawa;
7. Urząd Lotnictwa Cywilnego, ul. Marcina Flisa 2, 02-247 Warszawa
8. Śląski Oddział Straży Granicznej w Raciborzu, ul. gen. J. Dąbrowskiego 2, 47-400 Racibórz
9. Komendant Powiatowy Państwowej Straży Pożarnej w Tarnowskich Górach, ul. Górnicza 36, 42-600 Tarnowskie Góry;
10. Śląski Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny, Wojewódzka Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Katowicach, ul. Raciborska 39, 40-074 Katowice

11. Gminna Komisja Urbanistyczno-Architektoniczna Miasteczka Śląskiego, Urząd Miejski w Miasteczku Śląskim, ul. Rynek 8, 42-610 Miasteczko Śląskie;
12. Zarząd Dróg Powiatowych w Tarnowskich Górach, ul. Pyskowicka 54, 42-600 Tarnowskie Góry
13. Zarząd Dróg Wojewódzkich w Katowicach, ul. Lechicka 24, 40-609 Katowice
14. Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad – Oddział w Katowicach, ul. Myśliwska 5, 40-017 Katowice
15. PKP Polskie Linie Kolejowe S.A. – Zakład Linii Kolejowych w Sosnowcu, ul. 3 Maja 16, 41-200 Sosnowiec
16. Koleje Śląskie sp. z o.o.
17. Polskie Sieci Elektroenergetyczne S.A., ul. Warszawska 165, 05-520 Konstancin-Jeziorna;
18. Tauron Dystrybucja S.A. – Oddział w Gliwicach, ul. Portowa 14a, 44-102 Gliwice;
19. Polska Spółka Gazownictwa sp. z o.o. – Oddział Zakład Gazowniczy w Zabrze, ul. Szczęść Boże 11, 41-800 Zabrze;
20. Krajowy Zasób Nieruchomości, ul. Nowy Świat 19, 00-029 Warszawa;
21. Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych w Katowicach, ul. Huberta 43/45, 40-543 Katowice;
22. Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Katowicach, pl. Grunwaldzki 8-10, 40-127 Katowice;
23. Śląski Wojewódzki Konserwator Zabytków w Katowicach (Wojewódzki Urząd Ochrony Zabytków), ul. Francuska 12, 40-015 Katowice;
24. Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej w Gliwicach Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie. ul. Sienkiewicza 2, 44-100 Gliwice;
25. Okręgowy Urząd Górniczy w Gliwicach, ul. Jasna 31, 44-122 Gliwice;
26. Operator Gazociągów Przesyłowych GAZ-SYSTEM S.A. Oddział w Świerklanach, ul. Wodzisławska 54, 44-266 Świerklany.

Wszystkie zgłoszone uwagi przez instytucje opiniujące zostały uwzględnione i opisane w Raporcie z opiniowania projektu GPR.

Opisane powyżej działania świadczą o tym, że na etapie diagnozowania i programowania wykorzystano następujące formy partycypacji społecznej:

- Zbieranie uwag w formie elektronicznej i papierowej,
- Ankiety/formularze,
- Debaty,
- Spotkania,

- Wywiady.

Aktywną partycypację na etapie diagnozowania i programowania umożliwiono:

- Mieszkańcom Gminy Miasteczko Śląskie,
- Przedstawicielom instytucji funkcjonujących na terenie Gminy Miasteczko Śląskie,
- Przedsiębiorcom z obszaru rewitalizacji na terenie Gminy Miasteczko Śląskie,
- Organizacjom pozarządowym działającym na terenie Gminy Miasteczko Śląskie,
- Samorządowi gminnemu,
- Partnerom społeczno-gospodarczym,
- Podmiotom reprezentującym społeczeństwo obywatelskie,
- Podmiotom działającym na rzecz ochrony środowiska,
- Podmiotom odpowiedzialnym za promowanie włączenia społecznego, praw podstawowych, praw osób niepełnosprawnych, równości płci i niedyskryminacji,
- Pozostałym interesariuszom, np. przyszłym inwestorom, przyszłym mieszkańcom.

8.2.3 Partycypacja społeczna na etapie wdrażania i oceny realizacji programu

Za proces wdrażania „Gminnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Miasteczko Śląskie do roku 2032” odpowiedzialny będzie Burmistrz Miasteczka Śląskiego oraz Pełnomocnik ds. rewitalizacji. Realizację Gminnego Programu Rewitalizacji w zakresie projektów realizowanych przez Gminę, powierza się Burmistrzowi Miasteczka Śląskiego, który będzie za pośrednictwem odpowiednich Referatów koordynował działania w tym zakresie. Z kolei funkcję doradczą, opiniującą oraz monitorującą sprawował będzie Komitet Rewitalizacji.

Wdrażanie i ocena „Gminnego Programu Rewitalizacji dla obszaru rewitalizacji Gminy Miasteczko Śląskie do roku 2032”, będą miały w szerokim stopniu charakter partycypacyjny. W proces wdrażania założeń GPR zaangażowane będą między innymi niżej wymienione podmioty:

- Pełnomocnik Burmistrza Miasteczka Śląskiego ds. rewitalizacji
- Interesariusze procesu rewitalizacji, tacy jak:
 - mieszkańcy obszaru rewitalizacji i całej gminy,
 - przedsiębiorcy,
 - instytucje kulturowe i edukacyjne,
 - organizacje pozarządowe,
 - media lokalne.

Wskazane powyżej podmioty w ramach procesu wdrażania i monitorowania GPR pełnić będą następujące, odnoszące się do poszczególnych poziomów zarządzania dokumentem, funkcje:

- przekazywać informacje nt. realizowanych zadań wpisujących się w założenia GPR oraz statystyki i dane pomocne w procesie monitorowania wskaźników dla Programu;
- zgłaszać wnioski dotyczące zmian w GPR;
- zgłaszać propozycje projektów rewitalizacyjnych;
- aktywnie, zgodnie z posiadanymi kompetencjami włączać się w realizację zadań wpisujących się w GPR;
- zgłaszać Pełnomocnikowi ds. rewitalizacji pojawienie się trudności lub dodatkowych potrzeb związanych z wdrażanymi zadaniami uwzględnionymi w GPR.

Wdrażanie „Gminnego Programu Rewitalizacji dla obszaru rewitalizacji Gminy Miasteczko Śląskie do roku 2032”, będzie miało charakter partycypacyjny ze względu na fakt, iż część planowanych przedsięwzięć rewitalizacyjnych będzie realizowana przez inne podmioty społeczne, które miały możliwość zgłoszenia projektów do GPR.

Przejawem partycypacji społecznej na etapie wdrażania Programu będzie również udział zainteresowanych partnerów społeczno-gospodarczych, podmiotów reprezentujących społeczeństwo obywatelskie, działających na rzecz ochrony środowiska oraz odpowiedzialnych za promowanie włączenia społecznego, praw podstawowych, praw osób niepełnosprawnych, równości płci i niedyskryminacji, mieszkańców, przedsiębiorców, organizacji pozarządowych, wspólnot mieszkaniowych i innych zainteresowanych osób w realizację poszczególnych przedsięwzięć rewitalizacyjnych. Projekty zagospodarowania przestrzeni i obiektów do pełnienia nowych funkcji, będą odbywały się wspólnie z jednostkami, które będą odbiorcami poszczególnych działań. Jako przykład można podać planowane w przedsięwzięciach 7 „Poprawa estetyki i funkcjonalności przestrzeni publicznych na obszarze rewitalizacji” i 8 „Przystosowanie zdegradowanej infrastruktury do potrzeb mieszkańców” , zaangażowanie instytucji i jednostek związanych z rozwojem społeczno-gospodarczym gminy Miasteczko Śląskie, aby zaplanowane i zrealizowane inwestycje w pełni odpowiadały realnym potrzebom mieszkańców w różnym wieku. Pozwoli to również na lepsze dostosowanie tych przestrzeni do potrzeb interesariuszy i bardziej efektywne wykorzystanie środków. Takie działania wpłyną również na zwiększenie poczucia współodpowiedzialności, przynależności do miejsca zamieszkania i dbania o wspólną przestrzeń oraz zintegrują społeczność bez względu na wiek czy status społeczny.

Wszelkie informacje o prowadzonych działaniach rewitalizacyjnych będą przekazywane interesariuszom we wszelkich możliwych formach, zakładających dotarcie do wszystkich mieszkańców, bez względu na wiek, status społeczny, poglądy czy stopień i rodzaj niepełnosprawności.

Partnerzy społeczno-gospodarczy, podmioty realizujące społeczeństwo obywatelskie, działające na rzecz ochrony środowiska oraz odpowiedzialne za promowanie włączenia społecznego, praw podstawowych, praw osób niepełnosprawnych, równości płci i niedyskryminacji będą zapraszane do współpracy na każdym z etapów prac oraz będą włączone w realizację Programu w sposób opisany w niniejszym rozdziale. Należy jednak zaznaczyć, że na terenie Gminy Miasteczko Śląskie nie funkcjonuje wiele tego typu organizacji.

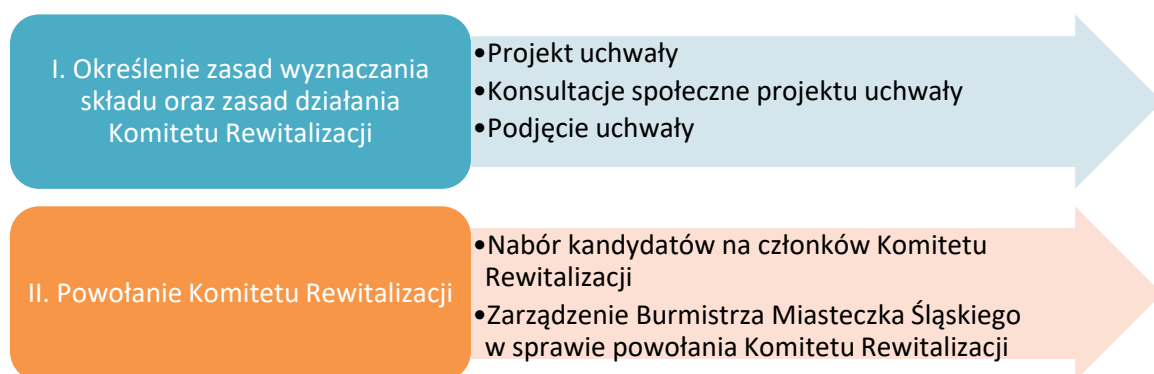
Warto podkreślić, że dodatkowa forma partycypacji społecznej wystąpiła również na etapie wyznaczania składu oraz zasad działania Komitetu Rewitalizacji, dla którego przeprowadzone były również konsultacje społeczne, w trybie przewidzianym w ustawie o rewitalizacji. Kolejnym etapem będzie powołanie Komitetu Rewitalizacji, zgodnie z przyjętym Regulaminem. Wśród członków Komitetu Rewitalizacji będą się mogli znaleźć:

- Przedstawiciele mieszkańców obszaru rewitalizacji,
- Przedstawiciele mieszkańców spoza obszaru rewitalizacji
- Przedstawiciele podmiotów prowadzących lub zamierzających prowadzić na obszarze rewitalizacji działalność społeczną, w tym organizacji pozarządowych i grup nieformalnych, wskazanych przez organy uprawnione do reprezentowania tych podmiotów
- Przedstawiciele podmiotów prowadzących lub zamierzających prowadzić na obszarze rewitalizacji działalność gospodarczą, lub przedstawiciele właścicieli, użytkowników wieczystych nieruchomości i podmiotów zarządzających nieruchomościami znajdującymi się na obszarze rewitalizacji, w tym spółdzielni mieszkaniowych, wspólnot mieszkaniowych, społecznych inicjatyw mieszkaniowych, towarzystw budownictwa społecznego oraz członków kooperatywy mieszkaniowej współdziałający w celu realizacji na obszarze rewitalizacji inwestycji mieszkaniowej w rozumieniu art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 4 listopada 2022 o kooperatywach mieszkaniowych oraz zasadach zbywania nieruchomości należących do gminnego zasobu nieruchomości w celu wsparcia realizacji inwestycji mieszkaniowych, wskazanych przez organy uprawnione do reprezentowania tych podmiotów, wyłonionych w drodze otwartego naboru,

- Przedstawiciele Urzędu Miejskiego w Miasteczku Śląskim, jednostek organizacyjnych lub spółek komunalnych, w szczególności eksperci w zakresie problematyki społecznej, gospodarczej, środowiskowej, przestrzenno-funkcjonalnej i technicznej.

Na poniższej grafice przedstawiono proces powoływania Komitetu Rewitalizacji.

Rysunek 16. Proces powoływania Komitetu Rewitalizacji

Źródło: Opracowanie własne

Podsumowując, włączanie mieszkańców, przedsiębiorców i innych podmiotów i grup aktywnych na terenie gminy w proces wdrażania GPR będzie zapewnione poprzez:

- realizację przedsięwzięć rewitalizacyjnych przez sektor społeczny i/lub prywatny,
- funkcjonowanie Komitetu Rewitalizacji o reprezentatywnym składzie, który będzie organizacyjnym łącznikiem między organami Gminy, a pozostałymi interesariuszami rewitalizacji,
- organizację konsultacji społecznych w ważnych kwestiach dotyczących wdrażania GPR (np. w sytuacji aktualizacji/modyfikacji programu),
- wsparcie zawiązywania partnerstwa projektowego integrującego sektory,
- prowadzenie aktywnej polityki informacyjnej promującej potencjalne źródła finansowania rewitalizacji oraz efektów podejmowanych działań rewitalizacyjnych,
- aktywizację sektora społecznego poprzez ujęcie rewitalizacji w rocznych programach współpracy z organizacjami pozarządowymi.

Partycypacja społeczna podczas wdrażania programu będzie również polegać na działaniach monitoringowych oraz ocenie stopnia realizacji celów rewitalizacyjnych i ocenie aktualności samego programu. Proces ten polega na agregowaniu i analizowaniu informacji dotyczących postępu rzeczowego i finansowego w realizacji przedsięwzięć rewitalizacyjnych oraz na ocenie stopnia

realizacji celów rewitalizacyjnych i ocenie aktualności samego programu. Na tym etapie partycypacja polegać będzie na udziale realizatorów przedsięwzięć w tworzeniu zapisów raportów z oceny stopnia realizacji przedsięwzięć i celów GPR oraz na ich opiniowaniu (Komitet Rewitalizacji), a także na formułowaniu ocen dla całości procesu.

8.3 Opis włączenia partnerów społeczno-gospodarczych zgodnie z art. 36 ustawy wdrożeniowej

Zgodnie z ustawą z dnia 28 kwietnia 2022 r. o zasadach realizacji zadań finansowanych ze środków europejskich w perspektywie finansowej 2021-2027 (ustawa wdrożeniowa) gminny program rewitalizacji jest uznawany za Inny Instrument Terytorialny (ITT), dzięki czemu gmina po spełnieniu wymogów dotyczących IIT może ubiegać się o środki unijne dostępne w ramach m.in. programu operacyjnego Fundusze Europejskie dla Śląskiego 2021-2027 (FE SL 2021-2027). Wymogi ustawy o rewitalizacji i Zasad realizacji IIT, a także regulacje ustawy wdrożeniowej w art. 36, pokrywają się ze sobą, wyjątkiem jest nieco inaczej sformułowany katalog interesariuszy. W ustawie o rewitalizacji katalog interesariuszy wskazany został w art. 2 ust. 2. W ustawie wdrożeniowej (art. 36 ust. 8 pkt 4) mowa jest o partnerach społeczno-gospodarczych oraz właściwych podmiotach reprezentujących społeczeństwo obywatelskie, podmiotach działających na rzecz ochrony środowiska oraz podmiotach odpowiedzialnych za promowanie włączenia społecznego, praw podstawowych, praw osób niepełnosprawnych, równości płci i niedyskryminacji w pracach nad przygotowaniem i wdrażaniem strategii IIT. W związku z tym, przystępując do prac nad procesem rewitalizacji, Gmina Miasteczko Śląskie przy okazji identyfikacji interesariuszy rewitalizacji wzięła pod uwagę także wymogi wynikające z ustawy wdrożeniowej.

W toku analizy, za partnerów społecznych realizujących działania z zakresu włączenia społecznego, aktywizacji społecznej, praw obywatelskich, równości płci i niedyskryminacji, wspierania osób narażonych na wykluczenie społeczne, uznano przede wszystkim następujące organizacje pozarządowe:

- Stowarzyszenie Rodzin Abstynenckich „Itaka”, które Skupia się na wsparciu rodzin dotkniętych problemem alkoholizmu, promując trzeźwy styl życia.;
- Stowarzyszenie „Góra Jerzego”, które realizuje projekty kulturalne i edukacyjne, mające na celu aktywizację mieszkańców;

- Stowarzyszenie Na Rzecz Dzieci z Zespołem Aspergera „Auxilium”, które udziela wsparcia dzieciom z Zespołem Aspergera oraz ich rodzinom, prowadząc działania edukacyjne i terapeutyczne.;
- Klub Seniora, który organizuje spotkania i aktywności dla osób starszych, przeciwdziałając ich izolacji społecznej;
- Caritas Diecezji Gliwickiej Stacja Opieki Caritas w Miasteczku Śląskim, która świadczy pomoc charytatywną oraz usługi opiekuńcze dla osób potrzebujących;
- Fundacja a Rzecz Dzieci „Miasteczko Śląskie”, prowadząca monitoring zdrowotny dzieci, działania z zakresu profilaktyki zdrowotnej, terapii i rehabilitacji oraz organizująca wyjazdy prozdrowotne;
- Polski Związek Emerytów i Rencistów Koło nr 5 Miasteczko Śląskie, które wspiera osoby starsze, organizując spotkania integracyjne i wyjazdy.

Za szczególnie ważnych partnerów rewitalizacji, uznano podmioty, w tym organizacje pozarządowe, reprezentujące społeczeństwo obywatelskie, m.in.:

- Radę Miejską w Miasteczku Śląskim;
- Ochotnicze Straże Pożarne z terenu Gminy Miasteczko Śląskie (OSP Żyglinek i OSP Brynica).

Zidentyfikowano również podmioty realizujące zadania z zakresu ochrony środowiska i dziedzictwa kulturowego, które mogą pełnić istotną rolę w procesie rewitalizacji Gminy Miasteczko Śląskie. W zakresie ochrony środowiska są to w szczególności: Nadleśnictwo Świerklaniec, zarządzające kompleksami leśnymi na terenie gminy, uczestniczące w działaniach związanych z ochroną przyrody i edukacją ekologiczną; Referat Gospodarki Miejskiej Urzędu Miejskiego w Miasteczku Śląskim, będący podstawową jednostką realizującą lokalną politykę ekologiczną; Wydział Ochrony Środowiska, Rolnictwa i Leśnictwa Starostwa Powiatowego w Tarnowskich Górach, odpowiedzialny za zadania z zakresu gospodarki odpadami, ochrony powietrza i zasobów wodnych.

W zakresie ochrony dziedzictwa kulturowego wskazać należy Śląskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków w Katowicach, który sprawuje nadzór nad zabytkami zlokalizowanymi na terenie gminy, a także Miejski Ośrodek Kultury w Miasteczku Śląskim, który realizuje zadania w zakresie upowszechniania kultury, animacji lokalnej oraz ochrony dziedzictwa niematerialnego. Istotne znaczenie ma również działalność organizacji lokalnych, takich jak Zespół Folklorystyczny „Brynica”, Orkiestra Reprezentacyjna Gminy Miasteczko Śląskie czy lokalne chóry, które aktywnie kultywują i promują lokalne tradycje oraz dziedzictwo kulturowe. Współpraca z wymienionymi

podmiotami sprzyjać będzie integrowaniu działań rewitalizacyjnych z celami zrównoważonego rozwoju, ochrony środowiska i zachowania dziedzictwa kulturowego.

Ustalono także potencjalnych partnerów gospodarczych działających na rzecz lokalnej gospodarki, wspierających rozwój przedsiębiorczości mieszkańców obszaru rewitalizacji. Do takich partnerów zaliczono m.in.: Cech Rzemiosł Różnych w Tarnowskich Górach, który zrzesza lokalnych rzemieślników i może wspierać działania w zakresie kształcenia zawodowego i promocji tradycyjnych profesji; Izbę Przemysłowo-Handlową w Tarnowskich Górach, wspierającą rozwój lokalnego biznesu poprzez doradztwo i inicjatywy gospodarcze; Regionalną Izbę Gospodarczą w Katowicach, posiadającą szerokie doświadczenie we wspieraniu małych i średnich przedsiębiorstw w regionie; Cech Rzemiosł Różnych i Przedsiębiorczości w Gliwicach oraz Cech Rzemiosł Różnych i Przedsiębiorczości w Katowicach, które również mogą włączyć się w działania doradcze, promocyjne i edukacyjne na rzecz mieszkańców obszaru rewitalizacji. Partnerzy ci mogą wspierać proces rewitalizacji m.in. poprzez udział w organizacji szkoleń i doradztwa dla lokalnych przedsiębiorców, wspieranie inicjatyw gospodarczych oraz współtworzenie lokalnych programów aktywizacji zawodowej.

Zidentyfikowani partnerzy społeczno-gospodarczy oraz podmioty reprezentujące społeczeństwo obywatelskie lub realizujące działania z zakresu włączenia społecznego, aktywizacji społecznej, praw obywatelskich, równości płci i niedyskryminacji, wspierania osób narażonych na wykluczenie społeczne zostali zaproszeni do prac nad programem rewitalizacji. Aktywne uczestnictwo we współtworzeniu procesu rewitalizacji zapewnił przede wszystkim udział w niżej wymienionych formach partycypacji społecznej:

- otwartym naborze na przedsięwzięcia rewitalizacyjne;
- pracach Komitetu Rewitalizacji;
- konsultacjach społecznych dotyczących opracowania projektu „Gminnego Programu Rewitalizacji dla obszaru rewitalizacji Gminy Miasteczko Śląskie do roku 2032” oraz projektu uchwały w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji,
- działaniach partycypacyjnych.

W celu pełnego włączenia partnerów społeczno-gospodarczych i podmiotów wskazanych w art. 36 ust. 8 pkt 4 ustawy wdrożeniowej, skład Komitetu Rewitalizacji zostanie ustalony z ich uwzględnieniem, dzięki czemu, oprócz innych interesariuszy procesu rewitalizacji, będą oni mieć także wpływ na sposób wdrażania, monitorowanie i ocenę prowadzonej interwencji. W tym celu w

zasadach dotyczących składu komitetu zostaną zabezpieczone miejsca dla przedstawicieli podmiotów wymienionych m.in. w art. 36 ust. 8 ustawy wdrożeniowej, tym samym zapewniając udział w procesie przedstawicieli podmiotów prowadzących działalność gospodarczą na terenie Gminy Miasteczko Śląskie, organizacji zrzeszających pracodawców, izb gospodarczych i instytucji z otoczenia biznesu, a także przedstawiciela podmiotów ekonomii społecznej, podmiotów działających na rzecz ochrony środowiska oraz podmiotów odpowiedzialnych za promowanie włączenia społecznego, prac podstawowych, równości płci, szans i niedyskryminacji. Za przedstawicieli społeczeństwa obywatelskiego, oprócz wymienionych kategorii partnerów, można uznać innych członków komitetu, do których należą m.in. przedstawiciele organów doradczych i konsultacyjnych Burmistrza Miasteczko Śląskie.

Opisane w podrozdziale włączenie społeczne wyżej wymienionych partnerów w proces rewitalizacji Gminy Miasteczko Śląskie spełnia wymogi ustawy wdrożeniowej, sprawiając że GPR można uznać za Inny Instrument Terytorialny zgodnie z regulacjami ustawy wdrożeniowej i *Zasad realizacji instrumentów terytorialnych w Polsce w perspektywie finansowej UE na lata 2021-2027*.

9 ZARZĄDZANIE GMINNYM PROGRAMEM REWITALIZACJI

9.1 Opis struktury zarządzania Gminnym Programem Rewitalizacji

„Gminny Program Rewitalizacji dla obszaru rewitalizacji Gminy Miasteczko Śląskie do roku 2032” wymaga odpowiedniego systemu zarządzania, ze względu na swoją złożoność. Konieczne jest odpowiednie przygotowanie informacyjne i aktywna partycypacja wszystkich interesariuszy rewitalizacji. GPR jest narzędziem niezbędnym do rozwoju społeczno-gospodarczego obszaru rewitalizacji. Jednak, żeby jego realizacja przyniosła oczekiwane efekty potrzebne jest sukcesywne wdrażanie wyznaczonych przedsięwzięć i stały monitoring i ocena. Właściwa realizacja GPR wymaga współpracy wielu instytucji publicznych, organizacji pozarządowych, inwestorów oraz mieszkańców Gminy Miasteczko Śląskie.

Za realizację Gminnego Programu Rewitalizacji odpowiedzialny jest Burmistrz Miasteczka Śląskiego. Organem wspomagającym Burmistrza i odpowiedzialnym za wdrażanie i realizację GPR będzie Zespół

ds. rewitalizacji powołany przez Burmistrza. Zespół ds. rewitalizacji będzie funkcjonował w strukturze Urzędu Miejskiego w Miasteczku Śląskim i tam również będzie jego siedziba. W skład Zespołu wejdą pracownicy Urzędu Miejskiego w Miasteczku Śląskim i jednostek organizacyjnych gminy. We wdrażaniu GPR uczestniczyć będzie Komitet Rewitalizacji. Za organizację wspólnych prac Zespołu i Komitetu będzie odpowiedzialny Burmistrz Miasteczka Śląskiego. Za obsługę administracyjną prac Zespołu i Komitetu odpowiada Urząd Miejski w Miasteczku Śląskim.

Zespół będzie aktywnie współpracował ze wszystkimi interesariuszami rewitalizacji i będzie odpowiedzialny za:

- koordynację wdrażania GPR;
- aktualizacje założeń programu (zmiany granic obszarów zdegradowanych i rewitalizacji, weryfikacje efektywności prowadzonych działań),
- aktualizacje danych dotyczących sytuacji kryzysowych w gminie;
- organizację systemu monitoringu i oceny GPR;
- współpracę z partnerami społecznymi;
- opracowywanie raportów z realizacji GPR i przedstawienie ich opinii publicznej;
- promocję projektów rewitalizacyjnych (działania marketingowe mające na celu pozyskanie inwestorów, włączenie w proces rewitalizacji społeczności lokalnej);
- rozpatrywanie uwag zgłoszonych przez interesariuszy w trakcie wdrażania programu.

Art. 5 ust. 2 pkt 6 ustawy o rewitalizacji wskazuje na konieczność tworzenia warunków do wypowiedzania się przez interesariuszy nie tylko w czasie przygotowania, ale prowadzenia i oceny rewitalizacji, co oznacza w zasadzie potrzebę włączenia partnerów społeczno-gospodarczych w etap zarządzania GPR.

Na etapie realizacji programu rewitalizacji włączenie społeczne w zarządzanie, wdrażanie i ocenę programu jest realizowane z udziałem Komitetu Rewitalizacji, który zostanie powołany w Gminie Miasteczko Śląskie na zasadach przewidzianych w art. 7 ustawy o rewitalizacji. W składzie komitetu znajdą się interesariusze wymienieni zarówno w art. 2 ust. 2 ustawy o rewitalizacji, jak i interesariusze, o których mowa w art. 36 ust. 8 pkt 4 ustawy z dnia 28 kwietnia 2022 r. o zasadach realizacji zadań finansowanych ze środków europejskich w perspektywie finansowej 2021–2027.

Komitet będzie stanowił platformę do dialogu przedstawicieli gminy oraz zewnętrznych interesariuszy procesu. Zasady działania komitetu, jak również zasady wyboru jego składu, zostaną określone w odrębnej uchwale Rady Miejskiej w Miasteczku Śląskim, po uprzednim przeprowadzeniu

konsultacji z mieszkańcami. Kandydaci na członków Komitetu Rewitalizacji Gminy Miasteczko Śląskie będą zgłaszać swoje aplikacje samodzielnie w procesie otwartego naboru. Po weryfikacji warunków wynikających z naboru powstanie lista członków, którzy zostaną powołani do składu komitetu na mocy właściwego zarządzenia Burmistrza Miasteczka Śląskiego. Z komitetem będzie współpracować zespół ds. rewitalizacji, który będzie mu przedkładał do zaopiniowania dokumenty wytwarzane w procesie wdrażania GPR obszaru rewitalizacji Gminy Miasteczko Śląskie do roku 2032.

Przedstawiony system zarządzania umożliwi sprawne wdrażanie „Gminnego Programu Rewitalizacji dla obszaru rewitalizacji Gminy Miasteczko Śląskie do roku 2032”, z uwzględnieniem obowiązkowej partycypacji społecznej, a także konieczności włączenia interesariuszy, o których mowa w zapisach art. 36 ustawy wdrożeniowej, jak i art. 2 ust. 2 ustawy o rewitalizacji.

Koszty zarządzania realizacją Gminnego Programu Rewitalizacji

Art. 15 ust 1. pkt 8 ustawy o rewitalizacji zakłada, iż w dokumencie należy również ujawnić koszty zarządzania realizacją gminnego programu rewitalizacji.

Zespół ds. rewitalizacji będzie działał w strukturze Urzędu Miejskiego w Miasteczku Śląskim i bezpośrednio podlegał Burmistrzowi Miasteczka Śląskiego. Zespół ds. rewitalizacji realizuje zadania związane z wdrażaniem, monitoringiem i oceną „Gminnego Programu Rewitalizacji obszaru rewitalizacji dla Gminy Miasteczko Śląskie do roku 2032” w ramach swoich dotychczasowych obowiązków służbowych, dlatego nie określa się kosztów zarządzania programem rewitalizacji.

W przypadku Komitetu Rewitalizacji stosownie do art. 7 ust. 3 ustawy o rewitalizacji zasady wyznaczania składu oraz zasady działania Komitetu Rewitalizacji zostaną określone w drodze uchwały Rady Miejskiej w Miasteczku Śląskim, poprzedzonej konsultacjami społecznymi. W zasadach tych znajdzie się zapis ujmujący, że uczestnictwo w Komitecie ma charakter społeczny, tym samym za udział w posiedzeniach i pracach Komitetu nie przysługuje wynagrodzenie.

Zadania niezbędne do wdrażania dokumentu wykonywane będą w ramach obowiązków poszczególnych struktur organizacyjnych Gminy Miasteczko Śląskie, dlatego nie określono dodatkowych kosztów ich realizacji. W ramach swoich kompetencji każda z komórek Urzędu i/lub jednostek organizacyjnych Gminy będzie wdrażała te działania, dostosowując w sposób elastyczny swoje zasoby osobowe do określonych aktualnie potrzeb.

Identyfikacja przedsięwzięć rewitalizacyjnych w GPR umożliwia pozyskiwanie dofinansowania zewnętrznego na ich realizację. W związku z tym, kluczowym obowiązkiem realizatorów działań

będzie zabieganie o pozyskanie takiego dofinansowania na poszczególne projekty, w celu zwiększenia efektywności finansowania całego procesu rewitalizacji.

W procesie przygotowania wniosków o dofinansowanie przedsięwzięć, których beneficjentem będzie Gmina Miasteczko Śląskie, będą uczestniczyć pracownicy Referatu Inwestycji, Zamówień Publicznych i Funduszy Zewnętrznych Urzędu Miejskiego w Miasteczku Śląskim. Za ich realizację będą natomiast odpowiedzialni kierownicy referatów lub kierownicy jednostek organizacyjnych urzędu, właściwi do spraw wdrażania zadań własnych gminy wobec obszaru rewitalizacji Gminy Miasteczko Śląskie.

Finansowanie projektów gminnych, stanowiących przedsięwzięcia rewitalizacyjne, zostanie zabezpieczone w wieloletniej prognozie finansowej, na zasadach przewidzianych w art. 21 ustawy o rewitalizacji.

9.2 Ramowy harmonogram działań Gminnego Programu Rewitalizacji

Ramowy harmonogram okresu realizacji Programu określony został do 2032 r. Program będzie corocznie monitorowany i systematycznie oceniany, nie rzadziej jednak niż raz na 3 lata. Zakłada się przeprowadzenie oceny Programu w latach 2026 i 2029. Ocena sporządzona przez Burmistrza Miasteczka Śląskiego podlega zaopiniowaniu przez Komitet Rewitalizacji oraz ogłoszeniu w Biuletynie Informacji Publicznej. Po dokonaniu oceny następuje kontynuacja Programu w niezmienionej wersji lub jego aktualizacja. W przypadku stwierdzenia, w wyniku przeprowadzonej oceny stopnia realizacji Programu, osiągnięcia celów rewitalizacji w nim zawartych, Rada Miejska w Miasteczku Śląskim uchyła uchwałę w sprawie Programu w całości albo w części, z własnej inicjatywy albo na wniosek Burmistrza Miasteczka Śląskiego. Za monitorowanie efektów przedsięwzięć rewitalizacyjnych, jak również okresową ocenę aktualności Programu odpowiada Pełnomocnik Burmistrza ds. rewitalizacji.

Tabela 41. Ramowy harmonogram realizacji Programu

Okresy funkcjonalności Gminnego Programu Rewitalizacji		
2025-2026	2027-2031	2032
• Uchwalenie Gminnego Programu Rewitalizacji • Powołanie Komitetu Rewitalizacji • Realizacja przedsięwzięć rewitalizacyjnych • Monitoring i ocena postępów w roku 2026	• Realizacja przedsięwzięć rewitalizacyjnych • Monitoring i ocena postępów w roku 2029	• Realizacja przedsięwzięć rewitalizacyjnych • Monitoring i ewaluacja Programu oraz ewentualne przystąpienie do opracowania kolejnego dokumentu dot. Rewitalizacji Gminy Miasteczko Śląskie

Źródło: Opracowanie własne

Zgodnie z zapisami Ustawy, w przypadku stwierdzenia w wyniku przeprowadzonej oceny realizacji GPR, że Program wymaga zmiany, wójt występuje do Rady Gminy z wnioskiem o jego zmianę. Do wniosku załącza się opinię Komitetu Rewitalizacji. Zmiana Programu następuje w trybie, w jakim został on uchwalony.

Zmiana Programu nie wymaga pozyskiwania opinii uprawnionych organów oraz przeprowadzenia konsultacji społecznych w następujących przypadkach:

- Zmiana nie dotyczy przedsięwzięć zawartych w Programie na podstawie art. 15 ust. 1 pkt 5 lit. a Ustawy. Chodzi o przedsięwzięcia zawarte na liście podstawowych przedsięwzięć, w odniesieniu do których Program określa szczegóły realizacji;
- Zmiana nie wymaga zmiany uchwały w sprawie ustanowienia Specjalnej Strefy Rewitalizacji – nie dotyczy zatem m.in. zmiany obszaru rewitalizacji.

10 SYSTEM MONITOROWANIA I OCENY GMINNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI

10.1 Metodyka monitorowania i oceny Gminnego Programu Rewitalizacji

Ustawa o rewitalizacji w art. 22 ust. 1 wskazuje na konieczność poddawania gminnego programu rewitalizacji kontroli w zakresie oceny aktualności i stopnia realizacji, dokonywanej co najmniej raz na 3 lata, zgodnie z systemem monitorowania i oceny wskazanym w tym dokumencie. W przypadku stwierdzenia, że GPR jest nieaktualny, wójt występuje do rady gminy z wnioskiem o jego zmianę. Natomiast w przypadku potwierdzenia (w ramach oceny) osiągnięcia celów strategicznych procesu, rada gminy uchyla uchwałę w sprawie gminnego programu rewitalizacji, kończąc realizację całego procesu. Zgodnie z Art. 22 ust. 4 „W przypadku stwierdzenia, w wyniku przeprowadzonej oceny stopnia realizacji gminnego programu rewitalizacji, osiągnięcia celów rewitalizacji w nim zawartych, rada gminy uchyla uchwałę w sprawie gminnego programu rewitalizacji w całości albo w części, z własnej inicjatywy albo na wniosek wójta, burmistrza albo prezydenta miasta”.

Monitorowanie gminnego programu rewitalizacji należy do działań obowiązkowych, obejmujących nie tylko analizę postępów w realizacji przedsięwzięć rewitalizacyjnych, ale także ocenę ich wpływu na otoczenie, czyli na stopień rozwoju (poziom degradacji) obszaru rewitalizacji. Monitorowanie powinno umożliwić podjęcie decyzji o zakończeniu procesu w sytuacji poprawy kluczowych

wskaźników degradacji obszaru rewitalizacji lub o potrzebie jego kontynuacji, jeśli oczekiwane zmiany nie zachodzą we właściwym czasie.

W związku z powyższym proces monitorowania GPR dla obszaru rewitalizacji Gminy Miasteczko Śląskie do roku 2032 wymaga dwustopniowej kontroli:

- oceny stopnia realizacji celów GPR za pomocą stanu zaawansowania przedsięwzięć rewitalizacyjnych – realizowanej raz do roku,
- oceny stopnia realizacji celów GPR za pomocą informacji o stanie zjawisk kryzysowych występujących na obszarze rewitalizacji – realizowanej raz na 3 lata, zgodnie z wymogami art. 22 ust. 1 ustawy o rewitalizacji.

Ustalanie zawartości raportu z oceny aktualności i stopnia realizacji GPR dla obszaru rewitalizacji Gminy Miasteczko Śląskie do roku 2032 będzie odbywać się w sposób uspołeczniony, poprzez włączenie do opiniowania Komitetu Rewitalizacji. Komitet zajmie stanowisko w odniesieniu do wyników monitorowania zarówno na zasadach formalnych, wynikających z wymogów art. 22 ust. 2 ustawy o rewitalizacji, jak również sformułuje własną ocenę jakościową procesu rewitalizacji.

Ocena procesu rewitalizacji z perspektywy członków Komitetu opierać się będzie na analizie następujących zagadnień, zgodnie z proponowaną skalą punktacji:

1. Ocena tempa realizacji procesu rewitalizacji (0 – słabe, 1 – dostateczne, 2 – właściwe);
2. Ocena stopnia zadowolenia mieszkańców z efektów procesu (0 – słabo, 1 – dostatecznie, 2 – dobrze);
3. Ocena zmian zachodzących na obszarze rewitalizacji (0 - niewidoczne, 1 – mało widoczne, 2 – wystarczająco widoczne);
4. Ocena stopnia rozpoznawalności procesu rewitalizacji wśród mieszkańców Gminy Miasteczko Śląskie (0 – brak rozpoznawalności, 1 – słaba rozpoznawalność, 2 – dobra rozpoznawalność);
5. Ocena zaangażowania mieszkańców w proces rewitalizacji Gminy Miasteczko Śląskie (0 – brak, 1 – dostateczne, 2 – dobre).

Suma punktów, będących odpowiedziami na poszczególne pytania, umożliwi dokonanie oceny jakościowej procesu rewitalizacji. Ocena powyżej 5 punktów (na 10 możliwych) będzie uznawana za pozytywną w odniesieniu do całości procesu, a poniżej 5 punktów - za negatywną, wymagającą działań korygujących.

Dzięki takiemu podejściu interesariusze procesu uzyskają realną możliwość wypowiedzenia się w czasie prowadzenia i oceny rewitalizacji, na co wskazują wymogi art. 5 ust. 2 pkt 6 ustawy. Ocena jakościowa dokonywana przez komitet umożliwi dodatkowo pozyskanie przez władze Gminy Miasteczko Śląskie informacji na temat społecznego odbioru wdrażanej interwencji. W raporcie z oceny aktualności i stopnia realizacji GPR dla obszaru rewitalizacji Gminy Miasteczko Śląskie do roku 2032 zostaną uwzględnione wnioski z oceny jakościowej procesu, które pozwolą uruchomić ewentualne działania naprawcze w kolejnym okresie prowadzenia działań. Za gromadzenie danych na potrzeby monitoringu GPR odpowiedzialni będą pracownicy właściwych referatów i jednostek organizacyjnych urzędu, realizujący poszczególne zadania wynikające z programu. Za opracowanie cyklicznych raportów z monitorowania odpowiedzialny będzie Referat Inwestycji, Zamówień Publicznych i Funduszy Zewnętrznych, który w strukturze organizacyjnej Urzędu Miejskiego w Miasteczku Śląskim jest odpowiedzialny za zarządzanie projektami współfinansowanymi ze środków UE, w tym za koordynację realizacji przedsięwzięć rewitalizacyjnych kierowanych do dofinansowania FEW 2021-2027.

10.2 Monitorowanie postępu w realizacji przedsięwzięć rewitalizacyjnych

Monitoring przedsięwzięć polega na ocenie stanu ich zaawansowania, a także kontroli efektów ich wdrażania. Przewiduje się opracowywanie corocznych raportów z postępów w realizacji projektów, tworzonych na podstawie informacji o stanie faktycznym wszystkich zadań wynikających z GPR. W tym celu zbierane będą szczegółowe informacje dotyczące realizowanych przedsięwzięć za pomocą formularzy wypełnianych przez ich realizatorów.

Pracownicy Referatu Inwestycji, Zamówień Publicznych i Funduszy Zewnętrznych Urzędu Miejskiego w Miasteczku Śląskim zbierać będą corocznie informacje o postępach w realizacji poszczególnych zadań, z udziałem poniższego formularza. W ramach monitoringu projektów będą przeprowadzane następujące czynności:

1. Kierownik wydziału merytorycznego lub jednostki organizacyjnej Urzędu Miejskiego w Miasteczku Śląskim, odpowiedzialny za realizację projektu wynikającego z GPR, wypełnia formularz do monitorowania projektu – w terminie do dnia 31 marca roku następującego po roku objętym sprawozdaniem.
2. Pracownicy Referatu Inwestycji, Zamówień Publicznych i Funduszy Zewnętrznych sprawdzają wypełnione formularze pod względem kompletności (w sytuacji stwierdzenia uchybień

formularze są odsyłane do właściwej komórki organizacyjnej do uzupełnień i poprawek). Poprawnie wypełnione karty zostają skompletowane i poddane analizie, a w dalszej kolejności na ich podstawie jest przygotowywany zbiorczy raport z monitorowania projektów – w terminie do 30 maja każdego roku.

3. Projekt raportu z monitorowania projektów jest przekazywany do zaopiniowania Zespołowi ds. rewitalizacji oraz Komitetowi Rewitalizacji. Uzyskiwanie opinii następuje w terminie do dnia 30 czerwca każdego roku.
4. Burmistrz Miasteczka Śląskiego zatwierdza raport z monitorowania projektów, który zostaje opublikowany w BIP – w terminie do dnia 30 września każdego roku.

Tabela 42. Formularz oceny stopnia realizacji przedsięwzięcia

Formularz monitorowania przedsięwzięć rewitalizacyjnych GPR dla obszaru rewitalizacji Gminy Miasteczko Śląskie do roku 2032 za okres od 01.01..... r. do 31.12..... r.		
Numer projektu w GPR	Nazwa projektu	Podmiot realizujący
Opis stanu realizacji projektu		
Status projektu	- zakończony * - w trakcie realizacji * - nierozpoczęty * - rezygnacja z realizacji *	
	Zaplanowano w GPR	Zrealizowano
Wartość projektu w zł		
Okres realizacji projektu		
Wartość wskaźnika produktu		
Wartość wskaźnika rezultatu		
Zrealizowany zakres rzeczowy w okresie sprawozdawczym		
Opis działań zaplanowanych na kolejny rok		
Opis zaistniałych zmian w odniesieniu do założeń GPR		
Data wypełnienia	Osoba wypełniająca kartę z ramienia realizatora projektu (podpis i pieczęć)	
* niepotrzebne skreślić		

Źródło: Opracowanie własne

Narzędziem do śledzenia postępów we wdrażaniu przedsięwzięć rewitalizacyjnych ujętych w GPR są wskaźniki monitorowania. Wskaźniki produktu i rezultatu zostały określone w opisach poszczególnych projektów rewitalizacyjnych. Do monitorowania całościowych postępów w realizacji przedsięwzięć wybrano zaś najbardziej typowe wskaźniki powiązane ze specyfiką i charakterem powiązanych z nimi celów. Należy zwrócić uwagę, że wybór wskaźników monitorowania ma służyć

ocenie realizacji celów strategicznych programu, a nie produktów poszczególnych projektów. Wynika to z postrzegania interwencji rewitalizacyjnej jako procesu całościowego, który nie jest sumą realizowanych projektów, a ma na celu osiągnięcie zmiany we wskazanych sferach, poddawanych rewitalizacji.

Tabela 43. Wskaźniki monitorowania przedsięwzięć rewitalizacyjnych GPR dla obszaru rewitalizacji Gminy Miasteczko Śląskie do roku 2032 (dla cyklu rocznego)

Wskaźnik/miernik	Rodzaj wskaźnika	Jednostka miary	Poziom w roku bazowym (2021)	Poziom w roku docelowym (2032)
CEL STRATEGICZNY 1: Kompleksowe rozwiązywanie problemów mieszkańców i ich aktywizacja				
Liczba przedsięwzięć	produktu	szt.	4 (zaplanowanych)	4 (zrealizowanych)
Liczba ludności zamieszkującej obszar rewitalizacji	rezultatu	os.	1684	wzrost
Liczba mieszkańców obszaru rewitalizacji objętych wsparciem	produktu	os.	0	160
Liczba osób z niepełnosprawnościami objętych wsparciem w programie	produktu	os.	0	4
Liczba osób uczestniczących w wydarzeniach integrujących i aktywizujących	rezultatu	os.	0	300
Liczba zrealizowanych wydarzeń mających na celu integrację i aktywizację mieszkańców	produktu	szt.	0	4
Liczba projektów, w których sfinansowano koszty racjonalnych usprawnień dla osób z niepełnosprawnościami (EFRR/FST/FS)	produktu	szt.	0	1
CEL STRATEGICZNY 2: Pobudzenie aktywności gospodarczej i przedsiębiorczości na obszarze rewitalizacji				
Liczba przedsięwzięć	produktu	szt.	2 (zaplanowanych)	2 (zrealizowanych)
Liczba wspartych firm z obszaru rewitalizacji	produktu	szt.	0	10
Liczba osób objętych wsparciem w zakresie aktywizacji zawodowej	produktu	os.	0	50
Liczba przedsiębiorstw ulokowanych na zrewitalizowanych obszarach	rezultatu	szt.	0	wzrost
CEL STRATEGICZNY 3: Przyjazna, bezpieczna i funkcjonalna przestrzeń publiczna w czystym i zdrowym środowisku				
Liczba przedsięwzięć	produktu	szt.	5 (zaplanowanych)	5 (zrealizowanych)
Powierzchnia obszarów objętych rewitalizacją	produktu	ha	0	0,966 km ²
Otwarta przestrzeń utworzona lub rekultywowana na obszarach miejskich	produktu	ha	0	wzrost
Liczba obiektów dostosowanych do potrzeb osób z niepełnosprawnościami	produktu	szt.	0	1
Liczba wspartych obiektów	produktu	szt.	0	1

infrastruktury (innych niż budynki mieszkalne) zlokalizowanych na rewitalizowanych obszarach				
Liczba przedsięwzięć ekologicznych	rezultatu	szt.	0	1

Źródło: Opracowanie własne

10.3 Ocena stopnia realizacji celów Gminnego Programu Rewitalizacji z użyciem informacji o stanie obszaru rewitalizacji

Coroczne sprawozdania ustalające stan zaawansowania przedsięwzięć będą służyć przygotowaniu całościowego raportu z oceny stopnia realizacji GPR, wymaganego do opracowania przez art. 22 ustawy o rewitalizacji co najmniej raz na 3 lata. Całościowa ocena postępów we wdrażaniu procesu rewitalizacji będzie realizowana w odniesieniu do celów strategicznych GPR, weryfikowanych z udziałem wskaźników odwołujących się do całościowych rezultatów osiągniętych przez politykę rewitalizacyjną.

Pierwsza ocena zjawisk kryzysowych na obszarze rewitalizacji Gminy Miasteczko Śląskie odbędzie się w 2026 roku, kolejna w 2029 roku i ostatnia w roku 2032, czyli na zakończenie jego perspektywy.

W ramach procesu oceny aktualności i stopnia realizacji GPR dla obszaru rewitalizacji Gminy Miasteczko Śląskie do roku 2032 będą prowadzone następujące czynności:

1. Pracownicy Referatu Inwestycji, Zamówień Publicznych i Funduszy Zewnętrznych Urzędu Miejskiego w Miasteczku Śląskim zwracają się do komórek i jednostek organizacyjnych Urzędu Miejskiego w Miasteczku Śląskim, a także podmiotów zewnętrznych, o dane umożliwiające wyliczenie wskaźników wskazanych w tabeli pn. Zestaw wskaźników monitorowania stopnia realizacji celów GPR dla obszaru rewitalizacji Gminy Miasteczko Śląskie na lata 2025-2032 – w terminie do dnia 31 marca w cyklu dwuletnim.
2. Na podstawie zebranych danych powstaje analiza wskaźnikowa będąca elementem raportu dotyczącego oceny stopnia realizacji celów GPR, z uwzględnieniem wyników corocznych sprawozdań z monitorowania przedsięwzięć rewitalizacyjnych, powstałych w okresie podlegającym raportowaniu. Raport uwzględnia również wyniki badania aktualności poszczególnych rozdziałów GPR.
3. Raport z oceny aktualności i stopnia realizacji GPR zostaje przekazany do zaopiniowania Zespołowi ds. rewitalizacji, jak również Komitetowi Rewitalizacji. Uzyskiwanie opinii

następuje w terminie do dnia 30 maja w cyklu 3-letnim. Podczas posiedzenia Komitetu Rewitalizacji zostaje wypracowana ocena jakościowa procesu, uwzględniającej perspektywę mieszkańców obszaru rewitalizacji.

4. Burmistrz Miasteczka Śląskiego zatwierdza raport z oceny aktualności i stopnia realizacji GPR oraz umieszcza go na BIP - w terminie do dnia 30 września w cyklu 3-letnim. Raport będzie stanowił podstawę zaleceń na kolejne lata wdrażania GPR.
5. W przypadku stwierdzenia, że gminny program rewitalizacji wymaga zmiany, Burmistrz Miasteczka Śląskiego występuje do Rady Miejskiej w Miasteczku Śląskim z wnioskiem o jego zmianę (art. 22 ust. 3 ustawy o rewitalizacji). W przypadku stwierdzenia osiągnięcia celów rewitalizacji w nim zawartych, Rada Miejska w Miasteczku Śląskim uchyla uchwałę w sprawie GPR w całości.

Tabela 44. Zestaw wskaźników monitorowania stopnia realizacji celów GPR na lata 2025-2032 (dla cyklu 3-letniego)

Wskaźnik	Źródło	Poziom w roku bazowym (2021)	Ocena realizacji	Poziom w roku docelowym (2032)
CEL STRATEGICZNY 1: Kompleksowe rozwiązywanie problemów mieszkańców i ich aktywizacja				
Liczba mieszkańców obszaru rewitalizacji	Urząd Miejski w Miasteczku Śląskim	1 684	Utrzymanie poziomu/wzrost	≥ 1684
Liczba osób objętych pomocą MOPS ze względu na problem ubóstwa w jednostkach analitycznych, w których znajduje się obszar rewitalizacji	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Miasteczku Śląskim	28	Spadek	≤28
Liczba realizowanych zadań publicznych przez NGO w jednostkach analitycznych, w których znajduje się obszar rewitalizacji	Urząd Miejski w Miasteczku Śląskim	38	Wzrost	>38
CEL STRATEGICZNY 2: Pobudzanie aktywności gospodarczej i przedsiębiorczości na obszarze rewitalizacji				
Liczba osób objętych pomocą MOPS ze względu na problem bezrobocia w jednostkach analitycznych, w których znajduje się obszar rewitalizacji	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Miasteczku Śląskim	39	Spadek	≤39
Liczba podmiotów zarejestrowanych w CEDIG w jednostkach analitycznych, w których znajduje się obszar rewitalizacji	Urząd Miejski w Miasteczku Śląskim	180	Wzrost	>180
CEL STRATEGICZNY 3: Przyjazna, bezpieczna i funkcjonalna przestrzeń publiczna w czystym i zdrowym środowisku				
Liczba interwencji policyjnych w jednostkach analitycznych, w których znajduje się obszar rewitalizacji	Komisariat Policji w Tarnowskich Górach	576	Spadek	≤576
Liczba wypadków drogowych w jednostkach analitycznych, w których znajduje się obszar rewitalizacji	Komisariat Policji w Tarnowskich Górach	38	Spadek	≤38

Liczba awarii sieci wodociągowej w jednostkach analitycznych, w których znajduje się obszar rewitalizacji	Urząd Miejski w Miasteczku Śląskim	15	Spadek	≤15
---	------------------------------------	----	--------	-----

Źródło: Opracowanie własne.

Podstawowym narzędziem do śledzenia stopnia realizacji celów GPR są wskaźniki monitorowania czynników kryzysowych. Do oceny stopnia realizacji celów strategicznych GPR zostały wskazane wybrane wskaźniki umożliwiające ocenę stopnia rozwoju/degradacji obszaru rewitalizacji Gminy Miasteczko Śląskie (w procesie monitorowania nie ma potrzeby ponownego badania wszystkich wskaźników użytych do delimitacji obszaru zdegradowanego). Wyboru wskaźników dokonano przy założeniu spójności problemowej mierników ze specyfiką celów oraz wynikającej z nich interwencji rewitalizacyjnej.

10.4 Ocena aktualności Gminnego Programu Rewitalizacji

Ustawa o rewitalizacji w art. 22 ust. 1 wymaga poddawania gminnego programu rewitalizacji cyklicznej ocenie aktualności (co najmniej raz na trzy lata). Badaniu temu poddawane są szczegółowe zapisy GPR - pod kątem spójności z bieżącym stanem procesu. Celem tej oceny jest identyfikacja przesłanek do zmiany GPR, służącej dostosowaniu go do aktualnych uwarunkowań, w jakich realizowana jest interwencja rewitalizacyjna. Badanie to umożliwia funkcjonowanie gminnego programu rewitalizacji w dłuższej perspektywie czasu, gdyż zabezpiecza program przed utratą walorów aktualności.

Przesłanką do aktualizacji GPR mogą być m.in. założenia diagnozy obszaru rewitalizacji, celów i kierunków działań, opisów projektów, umożliwiając korektę interwencji rewitalizacyjnej. Dodatkowym argumentem może być również konieczność wprowadzenia zmian w opisach przedsięwzięć rewitalizacyjnych, których przyczyną mogą być uwarunkowania związane z pozyskiwaniem środków finansowych na ich realizację.

Wnioski o włączenie do programu nowych przedsięwzięć powinny zostać potwierdzone ustaleniami raportu z oceny aktualności i stopnia realizacji GPR.

W sytuacji dołączania nowych projektów do programu należy potwierdzić ich związek z celami procesu rewitalizacji Gminy Miasteczko Śląskie oraz zgodność z lokalnymi dokumentami strategicznymi. Nowe projekty rewitalizacyjne powinny charakteryzować się wysokim stopniem przygotowania do realizacji, a także dużym potencjałem do kreowania spójności społeczno-gospodarczej obszaru rewitalizacji i zaspokajając pilne potrzeby lokalnej społeczności.

Zmiany w otoczeniu dokumentów strategicznych, a także w szacunkowych ramach finansowych, nie będą wywoływały konieczności zmian GPR, jeśli nie będą ograniczać możliwości dalszej realizacji jego strategicznych założeń.

Rekomendacja związana z rozpoczęciem procedury zmiany GPR dla obszaru rewitalizacji Gminy Miasteczko Śląskie do roku 2032 powinna wynikać z raportu z oceny aktualności i stopnia realizacji programu, a następnie zostać zaopiniowana przez Komitet Rewitalizacji. W dalszej kolejności, zgodnie z ustawą o rewitalizacji, wójt gminy występuje do rady gminy z wnioskiem o zmianę GPR. Do wniosku zostaje załączona opinia Komitetu Rewitalizacji. Zmiana programu rewitalizacji następuje w trybie, w jakim został on uchwalony. Jeśli raport z oceny stopnia realizacji GPR przygotowany w 2032 r. nie potwierdzi realizacji zakładanych celów procesu, program rewitalizacji należy wydłużyć na kolejne lata, umożliwiając wdrożenie wszystkich zaplanowanych w nim zamierzeń.

11 POWIĄZANIA GMINNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI Z DOKUMENTAMI STRATEGICZNYMI

11.1 Powiązanie ze Strategią Rozwoju Gminy Miasteczko Śląskie na lata 2025-2035

„Gminny Program Rewitalizacji dla obszaru rewitalizacji Gminy Miasteczko Śląskie do roku 2032” jest dokumentem ściśle korespondującym z gminnymi dokumentami strategicznymi. Uchwałą nr XI/84/25 Rady Miejskiej w Miasteczku Śląskim z dnia 27 stycznia 2025 r. przyjęta została „Strategia Rozwoju Gminy Miasteczko Śląskie na lata 2025-2035”. Zgodnie z zawartą w niej wizją Gmina Miasteczko Śląskie będzie „miejscem oferującym dogodne warunki do życia i zapewniającym warunki do zrównoważonego rozwoju społecznego i gospodarczego”. Z kolei misja Gminy Miasteczko Śląskie brzmi następująco: „Gmina Miasteczko Śląskie podejmuje działania kształtujące korzystne warunki rozwoju przestrzennego i społeczno-gospodarczego, mając na uwadze wysoką jakość życia mieszkańców”. Powiązanie kierunków działań „Gminnego Programu Rewitalizacji dla obszaru rewitalizacji Gminy Miasteczko Śląskie do roku 2032” z celami strategicznymi zawartymi w Strategii Rozwoju Gminy Miasteczko Śląskie na lata 2025-2035, wykazano w poniższej tabeli.

Tabela 45. Powiązanie GPR dla obszaru rewitalizacji Gminy Miasteczko Śląskie do roku 2032 ze Strategią Rozwoju Gminy Miasteczko Śląskie na lata 2025-2035

Cele strategiczne Strategii Rozwoju Gminy Miasteczko Śląskie na lata 2025-2035	Kierunki działań Gminnego Program Rewitalizacji dla obszaru rewitalizacji Gminy Miasteczko Śląskie do roku 2032							
	KD.1.1 Aktywizacja mieszkańców obszaru rewitalizacji	KD.1.2 Integracja społeczna mieszkańców obszaru rewitalizacji	KD.1.3 Rozwój zróżnicowanej oferty spędzania czasu wolnego dla wszystkich grup wiekowych	KD.2.1 Wsparcie rozwoju małych i średnich przedsiębiorstw	KD.2.2 Rozwój u mieszkańców umiejętności i kompetencji pożądanych na lokalnym rynku pracy	KD.3.1 Przystosowanie zdegradowanej infrastruktury do potrzeb mieszkańców	KD.3.2 Poprawa układu komunikacyjnego obszaru rewitalizacji i dostępności do obszaru rewitalizacji	KD.3.3 Działania służące poprawie stanu i jakości środowiska
1. Wzmacnianie konkurencyjnej i zróżnicowanej przedsiębiorczości oraz zwiększanie atrakcyjności inwestycyjnej								
K1. Stymulowanie wzrostu konkurencyjnej i zróżnicowanej przedsiębiorczości								
K2. Wsparcie działań na rzecz funkcjonującego rynku pracy								
2. Kształtowanie dogodnych warunków do życia i rozwoju społeczeństwa oraz podnoszenie poziomu usług publicznych i ich dostępności								
K3. Zapewnienie odpowiedniej dostępności i jakości usług dla społeczności lokalnej (socjalnych i zdrowotnych)								
K4. Wsparcie działań na rzecz społeczeństwa lokalnego, w tym polityki prospołecznej, prorodzinnej i senioralnej, stymulowanie do działania na rzecz ludzi młodych, a także rozwój umiejętności i podnoszenie kompetencji społeczeństwa								
K5. Zapewnienie odpowiedniego poziomu bezpieczeństwa publicznego								
K6. Rozwój współpracy społecznej, w tym współpracy partnerskiej i międzysektorowej								
K7. Stymulowanie działań z zakresu kultury, sportu, rekreacji i turystyki								
K8. Zapewnienie wysokiej jakości edukacji								
K9. Podnoszenie sprawności funkcjonowania wspólnoty samorządowej								
3. Kreowanie korzystnych warunków infrastrukturalnych, atrakcyjności przestrzeni oraz zrównoważonego rozwoju z uwzględnieniem środowiska								

K10. Przeciwdziałanie zmianom klimatycznym, adaptacja do zmian oraz ochrona środowiska naturalnego								
K11. Zapewnienie korzystnych warunków do zrównoważonego rozwoju infrastrukturalnego i przestrzennego								
K12. Podnoszenie jakości i zapewnienie odpowiedniej dostępności do estetycznej oraz bezpiecznej przestrzeni i obiektów								
K13. Efektywna retencja i przeciwdziałanie suszy								

Źródło: Opracowanie własne.

Sposób realizacji Strategii Rozwoju Gminy Miasteczko Śląskie na lata 2025–2035 przez Gminny Program Rewitalizacji dla obszaru rewitalizacji Gminy Miasteczko Śląskie do roku 2032

Gminny Program Rewitalizacji dla obszaru rewitalizacji Gminy Miasteczko Śląskie do roku 2032 realizuje cele Strategii Rozwoju Gminy Miasteczko Śląskie poprzez działania ukierunkowane na poprawę jakości życia mieszkańców, rozwój przedsiębiorczości oraz wzmacnianie potencjału społecznego obszarów zdegradowanych. Program przyczynia się do wdrażania strategicznych kierunków rozwoju w zakresie usług społecznych, integracji mieszkańców, wzrostu atrakcyjności przestrzeni oraz rozwoju lokalnej gospodarki, stanowiąc narzędzie wdrożeniowe na poziomie operacyjnym.

11.2 Powiązanie z gminną strategią rozwiązywania problemów społecznych

Gmina Miasteczko Śląskie nie posiada aktualnej strategii rozwiązywania problemów społecznych.

Sposób realizacji gminnej polityki społecznej przez Gminny Program Rewitalizacji dla obszaru rewitalizacji Gminy Miasteczko Śląskie do roku 2032

Mimo braku obowiązującej strategii rozwiązywania problemów społecznych w Gminie Miasteczko Śląskie, Gminny Program Rewitalizacji dla obszaru rewitalizacji Gminy Miasteczko Śląskie do roku 2032 odgrywa kluczową rolę w realizacji polityki społecznej gminy. Poprzez działania rewitalizacyjne zorientowane na wsparcie osób zagrożonych wykluczeniem, integrację mieszkańców, aktywizację społeczności lokalnej i rozwój usług społecznych, Program wypełnia funkcje dokumentu operacyjnego wspierającego zrównoważony rozwój społeczny na poziomie lokalnym.

11.3 Powiązanie ze Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Miasteczko Śląskie

Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego (SUiKZP) jest podstawowym dokumentem planistycznym gminy, określającym długookresową politykę przestrzenną władz lokalnych poprzez wskazanie układu obszarów funkcjonalnych oraz problemów strategicznych, wymagających rozwiązania.

Obecnie obowiązujące Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego gminy Miasteczko Śląskie zostało podjęte Uchwałą nr XLI/373/18 Rady Miejskiej w Miasteczku Śląskim z dnia 20 września 2018 r. wraz ze zmianami przyjętymi Uchwałą nr XIX/209/20 z dnia 9 października 2020 r. oraz Uchwałą nr L/493/23 z dnia 19 maja 2023 r.

Jak wskazano w dokumencie, w Studium przyjmuje się, że generalnym celem rozwoju gminy jest zapewnienie mieszkańcom warunków umożliwiających wzrost poziomu życia przy jednoczesnej ochronie walorów środowiska przyrodniczego i kulturowego oraz zachowania ładu przestrzennego.

Wobec powyższego, wśród głównych celów studium wymienia się:

- porządkowanie istniejącej struktury funkcjonalno-przestrzennej gminy,
- minimalizowanie konfliktów funkcjonalno-przestrzennych w celu zapobieżenia negatywnym skutkom środowiskowym, społecznym i gospodarczym,
- wypełnianie struktury osadniczej gminy w ramach terenów już zurbanizowanych, w tym wzdłuż istniejących ciągów komunikacyjnych oraz wyznaczenie nowych obszarów inwestycyjnych z poszanowaniem przestrzeni stanowiących cenny zasób przyrodniczy,
- rozwój funkcji centrotwórczych w centralnej części miasta (obręb Miasteczko Śląskie),
- ochronę elementów zabytkowych oraz cennego dorobku kulturowego,
- realizację nowych przestrzeni publicznych, w celu poprawy jakości życia oraz wzmocnienia tożsamości lokalnej obecnych i przyszłych mieszkańców,
- realizację zabudowy mieszkaniowej jedno- i wielorodzinnej w postaci zachowania i uzupełniania istniejących oraz wyznaczania nowych terenów inwestycyjnych, jak również rozwój usług podstawowych, towarzyszących funkcji mieszkaniowej i zapewnienie wyposażenia w urządzenia infrastruktury technicznej i społecznej,

- poszerzanie istniejących i wyznaczanie nowych terenów o wiodącej funkcji usługowej, zwłaszcza wzdłuż głównych ciągów komunikacyjnych gminy,
- wyznaczanie dodatkowych terenów aktywności gospodarczej, w konsekwencji zaś – przyciągnięcie nowych inwestorów, pracowników i mieszkańców oraz zmniejszenie wskaźnika bezrobocia,
- stworzenie możliwie spójnego systemu „terenów zielonych” z zakazem bądź znacznym ograniczeniem zabudowy (tereny leśne, zieleń urządzone, tereny otwarte o charakterze rolniczym i przyrodniczym, rodzinne ogrody działkowe, cmentarze oraz wody powierzchniowe śródlądowe),
- ochronę obszarów cennych przyrodniczo,
- wyznaczenie obszarów, które w skutek dawnej, obecnej lub przyszłej działalności człowieka będą wymagały działań naprawczych (np. rekultywacji),
- racjonalne kształtowanie oraz zwiększenie dostępności sieci i urządzeń infrastruktury technicznej oraz stworzenie warunków umożliwiających zastosowanie rozwiązań, wykorzystujących alternatywne źródła energii,
- kształtowanie sprawnego systemu powiązań z zewnętrznym układem drogowym oraz wzmocnienie wewnętrznej struktury komunikacyjnej gminy, poprzez modernizację istniejących i budowę nowych dróg,
- kształtowanie sprawnego systemu powiązań kolejowych poprzez zachowanie istniejących i rewitalizację nieczynnych obecnie linii kolejowych,
- zachowanie systemu istniejących szlaków turystycznych oraz realizację ścieżek i przystanków rowerowych, zapewniających alternatywny w stosunku do samochodowego, sposób poruszania się po obszarze gminy.

„Gminny Program Rewitalizacji dla obszaru rewitalizacji Gminy Miasteczko Śląskie do roku 2032” pod względem celów i kierunków działań jest zgodny z celami określonymi w „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Miasteczko Śląskie”.

Sposób realizacji Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Miasteczko Śląskie przez Gminny Program Rewitalizacji dla obszaru rewitalizacji Gminy Miasteczko Śląskie do roku 2032

Gminny Program Rewitalizacji dla obszaru rewitalizacji Gminy Miasteczko Śląskie do roku 2032 wspiera realizację polityki przestrzennej określonej w Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Miasteczko Śląskie. Program obejmuje działania

prowadzące do uporządkowania zdegradowanych przestrzeni, poprawy jakości i dostępności infrastruktury technicznej i społecznej, rozwoju przestrzeni publicznych oraz aktywizacji terenów inwestycyjnych, zgodnie z ustaleniami Studium.

11.4 Powiązanie z Planem Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Śląskiego 2020+

Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Śląskiego 2020+ określa politykę przestrzenną województwa śląskiego, określa również model rozwoju przestrzennego, cele polityki przestrzennej i kierunki zagospodarowania przestrzennego województwa oraz rozmieszczenie inwestycji celu publicznego o znaczeniu ponadlokalnym, a także zasady zagospodarowania obszarów funkcjonalnych. Dokument określa ramy i warunki merytoryczne dla podejmowania decyzji przestrzennych o charakterze strategicznym i koncentruje się na celach ważnych dla rozwoju województwa, które dotyczą gospodarczego wzrostu i innowacyjności, metropolizacji, zapewnienia spójności społecznej i ekonomicznej oraz ochrony naturalnych zasobów środowiska i kształtowania krajobrazów kulturowych. Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa nie narusza uprawnień gmin w zakresie planowania miejscowego oraz nie stanowi podstawy wydawania decyzji administracyjnych ustalających lokalizację inwestycji. Plan został przyjęty Uchwałą Nr V/26/2/2016 Sejmiku Województwa Śląskiego z dnia 29 sierpnia 2016 r.

Wizja rozwoju przestrzennego województwa brzmi następująco: „Województwo śląskie będzie regionem o nowoczesnej gospodarce, wykorzystującym kreatywność jego mieszkańców i wzmacniającym istniejące potencjały gospodarcze i środowiskowe, zapewniającym równość życiowych i rozwojowych szans przy poszanowaniu zasady zrównoważonego i trwałego rozwoju”. Realizacja tego celu opierać się będzie na czterech celach polityki przestrzennej, uszczegółowionych przez kierunki zagospodarowania i działania. „Gminny Program Rewitalizacji dla obszaru rewitalizacji Gminy Miasteczko Śląskie do roku 2032” wpisuje się w niżej wymienione cele i kierunki polityki przestrzennej województwa śląskiego:

Cel 2. Szanse rozwojowe mieszkańców – zapewnienie mieszkańcom dostępu do usług publicznych:

Kierunek 2.2 Rozwój obszarów wymagających wsparcia procesów rozwojowych,

Kierunek 2.3 Poprawa wewnętrznej integracji regionu.

Cel 3. Przestrzeń – zrównoważone wykorzystywanie zasobów środowiska naturalnego i kulturowego:

Kierunek 3.1 Ochrona zasobów środowiska,

Kierunek 3.3 Kształtowanie krajobrazów kulturowych w obszarach wiejskich.

Sposób realizacji Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Śląskiego 2020+ przez Gminny Program Rewitalizacji dla Gminy Miasteczko Śląskie do roku 2032

„Gminny Program Rewitalizacji dla obszaru rewitalizacji Gminy Miasteczko Śląskie do roku 2032” przyczynia się do realizacji polityki przestrzennej województwa określonej w Planie Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Śląskiego 2020+, w szczególności poprzez działania na rzecz wzmocnienia obszarów wymagających wsparcia rozwojowego, poprawy dostępności usług publicznych, ochrony zasobów środowiskowych i kształtowania krajobrazów kulturowych. Program uwzględnia również priorytety w zakresie integracji przestrzennej i efektywnego wykorzystania terenów zdegradowanych.

11.5 Powiązanie ze Strategią Rozwoju Województwa Śląskiego „Śląskie 2030”

Strategia Rozwoju Województwa Śląskiego „Śląskie 2030” została przyjęta uchwałą nr VI/24/1/2020 Sejmiku Województwa Śląskiego z dnia 19 października 2020 roku. Wizja, czyli obraz docelowego stanu województwa w perspektywie 2030 roku brzmi następująco: „Województwo śląskie będzie nowoczesnym regionem europejskim o konkurencyjnej gospodarce, będącej efektem odpowiedzialnej transformacji, zapewniającym możliwości rozwoju swoim mieszkańcom i oferującym wysoką jakość życia w czystym środowisku”.

Strategia „Śląskie 2030” określa najważniejsze cele rozwoju województwa. Cel generalny jest tożsamy z wizją rozwoju regionu i będzie realizowany przez cztery cele strategiczne, a w ich obrębie dwanaście celów operacyjnych.

W poniższej tabeli zaprezentowano powiązanie poszczególnych kierunków działań „Gminnego Programu Rewitalizacji dla obszaru rewitalizacji Gminy Miasteczko Śląskie do roku 2032” z celami operacyjnymi Strategii „Śląskie 2030”.

Tabela 46. Powiązanie GPR dla obszaru rewitalizacji Gminy Miasteczko Śląskie do roku 2032 ze Strategią Rozwoju Województwa Śląskiego „Śląskie 2030”

Cele strategiczne i operacyjne Strategii Rozwoju Województwa Śląskiego „Śląskie 2030”	Kierunki działań Gminnego Program Rewitalizacji dla obszaru rewitalizacji Gminy Miasteczko Śląskie do roku 2032							
	KD.1.1 Aktywizacja mieszkańców obszaru rewitalizacji	KD.1.2 Integracja społeczna mieszkańców obszaru rewitalizacji	KD.1.3 Rozwój zróżnicowanej oferty spędzania czasu wolnego dla wszystkich grup wiekowych	KD.2.1 Wsparcie rozwoju małych i średnich przedsiębiorstw	KD.2.2 Rozwój u mieszkańców umiejętności i kompetencji pożądaných na lokalnym rynku pracy	KD.3.1 Przystosowanie zdegradowanej infrastruktury do potrzeb mieszkańców	KD.3.2 Poprawa układu komunikacyjnego obszaru rewitalizacji i dostępności do obszaru rewitalizacji	KD.3.3 Działania służące poprawie stanu i jakości środowiska
A. Województwo śląskie regionem odpowiedzialnej transformacji gospodarczej								
A.1. Konkurencyjna gospodarka								
A.2. Innowacyjna gospodarka								
A.3. Silna lokalna przedsiębiorczość								
B. Województwo śląskie regionem przyjaznym dla mieszkańca								
B.1. Wysoka jakość usług społecznych, w tym zdrowotnych								
B.2. Aktywny mieszkaniec								
B.3. Atrakcyjny i efektywny system edukacji i nauki								
C. Województwo śląskie regionem wysokiej jakości środowiska i przestrzeni								
C.1. Wysoka jakość środowiska								
C.2. Efektywna infrastruktura								
C.3. Atrakcyjne warunki zamieszkania, kompleksowa rewitalizacja, zapobieganie i dostosowanie do zmian klimatu								
D. Województwo śląskie regionem sprawnie zarządzanym								
D.1. Zrównoważony rozwój terytorialny								
D.2. Aktywna współpraca z otoczeniem i kreowanie silnej marki regionu								
D.3. Nowoczesna administracja publiczna								

Źródło: opracowanie własne

W Strategii Rozwoju Województwa Śląskiego „Śląskie 2030” wyznaczone zostały obszary strategicznej interwencji w ujęciu funkcjonalnym i tematycznym.

OSI w ujęciu funkcjonalnym tworzą tzw. subregiony, zdefiniowane w Strategii Rozwoju Województwa Śląskiego uchwalonej w 2000 roku. Zgodnie z tym podziałem województwo śląskie dzieli się na cztery

subregiony: północny (o powierzchni 3 049 km²), południowy (2 354 km²), centralny (5 577 km²) i zachodni (1 353 km²).

Gmina Miasteczko Śląskie położona jest w subregionie centralnym, którego głównymi potencjałami są:

- funkcjonowanie na terenie subregionu pierwszej w Polsce Metropolii, będącej silnym ośrodkiem gospodarczym, naukowym, kulturalnym, miejscem koncentracji funkcji metropolitalnych oraz miejscem tworzenia i wdrażania innowacji,
- dywersyfikacja przemysłu i znaczny potencjał gospodarczy w dużej części oparty o działalności innowacyjne,
- wysoka atrakcyjność inwestycyjna,
- wysokie kompetencje kapitału ludzkiego i silny kapitał społeczny,
- silny ośrodek naukowy, badawczy i akademicki ze zróżnicowaną i stale rozwijaną ofertą,
- dobrze rozwinięta infrastruktura transportowa i logistyczna, obejmująca wszystkie gałęzie transportu,
- obszary o wysokich walorach środowiskowych objęte rezerwatami przyrody i znacznym potencjale turystycznym,
- koncentracja potencjałów związana z niewielkimi odległościami pomiędzy jednostkami subregionu oraz z odległością od innych obszarów metropolitalnych o podobnej skali.

Natomiast główne wyzwania to:

- wzmocnienie procesu wewnętrznej integracji GZM,
- wzmacnianie dywersyfikacji gospodarczej bazy ekonomicznej obszaru,
- poprawa jakości środowiska, w tym w szczególności jakości powietrza, wód powierzchniowych i klimatu akustycznego,
- kształtowanie racjonalnej gospodarki wodnej w związku z nadmiernym wykorzystaniem wód podziemnych,
- poprawa bezpieczeństwa powodziowego oraz przeciwdziałanie skutkom suszy,
- skuteczniejsze wykorzystywanie potencjałów przyrodniczych i kulturowych w rozwoju produktów turystycznych, w tym rozwój infrastruktury turystycznej,
- wyhamowanie niekorzystnych procesów demograficznych,
- ograniczanie zjawiska suburbanizacji,

- rekultywacja i rewitalizacja obszarów zdegradowanych, w tym terenów i obiektów przemysłowych,
- harmonizacja rozwoju infrastruktury oraz organizacji transportu publicznego,
- wzmocnienie działań na rzecz sprawiedliwej transformacji.

Drugi typ OSI w ujęciu funkcjonalnym znajduje swoje odzwierciedlenie w podstawowych typach jednostek, tj.: obszarach wiejskich i miejskich. Wsparcie rozwoju obszarów miejskich zostało uwzględnione w różnych celach rozwojowych Strategii. Gmina Miasteczko Śląskie ma możliwość w ramach tego podziału korzystać także z instrumentów skierowanych do obszarów wiejskich, głównie w ramach działalności Lokalnej Grupy Działania, Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich oraz Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, koncentrując się m.in. na integracji lokalnych społeczności, promowaniu turystyki, ekologicznym stylu życia, edukacji, wzmacnianiu potencjału lokalnego rynku pracy, rozwoju przedsiębiorczości społecznej i wolontariatu, czy rewitalizacji.

OSI w ujęciu tematycznym to obszary, którym przypisano odpowiadające im problemy i potencjały zidentyfikowane na etapie diagnozy województwa, które uwzględniają powiązania obszaru wewnątrzkrajowe i europejskie, szczególnie wynikające z transformacji regionów górniczych i z założeń nowej strategii wzrostu Europejskiego Zielonego Ładu.

W obrębie OSI tematycznych wyodrębniono:

- obszary cenne przyrodniczo,
- ośrodki wzrostu,

jako OSI konkurencyjne, oraz

- gminy tracące funkcje społeczno-gospodarcze,
- gminy z problemami środowiskowymi w zakresie jakości powietrza,
- gminy w transformacji górniczej,

jako OSI problemowe.

Gmina Miasteczko Śląskie została uwzględniona w dwóch rodzajach OSI, tj. konkurencyjnym w zakresie obszarów cennych przyrodniczo (mimo niskich walorów przyrodniczych, zgodnie z przyporządkowaniem do I typu), i problemowym w zakresie jakości powietrza (zakwalifikowana do I obszaru problemowego).

W odniesieniu do OSI „obszar cenny przyrodniczo” Gmina Miasteczko Śląskie zalicza się do I typu tego obszaru, czyli gmin o niskich lub braku walorów przyrodniczych. W odniesieniu do OSI „gminy z problemami środowiskowymi w zakresie jakości powietrza” zalicza się do I obszaru problemowego, w związku ze zdiagnozowaniem przekroczenia jednego dowolnego wskaźnika jakości powietrza.

Sposób realizacji Strategii Rozwoju Województwa Śląskiego „Śląskie 2030” przez Gminny Program Rewitalizacji dla obszaru rewitalizacji Gminy Miasteczko Śląskie do roku 2032

„Gminny Program Rewitalizacji dla obszaru rewitalizacji Gminy Miasteczko Śląskie do roku 2032” realizuje cele Strategii Rozwoju Województwa Śląskiego „Śląskie 2030” poprzez kompleksowe działania rewitalizacyjne z zakresu aktywizacji społecznej, rozwoju usług publicznych, poprawy jakości środowiska, przeciwdziałania wykluczeniu oraz wspierania lokalnej gospodarki. Program wpisuje się w cele operacyjne i obszary strategicznej interwencji regionu, zwłaszcza w odniesieniu do gmin o problemach środowiskowych oraz potrzebujących transformacji społeczno-gospodarczej.

11.6 Powiązanie z Regionalną Polityką Rewitalizacji Województwa Śląskiego

Regionalna Polityka Rewitalizacji Województwa Śląskiego (przyjęta Uchwałą Zarządu Województwa Śląskiego nr 2327/383/VI/2022 z dnia 21 grudnia 2022 r.) stanowi uszczegółowienie działań i sposobów rozwiązania problemów związanych z rewitalizacją opisanych w Strategii Rozwoju Województwa Śląskiego „Śląskie 2030”. Interwencja opisana w „Gminnym Programie Rewitalizacji dla Gminy Miasteczko Śląskie do roku 2032” wpisuje się w cele zdefiniowane w Regionalnej Polityce Rewitalizacji Województwa Śląskiego. Powiązania pomiędzy celami rewitalizacji, które wynikają z obu dokumentów zaprezentowano w poniższej tabeli.

Tabela 47. Powiązanie GPR dla obszaru rewitalizacji Gminy Miasteczko Śląskie do roku 2032 z Regionalną Polityką Rewitalizacji Województwa Śląskiego

Cele operacyjne Regionalnej Polityki Rewitalizacji Województwa Śląskiego	Kierunki działań Gminnego Program Rewitalizacji dla obszaru rewitalizacji Gminy Miasteczko Śląskie do roku 2032							
	KD.1.1 Aktywizacja mieszkańców obszaru rewitalizacji	KD.1.2 Integracja społeczna mieszkańców obszaru rewitalizacji	KD.1.3 Rozwój zróżnicowanej oferty spędzania czasu wolnego dla wszystkich grup wiekowych	KD.2.1 Wsparcie rozwoju małych i średnich przedsiębiorstw	KD.2.2 Rozwój u mieszkańców umiejętności i kompetencji pożądanym na lokalnym rynku pracy	KD.3.1 Przystosowanie zdegradowanej infrastruktury do potrzeb mieszkańców	KD.3.2 Poprawa układu komunikacyjnego obszaru rewitalizacji i dostępności do obszaru rewitalizacji	KD.3.3 Działania służące poprawie stanu i jakości środowiska
C1 Wzrost kompetencji społecznych i aktywności mieszkańców oraz ich udziału w życiu społeczności lokalnych i regionu na terenach i obszarach zdegradowanych								
1.1 Podnoszenie kompetencji społecznych i zawodowych zwiększających zdolność adaptacji mieszkańców z różnych grup wiekowych do zachodzących zmian								
1.2 Wspieranie osób zagrożonych dziedziczeniem biernych postaw społecznych, trwałym bezrobociem oraz uzależnieniem od systemu pomocy społecznej								
1.3 Budowanie tożsamości lokalnej opartej na tradycji i kulturze								
1.4 Wzmocnienie wspólnot i oddolnych inicjatyw mieszkańców podnoszących aktywność i integrujących społeczności lokalne								
1.5 Wspieranie partycypacji społecznej w procesach zarządzania rozwojem, w tym kształtowania polityki rewitalizacji								
1.6 Promocja współpracy międzysektorowej i różnych grup mieszkańców na rzecz rewitalizacji								
1.7 Rozwój relacji opartych na współpracy poprzez wspieranie rozwiązań ekonomii współdzielenia								
1.8 Wspieranie inkluzji społecznej i odpowiadanie na potrzeby grup wrażliwych oraz z ograniczoną mobilnością (m.in. osób starszych, dzieci, osób z niepełnosprawnościami)								

C2 Wzrost funkcjonalności i jakości przestrzeni publicznych oraz mieszkalnictwa na terenach i obszarach zdegradowanych								
2.1 Zachowanie i nadanie nowych funkcji historycznej zabudowie w centrach miast i starych dzielnicach mieszkaniowych								
2.2 Rozwój funkcji miastotwórczych i ożywiających przestrzeń w centrach miast								
2.3 Tworzenie reprezentacyjnych przestrzeni publicznych, służących integracji społecznej oraz stanowiących element promocji i konkurencyjności miast								
2.4 Poprawa systemów bezpieczeństwa publicznego służących rozwiązywaniu wyzwań rewitalizacyjnych								
2.5 Kształtowanie postaw w zakresie odpowiedzialności za przestrzeń publiczną								
2.6 Rozwój systemu mieszkalnictwa socjalnego, opartego o deinstytucjonalizację usług społecznych i inkluzję społeczną oraz poprawa stanu technicznego mieszkań								
2.7 Ochrona i podniesienie walorów architektonicznych zabudowy oraz ograniczenie barier architektonicznych								
C3 Poprawa konkurencyjności gospodarki regionalnej i lokalnej na obszarach oraz terenach zdegradowanych								
3.1 Rozwój podmiotów i instrumentów wspierających przedsiębiorczość, w tym przedsiębiorczość społeczną								
3.2 Wspieranie rozwoju współpracy sektora biznesu i edukacji w celu kształtowania umiejętności i kompetencji dostosowanych do potrzeb regionalnej gospodarki								
3.3 Kreowanie wdrażania instrumentów organizacyjnych wspierających rozwój przedsiębiorczości								
3.4 Przygotowanie terenów inwestycyjnych, w szczególności przekształcenie terenów typu <i>brownfield</i> i wspieranie lokowania na nich przedsiębiorstw działających w sferze nowoczesnej gospodarki, w tym przemysłu 4.0.								
3.5 Wspieranie współpracy sektora publicznego i inwestorów w celu efektywnej rewitalizacji								
3.6 Pobudzanie przedsiębiorczości lokalnej opartej na zasobach lokalnych								

3.7 Ochrona walorów przyrodniczych i kulturowych oraz ich wykorzystanie do tworzenia produktu lokalnego wspierającego rozwój obszarów wiejskich								
C4 Zagospodarowanie terenów i obszarów zdegradowanych								
4.1 Rozwój funkcji rekreacyjnych i usług czasu wolnego, w szczególności w centrach miast								
4.2 Rozwój obszarów aktywności gospodarczej, w szczególności na terenach o największej dostępności transportowej								
4.3 Zagospodarowanie terenów zdegradowanych na cele gospodarcze, kulturowe, turystyczne i społeczne oraz sportowo-rekreacyjne, ze szczególnym uwzględnieniem ochrony zabytków dziedzictwa przemysłowego								
4.4 Wspieranie współpracy na rzecz zarządzania zrewitalizowanymi obiektami								
4.5 Tworzenie kompleksowych produktów sieciowych w zrewitalizowanych obiektach								
4.6 Wykorzystanie terenów zdegradowanych w celu zwiększenia proekologicznego potencjału energetycznego województwa poprzez inwestycje OZE								
4.7 Stworzenie rozwiązań systemowych w obszarze zagospodarowywania terenów zdegradowanych, w tym wzmocnienie udziału społeczności lokalnej w procesie identyfikacji nowych funkcji								
C5 Poprawa jakości środowiska na terenach i obszarach zdegradowanych								
5.1 Poprawa warunków środowiskowych, w szczególności ograniczenie uciążliwości generowanych przez niską emisję, przemysł tradycyjny i hałas, a także przeciwdziałanie powstawaniu miejskich wysp ciepła oraz poprawa warunków retencji wód								
5.2 Ekorewitalizacja z uwzględnieniem funkcji środowiskowych, utrzymania i wzmacniania powiązań przyrodniczych oraz rozwoju terenów zieleni miejskiej								
5.3 Rekultywacja i renaturalizacja terenów zdegradowanych, rozwój funkcji ekosystemowych i wzmacnianie bioróżnorodności								

5.4 Monitorowanie stanu terenów zdegradowanych i terenów wykorzystywanych przez podmioty gospodarcze znacząco oddziałujące na środowisko								
--	--	--	--	--	--	--	--	--

Źródło: opracowanie własne

Sposób realizacji Regionalnej Polityki Rewitalizacji Województwa Śląskiego przez Gminny Program Rewitalizacji dla obszaru rewitalizacji Gminy Miasteczko Śląskie do roku 2032

„Gminny Program Rewitalizacji dla obszaru rewitalizacji Gminy Miasteczko Śląskie do roku 2032” bezpośrednio wdraża cele Regionalnej Polityki Rewitalizacji Województwa Śląskiego, stanowiąc lokalny komponent polityki rewitalizacyjnej województwa. Przedsięwzięcia ujęte w Programie odnoszą się do kluczowych obszarów RPR, takich jak: wzmacnianie wspólnot lokalnych, poprawa warunków życia na terenach zdegradowanych, rozwój lokalnej przedsiębiorczości, zagospodarowanie przestrzeni publicznych i poprawa jakości środowiska. Program jest także instrumentem zwiększającym efektywność działań rewitalizacyjnych poprzez integrację lokalnych i regionalnych polityk rozwoju.

12 OKREŚLENIE NIEZBĘDNYCH ZMIAN W UCHWAŁACH DOTYCZĄCYCH ZASOBU MIESZKANIOWEGO

Zaplanowane w „Gminnym Programie Rewitalizacji dla obszaru rewitalizacji Gminy Miasteczko Śląskie do roku 2032” przedsięwzięcia nie rodzą konieczności wprowadzenia zmian w uchwałach, o których mowa w art. 21 ust. 1 ustawy z dnia 21 czerwca 2001 r. o ochronie praw lokatorów, mieszkaniowym zasobie gminy i o zmianie Kodeksu cywilnego (Dz.U.2023.725 poz. 1182 i 1309).

W przypadku wdrożenia „Gminnego Programu Rewitalizacji dla obszaru rewitalizacji Gminy Miasteczko Śląskie do roku 2032”, nie przewiduje się zmian w „Uchwale Nr XL/403/22 z dnia 03.06.2022 r. w sprawie zmiany Uchwały Rady Miejskiej w Miasteczku Śląskim dotyczącej wieloletniego programu gospodarowania mieszkaniowym zasobem Gminy Miasteczko Śląskie na lata 2021-2026”.

13 KOMITET REWITALIZACJI

Zgodnie z art. 7 ust. 1 ustawy o rewitalizacji Komitet Rewitalizacji stanowi forum współpracy i dialogu interesariuszy z organami gminy w sprawach dotyczących przygotowania, prowadzenia i oceny rewitalizacji oraz pełni funkcję opiniodawczo-doradczą w sprawach związanych z realizacją procesu.

W myśl art. 7 ust. 3 ustawy o rewitalizacji, uchwała określająca zasady wyznaczania składu i zasady działania Komitetu Rewitalizacji w Gminie Miasteczko Śląskie została podjęta przed uchwaleniem gminnego programu rewitalizacji (w tym miejscu będzie podany numer Uchwały Rady Miejskiej w Miasteczku Śląskim w sprawie zasad wyznaczania składu oraz zasad działania Komitetu Rewitalizacji). Podjęcie uchwały było poprzedzone konsultacjami społecznymi, które zgodnie z

Ogłoszeniem Burmistrza Miasteczka Śląskiego z dnia 16 maja 2025 roku w sprawie przeprowadzenia konsultacji społecznych projektu uchwały Rady Miejskiej w Miasteczku Śląskim w sprawie wyznaczenia składu oraz zasad działania Komitetu Rewitalizacji, odbyły się w dniach od 16 maja do 20 czerwca 2025 roku.

Załącznikami do uchwały ... Rady Miejskiej w Miasteczku Śląskim z dnia ... 2025 roku w sprawie zasad wyznaczania składu oraz zasad działania Komitetu Rewitalizacji jest Regulamin określający zasady wyznaczania składu oraz zasady działania Komitetu Rewitalizacji.

Zgodnie z Regulaminem, Komitet będzie liczył nie więcej niż 9 członków, z poniższymi zastrzeżeniami:

- nie więcej niż 2 przedstawicieli mieszkańców obszaru rewitalizacji;
- nie więcej niż 1 przedstawiciel mieszkańców gminy spoza obszaru rewitalizacji;
- nie więcej niż 21 przedstawicieli podmiotów prowadzących lub zamierzających prowadzić na obszarze rewitalizacji działalność społeczną, w tym organizacji pozarządowych i grup nieformalnych, wskazanych przez organy uprawnione do reprezentowania tych podmiotów;
- nie więcej niż 1 przedstawiciel podmiotów prowadzących lub zamierzających prowadzić na obszarze rewitalizacji działalność gospodarczą, lub przedstawicieli właścicieli, użytkowników wieczystych nieruchomości i podmiotów zarządzających nieruchomościami znajdującymi się na obszarze rewitalizacji, w tym spółdzielni mieszkaniowych, wspólnot mieszkaniowych, społecznych inicjatyw mieszkaniowych, towarzystw budownictwa społecznego oraz członków kooperatywy mieszkaniowej współdziałający w celu realizacji na obszarze rewitalizacji inwestycji mieszkaniowej w rozumieniu art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 4 listopada 2022 r. o kooperatywach mieszkaniowych oraz zasadach zbywania nieruchomości należących do gminnego zasobu nieruchomości w celu wsparcia realizacji inwestycji mieszkaniowych,

wskazanych przez organy uprawnione do reprezentowania tych podmiotów, wyłonionych w drodze otwartego naboru;

- nie więcej niż 2 przedstawicieli Urzędu Miejskiego w Miasteczku Śląskim, jednostek organizacyjnych lub spółek komunalnych Gminy Miasteczko Śląskiego w szczególności ekspertów w zakresie problematyki społecznej, gospodarczej, środowiskowej, przestrzenno-funkcjonalnej i technicznej;
- nie więcej niż 2 przedstawicieli Rady Miejskiej w Miasteczku Śląskim.

Do minimalnego zakresu uprawnień i zadań Komitetu Rewitalizacji należy zaopiniowanie, sporządzonej przez Burmistrza, oceny aktualności i stopnia realizacji GPR. Do pozostałych zadań Komitetu należy m.in.: podejmowanie działań mających wpływ na proces rewitalizacji na każdym etapie i poziomie prac nad Programem, sprawowanie nadzoru, monitorowanie i ewaluacja działań rewitalizacyjnych.

13.1 Określenie niezbędnych zmian w uchwale dot. Komitetu Rewitalizacji

Przed uchwaleniem Gminnego Programu Rewitalizacja została przyjęta uchwała w sprawie zasad wyznaczania składu oraz zasad działania Komitetu Rewitalizacji (w tym miejscu zostanie podany numer uchwały). Nie został jednak jeszcze powołany Komitet Rewitalizacji, dlatego zgodnie z art. 7 ust. 5 ustawy o rewitalizacji nie przewiduje się wprowadzenia zmian w uchwale w sprawie zasad wyznaczania składu oraz zasad działania Komitetu Rewitalizacji.

Przewiduje się ewentualną możliwość późniejszego dokonania zmian w Uchwale regulującej zasady wyboru członków Komitetu Rewitalizacji w celu włączenia przedstawicieli terenu objętego rewitalizacją. Liczebność Komitetu Rewitalizacji może zostać przedyskutowana w przypadku podjęcia zmian w powyższej Uchwale. Ewentualna zmiana uchwały w sprawie zasad wyznaczania składu oraz zasad działania Komitetu Rewitalizacji następuje w drodze konsultacji społecznych, w trybie, w jakim został on przewidziany w ustawie o rewitalizacji.

14 SPECJALNA STREFA REWITALIZACJI

Zgodnie z art. 15 ust. 1 pkt. 12 ustawy o rewitalizacji w zapisach GPR konieczne jest wskazanie, czy na wyznaczonym obszarze rewitalizacji zostanie ustanowiona Specjalna Strefa Rewitalizacji (SSR) wraz ze wskazaniem okresu jej obowiązywania.

Realizacja zgłoszonych do GPR przedsięwzięć rewitalizacyjnych nie wymaga uruchomienia Strefy, stąd nie planuje się ustanowienia SSR na obszarze rewitalizacji Gminy Miasteczko Śląskie.

15 SPOSÓB REALIZACJI GMINNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI W ZAKRESIE PLANOWANIA I ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO

15.1 Zakres niezbędnych zmian w studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego

Polityka przestrzenna w Gminie Miasteczko Śląskie realizowana jest w oparciu o Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego gminy Miasteczko Śląskie, które zostało podjęte nr XLI/373/18 Rady Miejskiej w Miasteczku Śląskim z dnia 20 września 2018 r. wraz ze zmianami przyjętymi uchwałą nr XIX/209/20 z dnia 9 października 2020 r. oraz uchwałą nr L/493/23 z dnia 19 maja 2023 r.

Nowelizacja ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (opizp), która weszła w życie 24 września 2023 r., usuwa studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego jako podstawowy dokument określający politykę przestrzenną gminy. Maksymalny horyzont czasowy obowiązywania studium to czerwiec 2026 r. Następnie zgodnie z nowymi przepisami ustawy opizp polityka przestrzenna będzie realizowana poprzez strategię rozwoju gminy oraz plan ogólny.

Znowelizowane przepisy wskazują na konieczność uwzględnienia w planie ogólnym uwarunkowań rozwoju przestrzennego gminy, w szczególności wytyczonych obszarów zdegradowanych i obszaru rewitalizacji²². Zatem opracowany w przyszłości plan ogólny powinien być zgodny z GPR w tym zakresie. Równocześnie zaktualizowana do nowych przepisów strategia rozwoju gminy powinna

²² Art. 1 pkt 12 ustawy z dnia 7 lipca 2023 r. o zmianie ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym oraz niektórych innych ustaw.

zawierać ustalenia i rekomendacje w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej w gminie, w zakresie zasad kształtowania zagospodarowania przestrzennego na obszarach zdegradowanych i obszarach rewitalizacji²³. Tym samym należy dokonując aktualizacji strategii lub opracowując nową strategię uwzględnić zapisy wskazane GPR, w celu zachowania wzajemnej spójności powiązanych dokumentów.

Nowe dokumenty powinny uwzględniać następujące rozstrzygnięcia przyjęte w GPR 2032:

- poprawnie wskazywać granice obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji,
- zapewniać spójność dokumentów z celami i kierunkami rewitalizacji wyrażonymi w GPR,
- zapewniać spójność pomiędzy wskazanymi obszarami i zapisami zawartymi w strategii rozwoju gminy i planie ogólnym,
- zapewniać zgodność ustaleń w zakresie przeznaczenia terenu oraz parametrów i wskaźników zabudowy w stosunku do planowanych przedsięwzięć na obszarze rewitalizacji.

15.2 Zakres miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego koniecznych do uchwalania albo zmiany

Na terenie Gminy Miasteczko Śląskie obowiązują niżej wymienione miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego:

- Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego miasta Miasteczko Śląskie zatwierdzony uchwałą Nr XV/120/99 Rady Miejskiej w Miasteczku Śląskim z dnia 10 grudnia 1999 r. w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego w granicach ustanowionej strefy ochronnej Huty Cynku "Miasteczko Śląskie" (obw. w Dz. Urz. Woj. Śląskiego nr 3 z dnia 31 stycznia 2000 r., poz. 49 z późn. zm.).
- Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego miasta Miasteczko Śląskie zatwierdzony uchwałą Nr VI/27/11 Rady Miejskiej w Miasteczku Śląskim z dnia 22 lutego 2011 r. w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla części obszaru miasta Miasteczko Śląskie obejmującego Żyglinek (obw. w Dz. Urz. Woj. Śląskiego Nr 92 z dnia 4 maja 2011 r., poz. 1695).

²³ Art. 6 pkt. 1 pp. c ustawy z dnia 7 lipca 2023 r. o zmianie ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym oraz niektórych innych ustaw.

- Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego miasta Miasteczko Śląskie zatwierdzony uchwałą Nr XI/61/11 Rady Miejskiej w Miasteczku Śląskim z dnia 28 czerwca 2011 r. w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego w granicach Strefy Aktywności Gospodarczej w Miasteczku Śląskim (obw. w Dz. Urz. Woj. Śląskiego Nr 185 z dnia 23 sierpnia 2011 r., poz. 3465).
- Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego miasta Miasteczko Śląskie zatwierdzony uchwałą Nr XXVI/221/13 Rady Miejskiej w Miasteczku Śląskim z dnia 5 lutego 2013 r. w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla części obszaru miasta Miasteczko Śląskie obejmującego Żyglin Zachód (obw. w Dz. Urz. Woj. Śląskiego z dnia 26 lutego 2013 r., poz. 1858).
- Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego miasta Miasteczko Śląskie zatwierdzony uchwałą Nr XXXV/307/13 Rady Miejskiej w Miasteczku Śląskim z dnia 30 grudnia 2013 r. w sprawie zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla części obszaru miasta Miasteczko Śląskie - Sołectwo Bibiela (obw. w Dz. Urz. Woj. Śląskiego z dnia 16 stycznia 2014 r., poz. 326).
- Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego miasta Miasteczko Śląskie zatwierdzony uchwałą Nr XXXIX/349/14 Rady Miejskiej w Miasteczku Śląskim z dnia 13 czerwca 2014 r. w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla obszaru położonego w Miasteczku Śląskim w rejonie istniejącego składowiska odpadów niebezpiecznych (obw. w Dz. Urz. Woj. Śląskiego z dnia 26 czerwca 2014 r., poz. 3483).
- Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego miasta Miasteczko Śląskie zatwierdzony uchwałą Nr VIII/59/15 Rady Miejskiej w Miasteczku Śląskim z dnia 26 maja 2015 r. w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla obszaru udokumentowanego złoża kruszywa naturalnego OSTRA GÓRA położonego w Miasteczku Śląskim (obw. w Dz. Urz. Woj. Śląskiego z dnia 8 czerwca 2015 r., poz. 3055).
- Zmiana Miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego przyjęta Uchwałą Nr XII/121/19 Rady Miejskiej w Miasteczku Śląskim z dnia 25 listopada 2019 r. w sprawie uchwalenia zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla obszaru położonego w Miasteczku Śląskim obejmującego zachodnią część Huty Cynku "Miasteczko Śląskie" wraz z terenami przyległymi (obw. w Dz. Urz. Woj. Śląskiego z dnia 4 grudnia 2019 r., poz. 8240).

- Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego miasta Miasteczko Śląskie zatwierdzony uchwałą Nr XIX/155/16 Rady Miejskiej w Miasteczku Śląskim z dnia 19 maja 2016 r. w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla części obszaru miasta Miasteczko Śląskie obejmującego Żyglin Wschód (obw. w Dz. Urz. Woj. Śląskiego z dnia 30 maja 2016 r., poz. 2934).
- Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego miasta Miasteczko Śląskie zatwierdzony uchwałą Nr XXVII/235/17 Rady Miejskiej w Miasteczku Śląskim z dnia 10 kwietnia 2017 r. w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla obszaru powierzchniowej eksploatacji w rejonie złoża kruszywa naturalnego OSTRA GÓRA w Miasteczku Śląskim (obw. w Dz. Urz. Woj. Śląskiego z dnia 19 kwietnia 2017 r., poz. 2740).
- Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego miasta Miasteczko Śląskie zatwierdzony uchwałą Nr XXXI/265/17 Rady Miejskiej w Miasteczku Śląskim z dnia 6 października 2017 r. w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla obszaru położonego w rejonie ul. Woźnickiej w Miasteczku Śląskim (obw. w Dz. Urz. Woj. Śląskiego z dnia 11 października 2017 r., poz. 5482).
- Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego miasta Miasteczko Śląskie zatwierdzony uchwałą Nr XXII/243/20 Rady Miejskiej w Miasteczku Śląskim z dnia 22 grudnia 2020 r. w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla północnej części miejscowości Miasteczko Śląskie (obw. w Dz. Urz. Woj. Śląskiego z dnia 7 stycznia 2021 r., poz. 162)
- Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego miasta Miasteczko Śląskie zatwierdzony uchwałą Nr XXVI/290/21 Rady Miejskiej w Miasteczku Śląskim z dnia 19 kwietnia 2021 r. w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla obszaru położonego na północ od Huty Cynku "Miasteczko Śląskie" (obw. w Dz. Urz. Woj. Śląskiego z dnia 11 maja 2021 r., poz. 3405).
- Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego miasta Miasteczko Śląskie zatwierdzony uchwałą Nr XXVII/301/21 Rady Miejskiej w Miasteczku Śląskim z dnia 17 maja 2021 r. w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla obszaru położonego w rejonie ul. Brynickiej w Miasteczku Śląskim (obw. w Dz. Urz. Woj. Śląskiego z dnia 24 maja 2021 r., poz. 3559).
- Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego miasta Miasteczko Śląskie zatwierdzony uchwałą Nr XXI/157/04 Rady Miejskiej w Miasteczku Śląskim z dnia 25

czerwca 2004 r. w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego na obszarze Miasteczka Śląskiego w sołectwie Brynica (obw. w Dz. Urz. Woj. Śląskiego nr 75 z dnia 11 sierpnia 2004 r., poz. 2225).

- Uchwała Nr XLIV/440/22 Rady Miejskiej w Miasteczku Śląskim z dnia 3 listopada 2022 r. w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla obszaru położonego w północno- wschodniej części sołectwa Brynica - część A (obw. w Dz. Urz. Woj. Śląskiego z dnia 16 listopada 2022 r., poz. 7295).

Wyżej wymienione miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego stanowiły prawo miejscowe, w oparciu o które realizowana była zabudowa na terenie objętym granicami tych planów. Analiza zakresu przedsięwzięć rewitalizacyjnych w kwestii zgodności z obowiązującymi planami miejscowymi wykazała zgodność z obowiązującą polityką przestrzenną. GPR nie wskazuje tym samym mpzp koniecznych do uchwalenia albo zmiany na obszarze rewitalizacji. Należy mieć na uwadze fakt, że opisy przedsięwzięć rewitalizacyjnych nie zawierają szczegółowych parametrów inwestycji, które są ustalane na etapie szczegółowej dokumentacji projektowej. Wówczas może zostać ujawniona konieczność zmiany prawa miejscowego.

15.3 Miejscowy Plan Rewitalizacji

GPR nie wskazuje na konieczność sporządzenia i uchwalenia miejscowego planu rewitalizacji, o którym mowa w art. 37g ust.1 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym.

16 SPIS ZAŁĄCZNIKÓW

Załącznik mapowy – kierunki zmian przestrzenno-funkcjonalnych

SPIS WYKRESÓW

Wykres 1. Ocena stopnia negatywnego wpływu, na jakość życia mieszkańców i/lub rozwój obszaru rewitalizacji, problemów demograficznych (starzenie się społeczeństwa, odpływ młodych mieszkańców, niski poziom dzietności, depopulacja).....	35
Wykres 2. Ocena stopnia negatywnego wpływu, na jakość życia mieszkańców i/lub rozwój obszaru rewitalizacji, problemu braku integracji społecznej i wykluczenia społecznego (izolacja osób starszych, samotnych, z niepełnosprawnościami, niski poziom aktywności obywatelskiej, brak współpracy między mieszkańcami).....	36
Wykres 3. Ocena stopnia negatywnego wpływu, na jakość życia mieszkańców i/lub rozwój obszaru rewitalizacji, problemu braku zróżnicowanej oferty spędzania czasu wolnego dla wszystkich grup wiekowych.....	37
Wykres 4. Ocena stopnia negatywnego wpływu, na jakość życia mieszkańców i/lub rozwój obszaru rewitalizacji, przestępczości i problemu niskiego poczucia bezpieczeństwa (w tym przemoc domowa, wandalizm, kradzieże, brak monitoringu, niewystarczające oświetlenie przestrzeni publicznych)	58
Wykres 5. Ocena stopnia negatywnego wpływu, na jakość życia mieszkańców i/lub rozwój obszaru rewitalizacji, problemu braku wsparcia dla rynku pracy i rozwoju kompetencji (niedopasowanie kwalifikacji mieszkańców do potrzeb rynku pracy, brak programów aktywizacyjnych, szkoleń zawodowych i doradztwa zawodowego, niski poziom edukacji zawodowej).....	61
Wykres 6. Ocena stopnia negatywnego wpływu, na jakość życia mieszkańców i/lub rozwój obszaru rewitalizacji, problemu niskiego poziomu przedsiębiorczości mieszkańców.....	63
Wykres 7. Ocena stopnia negatywnego wpływu, na jakość życia mieszkańców i/lub rozwój obszaru rewitalizacji, problemów środowiskowych (np. zanieczyszczenie środowiska i powietrza, problemy z gospodarką odpadami, degradacja terenów zielonych, niska świadomość ekologiczna mieszkańców) i braku adaptacji do zmian klimatu (brak rozwiązań przeciwdziałających skutkom powodzi, suszy lub upałów, niedostateczna ilość zieleni miejskiej, zły stan rowów melioracyjnych i systemów odprowadzania wód opadowych)	65
Wykres 8. Ocena stopnia negatywnego wpływu, na jakość życia mieszkańców i/lub rozwój obszaru rewitalizacji, problemu niskiej jakości przestrzeni publicznej (brak atrakcyjnych i zadbanej miejsc). 73	
Wykres 9. Ocena stopnia negatywnego wpływu, na jakość życia mieszkańców i/lub rozwój obszaru	

rewitalizacji, problemu złego stanu technicznego infrastruktury (zaniedbane budynki, brak termomodernizacji budynków, uszkodzona lub zaniedbana infrastruktura komunikacyjna, problemy z kanalizacją, wodociągami czy siecią energetyczną)..... 76

SPIS TABEL

<i>Tabela 1. Elementy struktury GPR Miasteczko Śląskie 2032 na tle wymogów ustawy wdrożeniowej dla strategii IIT.....</i>	<i>8</i>
<i>Tabela 2. Jednostki analityczne Gminy Miasteczko Śląskie.....</i>	<i>10</i>
<i>Tabela 3. Lista wskaźników służących do wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji</i>	<i>11</i>
<i>Tabela 4. Syntetyczna ocena zjawisk kryzysowych w poszczególnych jednostkach analitycznych Gminy Miasteczko Śląskie.....</i>	<i>13</i>
<i>Tabela 5. Powierzchnia wyznaczonych obszarów zdegradowanych w Gminie Miasteczko Śląskie.....</i>	<i>14</i>
<i>Tabela 6. Obszar rewitalizacji w Gminie Miasteczko Śląskie.....</i>	<i>22</i>
<i>Tabela 7. Zmiana liczby ludności w latach 2021-2024 w jednostkach analitycznych, w których znajduje się obszar rewitalizacji.....</i>	<i>34</i>
<i>Tabela 8. Osoby objęte pomocą MOPS ze względu na problem ubóstwa w 2024 w jednostkach analitycznych, w których znajduje się obszar rewitalizacji.....</i>	<i>38</i>
<i>Tabela 9. Osoby objęte pomocą MOPS ze względu na dożywianie szkolne w 2024 w jednostkach analitycznych, w których znajduje się obszar rewitalizacji.....</i>	<i>39</i>
<i>Tabela 10. Osoby objęte pomocą MOPS ze względu na bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych w 2021 w jednostkach analitycznych, w których znajduje się obszar rewitalizacji ...</i>	<i>40</i>
<i>Tabela 11. Osoby objęte pomocą MOPS ze względu na niepełnosprawność w 2024 w jednostkach analitycznych, w których znajduje się obszar rewitalizacji.....</i>	<i>41</i>
<i>Tabela 12. Osoby objęte pomocą MOPS ze względu na alkoholizm w 2024 w jednostkach analitycznych, w których znajduje się obszar rewitalizacji.....</i>	<i>42</i>
<i>Tabela 13. Osoby objęte pomocą MOPS ze względu na problem bezrobocia w 2024 w jednostkach analitycznych, w których znajduje się obszar rewitalizacji.....</i>	<i>43</i>
<i>Tabela 14. Liczba osób zadłużonych z tytułu najmu lokali mieszkalnych w budynkach miejskich w 2024 w jednostkach analitycznych, w których znajduje się obszar rewitalizacji.....</i>	<i>44</i>
<i>Tabela 15. Wartość zadłużenia z tytułu najmu lokali mieszkalnych w budynkach miejskich w 2024 w jednostkach analitycznych, w których znajduje się obszar rewitalizacji</i>	<i>45</i>

<i>Tabela 16. Liczba osób zadłużonych z tytułu czynszu za lokale komunalne w budynkach wspólnot mieszkaniowych w 2024 w jednostkach analitycznych, w których znajduje się obszar rewitalizacji....</i>	<i>45</i>
<i>Tabela 17. Wartość zadłużenia z tytułu czynszu za lokale komunalne w budynkach wspólnot mieszkaniowych w 2024 w jednostkach analitycznych, w których znajduje się obszar rewitalizacji....</i>	<i>45</i>
<i>Tabela 18. Wydarzenia organizowane lub współorganizowane przez MOK w 2024 roku</i>	<i>47</i>
<i>Tabela 19. Wykaz NGO zarejestrowanych w Miasteczku Śląskim</i>	<i>50</i>
<i>Tabela 20. Dotacje na realizację zadań publicznych przez NGO w 2024 roku</i>	<i>52</i>
<i>Tabela 21. Współorganizacja przedsięwzięć dofinansowanych przez Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w 2024 roku</i>	<i>53</i>
<i>Tabela 22. Liczba wniosków i interpelacji radnych Gminy Miasteczko Śląskie w 2024 roku w jednostkach analitycznych, w których znajduje się obszar rewitalizacji</i>	<i>53</i>
<i>Tabela 23. Frekwencja wyborcza w wyborach samorządowych w 2024 roku w jednostkach analitycznych, w których znajduje się obszar rewitalizacji.....</i>	<i>54</i>
<i>Tabela 24. Liczba interwencji policyjnych w 2024 roku w jednostkach analitycznych, w których znajduje się obszar rewitalizacji</i>	<i>55</i>
<i>Tabela 25. Liczba przestępstw/wykroczeń w 2024 roku w jednostkach analitycznych, w których znajduje się obszar rewitalizacji</i>	<i>56</i>
<i>Tabela 26. Liczba zdarzeń/ wypadków drogowych w 2024 r roku w jednostkach analitycznych, w których znajduje się obszar rewitalizacji</i>	<i>57</i>
<i>Tabela 27. Liczba podmiotów zarejestrowanych w CEIDG w 2024 roku w jednostkach analitycznych, w których znajduje się obszar rewitalizacji</i>	<i>62</i>
<i>Tabela 28. Infrastruktura społeczna w Miasteczku Śląskim.....</i>	<i>72</i>
<i>Tabela 29. Liczba awarii sieci kanalizacyjnej w 2024 roku w jednostkach analitycznych, w których znajduje się obszar rewitalizacji</i>	<i>77</i>
<i>Tabela 30. Liczba awarii sieci wodociągowej w 2024 roku w jednostkach analitycznych, w których znajduje się obszar rewitalizacji</i>	<i>77</i>
<i>Tabela 31. Analiza SWOT obszaru rewitalizacji.....</i>	<i>83</i>
<i>Tabela 32. Pogłębiona diagnoza problemów i potencjałów obszaru rewitalizacji</i>	<i>84</i>
<i>Tabela 33. Zdefiniowane potrzeby obszaru rewitalizacji w Gminie Miasteczko Śląskie</i>	<i>85</i>
<i>Tabela 34. Powiązania między problemami obszaru rewitalizacji, a elementami wizji, celami, kierunkami i podstawowymi przedsięwzięciami rewitalizacyjnymi</i>	<i>89</i>
<i>Tabela 35. Szacunkowe ramy finansowe GPR z podziałem na źródła finansowania</i>	<i>108</i>
<i>Tabela 36. Charakterystyka pozostałych rodzajów przedsięwzięć rewitalizacyjnych</i>	<i>110</i>
<i>Tabela 37. Charakterystyka metodologii komplementarności pomiędzy poszczególnymi</i>	<i>175</i>

<i>przedsięwzięciami i podmiotami je realizującymi</i>	113
<i>Tabela 38. Powiązanie podstawowych przedsięwzięć rewitalizacyjnych z innymi przedsięwzięciami</i>	115
<i>Tabela 39. Oddziaływanie podstawowych przedsięwzięć rewitalizacyjnych na poszczególne sfery ..</i>	117
<i>Tabela 40. Powiązanie przedsięwzięć rewitalizacyjnych.....</i>	118
<i>Tabela 41. Ramowy harmonogram realizacji Programu.....</i>	142
<i>Tabela 42. Formularz oceny stopnia realizacji przedsięwzięcia</i>	146
<i>Tabela 43. Wskaźniki monitorowania przedsięwzięć rewitalizacyjnych GPR dla obszaru rewitalizacji Gminy Miasteczko Śląskie do roku 2032 (dla cyklu rocznego)</i>	147
<i>Tabela 44. Zestaw wskaźników monitorowania stopnia realizacji celów GPR na lata 2025-2032 (dla cyklu 3-letniego)</i>	149
<i>Tabela 45. Powiązanie GPR dla obszaru rewitalizacji Gminy Miasteczko Śląskie do roku 2032 ze Strategią Rozwoju Gminy Miasteczko Śląskie na lata 2025-2035.....</i>	152
<i>Tabela 46. Powiązanie GPR dla obszaru rewitalizacji Gminy Miasteczko Śląskie do roku 2032 ze Strategią Rozwoju Województwa Śląskiego „Śląskie 2030”</i>	158
<i>Tabela 47. Powiązanie GPR dla obszaru rewitalizacji Gminy Miasteczko Śląskie do roku 2032 z Regionalną Polityką Rewitalizacji Województwa Śląskiego.....</i>	162

SPIS RYSUNKÓW

<i>Rysunek 1. Obszar zdegradowany 1 (jednostka analityczna nr 1) w Gminie Miasteczko Śląskie</i>	15
<i>Rysunek 2. Obszar zdegradowany 2 (jednostka analityczna nr 2) w Gminie Miasteczko Śląskie</i>	16
<i>Rysunek 3. Obszar zdegradowany 3 (jednostka analityczna nr 5) w Gminie Miasteczko Śląskie</i>	17
<i>Rysunek 4. Obszar zdegradowany 4 (jednostki analityczne nr 7, 8, 9, 10) w Gminie Miasteczko Śląskie</i>	18
<i>Rysunek 5. Obszar zdegradowany 5 (jednostka analityczna nr 14) w Gminie Miasteczko Śląskie</i>	19
<i>Rysunek 6. Obszar zdegradowany 6 (jednostka analityczna nr 15) w Gminie Miasteczko Śląskie</i>	20
<i>Rysunek 7. Obszar rewitalizacji OR 1 (w ramach obszaru zdegradowanego 1) w Gminie Miasteczko Śląskie.....</i>	23
<i>Rysunek 8. Obszar rewitalizacji OR 2 (w ramach obszaru zdegradowanego 2) w Gminie Miasteczko Śląskie.....</i>	24
<i>Rysunek 9. Obszar rewitalizacji OR 3A (w ramach obszaru zdegradowanego 3) w Gminie Miasteczko Śląskie.....</i>	25

<i>Rysunek 10. Obszar rewitalizacji OR 3B (w ramach obszaru zdegradowanego 3) w Gminie Miasteczko Śląskie.....</i>	<i>26</i>
<i>Rysunek 11. Obszar rewitalizacji OR 4 (w ramach obszaru zdegradowanego 4) w Gminie Miasteczko Śląskie.....</i>	<i>27</i>
<i>Rysunek 12. Obszar rewitalizacji OR 5 (w ramach obszaru zdegradowanego 5) w Gminie Miasteczko Śląskie.....</i>	<i>28</i>
<i>Rysunek 13. Obszar rewitalizacji OR 6A (w ramach obszaru zdegradowanego 6) w Gminie Miasteczko Śląskie.....</i>	<i>29</i>
<i>Rysunek 14. Obszar rewitalizacji OR6B (w ramach obszaru zdegradowanego 6) w Gminie Miasteczko Śląskie.....</i>	<i>30</i>
<i>Rysunek 15. Granice obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji w „Lokalnym Programie Rewitalizacji Gminy Miasteczko Śląskie do 2023 roku”.....</i>	<i>31</i>
<i>Rysunek 16. Proces powoływania Komitetu Rewitalizacji.....</i>	<i>135</i>